

UNIVERZITA PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH

Právnická fakulta

Ústav medzinárodného práva a európskeho práva



AKO SPRÁVNE PRACOVAŤ S PRAMEŇMI PRÁVA EURÓPSKEJ ÚNIE

Metodická príručka

Dominika Becková, Radoslav Benko, Valéria Ružičková

Košice 2021

Publikácia je výstupom z projektu VVGS-2020-1645 „Ako správne pracovať s prameňmi práva Európskej únie“.

Ako správne pracovať s prameňmi práva Európskej únie. Metodická príručka.

Vysokoškolský učebný text

Autori:

JUDr. Bc. Dominika Becková, PhD. – vedúca autorského kolektívu (kapitola 2, 3)

JUDr. Radoslav Benko, PhD., LL.M. (kapitola 1, 5, kapitola 4 – konanie o porušení povinnosti a konanie o neplatnosť aktu)

JUDr. Valéria Ružičková, PhD. (kapitola 4 s výnimkou konania o porušení povinnosti a konania o neplatnosť aktu, kapitola 6)

Pracovisko autorov:

*Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Právnická fakulta
Ústav medzinárodného práva a európskeho práva*

Recenzenti:

doc. JUDr. Martina Jánošíková, Ph.D.

*Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Právnická fakulta
Ústav medzinárodného práva a európskeho práva*

doc. JUDr. Peter Varga, PhD.

*Trnavská univerzita v Trnave, Právnická fakulta
Katedra medzinárodného práva a európskeho práva*

Tento text je publikovaný pod licenciou Creative Commons 4.0 – CC BY NC Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 („Uveďte autora – Nepoužívajte komerčne“).



Za odbornú a jazykovú stránku tejto publikácie zodpovedajú autori jednotlivých príspevkov.

Umiestnenie: www.unibook.upjs.sk

Dostupné od: 29.10.2021

ISBN 978-80-574-0038-7 (e-publikácia)

DOI: <https://doi.org/10.33542/ASP2021-0038-7>

OBSAH

<i>OBSAH</i>	3
<i>ÚVOD</i>	6
I. PRAMENE PRÁVA EURÓPSKEJ ÚNIE: všeobecný úvod	7
II. VŠEOBECNÉ ZÁSADY PRÁCE S PRAMEŇMI PRÁVA EURÓPSKEJ ÚNIE	14
1. ŠPECIFIKÁ PRÁVA EURÓPSKEJ ÚNIE.....	15
2. KDE HLÁDAŤ	18
2.1 ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKEJ ÚNIE	18
2.2 PORTÁL EUR-LEX.....	21
2.3 OFICIÁLNA STRÁNKA SÚDNEHO DVORA EURÓPSKEJ ÚNIE	23
3. AKO HLÁDAŤ.....	24
3.1 PORTÁL EUR-LEX.....	24
3.2 OFICIÁLNA STRÁNKA SÚDNEHO DVORA EURÓPSKEJ ÚNIE (PORTÁL CURIA).....	29
3.3 PORTÁL SLOV-LEX	32
III. PRÁVNE AKTY EURÓPSKEJ ÚNIE	34
<i>NARIADENIE</i>	39
I. VŠEOBECNE O NARIADENÍ	39
II. PRÍKLAD NARIADENIA	40
<i>SMERNICA</i>	44
I. VŠEOBECNE O SMERNICI	44
II. PRÍKLAD SMERNICE.....	45
<i>ROZHODNUTIE</i>	48
I. VŠEOBECNE O ROZHODNUTÍ.....	48
II. PRÍKLADY ROZHODNUTÍ	49
<i>ODPORÚČANIE A STANOVISKO</i>	53
I. VŠEOBECNE O ODPORÚČANÍ A STANOVISKU.....	53
II. PRÍKLAD ODPORÚČANIA.....	54
IV. JUDIKATÚRA SÚDNEHO DVORA EURÓPSKEJ ÚNIE	56
<i>SÚDNY DVOR EURÓPSKEJ ÚNIE</i>	57
I. ŠTRUKTÚRA SÚDNEHO DVORA EURÓPSKEJ ÚNIE	57
II. PRÁVOMOC A PRÍSLUŠNOSŤ SÚDOV EURÓPSKEJ ÚNIE	58
III. KONANIE PRED SÚDMI EURÓPSKEJ ÚNIE	60
IV. ROZHODNUTIA SÚDOV EURÓPSKEJ ÚNIE	62
V. CITÁCIA JUDIKATÚRY SÚDNEHO DVORA EURÓPSKEJ ÚNIE	65

<i>KONANIE O NEČINNOSŤ</i>	66
I. VŠEOBECNE O KONANÍ	66
II. ROZHODNUTIE	67
III. PRÍKLAD ROZHODNUTIA	68
<i>KONANIE O PREJUDICIÁLNEJ OTÁZKE</i>	76
I. VŠEOBECNE O KONANÍ	76
II. ROZHODNUTIE	77
III. PRÍKLAD ROZHODNUTIA	78
<i>KONANIE O NEPLATNOSŤ AKTU</i>	86
I. VŠEOBECNE O KONANÍ	86
II. ROZHODNUTIE	88
III. PRÍKLAD ROZHODNUTIA	88
<i>KONANIE O PORUŠENÍ POVINNOSTI</i>	102
I. VŠEOBECNE O KONANÍ	102
II. ROZHODNUTIE	103
III. PRÍKLAD ROZHODNUTIA	104
<i>KONANIE O SÚLADE ZAMYŠĽANEJ MEDZINÁRODNEJ ZMLUVY S PRIMÁRNYM PRÁVOM EURÓPSKEJ ÚNIE</i>	113
I. VŠEOBECNE O KONANÍ	113
II. ROZHODNUTIE	114
III. PRÍKLAD ROZHODNUTIA	114
<i>INÉ TYPY KONANÍ PRED SÚDNYM DVOROM EÚ</i>	120
I. KONANIE PODĽA ČL. 260 ods. 2 ZFEÚ O VYNÚTENI ROZSUDKU SÚDNEHO DVORA	120
II. KONANIE O NÁHRADE ŠKODY	124
III. KONANIE V ZAMESTNANECKÝCH SPOROCH	131
IV. KONANIE O ODVOLANÍ	133
V. MEDZINÁRODNÉ ZMLUVY UZAVRETÉ EURÓPSKOU ÚNIOU	140
I. ZÁKLADNÁ PRÁVNA ÚPRAVA	141
II. POSTUP DOJEDNÁVANIA A UZAVIERANIA MEDZINÁRODNÝCH ZMLÚV MEDZI EÚ A TRETÍMI KRAJINAMI ALEBO MEDZINÁRODNÝMI ORGANIZÁCIAMI	141
III. POSTAVENIE MEDZINÁRODNÝCH ZMLÚV UZAVRETÝCH ÚNIOU V PRÁVNOM PORIADKU EÚ	142
IV. MEDZINÁRODNÉ ZMLUVY UZAVRETÉ ÚNIOU AKO REFERENČNÉ KRITÉRIUM PRI POSUDZOVANÍ PLATNOSTI SEKUNDÁRNEHO PRÁVA EÚ	143
V. NEPRIAMY ÚČINOK MEDZINÁRODNÝCH ZMLÚV V PRÁVNOM PORIADKU EÚ	144
VI. K POSUDZOVANIU ZLUČITEĽNOSTI NÁVRHOV MEDZINÁRODNÝCH ZMLÚV S PRIMÁRNYM PRÁVOM EÚ	144
VII. ŠTRUKTÚRA ROZHODNUTIA RADY EÚ O UZATVORENÍ MEDZINÁRODNEJ ZMLUVY	146

VIII. PRÍKLAD ROZHODNUTIA RADY O UZATVORENÍ MEDZINÁRODNEJ ZMLUVY	146
VI. VÝSKUM, METODIKA A METODOLÓGIA	151
1. VÝSKUM	152
1.1 TYPY VÝSKUMU	153
1.2 ETAPY VÝSKUMU	156
2. METODOLÓGIA, METODIKA, METÓDY	158
2.1 VYUŽITIE METÓD V ZÁVISLOSTI OD TYPU A ETAPY VÝSKUMU	158
2.2 ZÁVEREČNÉ PRÁCE V OBLASTI PRÁVA EURÓPSKEJ ÚNIE	161
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY A ZDROJOV	163

ÚVOD

Štúdium práva Európskej únie sa len sotva zaobíde bez práce s jeho prameňmi. Množstvo typov právnych predpisov, viacerero foriem súdnych rozhodnutí ako aj široké spektrum kritérií pri vyhľadávaní právnych aktov Európskej únie a judikatúry jej súdov vo vyhľadávacích formulároch na oficiálnych webových portáloch Európskej únie však môže pôsobiť na prvý pohľad mätúco a tým prácu s prameňmi práva Európskej únie skomplikovať a predĺžiť.

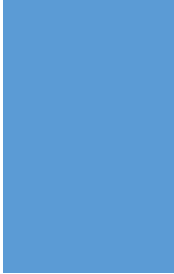
Metodická príručka „Ako správne pracovať s prameňmi práva Európskej únie“ má za cieľ pomôcť študentom zorientovať sa v systéme prameňov práva Európskej únie ako aj v prameňoch samotných, ponúknuť im tipy a rady užitočné pri ich vyhľadávaní a prispieť tak k osvojeniu si základných postupov pri práci s nimi.

Predpokladom osvojenia si týchto postupov je však aj teoretický základ vedomostí týkajúcich sa prameňov práva Európskej únie, a preto predkladaná metodická príručka ponúka vo svojej prvej kapitole všeobecný teoretický úvod do tejto problematiky. V nasledujúcej kapitole sa už venuje praktickým otázkam súvisiacim s vyhľadávaním prameňov práva Európskej únie a prehľadným spôsobom objasňuje prácu s nimi za využitia portálov na to určených. Ďalšie časti príručky sa venujú právnym aktom Európskej únie a judikatúre Súdneho dvora Európskej únie, prinášajúc o nich ucelený pohľad z teoretickej i praktickej stránky. Ponúkajú tak čitateľovi teoretický základ týkajúci sa jednotlivých prameňov práva Európskej únie ako aj praktické tipy a upozornenia vo forme poznámok ku konkrétnym častiam popisovaného prameňa.

Keďže však práca s prameňmi práva Európskej únie v akademickom prostredí spravidla vyúsťuje do výsledku, akým je vedecký článok či záverečná práca, metodická príručka neopomína ani problematiku výskumu, metodiky a metodológie a vo svojej poslednej kapitole sa tak pokúša zhrnúť základné poznatky z tejto oblasti, ktoré by mohli byť užitočné pri voľbe typu výskumu či metodiky a metód počas písania vedeckých článkov a záverečných prác.

Predkladaná metodická príručka má za cieľ stať sa súčasťou štúdia práva Európskej únie, avšak môže byť užitočným nástrojom nielen pre študentov práva či vedeckých pracovníkov, ale taktiež aj pre odborníkov z rôznych právnických profesií v prípade, že pri svojej práci budú vyhľadávať pramene práva Európskej únie. Tie sú už takmer neodmysliteľnou súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky, a preto autori veria, že predkladaná metodická príručka bude prínosom pre prácu s nimi.

Autorský kolektív



I.PRAMENE PRÁVA
EURÓPSKEJ ÚNIE:
všeobecný úvod

Pojem prameň práva sa používa vo viacerých významoch. Vyjadruje jednak vonkajšiu formu právnych noriem (prameň práva vo formálnom zmysle), jednak je chápaný ako zdroj obsahu týchto noriem (prameň práva v materiálnom zmysle)¹ a napokon ako zdroj poznania práva (prameň práva v gnozeologickom zmysle).² Táto príručka pojednáva o prameňoch práva vo formálnom zmysle, pod ktorými sa rozumejú formy, ktoré obsahujú právne normy, dodávajúce v nich obsiahnutým pravidlám charakter práva. Iba také pravidlo správania, ktoré má štátom, resp. medzinárodným spoločenstvom štátov, uznanú formu prameňa práva, je právnou normou.³ Pojem prameňa práva vo formálnom zmysle je pojmom vzťahným. Vzťahuje sa k určitému subjektu, k určitej skutkovej podstate a k určitej forme. Z hľadiska skutkovej podstaty znamená otázka prameňa práva otázku *sedes materiae*, t. j. otázku, ktorou právnou normou je daná skutková podstata upravená a čo podľa tejto normy platí. Z hľadiska formy znamená otázku, akým spôsobom bola vyjadrená a svojim adresátom komunikovaná právna norma, ktorou sa spravuje daná skutková podstata.⁴

Počiatky supranacionálneho práva v Európe siahajú do 50-tych rokov minulého storočia. Spájajú sa s ekonomickou integráciou v rámci existencie a fungovania nových nadštátnych entít označovaných ako Európske spoločenstvá – Európskeho spoločenstva pre uhlie a oceľ, Európskeho hospodárskeho spoločenstva a Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu. Právnym základom ich kreovania boli medzinárodné zmluvy zakladajúce tieto Spoločenstvá, prostredníctvom ktorých sa zakladajúce štáty vzdali vo vymedzených oblastiach časti svojich zvrchovaných práv (svojej suverenity) v prospech týchto Spoločenstiev v záujme plnenia úloh a dosahovania cieľov, pre ktoré boli kreované. Inštitúciám týchto Spoločenstiev bola zverená právomoc vo vymedzených oblastiach prijímať spoločné pravidlá pre spoločný trh, ktoré boli záväzné pre členské štáty ako aj jednotlivcov spadajúcich pod ich jurisdikciu. Európske spoločenstvá sa svojím charakterom a charakterom ich práva odlišovali od iných medzinárodných medzivládnych organizácií. Od začiatku ich existencie sa označovali prívlastkom „**supranacionálne**“.⁵ Zakladali sa na funkcionálnom prístupe k integrácii v Európe, ktorý sa vyznačuje vymedzením osobitných cieľov a prenosom legislatívnych právomocí na nadštátny subjekt v záujme efektívneho dosahovania týchto cieľov.⁶

Právo vytvárané v rámci Európskych spoločenstiev, **komunitárne právo**, sa svojou povahou a črtami odlišovalo od vnútroštátneho práva a medzinárodného práva. Vyznačovalo sa svojou autonómiou k iným právnym poriadkom. Opodstatnenosť požiadavky, že komunitárne právo predstavuje autonómny právny systém odlišný od právnych poriadkov členských štátov a medzinárodného práva, Súdny dvor odôvodnil odkazom, že Európske spoločenstvo predstavuje **odlišný typ politickej a právnej entity**, „*v prospech ktorej štáty obmedzili, hoci vo vymedzených oblastiach, svoje zvrchované*

¹ Ide o zdroje obsahu práva, pramene determinujúce obsah právnych noriem, napr. stav danej spoločnosti, jej tradícia a zvyklosti, alebo technologická, ekonomická a kultúrna úroveň, či vplyv medzinárodného spoločenstva.

² Ide o pramene poznania práva, všetky informácie o práve a jeho spoločenskom pôsobení. Zdrojom poznania určitého práva nie sú len zákony alebo precedensy, či medzinárodné zmluvy, ale rovnako tak aj rozhodnutia orgánov verejnej moci (individuálne právne akty), zmluvy, právna spisba, či dokumentácia legislatívneho procesu.

³ GERLOCH, A.: *Teorie práva*. 3. rozšírené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2004, s. 74.

⁴ KNAPP, V.: *Teorie práva*. Praha: C.H.Beck, 1995, s. 130.

⁵ Compare: LENAERTS, K. - Van NUFFEL, P. (Ed. BRAY, R.): *Constitutional Law of the European Union*. 2nd edition. London: Sweet and Maxwell Limited, 2005, s. 4.

⁶ *Ibid*, s. 4.

práva a ktorých subjektmi sú nielen členské štáty, ale rovnako aj ich štátni príslušníci.“⁷ V rozsudku vo veci Costa proti E.N.E.L. Súdny dvor ďalej uviedol, že „vytvorením Spoločenstva na dobu neurčitú s vlastnými inštitúciami, s vlastnou spôsobilosťou na práva a povinnosti, spôsobilosťou na právne úkony a spôsobilosťou konať na medzinárodnej úrovni a najmä reálnymi právomocami vyplývajúcimi z obmedzenia právomocí štátov alebo presunu právomocí štátov na Spoločenstvo, obmedzili tieto štáty, aj keď len v obmedzených oblastiach, svoje zvrchované práva, a vytvorili tak systém práva uplatniteľný na ich štátnych príslušníkov a aj na ne samotné.“⁸ Zmluvy zakladajúce Európske spoločenstvá, na rozdiel od iných medzinárodných zmlúv, vytvorili niečo viac ako klasickú medzinárodnú organizáciu. Fungovanie Európskych spoločenstiev, neskôr Európskej únie (ďalej len „EÚ“), sa postupným prehĺbovaním integrácie čoraz viac podobalo fungovaniu federálnych štátov. Štátnosť EÚ je však už dlhodobo široko spochybňovaná.⁹

Európske spoločenstvá v záujme plnenia úloh a dosahovania cieľov, zverených im zakladajúcimi zmluvami, vytvárali **osobitný právny systém obsahujúci pramene práva osobitnej povahy**. Komunitárne právo tvorili pramene práva, ktoré boli výsledkom činnosti členských štátov a inštitúcií Spoločenstiev. V závislosti od subjektu jeho tvorby sa delilo na primárne a sekundárne. Zatiaľ čo tvorcom primárneho komunitárneho práva boli členské štáty Spoločenstiev, tvorcom sekundárneho práva boli príslušné nadštátne inštitúcie týchto Spoločenstiev.

Systém primárneho a sekundárneho komunitárneho práva bol Zmluvou o EÚ (Maastrichtskou zmluvou),¹⁰ ktorá nadobudla platnosť 1. novembra 1993, doplnený o systém práva EÚ (úniového práva). Zmluva o EÚ jednak revidovala text zmlúv zakladajúcich Európske spoločenstvá, avšak jej prínos spočíval predovšetkým v kreovaní EÚ, ktorá činnosť Európskych spoločenstiev zastrešila a doplnila o spoluprácu členských štátov v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (vonkajšej bezpečnosti) a v oblasti justície a vnútra (vnútornej bezpečnosti). Úniové právo predstavovalo právo vytvárané v rámci vonkajšej a vnútornej bezpečnosti EÚ. Pôsobilo popri komunitárnom práve. S komunitárnym právom ho spájali spoločné subjekty ich tvorby (na tvorbe úniového práva sa podieľali subjekty tvorby komunitárneho práva).¹¹ Na rozdiel od neho sa však nevyznačovalo supranacionalitou.¹² Postupy tvorby a povaha sekundárneho úniového práva sa líšili od postupov tvorby a povahy sekundárneho komunitárneho práva. Úniové akty sa neaplikovali a nevynucovali spôsobmi, akými sa aplikovali a vynucovali akty komunitárneho práva. Neaplikovali sa priamo na jednotlivcov a nedisponovali prednosťou v prípade ich kolízie s vnútroštátnym právom. Súdny dvor vo vzťahu k nim v zásade

⁷ Rozsudok Súdneho dvora vo veci 26/62 *van Gend & Loos*.

⁸ Rozsudok Súdneho dvora vo veci 6/64 *Flaminio Costa proti E.N.E.L.*

⁹ Pozri, napr.: WEILER, J. H. H.: Europe: The Case Against the Case for Statehood. In *European Law Journal*, 1998, Volume 4, No. 1, s. 43-62. V tomto článku Weiler spochybnil Európsku štátnosť prezentovanú Federicom Mancinim. Pozri: MANCINI, G. F.: Europe: The Case for Statehood. In *European Law Journal*, 1998, Volume 4, No. 1, s. 29-42. Ďalej pozri, napr.: BANKOWSKI, Z. – CHRISTODOULIDIS, E.: The European Union as an Essentially Contested Project. In *European Law Journal*, 1998, Volume 4, No. 4, s. 341-354.

¹⁰ Zmluva o EÚ (tzv. Maastrichtská zmluva, podľa miesta jej podpisu, pozn.). OJ C 191, 29.7.1992.

¹¹ Európska únia na svojej fungovanie využívala inštitúcie pôsobiace v rámci Európskych spoločenstiev.

¹² V rámci supranacionálnej spolupráce členské štáty prenášajú výkon svojich zvrchovaných právomocí vo vymedzených oblastiach na nadnárodný subjekt, v tomto prípade Európske spoločenstvá. Supranacionalita sa prejavuje v rovine tvorby a realizácie nadnárodného práva, vrátane súdneho systému zabezpečenia jeho vynútiteľnosti. K supranacionalite komunitárneho práva pozri, napr.: MAZÁK, J. – JÁNOŠÍKOVÁ, M.: *Základy práva Európskej únie. Ústavný systém a súdna ochrana*. Bratislava: Iura Edition, 2009, s. 25 a 54.

nedisponoval právomocami. Úniové právo bolo skôr prejavom medzinárodnej spolupráce ako supranacionálnej integrácie.¹³

Dualizmus komunitárneho a únievého práva pretrval až do nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy 1. decembra 2009.¹⁴ Lisabonskou zmluvou EÚ nahradila Európske spoločenstvo¹⁵ a stala sa jeho právnym nástupcom.¹⁶ Spomedzi Európskych spoločenstiev tak do dnešných dní pretrvalo len jedno – Európske spoločenstvo pre atómovú energiu.¹⁷ Prívlastkom komunitárne tak možno v súčasnosti označovať už len právo vytvorené v rámci existencie a fungovania tohto spoločenstva. Inak rozlišovanie medzi komunitárnym a únievým právom stratilo význam. Lisabonskou zmluvou sa pramene komunitárneho práva stali prameňmi únievého práva. Úniové právo nadobudlo supranacionálny charakter. So supranacionalitou sa už spája existencia a fungovanie samotnej EÚ a spôsoby tvorby a uplatňovania jej prameňov práva. Supranacionálne postupy tvorby a aplikácie práva, uplatňované v oblastiach činnosti Európskych spoločenstiev, sa Lisabonskou zmluvou začali uplatňovať aj v oblasti policajnej a súdnej spolupráce v trestných veciach.¹⁸ Uskutočňovanie spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky Únie však aj po Lisabonskej zmluve podlieha osobitným pravidlám a postupom.¹⁹ Aj naďalej má skôr charakter medzinárodnej spolupráce ako supranacionálnej integrácie.

Európska únia v záujme plnenia úloh a dosahovania cieľov zverených jej zmluvami, na ktorých je založená,²⁰ t. j. Zmluvou o EÚ (ďalej len „ZEÚ“)²¹ a Zmluvou o fungovaní EÚ (ďalej len „ZFEÚ“),²² vytvára **osobitný právny systém obsahujúci pramene práva osobitného typu**. Právo EÚ tvoria pramene práva, ktoré sú výsledkom činnosti jej členských štátov a jej inštitúcií. Upravuje právne vzťahy rozličného druhu (napr. obchodné, súťažné, sociálne, pracovné), a to v rozsahu nevyhnutnom pre dosiahnutie cieľov jednotlivých politík Únie, resp. účinné fungovanie príslušných oblastí jej činnosti.

Pramene práva EÚ možno rozdeliť na **primárne a sekundárne** (odvodené). Rozdiel medzi nimi je daný subjektom ich tvorby (zdrojom ich pôvodu). Zatiaľ čo **primárne právo EÚ** pochádza od členských štátov ako pánov zmlúv (angl., *Masters of the Treaties*), za určitej účasti únijných inštitúcií,²³ tvorcom **sekundárneho práva Únie** sú inštitúcie EÚ. Sekundárne úniové právo je výsledkom výkonu ich prá-

¹³ Pozri, napr.: MAZÁK, J. – JÁNOŠÍKOVÁ, M.: *Základy práva Európskej únie. Ústavný systém a súdna ochrana*. Bratislava: Iura Edition, 2009, s. 25.

¹⁴ Lisabonská zmluva, ktorou sa mení a dopĺňa Zmluva o Európskej únii a Zmluva o založení Európskeho spoločenstva, podpísaná v Lisabone 13. decembra 2007. Ú. v. ES C 306, 17.12.2007.

¹⁵ Bývalého Európskeho hospodárskeho spoločenstva. K jeho premenovaniu na Európske spoločenstvo došlo Zmluvou o EÚ (Maastrichtskou zmluvou) z dôvodu, aby jeho názov odrážal skutočnosť, že jeho činnosť už nezahŕňa iba oblasti ekonomiky a hospodárstva, ale týka sa už aj iných oblastí života spoločnosti.

¹⁶ Pozri čl. 1 ods. 3 Zmluvy o EÚ v znení Lisabonskej zmluvy.

¹⁷ Platnosť Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre uhlie a oceľ bola obmedzená na 50 rokov a preto toto spoločenstvo v roku 2002 ukončilo svoju činnosť.

¹⁸ Policajná a súdna spolupráca v trestných veciach predstavovala oblasť vnútornej bezpečnosti, ktorá vykazovala prvky medzinárodnej spolupráce až do nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy. Na iné oblasti vnútornej bezpečnosti – vízovú, azylovú a prístahovaleckú politiku a justičnú spoluprácu v občianskych a obchodných veciach, sa supranacionálne postupy tvorby a aplikácie práva začali uplatňovať už na základe Amsterdamskej zmluvy.

¹⁹ Pozri čl. 24 ods. 1 druhý pododsek Zmluvy o EÚ v znení Lisabonskej zmluvy.

²⁰ Pozri čl. 1 ods. 3 Zmluvy o EÚ.

²¹ Zmluva o Európskej únii (konsolidované znenie 2016). Ú. v. ES C 202, 7.6.2016.

²² Zmluva o fungovaní Európskej únie (konsolidované znenie 2016). Ú. v. ES C 202, 7.6.2016.

²³ Pozri čl. 48 ZEÚ.

vomocí v príslušnej oblasti činnosti Únie zverených im primárnym právom EÚ. Musí vychádzať z primárneho práva EÚ a byť s ním v súlade. **Primárne pramene** pozostávajú zo zmlúv, na ktorých je založená EÚ (z pôvodných zmlúv tu možno zaradiť aj Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu²⁴), predstavujúcich medzinárodné zmluvy uzavreté členskými štátmi. Primárne právo Únie ďalej pozostáva zo zmlúv, ktorými sa menia a dopĺňajú zmluvy, na ktorých je Únia založená (resp. boli založené Európske spoločenstvá, napr. Maastrichtská zmluva, Amsterdamská zmluva, Zmluva z Nice, Lisabonská zmluva), protokolov a príloh pripojených k zmluvám, na ktorých je Únia založená²⁵ (napr. Protokol č. 1 o úlohe národných parlamentov v EÚ, Protokol č. 2 o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality, Protokol č. 3 o štatúte Súdneho dvora EÚ alebo Protokol č. 7 o výsadách a imunitách EÚ), ako aj zmlúv o pristúpení nových členských štátov. Rovnakú právnu silu ako zmluvy, na ktorých je založená EÚ, má v zmysle čl. 6 ods. 1 ZEÚ v znení Lisabonskej zmluvy Charta základných práv EÚ.²⁶ Obdobne ako je tomu v medzinárodnom práve a v právnych systémoch jednotlivých štátov, aj právo EÚ nie je limitované len normami pozitívneho práva (písanými prameňmi práva). Zahŕňa tiež všeobecné právne zásady, ktoré za neoddeliteľnú súčasť komunitárneho (v súčasnosti únieového) právneho poriadku uznal v rámci svojej judikatúry Súdny dvor.²⁷ Všeobecné právne zásady komunitárneho práva odvodzoval z pozitívneho primárneho práva, medzinárodných zmlúv, na ktorých sa dohodli členské štáty a zo spoločných ústavných tradícií členských štátov.²⁸

Typické **pramene sekundárneho práva EÚ** vymenúva a definuje čl. 288 ZFEÚ. Patria medzi nich nariadenia, smernice a rozhodnutia ako právne záväzné akty a odporúčania a stanoviská ako právne nezáväzné akty. Atypické pramene sekundárneho únieového práva sú akty inštitúcií Únie, ktoré nevy-menúva čl. 288 ZFEÚ. Ich príkladmi sú napr. rokovací poriadok Európskeho parlamentu, ktorý schvaľuje Európsky parlament rozhodnutím väčšiny svojich členov podľa čl. 232 ZFEÚ, alebo rokovací poriadok Súdneho dvora, ktorý prijíma Súdny dvor na základe čl. 253 ZFEÚ.

Lisabonská zmluva zaviedla do výslovného znenia textu zmlúv rozlišovanie typických právne záväzných prameňov únieového práva na **legislatívne akty a nelegislatívne akty**. Klasifikačným kritériom tohto rozlišovania je proces, ktorý sa uplatnil pri prijímaní daného aktu. Nariadenia, smernice a rozhodnutia prijaté na základe riadneho alebo niektorého z mimoriadnych legislatívnych postupov sa v zmysle čl. 289 ZFEÚ považujú za legislatívne akty. *A contrario*, uvedené akty prijaté iným ako legislatívnym postupom sa považujú za nelegislatívne akty. Nelegislatívne akty možno deliť na: (i) delegované akty (v zmysle čl. 290 ZFEÚ), (ii) vykonávacie akty (v zmysle čl. 291 ZFEÚ) a (iii) nelegislatívne akty majúce právny základ priamo v primárnom práve (napr. nariadenia Rady na základe čl. 109 ZFEÚ).²⁹ Rozlišovanie typických prameňov sekundárneho únieového práva na legislatívne a nelegislatívne zavádza ich hierarchizáciu. Legislatívne akty majú vyšší stupeň právnej sily ako nelegislatívne akty.³⁰ A primárne právo EÚ má vyšší stupeň právnej sily ako sekundárne únieové právo, keďže nesúlad

²⁴ Zmluva o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (konsolidované znenie 2016). Ú. v. ES C 203, 7.6.2016.

²⁵ Podľa čl. 51 ZEÚ protokoly a prílohy k týmto zmluvám (ZEÚ a ZFEÚ, pozn.) tvoria ich neoddeliteľnú súčasť.

²⁶ Charta základných práv Európskej únie (2016). Ú. v. ES C 202, 7.6.2016, s. 391 – 407.

²⁷ Pozri, napr.: rozsudok Súdneho dvora vo veci 29/69 *Erich Stauder proti Stadt Ulm*, 29/69, b. 14.

²⁸ Pozri, napr.: rozsudok Súdneho dvora vo veci 44/79 *Hauer*, b. 15.

²⁹ Ku klasifikácii nelegislatívnych aktov sekundárneho únieového práva pozri, napr.: DOUGAN, M.: *The Treaty of Lisbon 2007: Winning minds, not hearts*. In *Common Market Law Review*. 2008, Volume 45, Issue 3, s. 644-652.

³⁰ Pozri: JÁNOŠÍKOVÁ, M.: *Repetitórium práva Európskej únie*. Bratislava: IURIS LIBRI, 2013, s. 68.

aktu sekundárneho úniového práva s primárnym právom je dôvodom na jeho zrušenie v konaní o neplatnosť aktu podľa čl. 263 ZFEÚ.

Okrem právne záväzných prameňov práva inštitúcie Únie prijímajú aj pramene, u ktorých absen-tuje formálna právna záväznosť, označované ako *soft law*. Medzi typické úniové pramene *soft law* zaraďujeme odporúčania a stanoviská. Napriek ich právnej nezáväznosti, t. j. ich nemožnosti vyvolávať záväzné účinky a tým aj nemožnosti priznávať práva, ktorých by sa jednotlivci mohli dovolávať pred vnútroštátnymi súdmi, disponujú právnou relevanciou. Tá spočíva v povinnosti členských štátov zohľadniť ich pri výklade ich vnútroštátneho práva, ktoré ich implementuje.³¹

Významnú úlohu pri kreovaní úniového právneho poriadku zohráva **judikatúra Súdneho dvora EÚ**, a to napriek tomu, že jeho úloha je formálne limitovaná na výklad a aplikáciu všetkých ostatných prameňov úniového práva. Súdny dvor EÚ podľa čl. 19 ods. 1 druhá veta ZEÚ zabezpečuje dodržiavanie práva pri výklade a uplatňovaní zmlúv. Uvedené ustanovenie však neznamená, že Súdny dvor EÚ sa automaticky zaoberá všetkými prípadmi, ktorých výsledok závisí na správnom výklade a aplikácii práva EÚ. Tvorcovia zmlúv sa rozhodli na zavedení systému, na základe ktorého aplikácia úniového práva je v zásade ponechaná na vnútroštátne súdy. Vec spadajúcu do rámca pôsobnosti práva EÚ možno predložiť Súdnemu dvoru EÚ na konanie a rozhodnutie, iba ak spadá do jedného z konaní upravených primárnym právom Únie.³²

Konania upravené v ZFEÚ umožňujú Súdnemu dvoru plniť viaceré úlohy: po prvé, rozhodovať o žalobách podaných členským štátom, inštitúciou Únie alebo fyzickou osobou alebo právnickou osobou týkajúcich sa dodržiavania práva Únie zo strany členských štátov a inštitúcií Únie (napr. žalobe o porušení povinnosti podľa čl. 258 - 260 ZFEÚ, o neplatnosť aktu podľa čl. 263 – 264 ZFEÚ, o nečinnosť podľa čl. 265 ZFEÚ, o náhradu škody podľa čl. 268 ZFEÚ, či žalobách v zamestnaneckých sporoch podľa čl. 270 ZFEÚ), po druhé, rozhodovať o prejudiciálnych otázkach o výklade práva Únie alebo platnosti sekundárnych aktov Únie na základe žiadosti vnútroštátnych súdov podľa čl. 267 ZFEÚ a napokon rozhodovať v iných prípadoch ustanovených zmluvami (napr. o odvolaní člena Komisie v zmysle čl. 247 ZFEÚ, odvolaní ombudsmana v zmysle čl. 228 ods. 2 druhý pododsek ZFEÚ, či o stanovisku k súladu zamýšľanej medzinárodnej zmluvy s primárnym právom Únie v zmysle čl. 218 ods. 11 ZFEÚ). Výnimočne Súdny dvor pristúpil k výkladu svojich vlastných právomocí spôsobom, ktorý prekračuje výslovný rámec upravených konaní, okrem iného v záujme vyplnenia medzery v systéme súdnej ochrany alebo zabezpečenia koherentnosti úniového právneho systému.³³ Z ustanovenia čl. 19 ods. 1 druhá veta ZEÚ možno vyvodit' aj určité závery týkajúce sa prameňov práva, na ktorých dodržiavanie má Súdny dvor dohliadať.

³¹ Pozri: rozsudok Súdneho dvora vo veci C-322/88, *Salvatore Grimaldi*, b. 18.

³² Pozri: rozsudok Súdneho dvora vo veci 66/76 *Confédération française démocratique du travail (CFDT)*, b. 8.

³³ Pozri: rozsudok Súdneho dvora vo veci C-402/05 P a C-415/05 P *Kadi a Al Barakaat International Foundation proti Rade EÚ a Komisii*, v ktorom Súdny dvor uznal svoju právomoc preskúmať zákonnosť reštriktívnych opatrení prijatých proti jednotlivcom v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, a to napriek absencii výslovného zverenia tejto právomoci v danom čase platným písaným primárnym komunitárnym právom. Pozri aj: rozsudok Súdneho dvora vo veci C-134/19 P *Bank Refah Kargaran proti Rade EÚ*, v ktorom Súdny dvor v záujme zabezpečenia účinnej súdnej ochrany uznal svoju právomoc konať a rozhodnúť o žalobe o náhradu škody spôsobenej fyzickej alebo právnickej osobe reštriktívnymi opatreniami stanovenými rozhodnutiami spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky Únie, a to opäť napriek absencii výslovného zverenia tejto právomoci v zmluvách, na ktorých je založená Únia.

Článok 19 ods. 1 druhá veta ZEÚ ani iné ustanovenie zmlúv, na ktorých je založená EÚ, neobsahuje *numerus clausus* prameňov práva EÚ, na ktorých dodržiavanie má dohliadať Súdny dvor EÚ. Pojem „právo“ obsiahnutý v čl. 19 ods. 1 druhá veta Zmluvy o EÚ nezahŕňa iba písané/pozitívne pramene práva, ale tiež nepísané právo vyjadrené vo forme všeobecných právnych zásad EÚ. Za všeobecné zásady komunitárneho (po Lisabonskej zmluve úniového) práva Súdny dvor označil napr. zásadu ochrany základných práv, právnej istoty, zákazu diskriminácie, proporcionality, zákazu retroaktívneho pôsobenia právnych noriem či zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú jednotlivcovi porušením práva Únie. Všeobecné právne zásady práva EÚ konsolidujú právny poriadok EÚ a majú veľký význam pre konzistentný výklad a aplikáciu pozitívnych úijných noriem.

Písané primárne právo EÚ poskytuje Súdnemu dvoru široký priestor pre dotváranie pozitívneho úniového práva vypĺňaním existujúcich medzier v ňom bez potreby jeho formálneho doplnenia. Súdny dvor tak číní prostredníctvom osobitných interpretačných metód a doktrín (napr. doktríny *effet utile*).³⁴ Príkladom takého vyplnenia medzier v právnom systéme EÚ sú princípy priameho účinku a prednosti práva EÚ.³⁵

K prameňom úniového práva sa radia aj **medzinárodné zmluvy uzavreté Úniou** s jednou alebo viacerými tretími krajinami alebo medzinárodnými organizáciami v zmysle čl. 216 ods. 1 ZFEÚ. Medzinárodné zmluvy uzavreté Úniou sa stávajú neoddeliteľnou súčasťou úniového práva s právnymi účinkami vo vnútri Únie bez potreby ich prebratia do niektorého z prameňov úniového práva.³⁶ Z ustanovenia čl. 216 ods. 2 ZFEÚ, pojednávajúc o záväznosti medzinárodných zmlúv uzavretých Úniou pre inštitúcie Únie (a okrem nich aj pre členské štáty), možno vyvodiť ich postavenie v právnom systéme EÚ pred sekundárnym úniovým právom a z ustanovenia čl. 218 ods. 11 ZFEÚ, pojednávajúc o právomoci Súdného dvora rozhodnúť vo forme stanoviska o zlučiteľnosti zamýšľanej medzinárodnej zmluvy s primárnym právom Únie, možno vyvodiť ich postavenie pod primárnym právom Únie.

Jednotlivé pramene úniového práva vo svojom súčte nepredstavujú len vyjadrenie súhrnu právnych noriem Únie, ale spoločne vytvárajú právny systém, ktorý sa vyznačuje svojou vnútornou jednotou, koherenciou a konzistentnosťou. Úniové právo samo autonómne vymedzuje svoj vzťah k iným právnym systémom, vnútroštátnemu právu a medzinárodnému právu. Pre prípady konfliktu medzi jeho jednotlivými právnymi normami navzájom a prípady jeho konfliktu s vnútroštátnym právom a medzinárodným právom pozná pravidlá a postupy na ich riešenie.

³⁴ Pozri: REICH, N.: *Understanding EU Law. Objectives, Principles and Methods of Community Law*. Antwerpen. Oxford: Intersencia, 2005, s. 15.

³⁵ Bližšie pozri, napr.: LENAERTS, K. - Van NUFFEL, P. (Ed. BRAY, R.): *Constitutional Law of the European Union*. 2nd edition. London: Sweet and Maxwell Limited, 2005, s. 703-757.

³⁶ Pozri: JÁNOŠÍKOVÁ, M.: *Repetitórium práva Európskej únie*. Bratislava: IURIS LIBRI, 2013, s. 65.



II. VŠEOBECNÉ ZÁSADY PRÁCE S PRAMEŇMI PRÁVA EURÓPSKEJ ÚNIE

1. ŠPECIFIKÁ PRÁVA EURÓPSKEJ ÚNIE

Na čo je potrebné myslieť pri práci s prameňmi práva Únie

Pojem **právny systém Európskej únie** označuje súhrn právnych noriem súvisiacich s činnosťou a existenciou Únie.³⁷ Povedané inými slovami, právo Európskej únie je súbor priamo či nepriamo aplikovateľných právnych pravidiel prijatých medzi členskými štátmi alebo na úrovni Únie za účelom, respektíve v dôsledku zverenia niektorých právomocí členských štátov v prospech Únie.³⁸ Právny systém každého štátu má svoje špecifiká a osobitné znaky, ktorými sa odlišuje od právnych systémov iných štátov. V prípade právneho systému Európskej únie tomu nie je inak. Už vnútorná obsahová štruktúra práva Únie len z malej časti zodpovedá štruktúre vnútroštátnych právnych systémov. Vnútorné obsahové členenie práva Únie je z väčšej časti účelové a jeho vnútorný systém nie je z hľadiska svojho obsahu tak kompaktný, ako sú vnútroštátne právne poriadky jednotlivých členských štátov EÚ. Dôvodom je skutočnosť, že právo Únie vecne pokrýva len vybrané oblasti práva, a aj to v mnohých prípadoch len čiastočne.³⁹

Pre správne pochopenie práva Únie a jeho jednotlivých prameňov práva je vhodné poznať **špecifiká**, ktorými sa vyznačuje. Medzi špecifiká práva Únie, na ktoré je potrebné stále myslieť, patria: mnohojazyčnosť práva Únie, vlastný pojmový aparát práva Únie, špecifické pramene práva vrátane ich štruktúry a postupov tvorby.⁴⁰

Mnohojazyčnosť práva Únie

- Právo Únie je charakteristické svojou mnohojazyčnosťou, keďže je zachytené v 24 rôznych jazykových verziách.⁴¹ S mnohojazyčnosťou práva Únie je spojených viacero problémov, ktoré sa týkajú predovšetkým jeho výkladu, ale aj samotnej tvorby textu a následného prekladu do všetkých úradných jazykov, ktorý sa uskutočňuje metódou nepriameho prekladu. Chyby, ktoré vznikajú v preklade, môžu byť spôsobené nevhodným použitím slov, ktoré vedú k zmene významu právnej normy, použitím pojmov, ktoré nie sú bežné pre právny jazyk alebo nesprávnym použitím pojmu, ktorý má v danom jazyku viacero významov.⁴² K rozdielnym jazykovým verziám práva Únie, ktoré sú dôsledkom jeho mnohojazyčnosti, Súdny dvor uviedol, že: „*ten istý text predpisov Spoločenstva v rozličných jazykových verziách sa má vykladať jednotne, a teda v prípade rozdielov medzi týmito jazykovými verziami sa dotknuté ustanovenie má vykladať v kontexte celkovej systematiky a účelu právnej úpravy, ktorej je súčasťou.*“⁴³

³⁷ JÁNOŠÍKOVÁ, M. *Repetitórium práva Európskej únie*. Bratislava: IURIS LIBRI, 2012, s.63.

³⁸ TOMÁŠEK, M. – TÝČ, V. a kol. *Právo Evropské unie*. 1. vydání. Praha: Leges, 2013, s.56.

³⁹ Ibid, s.57.

⁴⁰ MAZÁK, J. – JÁNOŠÍKOVÁ, M. *Základy práva Európskej únie. Ústavný systém a súdna ochrana*. Bratislava: Iura Edition, 2009, s. 214.

⁴¹ Nariadenie č. 1 o používaní jazykov v Európskom hospodárskom spoločenstve. Ú.v. ES P 017, 6.10.1958, s.385 (konsolidované znenie 01.07.2013). Úradnými jazykmi a pracovnými jazykmi inštitúcií Únie sú angličtina, bulharčina, čeština, dánčina, estónčina, fínčina, francúzština, gréčtina, holandčina, chorvátčina, írčina, litovčina, lotyščina, maďarčina, maltčina, nemčina, poľština, portugalčina, rumunčina, slovenčina, slovinčina, španielčina, švédčina a taliančina.

⁴² SEHNÁLEK, D. *Specifika výkladu práva Evropské unie a jeho vnitrostátní důsledky*. Habilitační práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity: Katedra mezinárodního a evropského práva, 2018, s.151.

⁴³ Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-56/06 *Euro Tex Textilverwertung GmbH*, b.27.

Príklad rozdielu medzi jazykovými verziami ustanovení ZEÚ a ZFEÚ:

Článok 7 ods. 2 ZEÚ

slovenská verzia

„Európska rada môže na návrh jednej tretiny členských štátov alebo na návrh Európskej komisie a po získaní súhlasu Európskeho parlamentu **jednomyseľne rozhodnúť o existencii závažného alebo pretrvávajúceho porušenia hodnôt uvedených v článku 2 niektorým členským štátom**, a to po vyzvaní tohto členského štátu, aby predložil svoje stanovisko.“

česká verzia

„Na návrh jedné třetiny členských států nebo Evropské komise a po obdržení souhlasu Evropského parlamentu může Evropská rada **jednomyslně rozhodnout, že došlo k závažnému a trvajícimu porušení hodnot uvedených v článku 2 ze strany členského státu**, poté co tento členský stát vyzve, aby se k této věci vyjádřil.“

anglická verzia

„The European Council, acting by unanimity on a proposal by one third of the Member States or by the Commission and after obtaining the consent of the European Parliament, **may determine the existence of a serious and persistent breach by a Member State of the values referred to in Article 2**, after inviting the Member State in question to submit its observations.“

Článok 341 ZFEÚ

slovenská verzia

„Sídlo orgánov Únie sa určí **po vzájomnej dohode** vlád členských štátov.“

česká verzia

„Sídlo orgánů Unie určí vlády členských států **vzájemnou dohodou**.“

anglická verzia

„The seat of the institutions of the Union shall be determined **by common accord** of the governments of the Member States.“

Vlastný pojmový aparát

- o Existencia práva Únie ako samostatného právneho systému predpokladá, že jeho súčasťou je aj vlastný právny jazyk a pojmový aparát, ktoré môžu byť odlišné od tých, ktoré používajú jednotlivé vnútroštátne poriadky alebo ktoré sú používané v medzinárodnom práve.⁴⁴ Právo únie je vyba-vené svojím vlastným pojmovým aparátom a pojmy v ňom používané majú vlastný význam a zmysel, ktorý sa líši od významu a zmyslu tých istých pojmov vo vnútroštátnom práve alebo v medzinárodnom práve. Nutnosť existencie vlastného pojmového aparátu a definovania významu týchto pojmov je v práve Únie nevyhnutnosť, keďže právo Únie sa aplikuje v 27 členských štátoch, v ktorých majú tieto pojmy používané v práve Únie iný zmysel. Z tohto dôvodu je nutnosť existencie vlastného pojmového aparátu práva Únie logickým dôsledkom požiadavky jeho jednotnej aplikácie vo všetkých členských štátoch.⁴⁵ Tento záver vyplýva aj z judikatúry Súdneho

⁴⁴ BAR BARDAČ, R. Aplikácia práva EÚ v rozhodovacej činnosti slovenských okresných a krajských súdov. In: *Dny práva 2011 – Days of Law. Interpretace a aplikace mezinárodního a evropského práva vnitrostátními soudy*. Masarykova univerzita, Brno: Spisy Právnické fakulty MU č. 425 (řada teoretická), 2012, s.7.

⁴⁵ MAŽÁK, J. – JÁNOŠÍKOVÁ, M. *Základy práva Európskej únie. Ústavný systém a súdna ochrana*. Bratislava: Iura Edition, 2009, s.215.

dvora, v ktorej Súdny dvor uviedol, že: „z potreby jednotného uplatňovania práva Spoločenstva a zásady rovnosti vyplýva, že znenie ustanovenia práva Spoločenstva, ktoré neobsahuje žiadny výslovný odkaz na právo členských štátov s cieľom určiť jeho zmysel a rozsah pôsobnosti, v zásade vyžaduje v celom Spoločenstve autonómny a jednotný výklad, ktorý musí zohľadňovať kontext ustanovenia a cieľ sledovaný príslušnou právnou úpravou.“⁴⁶

Konkrétne pramene práva Únie

- Písané pramene primárneho práva Únie, ktorými sú zakladajúce zmluvy, revízne zmluvy a zmluvy o pristúpení, sú známymi prameňmi aj vo vnútroštátnom a medzinárodnom práve. Na rozdiel od písaných prameňov primárneho práva, pramene sekundárneho práva Únie sú špecifické. Toto tvrdenie platí obzvlášť pre smernice, pretože tento prameň práva nepozná ani medzinárodné, ani vnútroštátne právo.⁴⁷ Pramene práva Únie sú charakteristické aj svojou štruktúrou a postupom tvorby. Odôvodnenie právneho aktu, ktoré je v niektorých prípadoch veľmi rozsiahle, je uvedené priamo v právnom akte (hneď v úvode) a nie v samostatnom dokumente. Špecifické sú aj postupy tvorby právnych aktov, ktoré sa vyznačujú tým, že do procesu prijímania právneho aktu sú zapojené viaceré inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie a národné parlamenty členských štátov.

⁴⁶ Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-195/06 *Kommunikationsbehörde Austria (KommAustria)*, b.24.

⁴⁷ MAZÁK, J. – JÁNOŠÍKOVÁ, M. *Základy práva Európskej únie. Ústavný systém a súdna ochrana*. Bratislava: Iura Edition, 2009, s.215.

2. KDE HĽADAŤ

Aby sme sa mohli s konkrétnymi prameňmi práva Únie oboznámiť a pracovať, je najskôr potrebné vedieť, kde k nim získame prístup. V dnešnej dobe už existuje pomerne veľa databáz, ktoré poskytujú prístup k právu Únie, či už ako celku, alebo k jeho vybraným častiam. Hneď na úvod je potrebné upozorniť na to, že pri vyhľadávaní práva Únie je potrebné pracovať s oficiálnymi databázami, ktoré sú pravidelne aktualizované.

Najznámejšou a najkomplexnejšou databázou práva Únie je [portál EUR-lex](#). Portál EUR-lex je oficiálnou webovou stránkou Európskej únie, ktorá je spravovaná Úradom pre vydávanie publikácií Európskej únie a predstavuje online prístup k právu Únie. Databázu portálu EUR-lex tvoria právne dokumenty rôzneho druhu. Súčasťou portálu EUR-lex je aj [Úradník vestník Európskej únie](#), v ktorom sú uverejňované právne akty Únie. Úradný vestník Európskej únie sa dnes uverejňuje už len v elektronickej podobe, ktorá je ako jediná autentická a právne záväzná. Prístup k právu Únie je možné získať aj prostredníctvom oficiálnych stránok inštitúcií, orgánov, agentúr a úradov EÚ⁴⁸, avšak nejde o komplexné databázy. Spravidla sa na týchto stránkach zverejňujú len tie právne akty a dokumenty, ktoré priamo súvisia s činnosťou konkrétnej inštitúcie, orgánu, úradu alebo agentúry Únie. Medzi spomínanými oficiálnymi stránkami má osobitné miesto [oficiálna stránka Súdneho dvora EÚ](#), na ktorej je k dispozícii rozsiahla databáza rozhodnutí súdov, ktoré tvoria Súdny dvor EÚ. Prístup k právu Únie možno získať aj cez právny a informačný [portál SLOV-lex](#), ktorý v osobitnej sekcii umožňuje vyhľadávanie v práve Únie.⁴⁹

2.1 ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKEJ ÚNIE

Úradný vestník Európskej únie (ďalej ako „Úradný vestník“ alebo „Ú. v. EÚ“) je oficiálnym nástrojom Európskej únie, v ktorom sú uverejňované právne akty Únie.

Úradný vestník bol založený [rozhodnutím Rady z 15. septembra 1958](#)⁵⁰, pričom až do 30. júna 2013 bolo tlačené vydanie Úradného vestníka jediným právne záväzným uverejnením, napriek tomu, že Úradný vestník bol dostupný aj na internete. Od 1. júla 2013 sa *Úradný vestník uverejňuje v elektronickej podobe a výlučne Úradný vestník uverejnený v elektronickej podobe je autentický a má právne účinky*.⁵¹ Táto zmena bola uskutočnená predovšetkým s cieľom zabezpečiť rýchlejší a ekonomickejší prístup k právu Únie. Uverejňovanie Úradného vestníka v elektronickej podobe je určené [Nariadením Rady \(EÚ\) č. 216/2013](#) zo 7. marca 2013 o elektronickom vydávaní Úradného vestníka Európskej únie. Elektronické vydanie Úradného vestníka je dostupné na webovej stránke [EUR-lex](#) vo formáte, ktorý nie je zastaraný, a na neobmedzené obdobie.⁵²

⁴⁸ Všetky oficiálne stránky EÚ sú na doméne europa.eu. Prehľad oficiálnych stránok EÚ: [Inštitúcie, orgány a agentúry – kontaktné údaje a informácie pre návštevy | Európska únia \(europa.eu\)](#)

⁴⁹ Portálu SLOV-lex sa v tejto časti bližšie nevenujeme. Venujeme sa mu bližšie v nasledujúcej kapitole „Kde hľadať“.

⁵⁰ Rozhodnutie Rady o založení Úradného vestníka Európskych spoločenstiev. Ú.v. ES 17, 6.10.1958, s. 390.

⁵¹ Článok 1 nariadenia Rady (EÚ) č. 216/2013 zo 7. marca 2013 o elektronickom uverejňovaní Úradného vestníka Európskej únie. Ú. v. EÚ L 69, 13.3.2013, s. 1 – 3.

⁵² Článok 8 nariadenia Rady (EÚ) č. 216/2013

Úradný vestník vydáva [Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie](#).⁵³ Úradný vestník sa vydáva vo všetkých [úradných jazykoch Európskej únie](#).⁵⁴ Uverejňovanie právnych aktov Únie v Úradnom vestníku a ich uverejňovanie vo všetkých úradných jazykoch Únie súvisí s imperatívom právnej istoty, ktorý vyžaduje, aby právna úprava umožnila dotknutým osobám s istotou poznať rozsah povinností, ktoré im právo Únie ukladá, čo je možné zabezpečiť len riadnym uverejnením právnej úpravy v úradnom jazyku adresáta.⁵⁵ Riadna publikácia v Úradnom vestníku je podmienkou vymáhateľnosti právnych aktov voči jednotlivcom a nemôže byť nahradená inou formou sprístupnenia právneho aktu.⁵⁶

*Uverejňovaním právnych aktov Únie v Úradnom vestníku sa zaoberá čl. 297 ZFEÚ, podľa ktorého sa v Úradnom vestníku **povinne uverejňujú**:*

- *legislatívne akty,*
- *nelegislatívne akty prijaté vo forme*
 - *nariadení,*
 - *smerníc, ktoré sú určené všetkým členským štátom,*
 - *rozhodnutí, ktoré neuvádzajú komu sú určené (rozhodnutia ako normatívne akty).*

Pre lepšiu orientáciu v Úradnom vestníku je vhodné poznať jeho vnútornú štruktúru⁵⁷. Úradný vestník má dve série: *sériu L*, v rámci ktorej sú uverejňované právne akty a *sériu C*, v rámci ktorej sú uverejňované informácie a oznámenia.

Séria L Úradného vestníka

L I	Legislatívne akty	nariadenia, smernice, rozhodnutia, rozpočty
L II	Nelegislatívne akty	medzinárodné dohody, nariadenia, smernice, rozhodnutia, odporúčania, usmernenia, rokavacie poriadky, akty prijaté orgánmi zriadenými medzinárodnými dohodami, medziinštitucionálne dohody
L III	Iné akty	Európsky hospodársky priestor
L IV	Akty prijaté pred 1. decembrom 2009 podľa Zmluvy o ES, Zmluvy o EÚ a Zmluvy o Euratome	táto časť sa dočasne ponechá, aby bolo možné uverejniť akty prijaté pred 1. decembrom 2009 podľa pôvodných zmlúv

⁵³ Článok 3 ods. 1 rozhodnutia 2009/496/ES, Euratom z 26. júna 2009 o organizácii a činnosti Úradu pre vydávanie publikácií Európskej únie. Ú. v. EÚ L 168, 30.6.2009, s. 41 – 47.

⁵⁴ Nariadenie č. 1 o používaní jazykov v Európskom hospodárskom spoločenstve.

⁵⁵ Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-161/06 *Skoma-Lux s.r.o.*

⁵⁶ STEHLÍK, V. – HAMUŤÁK, O. – PETR, M. *Právo Evropské unie: Ústavní základy a vnitřní trh*. Praha: Leges, 2018, s. 96.

⁵⁷ Bližšie pozri [2010/06 Štruktúra Úradného vestníka – prispôbenie po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy](#)

Séria C Úradného vestníka

C I	Uznesenia, odporúčania a stanoviská	uznesenia, odporúčania, stanoviská (nepovinné)
C II	Oznámenia	mediiinštitucionálne dohody, spoločné vyhlásenia, oznámenie inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr EÚ
C III	Prípravné akty	návrhy, odporúčania, iniciatívy, povinné stanoviská a ďalšie prípravné akty
C IV	Informácie	informácie inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr EÚ, informácie členských štátov, informácie týkajúce sa Európskeho hospodárskeho priestoru, informácie tretích štátov
C V	Oznamy	administratívne postupy, súdne konania, konania týkajúce sa vykonávania spoločnej obchodnej politiky, konania týkajúce sa vykonávania politiky hospodárskej súťaže, iné akty

*Uverejnenie právneho aktu v Úradnom vestníku je zároveň podmienkou **nadobudnutia jeho účinnosti**.* Článok 297 ZFEÚ upravuje aj nadobudnutie účinnosti právnych aktov, ktoré musia byť v Úradnom vestníku uverejnené. Nadobudnutie účinnosti právnych aktov je pre:

- *legislatívne akty*
 - dňom, ktorý je v nich stanovený alebo,
 - ak takýto deň nie je stanovený, dvadsiatym dňom po ich uverejnení.
- *nelegislatívne akty prijaté vo forme nariadení, smerníc, ktoré sú určené všetkým členským štátom a rozhodnutí, ktoré neuvádzajú komu sú určené (rozhodnutia ako normatívne akty).*
 - dňom, ktorý je v nich stanovený alebo,
 - ak takýto deň nie je stanovený, dvadsiatym dňom po ich uverejnení.

Nie všetky právne akty Únie sa povinne uverejňujú v Úradnom vestníku. Právnymi aktmi, ktoré sa povinne neuverejňujú v Úradnom vestníku, sú podľa čl. 297 ZFEÚ ostatné smernice a rozhodnutia, ktoré uvádzajú, komu sú určené. Tieto právne akty sa len oznamujú tomu, komu sú určené. Dňom oznámenia adresátovi zároveň nadobúdajú účinnosť.

2.2 PORTÁL EUR-LEX

Podstatu [portálu EUR-lex](#) vystihuje už jeho podnázov *Prístup k právu Únie*. **Portál EUR-lex je online vstupnou bránou k právu EÚ.** Hlavným zdrojom obsahu portálu EUR-Lex je Úradný vestník. Portál EUR-lex poskytuje oficiálny a najkomplexnejší prístup k právnym dokumentom EÚ, ktorý je k dispozícií vo všetkých úradných jazykoch EÚ.⁵⁸ Databáza portálu EUR-lex sa denne aktualizuje a obsahuje viac ako 3 milióny položiek.⁵⁹ Prevádzkovateľom portálu EUR-lex je Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie.

Obsah portálu EUR-lex je v rozdelený do 5 častí:

- Právo EÚ – táto časť poskytuje prístup k zmluvám, právnym aktom a ich konsolidovaným zneniam, medzinárodným dohodám, prípravným aktom, dokumentom EZVO, normotvorným procesom, ako aj k súhrnom právnych predpisov EÚ, ktoré sú stručnými a zrozumiteľnými vysvetleniami hlavných právnych aktov prijatých v EÚ.
- Judikatúra EÚ – táto časť poskytuje prístup k judikatúre Súdneho dvora Európskej únie a elektronickej Zbierke rozhodnutí.
- Úradný vestník – táto časť poskytuje prístup ku všetkým vydaniam Úradného vestníka.
- Informácie – v tejto časti sú uverejňované rôzne informácie, aktuality, oznamy a štatistiky.
- Vnútroštátne právne predpisy a judikatúra – v tejto časti sú uverejňované opatrenia prijaté členskými štátmi na transpozíciu právnych predpisov EÚ do vnútroštátneho práva a judikatúra členských štátov vrátane odkazov na judikatúru v oblasti práva Únie.

Portál EUR-lex neostáva len pri poskytovaní prístupu k úplným a aktuálnym zneniam právnych dokumentov EÚ. Pre lepšie pochopenie práva Únie a získanie čo najväčšieho množstva informácií o právnych dokumentoch EÚ na jednom mieste portál EUR-lex pri každom právnom dokumente uvádza prehľadným spôsobom **podrobné informácie** o danom právnom dokumente. V závislosti od konkrétneho právneho dokumentu sa rozsah uvedených informácií môže líšiť. Medzi podrobnými informáciami o právnom dokumente možno nájsť informácie o (i) dátumoch prijatia dokumentu, nadobudnutí účinnosti a ukončení platnosti, (ii) zatriedení právneho dokumentu do konkrétnych oblastí, (iii) autorovi a forme, (iv) vzťahoch k iným dokumentom, najmä právny základ a súvisiace dokumenty, alebo (v) postupe, v súlade s ktorým bol dokument prijatý, vrátane jeho prehľadného grafického zobrazenia.

Ďalšou praktickou funkciou, ktorou je portál EUR-lex vybavený, je **viacjazyčné zobrazovanie** právneho dokumentu, ktoré umožňuje otvorenie až troch rôznych jazykových verzií konkrétneho dokumentu. Význam a využitie tejto funkcie je dôležité a praktické v tom, že umožňuje si hneď porovnávať viaceré jazykové verzie konkrétneho dokumentu a zistiť, či sú tieto jazykové verzie zhodné alebo sa líšia. Odporúčanie využívať túto funkciu vychádza z toho, že jedným zo špecifik práva Únie je jeho mnohojazyčnosť a pri preklade konkrétneho dokumentu mohlo dôjsť k chybám, ktoré môžu ovplyvniť zmysel konkrétneho ustanovenia.

⁵⁸ O EUR-lexe, dostupné na [O EUR-Lex - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

⁵⁹ O Úrade pre publikácie. Čo robíme: EUR-lex. Dostupné na: [Čo robíme - O Úrade pre publikácie - Publications Office of the EU \(europa.eu\)](#)

Väčšina dokumentov, ktoré sú súčasťou databázy portálu EUR-lex, má pridelené jedinečné **celexové číslo**, ktoré slúži ako identifikátor dokumentu bez ohľadu na jazyk. Celexové číslo pomáha rýchlejšie vyhľadávať alebo identifikovať konkrétny dokument. Celexové číslo sa skladá zo štyroch častí, ktoré v uvedenom poradí označujú: (1) sektor⁶⁰ – jedna číslica alebo jedno písmeno, (2) rok - 4 číslice, (3) typ dokumentu – jedno alebo dve písmena (deskriptory), ktoré sú určené pre každý sektor samostatne⁶¹ (4) číslo dokumentu – spravidla 4 číslice.⁶²

	Dokument 12016M/TXT
1	sektor 1 – Zmluvy
2016	konsolidované znenie z roku 2016
M	deskriptor M v sektore 1 je Zmluva o Európskej únii
/TXT	celý text (ak by na tomto mieste bolo napr. 0013, išlo by o číslo článku Zmluvy)

Konsolidované znenie Zmluvy o Európskej únii

	Dokument 32021R0784
3	sektor 3 – Právne akty
2021	rok uverejnenia
R	deskriptor R v sektore 3 je nariadenie
0784	číslo dokumentu

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/784 z 29. apríla 2021 o riešení šírenia teroristického obsahu online
--

⁶⁰ Dokumenty sú v EUR-lexe rozdelená do 12 sektorov nasledovne: 1 – Zmluvy, 2 – Medzinárodné dohody, 3 – Právne akty, 4 – Doplnujúce právne predpisy, 5 – Prípravné akty, 6 – Judikatúra EÚ, 7 – Transpozícia na vnútroštátnej úrovni, 8 – Odkazy na vnútroštátnu judikatúru týkajúcu sa práva EÚ, 9 – Parlamentné otázky, 0 – konsolidované znenia, C – Iné dokumenty publikované v Úradnom vestníku, séria C, E – Dokumenty EZVO.

⁶¹ Príkladmo uvádzame vybrané deskriptory pre:

Sekcia 1 - Zmluvy:

D – Amsterdamská zmluva, 1997, T – Zmluva o pristúpení, 2003 (Česká republika, Estónsko, Cyprus, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Poľsko, Slovinsko, Slovensko), M – Zmluva o Európskej únii, Maastricht, 1992, Zmluva o EÚ, Amsterdam, konsolidované znenie, 1997; Zmluva o EÚ, Nice, konsolidované znenie, 2002; Zmluva o EÚ, Atény, konsolidované znenie, 2006; Zmluva o EÚ, Lisabon, konsolidované znenie, 2008; 2010; 2012.

Sekcia 3 – Právne akty:

R – nariadenia, L – smernice, D – rozhodnutia (s adresátom alebo bez adresáta), H – odporúčania, A – stanoviská, B – rozpočet.

⁶² Pri vytváraní celexových čísel sa používa tabuľka, ktorá je dostupná na [Typy dokumentov v databáze EUR-Lex - EUR-Lex \(europa.eu\)](http://typy.dokumentov.v.databaze.eur-lex.europa.eu)

2.3 OFICIÁLNA STRÁNKA SÚDNEHO DVORA EURÓPSKEJ ÚNIE

[Oficiálna stránka Súdneho dvora Európskej únie](#) (ďalej len ako „portál CURIA“) je **oficiálnou publikačnou platformou pre judikatúru Súdneho dvora EÚ**. Na rozdiel od portálu EUR-lex, ktorý prevádzkuje Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, prevádzkovateľom oficiálnej stránky Súdneho dvora je sám Súdny dvor Európskej únie. Už na prvý pohľad je zrejmé, že rozdiel medzi portálom EUR-lex a portálom CURIA nie je len v ich prevádzkovateľovi. Zatiaľ čo portál EUR-lex je komplexnou databázou právnych dokumentov EÚ rôzneho druhu, portál CURIA je „len“ komplexnou databázou judikatúry Súdneho dvora EÚ. Okrem databázy judikatúry Súdneho dvora EÚ portál CURIA obsahuje všeobecné informácie o Súdnom dvore EÚ ako inštitúcii Únie, vrátane konkrétnych informácií o Súdnom dvore, Všeobecnom súde a ich činnosti.

Samostatná časť portálu CURIA je venovaná **judikatúre**. V rámci tejto časti sa nachádzajú:

- *elektronická Zbierka rozhodnutí* – Zbierka rozhodnutí je oficiálnym uverejnením rozhodnutí súdov, ktoré tvoria Súdny dvor EÚ a je vydávaná v úradných jazykoch EÚ. Od 1. septembra 2016⁶³ sa rozhodnutia uverejňujú len vo Všeobecnej zbierke v nasledovnej štruktúre: Súdny dvor a Všeobecný súd. Všeobecná zbierka rozhodnutí sa uverejňuje výlučne v elektronickej podobe.
- *prehľad judikatúry* – abstrakty rozsudkov a uznesení Súdneho dvora EÚ, ktoré sú zamerané na najdôležitejšie právne otázky formulované v danom rozhodnutí,
- *tematické súbory* – osobitné dokumenty, ktoré sa zaoberajú určitým súborom tém a vo vzťahu k týmto témam analyzujú príslušnú právnu úpravu a judikatúru,
- *mesačné bulletiny judikatúry* – zhrnutia vybraných rozhodnutí Súdneho dvora a Všeobecného súdu, ktoré sú zaujímavé z pohľadu riešených právnych otázok,
- *poznámky právnej vedy k rozsudkom*
- *historická judikatúra* – výber rozhodnutí Súdneho dvora a Súdu prvého stupňa z obdobia rokov 1954 – 2000 a 2001 – 2004, ktoré boli preložené do jazykov členských štátov, ktoré pristúpili k EÚ od roku 2004.
- *prístup k databáze portálu CURIA cez vyhľadávací formulár* – vyhľadávanie vo všetkých dokumentoch nachádzajúcich sa v databáze. Ide teda o dokumenty uverejňované v Zbierke rozhodnutí, dokumenty neuverejňované v Zbierke rozhodnutí, oznámenia uverejňované v Úradnom vestníku alebo iné dokumenty.

⁶³ Do tohto dátumu sa Zbierka rozhodnutí skladala zo (i) Všeobecnej zbierky, v ktorej boli uverejňované rozhodnutia Súdneho dvora a Všeobecného súdu a (ii) Zbierky verejnej služby, v ktorej boli uverejňované rozhodnutia Všeobecného súdu a Súdu pre verejnú službu v oblasti verejnej služby. Od 1. septembra 2016, kedy sa skončila činnosť Súdu pre verejnú službu a jeho právomoc bola prenesená na Všeobecný súd (nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2016/1192), sú rozhodnutia Všeobecného súdu a Súdneho dvora v oblasti verejnej služby uverejňované vo Všeobecnej zbierke rozhodnutí.

3. AKO HĽADAŤ

3.1 PORTÁL EUR-LEX

Portál EUR-lex poskytuje najrozsiahlejší a najkomplexnejší prístup k právu Únie. Ako už bolo uvedené v predchádzajúcej časti, databáza portálu EUR-lex obsahuje viac ako 3 milióny dokumentov rôzneho druhu.⁶⁴ Za účelom efektívneho vyhľadávania v takto rozsiahlej databáze dokumentov práva Únie portál EUR-lex disponuje viacerými vyhľadávacími formulármi.

Možnosti vyhľadávania na stránke EUR-lex:

- *rýchle vyhľadávanie* – vyhľadávanie podľa kľúčových slov, slovných spojení alebo čísel,
- *rozšírené vyhľadávanie* – vyhľadávanie s použitím ďalších spresňujúcich kritérií, napr. výber zbierky, autor dokumentu, dátum alebo téma,
- *vyhľadávanie podľa čísla dokumentu*,
- *vyhľadávanie podľa celexového čísla*,
- *expertné vyhľadávanie* – vyhľadávanie podľa vlastných definovaných kritérií zo všetkých dostupných metaúdajov. Toto vyhľadávanie je sprístupnené len pre používateľov prihlásených do portálu EUR-Lex.
- *vyhľadávanie cez priame prístupy (osobitné vyhľadávacie formuláre):*
 - priamy prístup k judikatúre a elektronickej Zbierke rozhodnutí,
 - priamy prístup k Úradnému vestníku.

The screenshot displays the EUR-Lex website interface. At the top left is the EUR-Lex logo with the tagline 'Prístup k právu Európskej únie'. On the right, there are language options (Slovenčina SK) and a user profile icon. Below the header is a navigation bar with 'EUROPA > EUR-Lex domovská stránka > Právo EÚ'. The main content area features a search bar with the text 'RÝCHLE VYHĽADÁVANIE' and a 'VYHĽADÁŤ' button. Below the search bar, there are links for 'Pomôcky pri vyhľadávaní' and a suggestion to use 'Rozšírené vyhľadávanie'. A blue banner below the search bar reads 'Budúcnosť je vo vašich rukách' with the subtext 'Vyjadrite svoj názor'. To the right of the search bar is a section for 'Úradný vestník' (Official Journal) showing the latest issue 'Najnovšie číslo: 16/09/2021' and a list of issue numbers: 'L327 L328 - C372 C373 C374'. Below the banner are three main navigation columns: 'Právo EÚ' (with sub-items: Zmluvy, Právne akty, Konsolidované znenia, Medzinárodné dohody, Prípravné akty, Dokumenty EZVO), 'Judikatúra EÚ' (with sub-items: Judikatúra, Elektronická Zbierka, Zoznam judikatúry), and 'Vnútroštátne právne predpisy a judikatúra' (with sub-items: Transpozícia na vnútroštátnej úrovni, Judikatúra členských štátov, Judikatúra JURE). On the right side, there is a search filter section titled 'Vyhľadávať podľa čísla dokumentu' with input fields for 'Rok' and 'Číslo', a dropdown for 'Všetky typy dol', and a search button. Below this is another section 'Vyhľadávať podľa celexového čísla'.

⁶⁴ O Úrade pre publikácie. Čo robíme: EUR-lex. Dostupné na: [Čo robíme - O Úrade pre publikácie - Publications Office of the EU \(eu-ropa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/eu-ropa.eu)

3.1.1 Rýchle vyhľadávanie

Formulár rýchleho vyhľadávania sa zobrazuje vždy vo vrchnej časti portálu EUR-Lex bez ohľadu na to, či sa používateľ nachádza na úvodnej stránke alebo na niektorej podstránke portálu. Praktickým riešením je automatické zobrazovanie pomôcok pri vyhľadávaní po kliknutí na textové pole formulára rýchleho vyhľadávania.

i Na vyhľadanie „presného slovného spojenia“ použite úvodzovky. K vyhľadávanému výrazu pripojte hviezdičku (*) s cieľom nájsť jeho varianty (transp *, 32019R *). Použite otáznik (?) namiesto jedného znaku vo vami vyhľadávanom výraze s cieľom nájsť jeho varianty (napríklad „pora ? it“ poskytne výsledky ako poradiť, poraziť, poraniť).

Q RÝCHLE VYHĽADÁVANIE VYHĽADAŤ

Vyhľadávanie sa uskutočňuje pomocou zadania kľúčového slova, slovného spojenia alebo čísla (ďalej len ako „heslo“ alebo „výraz“) do textového poľa vyhľadávacieho formulára. Pri použití tohto vyhľadávacieho formulára vyhľadávač prehľadá celú databázu dokumentov a zobrazí všetky dokumenty, ktoré obsahujú zadané heslo na akomkoľvek mieste. Je potrebné myslieť na to, že vyhľadávač nezobrazuje len tie dokumenty, ktoré obsahujú zadané heslo v názve dokumentu. Vyhľadávač zobrazí všetky dokumenty, ktoré so zadaným výrazom akokoľvek súvisia, teda všetky dokumenty, ktoré majú vo svojich metadátoch hľadaný výraz. Preto sa niekedy po zobrazení výsledkov môže používateľovi na prvý pohľad zdať, že vyhľadané dokumenty s hľadaným výrazom nijako nesúvisia.

Formulár rýchleho vyhľadávania je možné použiť pri vyhľadaní konkrétneho dokumentu, ale aj v prípade, ak používateľ nevie, čo presne hľadá. V prípade vyhľadávania konkrétneho dokumentu je vhodné do textového poľa vyhľadávača zadať čo najpresnejší výraz, napr. názov dokumentu, typ dokumentu, autora, prípadne číslo dokumentu alebo celexové číslo dokumentu. Pokiaľ používateľ pozná číslo dokumentu, na vyhľadávanie môže použiť aj formulár vyhľadávania podľa čísla dokumentu, v prípade celexového čísla môže použiť aj formulár vyhľadávania podľa celexového čísla, ktoré sú dostupné na úvodnej stránke portálu EUR-Lex. V prípade, ak používateľ pri vyhľadávaní nepozná názov dokumentu alebo jeho číslo a vyhľadáva dokumenty súvisiace s konkrétnym slovným spojením, resp. konkrétnou oblasťou podľa zadaného výrazu, výsledný zoznam vyhľadávania bude pomerne obsiahly a bude obsahovať rôzne druhy dokumentov, napr. právne akty, judikatúru, prípravné akty alebo medzinárodné dohody.

Získané výsledky vyhľadávania je možné následne filtrovať pomocou kritérií zobrazených v ľavej časti obrazovky v menu „Spresniť vyhľadávanie“. Výsledky je možné filtrovať podľa týchto kritérií: kľúčové slovo – zobrazenie v názve a/alebo texte, rok dokumentu, zberka, typ aktu, autor a typ postupu. Po zvolení konkrétneho kritéria filtrovania sa používateľovi sprístupní možnosť spresnenia výsledkov vyhľadávania podľa ďalších konkrétnejších kritérií. Použitím týchto filtrov používateľ dosiahne zúženie zoznamu výsledkov vyhľadávania a dopracuje sa k dokumentom, ktoré hľadá.

Príklad zobrazenia výsledkov vyhľadávania

Spresniť vyhľadanie

- > Podľa kľúčového slova
- > Podľa roku dokumentu
- > Podľa zbierky
 - Právne prepisy EÚ a judikatúra EÚ (1805)
 - Právne akty (176)
 - Konsolidované znenia (35)
 - Zmluvy (15)
 - Normotvorné procesy (21)
 - Medzinárodné dohody (49)
 - Pripravné akty (349)
 - Parlamentné otázky (951)
 - Judikatúra (198)
 - Dokumenty EZVO (11)
- > Podľa typu aktu
- > Podľa autora
- > Podľa typu postupu

Výsledky vyhľadávania

Kritériá vyhľadávania

Hľadať: "uznávanie diplomov", Jazyk vyhľadávania: slovenčina

[Uložiť do Moje vyhľadávania](#)
[Vytvoríť kanál v Moje kanály RSS](#)
[Uložiť do Moje položky](#)

Výsledky 1 - 10 z 1947

Zoradiť podľa: Predvolený

1 2 > >>

[Zrušiť výber](#)
[Upraviť zobrazené informácie](#)
[Export](#)

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií (Text s významom pre EHP)

Ú. v. EÚ L 255, 30.9.2005, s. 22 – 142 (ES, CS, DA, DE, ET, EL, EN, FR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, SK, SL, FI, SV)

Tento dokument bol uverejnený v osobitnom vydaní (BG, RO, HR)

● Účinné

Aktuálne konsolidované znenie: 24/04/2020 Autor: Európsky parlament, Rada Európskej únie

Celexov číslo: 32005L0036 Dátum dokumentu: 07/09/2005

[PDF](#) [HTML](#)

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1071/2009 z 21. októbra 2009, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá týkajúce sa podmienok, ktoré je potrebné dodržiavať pri výkone povolania prevádzkovateľa cestnej dopravy, a ktorým sa zrušuje smernica Rady 96/26/ES (Text s významom pre EHP)

Ú. v. EÚ L 300, 14.11.2009, s. 51 – 71 (BG, ES, CS, DA, DE, ET, EL, EN, FR, GA, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV)

Tento dokument bol uverejnený v osobitnom vydaní (HR)

● Účinné

Aktuálne konsolidované znenie: 01/07/2013 Autor: Európsky parlament, Rada Európskej únie

Celexov číslo: 32009R1071 Dátum dokumentu: 21/10/2009

Príklad zobrazenia výsledkov vyhľadávania (s použitím filtrov)

Spresniť vyhľadanie

Vybrali ste:

Právne akty ✕

Európsky parlament a Rada ✕

> Podľa kľúčového slova

V názve

V texte

> Podľa roku dokumentu

2019 (4)

2018 (1)

2017 (1)

2016 (4)

2015 (4)

Viac... ▼

> Podľa typu aktu

Smernica (30)

Korigendum (15)

Nariadenie (3)

Rozhodnutie (1)

> Podľa zoznamového kódu (úroveň 1)

Voľný pohyb pracovníkov a sociálna politika (14)

Právo usadiť sa a sloboda poskytovať služby (11)

Výsledky vyhľadávania

Kritériá vyhľadávania

Hľadať: "uznávanie diplomov", Jazyk vyhľadávania: slovenčina, Poddomená: Právne akty, Autor: Európsky parlament a Rada

[Uložiť do Moje vyhľadávania](#)
[Vytvoríť kanál v Moje kanály RSS](#)
[Uložiť do Moje položky](#)

Výsledky 1 - 10 z 34

Zoradiť podľa: Relevantnc

1 2 > >>

[Zrušiť výber](#)
[Upraviť zobrazené informácie](#)
[Export](#)

Smernica č. 97/50/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 6. októbra 1997, ktorou sa mení a dopĺňa smernica č. 93/16/EHS na uľahčenie voľného pohybu lekárov a vzájomného uznávania ich diplomov, osvedčení a iných dokladov o formálnych kvalifikáciách

Ú. v. ES L 291, 24.10.1997, s. 35 – 36 (ES, DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL, PT, FI, SV)

mimoriadne vydanie v slovenskom jazyku: Kapitola 06 Zväzok 002 S. 332 - 334

Iné osobitné vydanie(-a) (CS, ET, LV, LT, HU, MT, PL, SL, BG, RO)

● Už nie je účinné

Celexov číslo: 31997L0050 Autor: Európsky parlament, Rada Európskej únie

Dátum dokumentu: 06/10/1997

[PDF](#) [HTML](#)

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií (Text s významom pre EHP)

Ú. v. EÚ L 255, 30.9.2005, s. 22 – 142 (ES, CS, DA, DE, ET, EL, EN, FR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, SK, SL, FI, SV)

Tento dokument bol uverejnený v osobitnom vydaní (BG, RO, HR)

● Účinné

Aktuálne konsolidované znenie: 24/04/2020 Autor: Európsky parlament, Rada Európskej únie

Celexov číslo: 32005L0036 Dátum dokumentu: 07/09/2005

Už v rámci zobrazenia výsledkov vyhľadávania používateľ získava základné informácie o nájdených dokumentoch - oficiálny názov dokumentu, jeho číslo a autora, dátum prijatia dokumentu a pri právnych aktoch aj informáciu o tom, či je dokument účinný a informáciu o uverejnení v Úradnom vestníku.

3.1.2 Rozšírené vyhľadávanie

V prípade, ak používateľ presne nevie, aký dokument hľadá, portál EUR-Lex mu poskytuje možnosť rozšíreného vyhľadávania. K vyhľadávaciemu formuláru rozšíreného vyhľadávania sa používateľ dostane buď kliknutím na odkaz „rozšírené vyhľadávanie“, ktorý sa nachádza pod textovým poľom formulára rýchleho vyhľadávania, alebo zvolením možnosti „vyhľadávanie v ... (konkrétna zbierka)“, ktorá sa nachádza v jednotlivých sekciách časti Právo EÚ na úvodnej stránke portálu EUR-Lex.⁶⁵

Formulár rozšíreného vyhľadávania umožňuje zadanie pomerne veľkého počtu vyhľadávacích kritérií, čím používateľovi umožňuje spresniť svoje vyhľadávanie. Vyhľadávacie kritériá umožňujú používateľovi vo vzťahu k hľadanému dokumentu vybrať zbierku, v ktorej sa má vyhľadávať, zadať autora, právny základ, dátumy, tému alebo postup. Prvým krokom používateľa pri zadávaní kritérií do formulára rozšíreného vyhľadávania by mal byť výber Zbierky. Po zvolení konkrétnej Zbierky sa vyhľadávaci formulár a v ňom uvedené kritériá prispôbia zvolenej Zbierke.

⁶⁵ V tomto prípade ide o priamy link na vyhľadávaci formulár rozšíreného vyhľadávania, v ktorom je preddefinované vyhľadávanie v konkrétnej zbierke. Napríklad: časť Právo EÚ – sekcia Právne akty – vyhľadávanie v právnych aktoch – otvorenie formulára rozšíreného vyhľadávania, v ktorom je preddefinovaná Zbierka Právne akty.

Konkrétne vyhľadávacie kritériá sa do formulára rozšíreného vyhľadávania zadávajú buď vpísaním hľadaného výrazu do príslušného textového poľa, alebo výberom konkrétnych možností ponúkaných pri danom vyhľadávacom kritériu. Vyhľadávací formulár umožňuje vyhľadávať pomocou kritéria textového vyhľadávania. Ide o jediné textové pole, do ktorého môže používateľ vpísať hľadaný výraz, pričom už samotný formulár používateľa nabáda k použitiu logických operátorov AND /a/, OR /alebo/, NOT /okrem/ a k použitiu osobitných znakov (*hviezdica, ? otáznik, „“ úvodzovky). V prípade väčšiny vyhľadávacích kritérií portál EUR-Lex automaticky poskytuje používateľovi konkrétne možnosti, z ktorých si má vybrať. Práve ponúkané možnosti pri konkrétnych vyhľadávacích kritériách značne uľahčujú prácu používateľa a nabádajú ho k zadaniu čo najpresnejších informácií.

Zoznam výsledkov vyhľadávania a presnosť nájdených dokumentov závisí od zadaných vyhľadávacích kritérií a platí, že čím presnejšie vyhľadávacie kritériá používateľ zadá, tým presnejší výsledok vyhľadávania získa. Výsledky rozšíreného vyhľadávania sa zobrazujú rovnako ako výsledky rýchleho vyhľadávania. Aj v tomto prípade má používateľ možnosť s výsledkami vyhľadávania ďalej pracovať pomocou výberu konkrétnych spresňujúcich kritérií s cieľom získať čo najrelevantnejšie výsledky.

3.2 OFICIÁLNA STRÁNKA SÚDNEHO DVORA EURÓPSKEJ ÚNIE (PORTÁL CURIA)

Portál CURIA je oficiálnou publikačnou platformou pre judikatúru Súdneho dvora EÚ. Databázu portálu CURIA tvoja **dokumenty Súdneho dvora EÚ, najmä rozsudky, návrhy generálnych advokátov, uznesenia a oznámenia v Úradnom vestníku**.⁶⁶ Pre spresnenie uvádzame, že súčasťou databázy portálu CURIA sú rozhodnutia súdov Únie, z ktorých sa Súdny dvor EÚ skladá alebo v minulosti skladal, t.j. rozhodnutia Súdneho dvora, Všeobecného súdu a Súdu pre verejnú službu. Portál CURIA poskytuje aj možnosť vyhľadávania v judikatúre. Používateľ má k dispozícii dve možnosti vyhľadávania: jednoduché vyhľadávanie a rozšírené vyhľadávanie.

3.1.1 Jednoduché vyhľadávanie

The image shows a search form titled "Vyhľadávanie vecí" (Case Search) on a brown background. It includes several sections:

- Súd (Court):** A list of checkboxes with "Súdny dvor" (Court of Justice), "Všeobecný súd" (General Court), and "Súd pre verejnú službu" (Service Tribunal) all checked.
- Číslo veci (Case number):** A single-line text input field.
- Mená účastníkov konania (Case names):** A single-line text input field.
- Dátumy (Dates):** Two date input fields labeled "z" (from) and "do" (to).
- Buttons:** At the bottom, there are two buttons: "Vyhľadávanie" (Search) and "rozšírené vyhľadávanie" (Advanced search).

Formulár jednoduchého vyhľadávania sa nachádza na úvodnej stránke portálu CURIA.

Formulár jednoduchého vyhľadávania obsahuje tieto vyhľadávacie kritériá: súd, číslo veci (číslo konania), mená účastníkov konania a dátumy. Možnosť vyhľadávania podľa kritéria mená účastníkov konania je pri vyhľadávaní v judikatúre súdov Únie veľmi praktická, pretože judikáty sú známe podľa ich názvu, ktorý je tvorený menom žalobcu alebo prvého účastníka konania.⁶⁷

Už vyhľadávacie kritériá jednoduchého vyhľadávania naznačujú, že tento vyhľadávací formulár je vhodné použiť v prípade, ak používateľ hľadá konkrétne rozhodnutie.

Výsledky vyhľadávania sa používateľovi zobrazia v dvoch formátoch – zoznam výsledkov vyhľadávania podľa vecí a zoznam dokumentov. Zoznam dokumentov obsahuje všetky dokumenty súvisiace s konaním, vrátane procesných rozhodnutí súdu a návrhu na začatie konania. Praktickým prvkom, ktorým zoznam výsledkov vyhľadávania disponuje vo svojom poslednom stĺpci, je priame prepojenie na znenie dokumentu uverejnené v Úradnom vestníku (ikona PDF dokumentu) alebo priame prepojenie na dokument zverejnený na portáli EUR-Lex (ikona portálu EUR-Lex).

⁶⁶ Súdny dvor Európskej únie: InfoCuria. On-line pomoc. Luxemburg: september 2019. s.1. Dostupné na: [Étendue de la recherche - Affaires \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/etendue-de-la-recherche-affaires)

⁶⁷ BOBEK, M., KUHN, Z. a kol. *Judikatúra a právni argumentace*. 2. vydání. Praha: Auditorium, 2013, s.270.

Pripomenutie vybraných kritérií:
Číslo vecí = C-127/08

Zmeniť vyhľadáva

Zoznam výsledkov vyhľadávania podľa vecí Zoznam dokumentov

Výsledok vyhľadávania: počet vecí = 1

1/1 C-127/08 - Metock a i. [Ukončená vec]

Hlavné konanie

Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 25. júla 2008.
Blaise Baheten Metock a iní proti Minister for Justice, Equality and Law Reform.
Návrh na začatie prejudiciálneho konania: High Court - Írsko.
Smernica 2004/38/ES - Právo občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členského štátu - Rodinní príslušníci, ktorí sú štátnymi príslušníkmi tretích krajín - Štátni príslušníci tretích krajín, ktorí vstúpili do hostiteľského členského štátu predtým, ako sa stali manželskými partnermi občana Únie.
Vec C-127/08.

Zbierka judikatúry
2008 I-06241

Odkazy na texty

	Curia	EUR-Lex
Rozsudok ECLI:EU:C:2008:449		
Stanovisko generálneho advokáta ECLI:EU:C:2008:335		

Pripomenutie vybraných kritérií:
Číslo vecí = C-127/08

Zmeniť vyhľadáva

Zoznam výsledkov vyhľadávania podľa vecí Zoznam dokumentov

6 Dokument(y)

Vec	Dokument	Dátum	Mená účastníkov konania	Oblasť	Curia	EUR-Lex
C-127/08	Rozsudok (Ú. v.)	13/09/2008	Metock a i.	Občianstvo Únie - Právo na vstup a pobyt		
C-127/08	Rozsudok (Abstrakt) ECLI:EU:C:2008:449	25/07/2008	Metock a i.	Občianstvo Únie - Právo na vstup a pobyt		
C-127/08	Rozsudok ECLI:EU:C:2008:449	25/07/2008	Metock a i.	Občianstvo Únie - Právo na vstup a pobyt		
C-127/08	Stanovisko generálneho advokáta ECLI:EU:C:2008:335	11/06/2008	Metock a i.	Občianstvo Únie - Právo na vstup a pobyt		
C-127/08	Žiadosť (Ú. v.)	09/05/2008	Metock a i.	Občianstvo Únie - Právo na vstup a pobyt		
C-127/08	Uznesenie ECLI:EU:C:2008:235	17/04/2008	Metock a i.	Občianstvo Únie - Právo na vstup a pobyt		

3.2.2 Rozšírené vyhľadávanie

V prípade, ak používateľ nepozná konkrétne rozhodnutie súdu, ale potrebuje vyhľadať rozhodnutia týkajúce sa napríklad konkrétnej oblasti alebo konkrétneho právneho aktu, portál CURIA mu poskytuje možnosť rozšíreného vyhľadávania. K vyhľadávaciemu formuláru rozšíreného vyhľadávania sa používateľ dostane buď prostredníctvom formulára jednoduchého vyhľadávania, v ktorého pravom dolnom rohu sa nachádza možnosť rozšíreného vyhľadávania, alebo zvolením možnosti „*vyhľadávací formulár*“ v sekcii judikatúra, ktorá sa nachádza v hornej lište úvodnej stránky.

Formulár rozšíreného vyhľadávania umožňuje zadanie pomerne veľkého počtu vyhľadávacích kritérií, čím umožňuje používateľovi dopracovať sa k čo najpresnejším výsledkom vyhľadávania. Medzi vyhľadávacie kritériá patrí: výber dokumentov, výber oblasti, výber generálneho advokáta, zadanie kľúčových slov, zadanie dotknutých ustanovení vnútroštátneho práva alebo zadanie právnych aktov EÚ.⁶⁸ Konkrétne vyhľadávacie kritériá sa do formulára rozšíreného vyhľadávania zadávajú buď vpísaním textu do príslušného textového poľa, alebo výberom konkrétnych možností zo zoznamu ponúkaného pri danom vyhľadávacom kritériu. Ak vyhľadávací formulár pri vyhľadávacom kritériu poskytuje

⁶⁸ Pozri kapitolu V.

zoznam konkrétnych možností, používateľ si musí vybrať položku ponúkanú v tomto zozname a nemôže toto vyhľadávacie kritérium doplniť o vlastný text. Práve ponúkané zoznamy možností pri konkrétnych vyhľadávacích kritériách značne uľahčujú prácu používateľa.

Stav vecí	<input checked="" type="radio"/> Všetky veci <input type="radio"/> Ukončené veci <input type="radio"/> Prejednávané veci
Súd	<input checked="" type="checkbox"/> Všetky <input checked="" type="checkbox"/> Súdny dvor <input checked="" type="checkbox"/> Všeobecný súd <input checked="" type="checkbox"/> Súd pre verejnú službu
Číslo veci	<input type="text"/> (napr.: C-17/05; 17/05)
Mená účastníkov konania	<input type="text"/>
Dokumenty	<input type="text"/> Všetky <input type="button" value="⋮"/>
Dotknuté ustanovenia vnútroštátneho práva	<input type="text"/>
Dotknuté ustanovenia medzinárodného práva	<input type="text"/>
ECLI	<input type="text"/> ECLI:EU:
Slová v texte	<input type="text"/>
Obdobie alebo dátum	<input type="text"/> Dátum vyhlásenia <input type="button" value="🔄"/> <input checked="" type="radio"/> od <input type="text"/> do <input type="text"/> (dd/mm/yyyy) <input type="radio"/> posledných 8 dní <input type="radio"/> posledný 1 mesiac <input type="radio"/> posledný 1 rok <input type="radio"/> posledných 5 rokov <input type="radio"/> dňa <input type="text"/> (dd/mm/yyyy)
Oblasť	<input type="text"/> <input type="button" value="⋮"/>
Konanie a výsledok	<input type="text"/> <input type="button" value="⋮"/>
Citácie judikatúry alebo právnych predpisov	<input checked="" type="checkbox"/> vyhľadávať v <input checked="" type="checkbox"/> dôvody <input type="checkbox"/> výrok <input type="checkbox"/> návrhy Kategória <input type="text"/>
Schéma členenia	<input type="text"/> <input type="button" value="⋮"/> <input checked="" type="checkbox"/> Rozšíriť podľa starého/nového plánu
Rozhodovacie zloženie	<input type="text"/> <input type="button" value="⋮"/>
Súdca spravodajca	<input type="text"/> <input type="button" value="⋮"/>
Generálny advokát	<input type="text"/> <input type="button" value="⋮"/>
Pôvod prejudiciálnej otázky	<input type="text"/> <input type="button" value="⋮"/>
Záväzné jazykové znenie	<input checked="" type="checkbox"/> jazyk konania <input type="checkbox"/> jazyk návrhov <input type="text"/> <input type="button" value="⋮"/>

Ak vyhľadávací formulár pri vyhľadávanom kritériu ponúka textové pole, používateľ podľa vyhľadávacieho kritéria vpíše do textového poľa hľadaný výraz, názov dokumentu alebo číslo.

V textových poliach, ktoré umožňujú používateľovi zadávať text, je možné použiť osobitné znaky (*hviezdičku, _ podtržník, „“ úvodzovky) a logické operátory (A/AND, ALEBO/OR, OKREM/NOT).

Výsledky rozšíreného vyhľadávania sa zobrazujú rovnako ako výsledky jednoduchého vyhľadávania. Určitú nevýhodu zobrazovania výsledkov rozšíreného vyhľadávania možno vidieť v tom, že s nimi nie je možné ďalej jednoducho a rýchlo pracovať. Portál CURIA pri výsledkoch vyhľadávania neponúka možnosť spresnenia vyhľadávania, vďaka ktorej by bolo možné tieto výsledky ďalej filtrovať. Ak chce používateľ spresniť zadané kritériá, musí sa vrátiť na pôvodný vyhľadávací formulár a doplniť alebo spresniť už zadané kritériá, čo je pomerne zdĺhavé. V porovnaní s portálom EUR-Lex je práca s výsledkami vyhľadávania o niečo ťažšia. To, či sa používateľ na vyhľadávanie v judikatúre Súdneho dvora EÚ rozhodne použiť vyhľadávanie cez portál EUR-Lex alebo cez portál CURIA, závisí od jeho osobnej preferencie. Oba uvedené portály ponúkajú veľmi dobré a funkčné vyhľadávacie formuláre. Veľkou výhodou vyhľadávania cez portál CURIA je to, že súčasťou výsledkov vyhľadávania sú aj procesné rozhodnutia súdov Únie, ktoré nie sú dostupné na portáli EUR-Lex, v dôsledku čoho používateľ získa všetky informácie o konaní na jednom mieste. Výhodou vyhľadávania cez portál EUR-Lex je praktické spresnenie výsledkov vyhľadávania a to, že pri konkrétnom dokumente je možné nájsť aj rôzne doplňujúce informácie, napr. o súvisiacich dokumentoch.

3.3 PORTÁL SLOV-LEX

Prístup k právu Únie je možné získať aj prostredníctvom [právneho a informačného systému SLOV-Lex](#), súčasťou ktorého je aj sekcia **Právo EÚ**. Táto sekcia poskytuje nasledujúce možnosti: vyhľadávanie v práve EÚ, pripomienkovanie práva EÚ, vyhľadávanie v procesoch EÚ a vyhľadávanie návrhov aktov EÚ. Cez [portál SLOV-lex je možné vyhľadávať aj judikatúru Súdneho dvora EÚ](#). Portál SLOV-Lex poskytuje dve možnosti vyhľadávania – jednoduché vyhľadávanie a rozšírené vyhľadávanie.

Jednoduché vyhľadávanie

Vyhľadávací formulár jednoduchého vyhľadávania je porovnateľný s vyhľadávacím formulárom rýchleho vyhľadávania na portáli EUR-lex. Aj v tomto prípade sa vyhľadávanie uskutočňuje pomocou zadania kľúčového slova alebo slovného spojenia do textového poľa vyhľadávacieho formulára. Osobitné textové polia sú v tomto vyhľadávacom formulári určené pre zadávanie čísla hľadaného dokumentu a roku jeho prijatia.

Vyhľadávanie v práve EÚ Jednoduché vyhľadávanie ^

Hľadaný výraz:

Číslo: Rok:

Rozšírené vyhľadávanie

Vyhľadávací formulár rozšíreného vyhľadávania umožňuje vyhľadávanie zadaného výrazu v kombinácii s použitím doplňujúcich, resp. spresňujúcich kritérií, ktorými sú typ dokumentu, autor dokumentu, adresát dokumentu, EuroVoc, dátum schválenia/účinnosti/uverejnenia/uzávierky. Tento vyhľadávací formulár sa na prvý pohľad javí rovnaký ako vyhľadávací formulár rozšíreného vyhľadávania na portáli EUR-Lex. Je pravdou, že z hľadiska spresňujúcich kritérií sa tieto dva formuláre podobajú, avšak vyhľadávací formulár rozšíreného vyhľadávania na portáli EUR-Lex je presnejší a flexibilnejší, pretože poskytuje možnosť zvolenia konkrétnej zbierky, v ktorej sa má vyhľadávať a po jej zvolení automaticky prispôsobuje spresňujúce kritériá zvolenej Zbierke.

Vyhľadávanie v práve EÚ Rozšírené vyhľadávanie v

Hľadaný výraz:

Číslo: Rok:

Typ: Autor:

EuroVoc: Adresát:

Typ dátumu: Od: Do:

Výsledky vyhľadávania sa používateľovi prehľadne zobrazia pod vyhľadávacím formulárom. Zoznam výsledkov vyhľadávania obsahuje nasledujúce informácie: číslo predpisu (aj keď v skutočnosti ide o celexové číslo dokumentu), dokument (oficiálny názov dokumentu + odklik na jeho znenie), typ dokumentu a dátum uverejnenia. Rozsah informácií o konkrétnych dokumentoch, ktoré sa používateľ dozvie pri pohľade na výsledky vyhľadávania, je v prípade portálu SLOV-Lex o niečo užší v porovnaní s tými, ktoré sa dozvie na portáli EUR-Lex. Pomerne veľkou nevýhodou pri výsledkoch vyhľadávania je, že používateľ nemá možnosť výsledky vyhľadávania filtrovať pomocou spresňujúcich kritérií, v dôsledku čoho nie je možné dostatočne zúžiť konečný zoznam dokumentov, ktoré sú výsledkom vyhľadávania. Za najväčšiu nevýhodu pri vyhľadávaní práva EÚ na portáli SLOV-Lex možno považovať rozsah databázy dokumentov práva Únie. Na rozdiel od databázy portálu EUR-Lex, ktorý obsahuje dokumenty rôzneho druhu, databáza portálu SLOV-Lex obsahuje len písané pramene primárneho práva Únie a právne akty, ktoré sú uverejňované v Úradnom vestníku EÚ. Z uvedených dôvodov považujeme za vhodnejšie pri vyhľadávaní dokumentov práva Únie využívať vyhľadávanie prostredníctvom portálu EUR-Lex.



III. PRÁVNE AKTY EURÓPSKEJ ÚNIE

Pramene **primárneho práva Únie** predstavujú základ právneho systému Európskej únie a v právnom poriadku Únie plnia rovnakú úlohu ako ústavy v rámci vnútroštátnych právnych systémov. Všetky ostatné pramene práva Únie musia z primárneho práva vychádzať a byť s ním v súlade.⁶⁹ Na primárne právo Únie nadväzuje **sekundárne právo Únie**, ktoré je tvorené rôznymi druhmi právnych aktov, ktoré prijímajú inštitúcie Únie na základe oprávnenia obsiahnutého v zakladajúcich zmluvách. Právne akty sekundárneho práva Únie sú základným prejavom výkonu zverených právomocí inštitúciami Únie.⁷⁰ V nasledujúcej kapitole sa zameriame na sekundárne právne akty Únie a prácu s nimi. Po krátkom teoretickom úvode sa venujeme jednotlivým druhom právnych aktov, ich charakteristike a štruktúre. Súčasťou tejto časti sú komentáre k vybraným sekundárnym právnym aktom, ktoré majú smerovať k objasneniu ich štruktúry a k ich pochopeniu. Táto časť Metodického príručky má čitateľovi pomôcť získať základnú orientáciu pre prácu so sekundárnymi právnymi aktmi práva Únie.

Z typologického hľadiska sa právne akty delia na **typické a atypické**. **Typické právne akty** sú definované v čl. 288 ZFEÚ, podľa ktorého: „*Na účely výkonu právomocí Únie inštitúcie prijímajú nariadenia, smernice, rozhodnutia, odporúčania a stanoviská.*“ **Atypickými právnymi aktmi** sú tie právne akty, ktoré nie sú uvedené v čl. 288 ZFEÚ, ale sú uvedené v osobitných ustanoveniach zakladajúcich zmlúv alebo boli zavedené praxou inštitúcií Únie.⁷¹ Atypickými právnymi aktmi sú napríklad rozpočet Únie, rokovacie poriadky inštitúcií Únie alebo Zelené knihy Komisie.

Z hľadiska právnej záväznosti sa typické právne akty delia na **právne záväzné a právne nezáväzné**. **Právne záväznými** právnymi aktmi sú nariadenia, smernice a rozhodnutia. **Právne nezáväznými** aktmi sú odporúčania a stanoviská. Napriek tomu, že odporúčania a stanoviská sú právne nezáväzné a ich adresátovi nimi nevzniká právna povinnosť, sú rešpektované a dobrovoľne ich adresáti plnené.⁷²

Právne akty môžeme rozlišovať nielen na základe druhu právneho aktu, ale aj na základe postupu, ktorým bol právny akt prijatý. Na základe postupu, ktorým bol právny akt prijatý, delíme právne akty na **legislatívne a nelegislatívne**. Rozdelenie právnych aktov sekundárneho práva na legislatívne a nelegislatívne akty je výsledkom hierarchizácie sekundárneho práva Únie a má vyjadrovať hierarchický vzťah medzi základnými právnymi aktmi vytvorenými inštitúciami Únie na základe ich legislatívnej právomoci, ktorú im priznáva právo Únie a právnymi aktmi exekutívnych inštitúcií Únie.⁷³ **Legislatívne akty** sú právne akty prijaté riadnym alebo mimoriadnym legislatívnym postupom. Z hľadiska druhu právneho aktu môžu byť legislatívnymi aktmi nariadenia, smernice alebo rozhodnutia (čl. 289 ZFEÚ). **Nelegislatívne akty** sú tie akty, ktoré sú prijímané iným ako legislatívnym postupom. Nelegislatívne akty ďalej delíme *na právne akty prijaté na základe právomoci vyplývajúcej priamo z primárneho práva, delegované právne akty a vykonávacie právne akty*. Z hľadiska druhu právneho aktu môžu byť nelegislatívnymi aktmi, rovnako ako pri legislatívnych aktoch, nariadenia, smernice

⁶⁹ MAŽÁK, J. – JÁNOŠÍKOVÁ, M. *Základy práva Európskej únie. Ústavný systém a súdna ochrana*. Bratislava: Iura Edition, 2009, s. 225.

⁷⁰ Bližšie k prameňom práva pozri kapitolu I.

⁷¹ MAŽÁK, J. – JÁNOŠÍKOVÁ, M. *Základy práva Európskej únie. Ústavný systém a súdna ochrana*. Bratislava: Iura Edition, 2009, s. 231.

⁷² CHRENŠŤ, J. – NESVADBA, A. *Právo Európskej únie*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2020, s. 165.

⁷³ MAŽÁK, J. – JÁNOŠÍKOVÁ, M. *Lisabonská zmluva. Ústavný systém a súdna ochrana*. Bratislava: Iura Edition, 2011, s. 174.

alebo rozhodnutia. Je potrebné mať na pamäti to, že len podľa druhu právneho aktu nevieme určiť, či ide o legislatívny alebo nelegislatívny akt.

- *Právne akty prijaté na základe právomoci vyplývajúcej priamo z primárneho práva* – ide o osobitnú kategóriu právnych aktov, ktorá nie je výslovne pomenovaná v zmluvách. Právnym základom na ich prijatie je primárne právo, avšak na ich prijatie primárne právo nepredpokladá legislatívny postup. Právnym základom na prijatie tohto právneho aktu je napríklad čl. 126 ods. 14 ZFEÚ, čl. 109 ZFEÚ alebo čl. 215 ZFEÚ.
- *Delegované právne akty* – sú všeobecne záväzné nelegislatívne akty, ktoré sú upravené v čl. 290 ZFEÚ. Delegovaným aktom možno dopĺňať alebo meniť určité nepodstatné prvky legislatívneho aktu. Právnym základom delegovaného aktu môže byť len legislatívny akt, ktorý výslovne určuje aj ciele, obsah, rozsah a trvanie delegovania. Autorom delegovaného aktu môže byť len Komisia. Delegovaný právny akt je ľahko rozpoznateľný, pretože v jeho názve sa uvádza slovo „delegované“ alebo „delegovaná“
- *Vykonávacie právne akty* – sú upravené v čl. 291 ZFFEÚ a ich účelom je stanovenie jednotných podmienok vykonávania právne záväzných aktov Únie. Právnym základom vykonávacích aktov je každý všeobecne záväzný právny akt, nielen legislatívny akt. Autorom vykonávacích aktov je Komisia alebo v osobitných, náležito odôvodnených prípadoch a v prípadoch ustanovených v článkoch 24 a 26 ZFEÚ Rada. Vykonávací právny akt je tiež ľahko rozpoznateľný, pretože v jeho názve sa uvádza slovo „vykonávacie“ alebo „vykonávacia“

Každý z uvedených právnych aktov má svoje špecifiká, ktorými sa odlišuje od iných právnych aktov. Tieto špecifiká sa prejavujú predovšetkým v povahe a účinkoch právneho aktu, ale prejavujú sa aj v jeho štruktúre. Zatiaľ čo niektoré prvky sa objavujú vo všetkých právnych aktoch, iné sú zase typické len pre konkrétny druh právneho aktu. Poznanie **štruktúry právneho aktu** zlepšuje orientáciu v právnom akte a umožňuje rýchlejšie nájsť hľadané ustanovenia. Všeobecná štruktúra právneho aktu vyzerá nasledovne:

- *informácia o uverejnení v Úradnom vestníku* – dátum uverejnenia, sekcia a číslo (ak bol právny akt v Úradnom vestníku uverejnený)⁷⁴,
- *základné údaje o právnom akte* – druh, autor, číslo, dátum prijatia a názov,
- *právny základ* – konkrétne ustanovenie primárneho alebo sekundárneho práva, na základe ktorého bol právny akt prijatý,
- *postup prijatia* (len pri legislatívnych aktoch) – informácia o tom, či bol právny akt prijatý riadnym alebo mimoriadnym legislatívnym postupom,
- *odôvodnenie právneho aktu* – povinnosť uviesť v právnych aktoch odôvodnenie a odkazy na všetky návrhy, iniciatívy, odporúčania, žiadosti alebo stanoviská ustanovené v zmluvách vyplýva z čl. 296 ZFEÚ. Odôvodnenie obsahuje zhodnotenie existujúceho právneho stavu a zdôvodnenie potreby prijatia novej právnej úpravy, hlavné prvky novej právnej úpravy a body týkajúce sa súladu právneho aktu s právom Únie. Odôvodnenie právnych aktov, ktoré nepatria do oblastí výlučných právomocí Únie, obsahuje aj bod týkajúci sa súladu právneho aktu so zásadou subsidiarity a zásadou proporcionality.
- *text právneho aktu* – konkrétne ustanovenia, ktorých obsahom je právna úprava predmetu právneho aktu (nasleduje za slovným spojením PRIJALA TOTO (druh právneho aktu)),

⁷⁴ K uverejňovaniu v Úradnom vestníku pozri kapitolu II.

- *vzťah k iným právnym predpisom* – ustanovenia týkajúce sa zmeny, nahradenia alebo zrušenia právnych aktov (len ak sa právnym aktom menia, nahrádzajú alebo rušia iné právne akty),
- *nadobudnutie účinnosti* (len pri právnych aktoch, ktoré sa povinne uverejňujú v Úradnom vestníku) – ak právny akt neobsahuje informáciu o nadobudnutí účinnosti, podľa čl. 297 ZFEÚ právny akt nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení,
- *miesto a dátum prijatia*, označenie *inštitúcie*, ktorá právny akt prijala a konkrétnej *osoby*, ktorá za inštitúciu právny akt podpísala.

Praktický tip: portál EUR-Lex obsahuje pri všetkých legislatívnych aktoch samostatnú záložku postup, ktorá sa nachádza v ľavom bočnom menu. Po kliknutí na túto záložku sa Vám zobrazí prehľadné grafické spracovanie legislatívneho postupu, ktorým bol daný právny akt prijatý. V grafickom spracovaní sú zobrazené jednotlivé kroky legislatívneho postupu a ich detaily.

Znenie

Informácie o dokumente

Postup

Zhrnutie dokumentu

Uložiť do Moje položky

Sledovať tento postup

Aktualizovaný odkaz

Trvalý odkaz

Postup 2013/0255/APP

COM (2013) 534: Návrh NARIADENIE RADY o zriadení Európskej prokuratúry

✓ Ukončený (Prijatý akt: 32017R1939)

Viac informácií o tomto postupe

Typ: Mimoriadny legislatívny postup – súhlas EP (APP)

Čo je to postup súhlasu?

Európska komisia	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Hospodársky a sociálny výbor						
Európsky výbor regiónov						
Rada						
Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov						
Európsky parlament						

Jednotlivé kroky 2013/0255/APP Obrátiť poradie

[Zobrazíť všetky](#)
[Skrýť všetky](#)

Uverejnenie v Úradnom vestníku

Dátum uverejnenia: 31/10/2017

Celexové číslo hlavného dokumentu: 32017R1939

PRIJATIE

●

Rada

Prijatie Radou

12/10/2017

ROKOVANIE

▲

Rada

NARIADENIE

I. VŠEOBECNE O NARIADENÍ

Právny rámec

Čl. 288 ZFEÚ

„Nariadenie má všeobecnú platnosť. Je záväzné vo svojej celistvosti a je priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.“

Definičné znaky

- *všeobecná platnosť* - nariadenie má všeobecnú (normatívnu) povahu a neurčitý okruh adresátov, vzťahuje sa nielen na členské štáty, ale aj na fyzické a právnické osoby a inštitúcie Únie,
- *záväznosť v celistvosti* – nariadenie je záväzné v celom svojom rozsahu, bez možnosti selektívneho výberu len niektorých jeho častí,
- *priama uplatniteľnosť* – nariadenie je priamo aplikovateľné vo všetkých členských štátoch, preto nie je nutné prijatie žiadnych vnútroštátnych recepčných opatrení.

Existencia nariadenia je významným atribútom supranacionálnej povahy EÚ.⁷⁵ Nariadenie sa využíva v oblastiach, kde je potrebné prijať jednotnú právnu úpravu pre celú Úniu. Nariadenie je typické pre oblasti, ktoré patria do výlučnej právomoci Únie a pre oblasti, ktoré patria do spoločnej právomoci Únie, pokiaľ existuje potreba prijatia jednotnej právnej úpravy.⁷⁶

Nariadenie môže byť:

- *legislatívnym aktom*
 - nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/817, ktorým sa *zriaďuje Erasmus+: program Únie pre vzdelávanie a odbornú prípravu, mládež a šport*
 - nariadenie Rady (EÚ) č. 904/2010 *o administratívnej spolupráci a boji proti podvodom v oblasti dane z pridanej hodnoty*
- *nelegislatívnym aktom*
 - delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2021/466, ktorým sa *doplňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1700 špecifikovaním počtu a názvu premenných pre doménu „príjem a životné podmienky“ týkajúcich sa zdravia kvality života*

⁷⁵ CHRENŠŤ, J. – NESVADBA, A. *Právo Európskej únie*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2020, s.161.

⁷⁶ TOMÁŠEK, M. – TÝČ, V. a kol. *Právo Evropské unie*. Praha: Leges, 2013, s.109.

- vykonávacie nariadenie Rady (EÚ) 2017/2459 z 5, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 282/2011, ktorým sa ustanovujú vykonávacie opatrenia smernice 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty

Štruktúra

- základné údaje o nariadení - autor, číslo nariadenia, dátum prijatia, názov
- právny základ a postup prijatia
- odôvodnenie
- text nariadenia (spravidla členený na kapitoly)
 - všeobecné ustanovenia
 - predmet úpravy a rozsah pôsobnosti
 - vymedzenie pojmov
 - ustanovenia, ktorých obsahom je právna úprava predmetu nariadenia
 - záverečné ustanovenia
 - vzťah k iným právnym aktom
 - nadobudnutie účinnosti
- informácia o mieste a dátume prijatia, inštitúcii a konkrétnej osobe, ktorá za inštitúciu nariadenie podpisuje

II. PRÍKLAD NARIADENIA

26.7.2016 SK Úradný vestník Európskej únie L 200/1

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2016/1191 zo 6. júla 2016

o podporovaní voľného pohybu občanov prostredníctvom zjednodušenia požiadaviek na predkladanie určitých verejných listín v Európskej únii a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1024/2012

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,
so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 21 ods. 2,
so zreteľom na návrh Európskej komisie,
po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,
so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru,
konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,
keďže:

(1) Únia stanovila cieľ udržiavať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti bez vnútorných hraníc, v ktorom je zabezpečený voľný pohyb osôb. V záujme zabezpečenia voľného pohybu verejných listín v rámci Únie, a tým podpory voľného pohybu občanov Únie, by Únia mala prijať konkrétne opatrenia na zjednodušenie existujúcich administratívnych požiadaviek súvisiacich s predkladaním určitých verejných listín vydaných orgánmi jedného členského štátu v inom členskom štáte.

(2) Všetky členské štáty sú zmluvnými stranami Haagskeho dohovoru z 5. októbra 1961 o zrušení požiadavky vyššieho overenia zahraničných verejných listín (ďalej len „dohovor o apostiloch“), ktorým sa zaviedol systém pre zjednodušený obeh verejných listín vydaných zmluvnými štátmi uvedeného dohovoru.

Poznámky k nariadeniu

Informácia o uverejnení v Úradnom vestníku.

Už z názvu rozhodnutia vieme vyčítať, že jeho autormi sú Európsky parlament a Rada. Z toho vyplýva, že nariadenie bolo prijaté riadnym legislatívnym postupom.

Právnym základom nariadenia je primárne právo, konkrétne čl. 21 ods. 2 ZFEÚ. Z toho vyplýva, že nariadenie je legislatívnym aktom.

Ďalej je v nariadení uvedená informácia o postupe a jeho jednotlivých krokoch, ktorým bolo nariadenie prijaté.

Za hlavičkou nariadenia, ktorá uvádza všeobecné informácie o prijatí nariadenia, nasleduje odôvodnenie.

(3) V súlade so zásadou vzájomnej dôvery a v záujme podpory voľného pohybu osôb v rámci Únie by sa týmto nariadením mal stanoviť systém ďalšieho zjednodušenia administratívnych náležitostí obehu určitých verejných listín a ich osvedčených odpisov, keď uvedené verejné listiny a ich osvedčené odpisy vydáva orgán jedného členského štátu na predloženie v inom členskom štáte. [...]

(56) Týmto nariadením sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú zásady uznané v Charte základných práv Európskej únie, najmä právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života, právo na ochranu osobných údajov, právo uzavrieť manželstvo a právo založiť rodinu a sloboda pohybu a pobytu. Toto nariadenie by sa malo uplatňovať v súlade s uvedenými právami a zásadami.

(57) Keďže ciele tohto nariadenia, a to najmä podporu voľného pohybu občanov Únie uľahčovaním voľného pohybu určitých verejných listín v Únii, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov, ale z dôvodov ich rozsahu a dôsledkov ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

PREDMET ÚPRAVY, ROZSAH PÔSOBNOSTI A VYMEDZENIA POJMOV

Článok 1

Predmet úpravy

1. Týmto nariadením sa v súvislosti s určitými verejnými listinami, ktoré boli vydané orgánmi jedného členského štátu a ktoré sa musia predložiť orgánom iného členského štátu, stanovuje systém:

- a) oslobodenia od vyššieho overenia alebo podobnej formálnej náležitosti,
- b) zjednodušenia iných formálnych náležitostí.

Bez toho, aby bol dotknutý prvý pododsek, toto nariadenie osobám nebráni využívať iné systémy uplatniteľné v členskom štáte, ktoré sa týkajú vyššieho overenia alebo podobnej formálnej náležitosti.

2. Týmto nariadením sa stanovujú aj viacjazyčné štandardné formuláre, ktoré sa majú využívať ako pomôcka pri preklade, pripojené k verejným listinám týkajúcim sa narodenia, skutočnosti, že osoba žije, úmrtia, manželstva (vrátane spôsobilosti uzavrieť manželstvo a osobného stavu), registrovaného partnerstva (vrátane spôsobilosti uzavrieť registrované partnerstvo a štatútu registrovaného partnerstva), bydliska a/alebo pobytu a neexistencie záznamu v registri trestov.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa vzťahuje na verejné listiny vydané orgánmi jedného členského štátu v súlade s jeho vnútroštátnym právom, ktoré sa musia predložiť orgánom iného členského štátu a ktorých hlavným účelom je osvedčiť jednu alebo viaceré z týchto skutočností:

- a) narodenie,
- b) že osoba žije,
- c) úmrtie,
- d) meno,
- e) manželstvo vrátane spôsobilosti uzavrieť manželstvo a osobný stav,
- f) rozvod, rozluku alebo vyhlásenie manželstva za neplatné,
- g) registrované partnerstvo vrátane spôsobilosti uzavrieť registrované partnerstvo a štatút registrovaného partnerstva,

Odôvodnenie obsahuje zhodnotenie právneho stavu, zdôvodnenie nevyhnutnosti prijatia novej právnej úpravy, hlavné zásady a princípy novej právnej úpravy. V odôvodnení sa autori nariadenia venujú aj otázke jeho súladu s právom Únie, osobitne vzťahu nariadenia k základným právam.

Podľa čl. 2 protokolu o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality sú inštitúcie Únie povinné zabezpečiť trvalé dodržiavanie zásad subsidiarity a proporcionality zakotvených v čl. 5 ZEÚ. Autor právneho aktu musí už návrh právneho aktu odôvodniť so zreteľom na zásadu subsidiarity a zásadu proporcionality, aby bolo možné vyhodnotiť jeho súlad s týmito zásadami.

Typickým znakom nariadení je, že vo svojich prvých článkoch určujú svoj predmet úpravy, rozsah pôsobnosti a vymedzujú pojmy, ktoré používajú.

Rozsah pôsobnosti nariadenia môže byť vymedzený pozitívne aj negatívne, t.j. upravuje, čo spadá do jeho pôsobnosti alebo upravuje, čo je z jeho pôsobnosti vylúčené. Keďže nariadenia majú všeobecnú platnosť a sú priamo uplatniteľné, všetky ich ustanovenia musia byť dostatočne jasné, presné a určité. Z tohto dôvodu sú ustanovenia nariadení veľmi konkrétne.

h) zrušenie registrovaného partnerstva, jeho rozluku alebo vyhlásenie za neplatné,

i) rodičovstvo

j) osvojenie,

k) bydlisko a/alebo pobyt,

l) štátnu príslušnosť,

m) neexistenciu záznamu v registri trestov za predpokladu, že verejné listiny týkajúce sa tejto skutočnosti vydávajú pre občana Únie orgány členského štátu, ktorého je občan štátnym príslušníkom.

2. Toto nariadenie sa vzťahuje aj na verejné listiny, ktorých predloženie by sa mohlo vyžadovať od občanov Únie s bydliskom v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi, ak chcú voliť alebo byť volení do Európskeho parlamentu alebo v komunálnych voľbách v členskom štáte, v ktorom majú bydlisko, v súlade s podmienkami stanovenými v smernici 93/109/ES a smernici Rady 94/80/ES.

3. Toto nariadenie sa nevzťahuje na:

a) verejné listiny vydané orgánmi tretích štátov ani

b) osvedčené odpisy listín uvedených v písmene a), vyhotovené orgánmi členského štátu.

4. Toto nariadenie sa neuplatňuje na uznávanie právnych účinkov týkajúcich sa obsahu verejných listín vydaných orgánmi jedného členského štátu v inom členskom štáte.

Článok 3

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia:

1. „verejné listiny“ sú:

a) listiny vydané orgánom alebo úradníkom v súvislosti s činnosťou súdov členského štátu vrátane tých, ktoré sú vydané prokurátorom, súdnym úradníkom alebo súdnym vykonávateľom („huissier de justice“);

b) správne listiny

[...]

Článok 17

Vzťah k iným ustanoveniam práva Únie

1. Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie iných ustanovení práva Únie o vyššom overení, podobnej formálnej náležitosti alebo iných formálnych náležitostiach, ale takéto ustanovenia dopĺňa.

2. Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie právnych predpisov Únie o elektronických podpisoch a elektronickej identifikácii.

3. Týmto nariadením nie je dotknuté používanie iných systémov administratívnej spolupráce zavedených právnymi predpismi Únie, ktoré stanovujú výmenu informácií medzi členskými štátmi v osobitných oblastiach.

Článok 18

Zmena nariadenia (EÚ) č. 1024/2012

V prílohe k nariadeniu (EÚ) č. 1024/2012 sa dopĺňa tento bod:

„9. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1191 zo 6. júla 2016 o podporovaní voľného pohybu občanov prostredníctvom zjednodušenia požiadaviek na predkladanie určitých verejných listín v Európskej únii a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1024/2012: články 14 a 16 a článok 22 ods. 1 a 2.“

[...]

Typickou črtou právnych aktov Únie je, že obsahujú ustanovenia, ktoré sa týkajú vymedzenia pojmov, ktoré používajú. Vymedzenie pojmov, predovšetkým v nariadení, má veľký zmysel, pretože nariadenie sa priamo uplatňuje vo všetkých členských štátoch, v ktorých môžu mať pojmy použité v nariadení úplne iný zmysel. Prostredníctvom nariadenia sa má dosiahnuť jednotná právna úprava vo všetkých členských štátoch a jej jednotná aplikácia, ktoré je možné docieľiť len vtedy, pokiaľ sú pojmy používané nariadením dostatočne jasne vymedzené. Pojmy sú vymedzené na účely konkrétneho nariadenia, čo v praxi znamená, že na účely iného nariadenia môžu mať tie isté pojmy iný význam.

Súčasťou nariadenia je aj právna úprava vzťahu prijatého nariadenia k už existujúcim právnym predpisom práva Únie. Nariadením môže byť existujúca právna úprava zmenená, zrušená alebo doplnená. Ustanovenia o vzťahoch k iným právnym predpisom práva Únie sú spravidla súčasťou záverečnej kapitoly.

Článok 27

Nadobudnutie účinnosti

1. Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

2. Uplatňuje sa od 16. februára 2019 s výnimkou:

- a) článku 24 ods. 2, ktorý sa uplatňuje od 16. februára 2017;
- b) článku 12 a článku 24 ods. 3, ktoré sa uplatňujú od 16. februára 2018 a
- c) článku 22 a článku 24 ods. 1, ktoré sa uplatňujú od 16. augusta 2018.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu 6. júla 2016

Za Európsky parlament

predseda

M. SCHULZ

Za Radu

predseda

I. KORČOK

Posledný článok nariadenia sa venuje otázke nadobudnutia jeho účinnosti. Nadobudnutie účinnosti legislatívnych aktov je upravené v čl. 297, podľa ktorého: „Legislatívne akty sa uverejňujú v Úradnom vestníku Európskej únie. Nadobúdajú účinnosť dňom, ktorý je v nich stanovený alebo, ak takýto deň nie je stanovený, dvadsiatym dňom po ich uverejnení.“

Dátum účinnosti a dátum začatia uplatňovania nariadenia sa môžu líšiť. Na našom príklade možno vidieť, že nariadenie nadobudlo účinnosť v r. 2016, ale uplatňovať sa začalo až v r. 2019. Čas do začiatku uplatňovania nariadenia možno chápať ako prípravnú dobu, počas ktorej sa majú členské štáty s nariadením detailne oboznámiť a v prípade potreby aj vykonať zmeny vo svojich vnútroštátnych právnych poriadkoch.

Na záver nariadenie uvádza, že je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

Legislatívne akty prijaté v súlade s riadnym legislatívnym postupom podpisuje predseda Európskeho parlamentu a predseda Rady.

SMERNICA

I. VŠEOBECNE O SMERNICI

Právny rámec

Čl. 288 ZFEÚ

„Smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom.“

Definičné znaky

- *záväznosť pre určený členský štát (adresáta)* – smernica nemá všeobecnú platnosť, ale je záväzná len pre konkrétnych adresátov. Adresátmi smernice môžu byť len členské štáty.
- *záväznosť vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť* – pre adresáta je smernica záväzná vzhľadom na výsledok, ktorého dosiahnutie smernica predpokladá. Spôsob a prostriedky, akými členské štáty tento výsledok dosiahnu, ponecháva smernica na vnútroštátne orgány členských štátov.
- *nie je priamo aplikovateľná* – smernica nemá priamy účinok, ale predpokladá prijatie vnútroštátnych recepčných opatrení. Právna úprava, ktorá sa následne aplikuje, je tak súčasťou vnútroštátnych právnych noriem, prostredníctvom ktorých pôsobí na jednotlivcov.

Smernica je typickým nástrojom harmonizácie práva Únie. Na rozdiel od nariadení, ktorých cieľom je vytvorenie jednotnej právnej úpravy, prostredníctvom smerníc sa má dosiahnuť zblíženie vnútroštátnych právnych úprav. Smernice, ako právne záväzné pramene práva Únie, stanovujú spoločné zásady, pravidlá alebo minimálne štandardy pre konkrétne oblasti.

Smernica môže byť:

- *legislatívnym aktom*
 - smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/2184 *o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu*
 - smernica Rady (EÚ) 2017/1852 *o mechanizmoch riešenia sporov týkajúcich sa zdania v Európskej únii*
- *nelegislatívnym aktom*
 - delegovaná smernica Komisie (EÚ) 2017/593, *ktorou sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ, pokiaľ ide o ochranu finančných nástrojov a finančných prostriedkov patriacich klientom, povinnosti v oblasti riadenia produktov a pravidlá uplatniteľné na poskytovanie alebo prijímanie poplatkov, provízií alebo akýchkoľvek peňažných alebo nepeňažných benefitov*

- vykonávacia smernica Komisie (EÚ) 2019/68, ktorou sa *stanovujú technické špecifikácie označovania strelných zbraní a ich hlavných častí podľa smernice Rady 91/477/EHS o kontrole získavania a vlastníctva zbraní*

Štruktúra

- informácia o uverejnení v Úradnom vestníku,
- základné údaje o smernici- autor, číslo smernice, dátum prijatia, názov,
- právny základ a postup prijatia,
- odôvodnenie,
- text smernice:
 - všeobecné ustanovenia:
 - predmet úpravy a rozsah pôsobnosti,
 - vymedzenie pojmov,
 - ustanovenia, ktoré určujú konkrétne pravidlá predmetu úpravy smernice,
 - záverečné ustanovenia:
 - preskúmanie/podávanie správ,
 - vzťah k iným právnym aktom,
 - transpozícia,
 - nadobudnutie účinnosti,
 - adresáti,
- informácia o mieste a dátume prijatia, inštitúcii a konkrétnej osobe, ktorá za inštitúciu nariadenie podpisuje.

II. PRÍKLAD SMERNICE

14.10.2017 SK Úradný vestník Európskej únie L 265/1

SMERNICA RADY (EÚ) 2017/1852 z 10. októbra 2017

o mechanizmoch riešenia sporov týkajúcich sa zdanenia v Európskej únii

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 115,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru,

konajúc v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom,

keďže:

Poznámky k smernici

Údaje o uverejnení v Úradnom vestníku.

Už z názvu smernice sa dozvedáme jej autora, číslo a dátum prijatia.

Hneď v úvode smernice je uvedená informácia o právnom základe. V uvedenom príklade je právnym základom čl. 115 ZFEÚ (primárne právo).

Zo smernice vieme ďalej vyčítať, akým postupom bola prijatá a kto je jej autorom. V našom prípade bola smernica prijatá v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom a jej autorom je Rada. Už zo samotnej smernice je možné vyčítať jednotlivé kroky mimoriadneho legislatívneho postupu.

(1) Situácie, keď jednotlivé členské štáty rôzne vykladajú alebo uplatňujú ustanovenia dvojstranných daňových zmlúv a dohovorov alebo Dohovoru o zamedzení dvojitého zdanenia v súvislosti s úpravou ziskov združených podnikov (90/436/EHS) (ďalej len „arbitrážny dohovor Únie“), môžu pre podniky pôsobiace cezhranične predstavovať závažné prekážky daňovej povahy. Prekážky daňovej povahy vedú k nadmernému daňovému zaťaženiu podnikov, pričom môžu spôsobiť hospodárske deformácie a neefektívnosť a mať tiež negatívny dosah na cezhraničné investície a rast.

(2) Z tohto dôvodu je potrebné, aby v Únii existovali mechanizmy, ktorými sa zabezpečí účinné riešenie sporov týkajúcich sa výkladu a uplatňovania takýchto dvojstranných daňových zmlúv a arbitrážneho dohovoru Únie, najmä sporov vedúcich k dvojitému zdaneniu.

(3) Mechanizmami stanovenými v súčasnosti na základe dvojstranných daňových zmlúv a arbitrážneho dohovoru Únie, sa nemusí dosiahnuť účinné riešenie takýchto sporov vo všetkých prípadoch včas. Monitorovanie uskutočňované v rámci vykonávania arbitrážneho dohovoru Únie odhalilo niekoľko závažných nedostatkov, najmä v súvislosti s prístupom k postupu a pokiaľ ide o dĺžku a účinné ukončenie postupu.

(4) Na dosiahnutie spravodlivejšieho daňového prostredia je potrebné zlepšiť pravidlá týkajúce sa transparentnosti a tiež posilniť opatrenia proti vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam. Zároveň je v záujme spravodlivého daňového systému potrebné zabezpečiť, aby mechanizmy riešenia sporov boli komplexné, účinné a vhodné. Okrem toho je potrebné zlepšiť mechanizmy riešenia sporov s cieľom reagovať na riziko, že sa zvýši počet sporov týkajúcich sa dvojitého alebo viacnásobného zdanenia s potenciálne vysokými hodnotami, pretože daňové správy zaviedli pravidelnejšie a cielenejšie kontroly.

[...]

(9) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané najmä v Charte základných práv Európskej únie. Cieľom tejto smernice je predovšetkým zabezpečiť plné rešpektovanie práva na spravodlivý proces a slobody podnikania.

(10) Keďže cieľ tejto smernice, a to zriadenie účinného a efektívneho postupu riešenia sporov v kontexte riadneho fungovania vnútorného trhu, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov jeho rozsahu a dôsledkov ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

(11) Komisia by mala preskúmať uplatňovanie tejto smernice po období piatich rokov a členské štáty by mali poskytnúť Komisii vhodné informácie na účely tohto preskúmania,
PRIJALA TÚTO SMERNICU

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

Touto smernicou sa stanovujú pravidlá týkajúce sa mechanizmu riešenia sporov medzi členskými štátmi, keď tieto spory vyplývajú z výkladu a uplatňovania zmlúv a dohovorov, v ktorých sa ustanovuje zamedzenie dvojitého zdanenia príjmov a prípadne kapitálu. Skutočnosť vedúca k vzniku takýchto sporov sa na účely tejto smernice označuje ako „sporná otázka“.

Nasledujúcou časťou je odôvodnenie smernice, z ktorého vieme vyčítať dôvody, pre ktoré bola smernica prijatá a čo je jej účelom, resp. aký výsledok sa má smernicou dosiahnuť a prečo chce Únia harmonizovať právnu úpravu v konkrétnej oblasti.

V smernici sa osobitne zdôrazňuje, že rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané v Charte.

Oblasť vnútorného trhu patrí medzi spoločné právomoci, teda právomoci, ktorými disponuje aj Únia, aj členské štáty. V oblasti spoločnej právomoci koná Únia len v takom rozsahu a vtedy, ak ciele zamýšľané touto činnosťou nemôžu členské štáty uspokojivo dosiahnuť na ústrednej úrovni alebo na regionálnej a miestnej úrovni, ale z dôvodov rozsahu alebo účinkov navrhovanej činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie. Podľa čl. 2 protokolu o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality sú inštitúcie Únie povinné zabezpečiť trvalé dodržiavanie zásad subsidiarity a proporcionality zakotvených v čl. 5 ZEÚ. Autor právneho aktu musí už návrh právneho aktu odôvodniť so zreteľom na zásadu subsidiarity a zásadu proporcionality, aby bolo možné vyhodnotiť jeho súlad s týmito zásadami.

Prvý článok smernice stanovuje predmet úpravy a rozsah pôsobnosti, teda vymedzenie, čo a v akom rozsahu smernica upravuje.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

1. Na účely smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

- (a) „príslušný orgán“ je orgán členského štátu, ktorý bol za príslušný určený dotknutým členským štátom;
 - (b) „príslušný súd“ je súdny orgán alebo iný orgán členského štátu, ktorý bol takto určený dotknutým členským štátom;
 - (c) „dvojité zdanenie“ je uloženie daní, na ktoré sa vzťahuje zmluva alebo dohovor uvedený v článku 1, dvomi alebo viacerými členskými štátmi vo vzťahu k rovnakému zdaniteľnému príjmu alebo kapitálu, pokiaľ vedie k i) vyrubeniu dodatočnej dane, ii) zvýšeniu daňovej povinnosti alebo iii) vymazaniu alebo obmedzeniu strát, ktoré by sa mohli použiť na započítanie voči zdaniteľnému zisku
 - (d) „ovplyvnená osoba“ je každá osoba vrátane fyzickej osoby, ktorá je na daňové účely rezidentom v členskom štáte a ktorej zdanenie je priamo ovplyvnené spornou otázkou.
- [...]

Článok 21

Preskúmanie

Komisia do 30. júna 2024 zhodnotí vykonávanie tejto smernice a predloží Rade správu. K uvedenej správe sa podľa potreby pripojí legislatívny návrh.

Článok 22

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do 30. júna 2019. Komisii bezodkladne oznámia znenie týchto ustanovení. Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.
2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátneho práva, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 23

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Vzťahuje sa na každú sťažnosť predloženú 1. júla 2019 a neskôr vo veci spornej otázky týkajúcej sa príjmu alebo kapitálu za daňový rok začínajúci 1. januára 2018 alebo neskôr. Príslušné orgány dotknutých členských štátov však môžu rozhodnúť, že budú smernicu uplatňovať aj na akékoľvek sťažnosti predložené pred uvedeným dátumom alebo v súvislosti so skoršími daňovými rokmi.

Článok 24

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V Luxemburgu 10. októbra 2017

Za Radu
predseda
T. TÖNISTE

Smernica obsahuje ustanovenie, ktoré sa týka vymedzenia pojmov, ktoré obsahuje a používa. Vymedzenie pojmov súvisí so skutočnosťou, že právo Únie má vlastný pojmový aparát a jeho pojmy môžu mať iný význam, ako tie isté pojmy vo vnútroštátnom alebo medzinárodnom práve, alebo pre účely konkrétnej smernice môžu mať tieto pojmy iný význam, ako pre účely iného právneho aktu. Toto vymedzenie pojmov sa vzťahuje len na konkrétnu smernicu.

Smernica stanovuje dátum, ku ktorému Komisia musí predložiť Rade hodnotiacu správu o jej vykonávaní. Súčasťou hodnotiacej správy je vykonávanie smernice, jej transpozícia do vnútroštátneho práva, súlad prijatých vnútroštátnych opatrení, ako aj skúsenosti s uplatňovaním smernice a ťažkosti, s ktorými sa členské štáty stretli. Komisia môže v hodnotiacej správe navrhnúť ďalší postup v danej oblasti alebo prijatie ďalších opatrení.

Každá smernica určuje pre členské štáty lehotu, v ktorej majú uskutočniť jej transpozíciu do vnútroštátneho práva. Táto lehota sa označuje ako transpozíčná lehota. Prijatie vnútroštátnych opatrení, ktorými sa dosiahol výsledok, ktorý smernica predpokladá, sú členské štáty povinné oznámiť Komisii. Ak členský štát v transpozíčnej lehote neprijme potrebné vnútroštátne opatrenia na dosiahnutie cieľa stanoveného v smernici alebo ak sú prijaté opatrenia neprimerané alebo nedostatočné, dochádza k porušeniu povinností členského štátu vyplývajúcich zo zmlúv, čo je dôvodom na podanie žaloby na Súdny dvor.

Adresátom smernice môžu byť len členské štáty. Smernica môže byť určená pre všetky členské štáty alebo pre určenú skupinu členských štátov. Vo svojom poslednom článku smernica vymedzuje okruh svojich adresátov, v tomto prípade tak, že adresátmi smernice sú všetky členské štáty.

Legislatívne akty prijaté v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom podpisuje predseda inštitúcie, ktorá ich prijala.

ROZHODNUTIE

I. VŠEOBECNE O ROZHODNUTÍ

Právny rámec

Čl. 288 ZFEÚ

„Rozhodnutie je záväzné v celom rozsahu.

Rozhodnutie, ktoré označuje tých, ktorým je určené, je záväzné len pre nich.“

Definičné znaky

Článok 288 ZFEÚ rozlišuje dva druhy rozhodnutí: rozhodnutie ako normatívny akt a rozhodnutie ako individuálny akt.

Rozhodnutie ako normatívny akt (normatívne rozhodnutie):

- *záväznosť v celom rozsahu* – rovnako ako nariadenia, aj rozhodnutia sú záväzné v celom svojom rozsahu,
- *všeobecná platnosť* – rozhodnutie má všeobecnú (normatívnu) povahu a neurčitý okruh adresátov. Adresátmi rozhodnutí sú inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie, Únia, členské štáty, ale aj fyzické a právnické osoby. Adresátom priamo z rozhodnutia vyplývajú ich práva alebo povinnosti.

Rozhodnutie ako individuálny akt (individuálne rozhodnutie):

- *záväznosť len pre určeného adresáta* – priamo v rozhodnutí je uvedené, komu je rozhodnutie určené. Adresátom rozhodnutia môže byť jeden členský štát alebo viacero členských štátov, ale aj fyzické alebo právnické osoby,
- *záväznosť v celom rozsahu* – rovnako ako normatívne rozhodnutie, aj individuálne rozhodnutie je záväzné v celom svojom rozsahu,
- *priamy účinok* – priamo z rozhodnutia vyplývajú jeho adresátom práva alebo povinnosti.

Normatívne rozhodnutia majú rôzny charakter. Normatívnym rozhodnutím sú napríklad rozhodnutia konkretizujúce práva vyplývajúce zo zakladajúcich zmlúv, rozhodnutia spojené s organizačným riadením inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Únie, rozhodnutia o prijatí interných právnych predpisov inštitúcie alebo rozhodnutia týkajúce sa tvorby politiky.⁷⁷

⁷⁷ CHRENŠŤ, J. – NESVADBA, A. *Právo Európskej únie*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2020, s. 164.

Rozhodnutie (ako normatívny právny akt a aj ako individuálny právny akt) môže byť:

- *legislatívnym aktom*
 - rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/864 o Európskom roku kultúrneho dedičstva (2018)
 - 2012/238/EÚ: Rozhodnutie Rady o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov
- *nelegislatívnym aktom*
 - delegované rozhodnutie Komisie (EÚ, Euratom) 2021/135, ktorým sa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 dopĺňa o podrobné podmienky výpočtu efektívnej miery tvorby rezerv spoločného rezervného fondu
 - vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2021/921, ktorým sa Holandsku povoľuje uplatňovať zníženú sadzbu dane z elektriny priamo dodávanej plavidlám kotviacim v prístave

Štruktúra

- základné údaje o rozhodnutí - autor, číslo rozhodnutia, dátum prijatia, názov
- právny základ a postup prijatia
- odôvodnenie
- text rozhodnutia
 - konkrétne ustanovenia prijatého rozhodnutia
 - nadobudnutie účinnosti
 - adresáti (len pri individuálnych rozhodnutiach)
- informácia o mieste a dátume prijatia, inštitúcii a konkrétnej osobe, ktorá za inštitúciu nariadenie podpisuje

II. PRÍKLADY ROZHODNUTÍ

20.5.2017 SK Úradný vestník Európskej únie L 131/1
ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2017/864
zo 17. mája 2017
o Európskom roku kultúrneho dedičstva (2018)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,
 so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 167,
 so zreteľom na návrh Európskej komisie,
 po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,
 so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov,
 konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,
 keďže:

(1) Ideály, zásady a hodnoty zakotvené v kultúrnom dedičstve Európy predstavujú spoločný zdroj spomienok, porozumenia, identity, dialógu,

Poznámky k rozhodnutiu

Informácia o uverejnení v Úradnom vestníku

Označenie rozhodnutia – už z názvu rozhodnutia sa dá vyčítať, že ide o legislatívny akt prijatý v súlade s riadnym legislatívnym postupom, pretože autorom rozhodnutia je Európsky parlament a Rada. Tento záver potvrdzuje aj to, že právnym základom rozhodnutia je ustanovenie primárneho práva, konkrétne čl. 167 ZFEÚ.

So zreteľom na stanovisko Výboru regiónov signalizuje, že Európsky parlament a Rada konzultovali prijatie rozhodnutia s týmto Výborom.

súdržnosti a kreativity v Európe. Kultúrne dedičstvo má v Únii svoj význam a preambula Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ) uvádza, že signatári čerpali inšpiráciu z kultúrneho, náboženského a humanistického dedičstva Európy.

(2) V článku 3 ods. 3 Zmluvy o EÚ sa stanovuje, že Únia rešpektuje svoju bohatú kultúrnu a jazykovú rozmanitosť a zabezpečuje zachovávanie a zveľaďovanie európskeho kultúrneho dedičstva.

(4) Ako Komisia zdôraznila vo svojom oznámení z 22. júla 2014 s názvom Na ceste k integrovanému prístupu ku kultúrnemu dedičstvu Európy, kultúrne dedičstvo sa má považovať za spoločný zdroj a spoločné vlastníctvo, ktoré sa zachováva pre budúce generácie. Je preto spoločnou zodpovednosťou všetkých zainteresovaných strán starať sa o kultúrne dedičstvo.

(5) Kultúrne dedičstvo predstavuje pre európsku spoločnosť z kultúrneho, environmentálneho, spoločenského a hospodárskeho hľadiska veľkú hodnotu. Preto je jeho udržateľná správa strategickou voľbou pre 21. storočie, ako zdôraznila Rada vo svojich záveroch z 21. mája 2014. Prínos kultúrneho dedičstva z hľadiska tvorby hodnôt, zručností a pracovných miest a kvality života sa podceňuje. [...]

(17) Rada vo svojich záveroch z 25. novembra 2014 okrem toho vyzvala Komisiu, aby zvažila predloženie návrhu na Európsky rok kultúrneho dedičstva.

(18) Európsky parlament vo svojom uznesení z 8. septembra 2015 odporučil vyhlásiť, pokiaľ možno rok 2018 za Európsky rok kultúrneho dedičstva.

(19) Výbor regiónov vo svojom stanovisku zo 16. apríla 2015 uvítal výzvu Rady na zväzovanie Európskeho roka kultúrneho dedičstva a zdôraznil jeho prínos k dosiahnutiu spoločných cieľov v celoeurópskom kontexte.

(26) Keďže ciele tohto rozhodnutia, a to podpora spoločného využívania a uznávania kultúrneho dedičstva Európy, zvýšenie informovanosti o spoločnej histórii a hodnotách a posilnenie pocitu príslušnosti k spoločnému európskemu priestoru, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale vzhľadom na potrebu nadnárodnej výmeny informácií a šírenia osvedčených postupov v celej Únii ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto rozhodnutie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie uvedených cieľov,

PRIJALI TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Predmet úpravy

1. Rok 2018 sa vyhlasuje za „Európsky rok kultúrneho dedičstva“ (ďalej len „Európsky rok“).
2. Účelom Európskeho roka je podporiť spoločné využívanie a uznávanie kultúrneho dedičstva Európy ako spoločného zdroja, zvýšiť informovanosť o spoločnej histórii a hodnotách a posilniť pocit príslušnosti k spoločnému európskemu priestoru.

Článok 2

Ciele

1. Všeobecnými cieľmi Európskeho roka je podnietiť a podporiť úsilie Únie, členských štátov a regionálnych a miestnych orgánov o ochranu, zachovanie, opätovné využitie, zveľaďovanie, zhodnotenie a propagáciu kultúrneho dedičstva Európy, a to v spolupráci s odvetvím kultúrneho dedičstva a širšou občianskou spoločnosťou. Európsky rok najmä:

a) prispieje k podpore úlohy kultúrneho dedičstva Európy ako kľúčového prvku kultúrnej rozmanitosti a medzikultúrneho dialógu. Pri úplnom reš-

V ďalšej časti rozhodnutie obsahuje odôvodnenie. Súčasťou odôvodnenia je zdôvodnenie potrebnosti právnej úpravy obsiahnutej v rozhodnutí a základný právny rámec tejto úpravy. Zároveň sa v odôvodnení popisuje celý proces, ktorý predchádzal predloženiu návrhu na prijatie tohto rozhodnutia a jednotlivé kroky riadneho legislatívneho postupu.

Keďže ide o oblasť, ktorá nepatrí do výlučnej právomoci Únie, bolo potrebné v priebehu riadneho legislatívneho postupu skúmať súlad návrhu rozhodnutia so zásadou subsidiarity a proporcionality, pretože všeobecne záväzný právny akt Únie môže byť prijatý len vtedy, pokiaľ je v súlade s uvedenými zásadami.

Vymedzenie predmetu úpravy rozhodnutia, teda čo je predmetom prijatého rozhodnutia a ciele, ktoré sa ním majú dosiahnuť.

pektovaní právomocí členských států zdůrazní nejlepší prostředky na zabezpečení zachování a ochrany kulturního dědictví Evropy, ako aj jeho využívania širším a rôznorodším publikom, k čomu patria opatrenia na rozširovanie okruhu návštevníkov a vzdelávania v oblasti kulturního dedičstva, v dôsledku čoho sa podporí sociálne začlenenie a integrácia; [...]

Článok 10

Monitorovanie a hodnotenie

Komisia predloží do 31. decembra 2019 Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov správu o realizácii, výsledkoch a celkovom posúdení iniciatív ustanovených v tomto rozhodnutí. Správa obsahuje návrhy na ďalšie spoločné úsilie v oblasti kulturního dedičstva.

Článok 11

Nadobudnutie účinnosti

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

V Štrasburgu 17. mája 2017

Za Európsky parlament
predseda
A. TAJANI
Za Radu
predseda
C. ABELA

9.6.2021 SK Úradný vestník Európskej únie LI 203/1

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE RADY (EÚ) 2021/921

zo 7. júna 2021,

ktorým sa Holandsku povoľuje uplatňovať zníženú sadzbu dane z elektriny priamo dodávanej plavidlám kotviacim v prístave

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,
so zreteľom na smernicu Rady 2003/96/ES z 27. októbra o reštrukturalizácii právneho rámca Spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny, a najmä na jej článok 19,
so zreteľom na návrh Európskej komisie,
keďže:

(1) Listom z 10. augusta 2020 Holandsko požiadalo o povolenie uplatňovať zníženú sadzbu dane z elektriny, ktorá je priamo dodávaná plavidlám námornej a vnútrozemskej vodnej dopravy kotviacim v prístave (ďalej len „elektrina z pobrežnej elektrickej siete“) podľa článku 19 smernice 2003/96/ES.

(2) Cieľom tejto zníženej sadzby dane, ktorú Holandsko zamýšľa uplatňovať, je ďalšia podpora zavádzania a využívania elektriny z pobrežnej elektrickej siete. Využívanie tejto elektriny sa považuje za spôsob uspokojovania energetických potrieb plavidiel kotviacich v prístave, ktorý je menej škodlivý pre životné prostredie než spaľovanie lodných palív týmito plavidlami.

(3) Pokiaľ sa využívaním elektriny z pobrežnej elektrickej siete zabraňuje emisiám látok znečisťujúcich ovzdušie pochádzajúcich zo spaľovania lodných palív kotviacimi plavidlami, prispieva to k zlepšovaniu kvality miestneho ovzdušia v prístavných mestách a k znižovaniu hluku. Vzhľadom na

Priamo rozhodnutím sa Komisii ukladá povinnosť predložiť Európskemu parlamentu, Rade, EHSV a Výboru regiónov správu o realizácii, výsledkoch a posúdení iniciatív ustanovených v rozhodnutí. Súčasťou tejto správy majú byť aj návrhy na prijatie ďalšej právnej úpravy. Toto ustanovenie je dôkazom toho, že na úrovni Únie dochádza k hodnoteniu prijatých právnych úprav a snahe o ich ďalšie zlepšovanie.

Rozhodnutie upravuje aj otázku jeho účinnosti, avšak využíva všeobecné pravidlo o nadobudnutí účinnosti upravené v čl. 297 ZFEÚ.

V závere rozhodnutie neurčuje svojich adresátov. Z toho vyplýva, že má všeobecnú platnosť. Uvedené rozhodnutie je preto normatívnym právnym aktom. Legislatívne akty prijaté v súlade s riadnym legislatívnym postupom podpisuje predseda Európskeho parlamentu a predseda Rady

Druhým príkladom rozhodnutia je vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2021/921. Už z názvu rozhodnutia vieme vyvodiť, že ide o nelegislatívny právny akt, pretože v názve obsahuje slovo „vykonávacie“.

Ďalším indikátorom toho, že uvedené rozhodnutie je nelegislatívnym právnym aktom, je jeho právny základ. Právnym základom je v tomto prípade sekundárny právny akt – smernica Rady 2003/96/ES, a najmä jej čl. 19.

Aj nelegislatívne právne akty musia obsahovať odôvodnenie, v ktorom sa uvádzajú dôvody, pre ktoré sú prijímané.

V uvádzanom príklade nám už názov rozhodnutia a odôvodnenie napovedajú, že toto rozhodnutie je individuálny právny aktom.

osobitné podmienky štruktúry výroby elektriny v Holandsku sa najmä očakáva, že využívaním elektriny z pobrežnej elektrickej siete namiesto elektriny vyrábanej spaľovaním lodných palív na palube sa znížia emisie CO₂, iné látky znečisťujúce ovzdušie aj hluk. Očakáva sa preto, že dané opatrenie prispeje k plneniu cieľov politik Únie v oblasti ochrany životného prostredia, zdravia a klímy.

(4) Udelením povolenia Holandsku, aby na elektrinu z pobrežnej elektrickej siete uplatňovalo zníženú sadzbu dane, sa neprekročí rámec toho, čo je nevyhnutné na zvýšenie miery používania takejto elektriny, keďže výroba elektriny na palube zostane vo väčšine prípadov aj naďalej konkurencieschopnejšou alternatívou. Z toho istého dôvodu a vzhľadom na súčasnú pomerne nízku mieru preniknutia tejto technológie na trh uvedené opatrenie v období jeho uplatňovania pravdepodobne nepovedie k významnému narušeniu hospodárskej súťaže, a nebude teda mať nepriaznivý vplyv na riadne fungovanie vnútorného trhu.

(5) Každé povolenie udelené podľa článku 19 ods. 2 smernice 2003/96/ES má byť prísne časovo obmedzené. S cieľom zabezpečiť, aby bolo obdobie platnosti povolenia dostatočne dlhé na to, aby príslušné hospodárske subjekty neodradilo od uskutočňovania potrebných investícií, je vhodné povolenie udeliť od 1. júla 2021 do 30. júna 2027. Toto povolenie by sa však malo prestať uplatňovať odo dňa začatia uplatňovania akýchkoľvek všeobecných ustanovení o daňových zvýhodneniach elektriny z pobrežnej elektrickej siete prijatých Radou podľa článku 113 alebo akéhokoľvek iného príslušného ustanovenia Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ak by sa takéto ustanovenia začali uplatňovať pred 30. júnom 2027.

(6) Týmto rozhodnutím nie je dotknuté uplatňovanie pravidiel Únie týkajúcich sa štátnej pomoci,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Holandsku sa povoľuje uplatňovať zníženú sadzbu dane z elektriny priamo dodávanej zariadeniam zásobujúcim elektrinou z pobrežnej elektrickej siete plavidlá kotviace v prístave okrem súkromných športových plavidiel za predpokladu, že sa dodržia minimálne úrovne zdanenia podľa článku 10 smernice 2003/96/ES.

Článok 2

Toto rozhodnutie sa uplatňuje od 1. júla 2021 do 30. júna 2027.

Pokiaľ by však Rada, konajúc na základe článku 113 alebo akéhokoľvek iného príslušného ustanovenia Zmluvy o fungovaní Európskej únie, stanovila všeobecné pravidlá daňového zvýhodnenia elektriny z pobrežnej elektrickej siete, toto rozhodnutie sa prestane uplatňovať dňom začatia uplatňovania uvedených všeobecných pravidiel.

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené Holandskému kráľovstvu.

V Luxemburgu 7. júna 2021

Za Radu
predsedníčka
F. VAN DUNEM

To, čo nám napovedal názov a odôvodnenie rozhodnutia, je priamo uvedené v poslednom článku rozhodnutia, v ktorom je určený adresát rozhodnutia. Po prečítaní tohto článku je možné s určitou istotou povedať, že uvedené rozhodnutie je individuálnym právnym aktom.

Rozhodnutie, ktoré je individuálnym právnym aktom, podľa č. 297 ZFEÚ nadobúda účinnosť dňom jeho oznámenia adresátovi. Nadobudnutie účinnosti preto nie je upravené v rozhodnutí.

ODPORÚČANIE A STANOVISKO

I. VŠEOBECNE O ODPORÚČANÍ A STANOVISKU

Právny rámec

Čl. 288 ZFEÚ

„Odporúčania a stanoviská nie sú záväzné.“

Definičné znaky

- o právna nezáväznosť

Odporúčania a stanoviská, ktoré sú právne nezáväznými právnymi aktmi EÚ, je potrebné považovať za súčasť soft law. Napriek tomu, že nie sú právne záväzné, ich obsah má následky na ďalšie správanie sa a činnosť ich adresátov.⁷⁸

Odporúčania vyzývajú svojho adresáta, ktorým môžu byť inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie alebo členské štáty, aby sa správal istým spôsobom alebo aby prijal určité pravidlá. Napriek tomu, že odporúčania nie sú právne záväzné, majú byť svojimi adresátmi rešpektované.⁷⁹ Prostredníctvom stanovísk inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie vyjadrujú svoj názor na konkrétnu situáciu alebo určité udalosti, ktoré sa týkajú Únie alebo jej členských štátov.

Príklady:

- o odporúčanie Rady (EÚ) 2021/1004, ktorým sa zriaďuje Európska záruka pre deti
- o odporúčanie Komisie (EÚ) 2016/1374 týkajúce sa zásady právneho štátu v Poľsku
- o stanovisko Komisie z 3. októbra 2017 k odporúčaniam Európskej centrálnej banky prijať rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení článok 22 Štatútu Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky (C/2017/6810)

Štruktúra

- základné údaje o odporúčaní/stanovisku - autor, číslo, dátum prijatia, názov,
- odôvodnenie,
- konkrétna formulácia odporúčania/stanoviska,
- adresáti (len v prípadoch, keď odporúčanie/stanovisko má konkrétneho adresáta),
- informácia o mieste a dátume prijatia, inštitúcii a konkrétnej osobe, ktorá za inštitúciu nariadenie podpisuje

⁷⁸ MAŽÁK, J., JÁNOŠÍKOVÁ, M. *Lisabonská zmluva. Ústavný systém a súdna ochrana*. Bratislava: IURA EDITION, 2011. s.173.

⁷⁹ TOMÁŠEK, M. – TÝČ, V. a kol. *Právo Evropské unie*. Praha: Leges, 2013, s. 111

II. PRÍKLAD ODPORÚČANIA

1.2.2014 SK

Úradný vestník Európskej únie

L32/34

ODPORÚČANIE KOMISIE

z 29. januára 2014

týkajúce sa dôsledkov odobratia volebného práva občanom Únie, ktorí uplatňujú svoje právo na voľný pohyb (2014/53/EÚ)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292,

keďže:

- (1) Lisabonskou zmluvou sa posilňuje úloha občanov Únie ako politických aktérov, pričom sa vytvára silná väzba medzi občanmi, uplatňovaním ich politických práv a demokratickým životom Únie. Podľa článku 10 ods. 1 a 3 Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ) je fungovanie Únie založené na zastupiteľskej demokracii a každý občan Únie má právo zúčastňovať sa na demokratickom živote Únie. V článku 10 ods. 2 Zmluvy o EÚ, ktorý stelesňuje tieto zásady, sa stanovuje, že občania sú na úrovni Únie priamo zastúpení v Európskom parlamente a že hlavy štátov alebo predsedovia vlád a ich vlády, ktorí zastupujú členské štáty v Európskej rade a v Rade, sa sami osebe demokraticky zodpovedajú buď svojim národným parlamentom, alebo svojim občanom.
- (2) Podľa článku 20 ZFEÚ občianstvo Únie dopĺňa štátne občianstvo.
- (3) Článkom 21 ZFEÚ a článkom 45 Charty základných práv Európskej únie sa občanom EÚ udeľuje právo slobodne sa pohybovať a zdržiavať na území členských štátov Európskej únie.
- (4) Cieľom tohto odporúčania je posilniť právo občanov EÚ, ktorí využívajú svoje právo slobodne sa pohybovať na území Únie, zúčastňovať sa na demokratickom živote Únie a členských štátov.
- (5) Ako sa zdôrazňuje v Správe o občianstve EÚ za rok 2010 jedným z problémov, s ktorým sa stretávajú občania Únie z určitých členských štátov ako politickí aktéri v rámci Únie, je strata práva voliť (je im „odobraté volebné právo“) v celoštátnych voľbách ich domovského členského štátu, ak sa určité obdobie zdržiavajú na území iného členského štátu.
- (6) [...]

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE

1. Ak politiky členských štátov obmedzujú právo svojich štátnych príslušníkov voliť v celoštátnych voľbách výlučne na základe podmienky pobytu, mali by členské štáty umožniť svojim štátnym príslušníkom, ktorí využívajú svoje právo na voľný pohyb a pobyt v Únii, preukázať trvalý záujem o politické dianie v členskom štáte, ktorého sú štátnymi príslušníkmi, a to aj prostredníctvom žiadosti o zotrvanie na zozname voličov, a ponechať si tak právo voliť.
2. Ak členské štáty umožňujú svojim štátnym príslušníkom s bydliskom v inom členskom štáte ponechať si právo voliť v celoštátnych voľbách na základe žiadosti o zotrvanie na zozname voličov, nemala by tým byť dotknutá možnosť, aby tieto členské štáty zaviedli primerané sprievodné opatrenia, napríklad opätovné podanie žiadosti v primeraných intervaloch.
3. Členské štáty, ktoré umožňujú svojim štátnym príslušníkom s bydliskom v inom členskom štáte ponechať si právo voliť v celoštátnych voľbách

Poznámky k odporúčaniu

Autorom odporúčania je Komisia. Právny základom odporúčania je čl. 292 ZFEÚ. Podľa čl. 292 ZFEÚ: „Rada prijíma odporúčania. Uznáva sa na návrh Komisie vo všetkých prípadoch, v ktorých zmluvy ustanovujú, že prijíma akty na návrh Komisie. Uznáva sa jednomyselne v tých oblastiach, v ktorých sa na prijatie aktu Únie vyžaduje jednomyselnosť. Komisia, a v osobitných prípadoch ustanovených v zmluvách Európska centrálna banka, prijímajú odporúčania.“

Aj odporúčania obsahujú odôvodnenia. V prípade odporúčaní má odôvodnenie veľmi veľký význam, pretože v ňom autor odporúčania uvádza všetky relevantné dôvody, ktoré ho viedli k prijatiu odporúčania.

Napriek tomu, že odporúčanie je právne nezáväzná, je jeho adresátmi rešpektované. Odporúčania sú formulované jasne a zrozumiteľne, aby ich adresát vedel, ako má postupovať.

na základe žiadosti alebo opätovného podania žiadosti o zotrvanie na zozname voličov, by mali zabezpečiť, aby všetky príslušné žiadosti bolo možné podávať elektronicky.

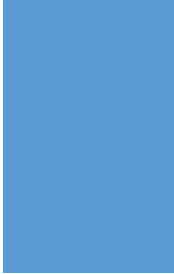
4. Členské štáty, ktoré ustanovujú stratu práva voliť v celoštátnych voľbách v prípade svojich štátnych príslušníkov s bydliskom v inom členskom štáte, by ich mali vhodnými prostriedkami a včasne informovať o podmienkach a praktických opatreniach týkajúcich sa zachovania ich práva voliť v celoštátnych voľbách.

Toto odporúčanie je určené členským štátom.

V Bruseli 29. januára 2014

Za Komisiu
Viviane REDING
podpredsedníčka

Odporúčanie môže vymedziť svojich adresátov. V tomto prípade sú adresátmi odporúčania členské štáty.



IV. JUDIKATÚRA
SÚDNEHO DVORA
EURÓPSKEJ ÚNIE

SÚDNY DVOR EURÓPSKEJ ÚNIE

I. ŠTRUKTÚRA SÚDNEHO DVORA EURÓPSKEJ ÚNIE

V zmysle **článku 19 ods. 1 ZEÚ** sa Súdny dvor Európskej únie skladá zo Súdneho dvora, Všeobecného súdu a osobitných súdov.

V zmysle **článku 19 ods. 1 ZEÚ** sa Súdny dvor Európskej únie skladá zo Súdneho dvora, Všeobecného súdu a osobitných súdov.

Súdny dvor tvoria sudcovia a generálni advokáti. Počet sudcov Súdneho dvora zodpovedá počtu členských štátov Európskej únie. Podľa článku 252 ZFEÚ pomáha Súdnemu dvoru osem generálnych advokátov, Rada však môže zvýšiť jednomyseľným rozhodnutím počet generálnych advokátov, ak o to Súdny dvor požiada. Dňa 25. júna 2013 Rada prijala rozhodnutie č. 2013/336/EÚ, ktorým sa zvyšuje počet generálnych advokátov Súdneho dvora Európskej únie s účinnosťou od 7. októbra 2015 na jedenásť.

Všeobecný súd podľa článku 19 ods. 2 ZEÚ tvoria sudcovia, a to najmenej jeden za každý členský štát. Článok 254 ZFEÚ však stanovuje, že počet sudcov Všeobecného súdu je určený Štatútom Súdneho dvora Európskej únie. Ten navyše môže stanoviť, aby Všeobecnému súdu pomáhali generálni advokáti. Podľa článku 48 Štatútu Súdneho dvora EÚ sa Všeobecný súd od 1. septembra 2019 skladá z dvoch sudcov z každého členského štátu.

Osobitné súdy môže podľa článku 257 ZFEÚ zriadiť pri Všeobecnom súde Európsky parlament a Rada riadnym legislatívnym postupom, a to na rozhodovanie v určitých veciach v osobitných oblastiach v prvom stupni. Európsky parlament a Rada prostredníctvom nariadení konajú buď na návrh Komisie a po porade so Súdnym dvorom, alebo na žiadosť Súdneho dvora a po porade s Komisiou. Doposiaľ bol zriadený jediný osobitný súd, a to Súd pre verejnú službu, ktorého úlohou bolo rozhodovať v sporoch medzi Úniou a jej zamestnancami. Nariadením Európskeho parlamentu a Rady č. 2016/1192 zo 6. júla 2016 bola právomoc rozhodovať o týchto sporoch v prvom stupni prenesená na Všeobecný súd.

Sudcovia a generálni advokáti Súdneho dvora a sudcovia Všeobecného súdu sú vybraní z osôb, ktoré poskytujú záruku úplnej nezávislosti a spĺňajú podmienky uvedené v článkoch 253 a 254 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, podľa ktorých

- sudcovia a generálni advokáti Súdneho dvora musia okrem záruky nezávislosti spĺňať aj potrebné kvalifikačné predpoklady požadované v ich krajinách na obsadenie najvyšších sudcovských funkcií alebo sú uznávanými odborníkmi v oblasti práva,
- sudcovia Všeobecného súdu musia okrem záruky nezávislosti spĺňať aj predpoklady požadované na obsadenie najvyšších sudcovských funkcií.

Sú vymenovaní na základe spoločnej dohody vlád členských štátov na funkčné obdobie šiestich rokov po porade s výborom podľa čl. 255 ZFEÚ, pričom ako sudcovia, tak aj generálni advokáti môžu byť opätovne vymenovaní.

Za pomoci vyhľadávacieho formulára na portáli EUR-Lex je možné zistiť, či Rada už pred 25. júnom 2013 prijala rozhodnutie, ktorým sa zvyšuje počet generálnych advokátov Súdneho dvora. Pomôcť nám pri tom môže informácia o tom, že právny akt, o ktorý ide, má formu rozhodnutia (ako sa uvádza v článku 252 ZFEÚ) a jeho právnym základom je článok 252 ZFEÚ.

Rovnako tak môžeme prostredníctvom vyhľadávacieho formulára na portáli EUR-Lex nájsť rozhodnutie, ktorým sa ustanovujú členovia výboru, porada s ktorým predchádza vymenovaniu sudcov a generálnych advokátov Súdneho dvora EÚ. Pri vyhľadávaní nám pomôže informácia o tom, že právnym základom je v tomto prípade článok 255 ZFEÚ a autorom rozhodnutia Rada Európskej únie.

II. PRÁVOMOC A PRÍSLUŠNOSŤ SÚDOV EURÓPSKEJ ÚNIE

VŠEOBECNÁ PRÁVOMOC SÚDNEHO DVORA EURÓPSKEJ ÚNIE

Podľa článku 19 ods. 1 ZEÚ **Súdny dvor Európskej únie zabezpečuje dodržiavanie práva pri výklade a uplatňovaní zmlúv.** Podľa odseku 3 tohto článku tak robí pri rozhodovaní

- o žalobách podaných členským štátom, inštitúciou alebo fyzickou osobou alebo právnickou osobou;
- o prejudiciálnych otázkach o výklade práva Únie alebo platnosti aktov prijatých inštitúciami na základe žiadosti vnútroštátnych súdnych orgánov;
- v iných prípadoch ustanovených zmluvami.

Súdny dvor Európskej únie však podľa článku 275 ZFEÚ **nemá právomoc, pokiaľ ide o ustanovenia týkajúce sa spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky,** ani pokiaľ ide o akty prijaté na ich základe. V tejto oblasti má iba právomoc

- dohliadať na dodržiavanie článku 40 ZEÚ, podľa ktorého uskutočňovaním spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky nemá byť dotknuté uplatňovanie postupov a rozsah právomocí inštitúcií ustanovených zmluvami na výkon právomocí Únie;
- rozhodovať o žalobách, ktorými sa preskúmava zákonnosť rozhodnutí upravujúcich reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré boli prijaté Radou v tejto oblasti.

VEC NÁ PRÍSLUŠNOSŤ SÚDOV EURÓPSKEJ ÚNIE

Vecne príslušným rozhodovať v prvom stupni je Súdny dvor aj Všeobecný súd, pričom rozdelenie vecnej príslušnosti medzi tieto dva sudy je upravené článkom 256 ZFEÚ a článkom 51 Štatútu Súdneho dvora EÚ.

Článok 256 ZFEÚ upravuje vecnú príslušnosť Všeobecného súdu, do vecnej príslušnosti Súdneho dvora teda patria tie konania, ktoré nepatria do vecnej príslušnosti Všeobecného súdu.

Súdny dvor je vecne príslušný prejednávať a rozhodovať v prvom stupni:

- v konaniach podľa článkov 258, 259 a 260 ZFEÚ (konanie o porušení povinnosti členským štátom);
- v konaniach podľa článku 263 ZFEÚ (konanie o neplatnosti právneho aktu) a to v tých prípadoch, ak je takáto žaloba podaná členským štátom proti legislatívnemu aktu, aktu Európskeho parlamentu, Európskej rady alebo Rady (okrem troch výnimiek stanovených v článku 51 Štatútu Súdneho dvora EÚ) alebo proti aktu Komisie podľa článku 331 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie týkajúceho sa účasti členských štátov na posilnenej spolupráci alebo ak je takáto žaloba podaná inštitúciou Únie proti legislatívnemu aktu, aktu Európskeho parlamentu, Európskej rady, Rady, Komisie alebo Európskej centrálnej banky ako aj vtedy, ak je takáto žaloba podaná členským štátom proti aktu Komisie týkajúceho sa nedodržania rozsudku vydaného Súdny dvorom podľa článku 260 ZFEÚ;
- v konaniach podľa článku 265 ZFEÚ (konanie o nečinnosti), a to v tých prípadoch, ak je takáto žaloba podaná členským štátom proti nečinnosti Európskeho parlamentu, Rady alebo Európskej rady alebo proti nečinnosti Komisie podľa článku 331 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie týkajúceho sa účasti členských štátov na posilnenej spolupráci alebo ak je táto žaloba podaná inštitúciou Únie proti nečinnosti Európskeho parlamentu, Európskej rady, Rady, Komisie alebo Európskej centrálnej banky;
- v konaniach podľa článku 267 ZFEÚ (konanie o prejudiciálnej otázke);
- v konaniach podľa článku 218 ods. 11 ZFEÚ (konanie o súlade zamýšľanej medzinárodnej dohody s primárnym právom);
- v konaniach podľa článku 228 ods. 2 ZFEÚ (konanie o odvolaní ombudsmana);
- v konaniach podľa článku 245 ods. 2 ZFEÚ a 247 ZFEÚ (konanie o odvolaní člena Európskej komisie a o odňatí práva na dôchodok alebo iné dávky vyplácané namiesto dôchodku);
- v konaniach podľa článku 286 ods. 6 ZFEÚ (konanie o odvolaní člena Dvoru audítorov alebo o pozbavení nároku na dôchodok alebo iné požitky poskytované namiesto dôchodku).

Všeobecný súd je vecne príslušný prejednávať a rozhodovať v prvom stupni

- v konaniach podľa článku 263 ZFEÚ (konanie o neplatnosti právneho aktu) okrem tých žalôb, o ktorých rozhoduje Súdny dvor;
- v konaniach podľa článku 265 ZFEÚ (konanie o nečinnosti) okrem tých žalôb, o ktorých rozhoduje Súdny dvor;
- v konaniach podľa článku 268 ZFEÚ (konanie o náhrade škody);
- v konaniach podľa článku 270 ZFEÚ (v sporoch medzi Úniou a jej zamestnancami);
- v konaniach podľa článku 272 ZFEÚ (konanie na základe arbitrážnej doložky).

FUNKČNÁ PRÍSLUŠNOSŤ SÚDOV EURÓPSKEJ ÚNIE

O **odvolaniach** podaných proti rozhodnutiam Všeobecného súdu je funkčne príslušným rozhodovať ako odvolací súd Súdny dvor.

III. KONANIE PRED SÚDMI EURÓPSKEJ ÚNIE

Konanie pred Súdny dvorom EÚ sa **začína na základe písomného návrhu**, ktorý môže mať formu **žaloby** (pôjde napríklad o návrh na začatie konania podľa článku 263 ZFEÚ), **návrhu na začatie konania o prejudiciálnej otázke** (teda pôjde o návrh na začatie konania podľa článku 267 ZFEÚ) alebo **žiadosti o stanovisko** Súdneho dvora (podľa článku 218 ods. 11 ZFEÚ). Návrh na začatie konania musí spĺňať náležitosti uvedené v Štatúte Súdneho dvora EÚ ako aj v rokovacích poriadkoch Súdneho dvora alebo Všeobecného súdu.

Na portáli CURIA môžeme nájsť prostredníctvom rozšíreného vyhľadávacieho formulára návrhy na začatie prejudiciálneho konania, s ktorými sa na Súdny dvor obrátili vnútroštátne súdy. V časti „dokumenty“ si spomedzi možností zvolíme „Návrhy na začatie prejudiciálneho konania“. V prípade, že je naším cieľom napríklad vyhľadať návrhy súdu konkrétneho členského štátu, v poli s názvom „Pôvod prejudiciálnej otázky“ si zvolíme konkrétny členský štát Európskej únie. Ak nás zaujíma návrh na začatie prejudiciálneho konania v konkrétnej veci, vyplníme pole „Číslo veci“.

Hlavná stránka > Formulár pre vyhľadávanie

Stav vecí	<input checked="" type="radio"/> Všetky veci <input type="radio"/> Ukončené veci <input type="radio"/> Prejednávané veci
Súd	<input type="checkbox"/> Všetky <input checked="" type="checkbox"/> Súdny dvor <input type="checkbox"/> Všeobecný súd <input type="checkbox"/> Súd pre verejnú službu
Číslo veci	<input type="text"/> (napr.: C-17/05; 17/05)
Mená účastníkov konania	<input type="text"/>
Dokumenty	<input checked="" type="checkbox"/> Všetky <input type="checkbox"/> ...
Dotknuté ustanovenia vnútroštátneho práva	<input type="text"/>
Dotknuté ustanovenia medzinárodného práva	<input type="text"/>
ECLI	<input type="text"/> ECLI:EU:
Slová v texte	<input type="text"/>
Obdobie alebo dátum	<input type="text"/> Dátum vyhlásenia

Dokumenty

- Vybrať všetko
- Dokumenty uverejnené v Zbierke
 - Rozsudky
 - Uznesenia
 - Stanovisko
 - Rozhodnutia (konanie o preskúmaní)
 - Návrhy
 - Stanoviská generálneho advokáta
 - Abstrakty a zhrnutia
 - Informácie (o neuverejnených rozhodnutiach)
 - Dokumenty neuverejnené v Zbierke
 - Rozsudky
 - Uznesenia
 - Rozhodnutia (konanie o preskúmaní)
 - Oznámenia uverejnené v Ú. v.
 - Začaté veci
 - Ukončené veci
 - Iné dokumenty
 - Návrhy na začatie prejudiciálneho konania
 - Vnútroštátne rozhodnutia

od do (dd/mm/yyyy)

posledných 8 dní posledný 1 mesiac posledný 1 rok posledných 5 rokov

dňa (dd/mm/yyyy)

Potvrdiť

Zrušiť

K návrhom na začatie konania o prejudiciálnej otázke v konkrétnej veci sa môžeme dopracovať aj tak, že ich nájdeme po vyhľadanií rozsudku v predmetnej veci v časti „Zoznam dokumentov“.

Zoznam výsledkov vyhľadávania podľa vecí		Zoznam dokumentov					
5 Dokument(y)							
Vec	Dokument	Dátum	Mená účastníkov konania	Oblasť	Curia	EUR-Lex	
C-753/18	Rozsudok (Ú. v.)	19/06/2020	Stim a SAMI	Sloboda usadiť sa			
C-753/18	Rozsudok ECLI:EU:C:2020:268	02/04/2020	Stim a SAMI	Sloboda usadiť sa			
C-753/18	Návrhy ECLI:EU:C:2020:4	15/01/2020	Stim a SAMI	Sloboda usadiť sa			
C-753/18	Žiadosť (Ú. v.)	01/02/2019	Stim a SAMI	Sloboda usadiť sa			
C-753/18	Návrh na začatie prejudiciálneho konania	30/11/2018	Stim a SAMI	Sloboda usadiť sa			

« 1 / 1 strany »

Konanie pred Súdny dvorom EÚ sa skladá z **písomnej a ústnej časti**.

Písomné konanie pozostáva z doručovania návrhu na začatie konania, vyjadrení, vyjadrení k žalobe, pripomienok a prípadných replík, ako aj všetkých listín a dokumentov alebo ich overených kópií účastníkom konania a orgánom Únie, ktorých rozhodnutia sú predmetom sporu.

Po skončení písomnej časti sudca spravodajca predloží na generálnom zasadnutí Súdneho dvora **predbežnú správu**. Predbežná správa obsahuje návrhy týkajúce sa potreby prijať osobitné opatrenia na zabezpečenie priebehu konania, nariadiť dokazovanie alebo požiadať vnútroštátny súd o vysvetlenie, ako aj návrhy týkajúce sa rozhodovacej komory, ktorej má byť vec pridelená. Správa tiež obsahuje návrh sudcu spravodajcu na prípadné rozhodnutie bez pojednávania a prípadné upustenie od prednesu návrhov generálneho advokáta.

Ústne konanie pozostáva z vypočutia splnomocnených zástupcov, poradcov a advokátov, a z prednesu návrhov generálneho advokáta, prípadne z vypočutia svedkov a znalcov. Ústne konanie je verejné, pokiaľ Súdny dvor z úradnej moci alebo na návrh účastníkov konania nerozhodne zo závažných dôvodov inak. Ústne konanie sa končí prednesom návrhov generálneho advokáta, ak sa však Súdny dvor domnieva, že vo veci nevystane žiadna nová právna otázka, môže po vypočutí generálneho advokáta rozhodnúť, že o veci sa rozhodne bez jeho návrhov.

Zatiaľ čo od písomného konania možno upustiť len v prípade naliehavého súdneho konania, ústne konanie obligatórne nie je a Súdny dvor môže rozhodnúť, že pojednávanie nenariadi.

Porady Súdneho dvora, na ktorých rozhodovacia formácia rozhoduje vo veci samej, sú tajné. Každý sudca, ktorý sa na týchto poradách zúčastňuje, prednesie svoj názor s odôvodnením. Závery schválené väčšinou sudcov po záverečnej diskusii sú rozhodujúce pre rozhodnutie Súdneho dvora.

IV. ROZHODNUTIA SÚDOV EURÓPSKEJ ÚNIE

Rozhodnutia Súdneho dvora EÚ môžu mať formu **rozsudku**, **uznesenia** alebo **stanoviska**.

ROZSUDOK

Rozsudok je meritórnym rozhodnutím Súdneho dvora alebo Všeobecného súdu, ktoré musí spĺňať formálne náležitosti uvedené v článku 87 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, resp. článku 117 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu. Rozsudok sa vyhlasuje na verejnom pojednávaní, pričom účastníci konania, prípadne subjekty oprávnené podľa článku 23 Štatútu Súdneho dvora EÚ (ide o subjekty, ktoré sú v rámci konania o prejudiciálnej otázke oprávnené predložiť Súdnemu dvoru svoje vyjadrenia alebo písomné pripomienky) sú o tomto dátume informovaní.

Rozsudok je záväzný odo dňa jeho vyhlásenia. Oznámenie, ktoré obsahuje dátum a výrok rozsudkov Súdneho dvora, sa uverejní v Úradnom vestníku Európskej únie. Pokiaľ ide o rozsudky Všeobecného súdu, tie sú taktiež záväzné odo dňa ich vyhlásenia, výnimkou je však situácia, kedy Všeobecný súd rozhodne o neplatnosti nariadenia. V tomto prípade nadobúdajú rozsudky Všeobecného súdu, ktorými sa vyhlasujú nariadenia za neplatné, právoplatnosť až po uplynutí lehoty na odvolanie, alebo, ak bolo v rámci tejto lehoty podané odvolanie, po jeho zamietnutí alebo odmietnutí.

Náležitosti rozsudku

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora) → [údaj o rozhodovacej komore](#)



[údaj o tom, že bol vyhlásený Súdny dvorom](#)

z 2. septembra 2021 (*) → [dátum vyhlásenia rozsudku](#)

„Žaloba o neplatnosť – Rozhodnutia (EÚ) 2020/245 a 2020/246 – Pozícia, ktorá sa má v mene Európskej únie zaujať v Rade pre partnerstvo zriadenej Dohodou o komplexnom a posilnenom partnerstve medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Arménskou republikou na strane druhej – Dohoda, ktorej niektoré ustanovenia môžu byť priradené k spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike (SZBP) – Prijatie rokovacích poriadkov Rady pre partnerstvo, Výboru pre partnerstvo, podvýborov a iných orgánov – Prijatie dvoch rôznych rozhodnutí – Voľba právneho základu – Článok 37 ZEÚ – Článok 218 ods. 9 ZFEÚ – Pravidlo hlasovania“

Vo veci C-180/20,

ktorej predmetom je žaloba o neplatnosť podľa článku 263 ZFEÚ podaná 24. apríla 2020,

Európska komisia, v zastúpení: M. Kellerbauer a T. Ramopoulos, splnomocnení zástupcovia,

žalobkyňa,

ktorú v konaní podporuje:

Česká republika, v zastúpení: K. Najmanová, M. Švarc, J. Vlášil a M. Smolek, splnomocnení zástupcovia,

vedľajší účastník konania,

proti

Rade Európskej únie, v zastúpení: P. Mahnič, M. Balta a M. Bishop, splnomocnení zástupcovia,
žalovanej,

ktorú v konaní podporuje:

Francúzska republika, v zastúpení: T. Stehelin, J.-L. Carré a A.-L. Desjonquères, splnomocnení zástupcovia,
vedľajší účastník konania,



označenie účastníkov konania (prípadne subjektov oprávnených podľa článku 23 Štatútu Súdneho dvora EÚ, ktorí sa zúčastnili na konaní) a mená ich zástupcov

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredsedníčka R. Silva de Lapuerta, predsedovia komôr J.-C. Bonichot, A. Arabadžiev, A. Prechal, N. Piçarra a A. Kumin, sudcovia C. Toader (spravodajkyňa), M. Safjan, D. Šváby, S. Rodin, F. Biltgen, P. G. Xuereb, L. S. Rossi a I. Jarukaitis,



mená predsedu a sudcov, ktorí sa zúčastnili na porade, s označením sudcu spravodajcu

generálny advokát: G. Pitruzzella, → **meno generálneho advokáta**

tajomník: A. Calot Escobar, → **meno tajomníka**

so zreteľom na písomnú časť konania

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 17. júna 2021, → **dátum pojednávania, ak sa**



uskutočnilo

poznámka o vypočutí generálneho advokáta, prípadne dátum prednesu jeho návrhov

vyhlásil tento

Rozsudok

[...]

2. Rada prijala 20. novembra 2017 rozhodnutie (EÚ) 2018/104 o podpise v mene Únie a predbežnom vykonávaní Dohody o komplexnom a posilnenom partnerstve medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Arménskou republikou na strane druhej (Ú. v. EÚ L 23, 2018, s. 1). Toto rozhodnutie bolo založené na článku 37 ZEÚ, ako aj článku 91, článku 100 ods. 2 a článkoch 207 a 209 ZFEÚ v spojení s článkom 218 ods. 5 a 7 a s článkom 218 ods. 8 druhým pododsekom ZFEÚ.

[...]

→ **zhrnutie skutkového stavu**

6. Komisia však vo svojom upravenom návrhu z 19. júla 2019 odstránila odkaz na článok 37 ZEÚ ako hmotnoprávny základ. Tento upravený návrh bol následne upravený po spresneniach Súdneho dvora v rozsudku zo 4. septembra 2018 Komisia/Rada (C-244/17, EU:C:2018:662), ktorým bolo zrušené rozhodnutie Rady (EÚ) 2017/477 z 3. marca 2017 o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie prijať v Rade pre spoluprácu zriadenú na základe Dohody o posilnenom partnerstve a spolupráci medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Kazašskou republikou na strane druhej v súvislosti s organizáciou práce Rady pre spoluprácu, Výboru pre spoluprácu, špecializovaných podvýborov alebo akýchkoľvek iných orgánov (Ú. v. EÚ L 73, 2017, s. 15) z dôvodu, že Rada sa dopustila pochybenia, keď pri prijímaní tohto rozhodnutia zahrnula do právneho základu článok 31 ods. 1 ZEÚ.

[...]

Návrhy účastníkov konania → **ak ide o žaloby a odvolania, návrhy účastníkov konania**

10. Komisia navrhuje, aby Súdny dvor zrušil napadnuté rozhodnutia, zachoval ich účinky a uložil Rade povinnosť nahradiť trovy konania.

11. Rada navrhuje, aby sa žaloba zamietla a aby bola Komisii uložená povinnosť nahradiť trovy konania. V prípade zrušenia napadnutých rozhodnutí Rada subsidiárne navrhuje, aby Súdny dvor zachoval ich účinky.

[...]

O žalobe

13. Komisia uvádza dva žalobné dôvody, z ktorých prvý je založený na nesprávnom uplatnení článku 37 ZEÚ ako hmotno-právneho základu rozhodnutia 2020/246 a druhý na protiprávnom rozdelení aktu o pozícii, ktorá sa má v mene Únie zaujať v Rade pre partnerstvo zriadenej Dohodou o partnerstve s Arménskom, na dve samostatné rozhodnutia.

O prvom žalobnom dôvode

Tvrdenia účastníkov konania

14. Svojím prvým žalobným dôvodom Komisia, ktorú podporuje Česká republika, Rade vytýka, že do právneho základu rozhodnutia 2020/246 zahrnula článok 37 ZEÚ a článok 218 ods. 8 druhý pododsek ZFEÚ, čo viedlo k uplatneniu pravidla jednomyseľného hlasovania Radou. Podľa Komisie nie je daná dostatočná súvislosť medzi hlavou II Dohody o partnerstve s Arménskom a spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou (SZBP) na to, aby to odôvodnilo zahrnutie uvedených článkov do právneho základu.

[...]

Posúdenie Súdnym dvorom → [odôvodnenie](#)

27. Na úvod je potrebné pripomenúť, že článok 218 ZFEÚ na účely naplnenia požiadaviek jasnosti, koherencie a racionalizácie stanovuje jednotný a všeobecne platný postup týkajúci sa najmä dojednávania a uzatvárania medzinárodných dohôd, ktoré má Únia právomoc uzavrieť v oblastiach svojej činnosti, vrátane SZBP, pokiaľ Zmluvy neupravujú osobitné postupy [rozsudok zo 4. septembra 2018, Komisia/Rada (Dohoda s Kazachstanom), C-244/17, EU:C:2018:662, bod 21 a citovaná judikatúra].

O trovách → [rozhodnutie o trovách konania](#)

65. Podľa článku 138 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora Súdny dvor uloží účastníkovi konania, ktorý vo veci nemal úspech, povinnosť nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla uložiť Rade povinnosť nahradiť trovy konania a Rada nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené uložiť jej povinnosť nahradiť trovy konania.

66. V súlade s článkom 140 ods. 1 rokovacieho poriadku členské štáty, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci konania, znášajú svoje vlastné trovy konania. Je preto potrebné vyhlásiť, že Francúzska republika a Česká republika znášajú svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto: → [výrok rozsudku](#)

1. Rozhodnutie Rady (EÚ) 2020/245 zo 17. februára 2020 o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie zaujať v Rade pre partnerstvo zriadenej Dohodou o komplexnom a posilnenom partnerstve medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Arménskou republikou na strane druhej, pokiaľ ide o prijatie rokovacieho poriadku Rady pre partnerstvo a rokovacích poriadkov Výboru pre partnerstvo, podvýborov a iných orgánov zriadených Radou pre partnerstvo a o stanovenie zoznamu podvýborov, na účely vykonávania uvedenej dohody s výnimkou jej hlavy II, ako aj rozhodnutie Rady (EÚ) 2020/246 zo 17. februára 2020 o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie zaujať v Rade pre partnerstvo zriadenej Dohodou o komplexnom a posilnenom partnerstve medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Arménskou republikou na strane druhej, pokiaľ ide o prijatie rokovacieho poriadku Rady pre partnerstvo a rokovacích poriadkov Výboru pre partnerstvo, podvýborov a iných orgánov zriadených Radou pre partnerstvo a o stanovenie zoznamu podvýborov, na účely vykonávania hlavy II uvedenej dohody, sa zrušujú.

2. Účinky rozhodnutí 2020/245 a 2020/246 sa zachovávajú.

3. Rada Európskej únie je povinná nahradiť trovy konania.

4. Francúzska republika a Česká republika znášajú svoje vlastné trovy konania.

UZNESENIE

Uznesenie je formou rozhodnutia, ktoré môže obsahovať ako procesné rozhodnutia Súdneho dvora alebo Všeobecného súdu, tak aj meritórne rozhodnutia týchto súdov. Meritórnymi rozhodnutiami sú tzv. odôvodnené uznesenia, ktorými súdy Európskej únie rozhodujú vo veci samej. Odôvodneným rozhodnutím môže Súdny dvor alebo Všeobecný súd rozhodnúť napríklad vtedy, ak je žaloba zjavne neprípustná alebo ak je položená prejudiciálna otázka zhodná s otázkou, o ktorej už Súdny dvor rozhodol, ak možno odpoveď na takúto otázku jednoznačne vyvodíť z judikatúry alebo ak odpoveď na položenú prejudiciálnu otázku nevyvoláva žiadne dôvodné pochybnosti.

Uznesenie sa nevyhlasuje, len sa doručuje dotknutým osobám, pričom záväzným je odo dňa jeho doručenia. Oznámenie, ktoré obsahuje dátum a výrok uznesení Súdneho dvora, ktorými sa konanie končí, sa uverejní v Úradnom vestníku Európskej únie.

STANOVISKO

Stanovisko je rozhodnutím, ktoré vydáva Súdny dvor v rámci konania o súlade zamýšľanej medzinárodnej dohody s primárnym právom Európskej únie podľa článku 218 ods. 11 ZFEÚ. Vyhlasuje sa na verejnom pojednávaní a doručuje sa členským štátom a tým inštitúciám, ktoré môžu požiadať o vydanie stanoviska.

V. CITÁCIA JUDIKATÚRY SÚDNEHO DVORA EURÓPSKEJ ÚNIE

V súčasnosti sa rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie označujú tzv. európskym identifikátorom judikatúry (ECLI alebo European Case Law Identifier). Cieľom tohto identifikátora bolo vytvoriť jednoznačný odkaz na vnútroštátnu a európsku judikatúru a uľahčiť tak vyhľadávanie a citáciu judikatúry v Európskej únii.

Okrem predpony „ECLI“ tento identifikátor zahŕňa štyri povinné údaje:

- kód zodpovedajúci členskému štátu, v ktorom sa nachádza dotknutý súd, alebo Európskej únii, pokiaľ ide o jej súdy (v prípade rozhodnutí súdov Európskej únie je týmto kódom „EU“);
- skratku zodpovedajúcu súdu, ktorý vydal rozhodnutie (v prípade rozhodnutí súdov Európskej únie ide o skratku „C“, ak rozhodnutie vydal Súdny dvor, skratku „T“, ak rozhodnutie vydal Všeobecný súd a skratku „F“, ak rozhodnutie vydal Súd pre verejnú službu);
- rok prijatia rozhodnutia,
- poradové číslo s maximálne 25 alfanumerickými znakmi, vytvorené vo formáte podľa rozhodnutia každého príslušného súdu členského štátu alebo súdu nadnárodnej povahy.

KONANIE O NEČINNOSŤ

I. VŠEOBECNE O KONANÍ

Právny rámec

V zmysle **článku 19 ods. 1 ZEÚ** Súdny dvor Európskej únie zabezpečuje dodržiavanie práva pri výklade a uplatňovaní zmlúv. Za týmto účelom Súdny dvor Európskej únie podľa **čl. 19 ods. 3 písm. a) ZEÚ** v súlade so zmluvami rozhoduje o žalobách podaných členským štátom, inštitúciou alebo fyzickou osobou alebo právnickou osobou.

Konanie o nečinnosť ďalej približuje **článok 265 ZFEÚ**, podľa ktorého ak Európsky parlament, Európska rada, Rada, Komisia alebo Európska centrálna banka porušia zmluvy svojou nečinnosťou, môžu členské štáty a ostatné orgány Únie podať Súdnemu dvoru Európskej únie žalobu, aby potvrdil, že došlo k takémuto porušeniu. Tento článok sa má primerane uplatniť aj na orgány, úrady a agentúry Únie, ktoré opomenú konanie.

Podľa odseku 2 tohto článku je žaloba o nečinnosť prípustná, len ak bola príslušná inštitúcia, orgán alebo úrad alebo agentúra vyzvaná, aby konala. Ak sa táto inštitúcia, orgán alebo úrad alebo agentúra do dvoch mesiacov po takejto výzve nevyjadrí, možno v lehote ďalších dvoch mesiacov podať návrh na začatie súdneho konania.

Tretí odsek tohto článku stanovuje, že každá fyzická alebo právnická osoba môže podať sťažnosť Súdnemu dvoru Európskej únie za rovnakých podmienok uvedených v predchádzajúcich odsekoch proti niektorej inštitúcii, orgánu alebo úradu alebo agentúre Únie z dôvodu, že jej neadresoval akt iný ako odporúčanie alebo stanovisko.

Účel konania

Účelom tohto konania je zabezpečiť súdnu ochranu pred nečinnosťou inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Európskej únie, pričom pod nečinnosťou rozumieme porušenie povinnosti konať vyplývajúcej z práva Európskej únie. Pod povinnosťou konať rozumieme povinnosť inštitúcie, orgánu, úradu alebo agentúry prijať určitý akt. Toto konanie sa teda vzťahuje na nečinnosť spočívajúcu v neprijatí aktu, a nie na prijatie iného aktu než toho, ktorý si žalobca želal alebo ktorý považoval za nevyhnutný.

Vecná príslušnosť

Vecne príslušným na konanie o nečinnosť je Súdny dvor aj Všeobecný súd, čo vyplýva z článku 256 ZFEÚ ako aj zo Štatútu Súdneho dvora Európskej únie. Podľa článku 256 ZFEÚ Všeobecný súd rozhoduje v prvom stupni okrem iného aj o žalobe o nečinnosť. Konanie o žalobe o nečinnosť je však článkom 51 Štatútu Súdneho dvora EÚ prenesené na Súdny dvor v tých prípadoch, ak je takáto žaloba podaná členským štátom proti nečinnosti Európskeho parlamentu, Rady alebo Európskej rady alebo proti nečinnosti Komisie podľa článku 331 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie týkajúceho sa účasti členských štátov na posilnenej spolupráci alebo ak je táto žaloba podaná inštitúciou Únie proti nečinnosti Európskeho parlamentu, Európskej rady, Rady, Komisie alebo Európskej centrálnej banky.

Účinky rozhodnutia

Rozsudok vydaný v rámci konania o nečinnosť má len deklaratórny charakter a nemôže tak nahradiť konanie, na ktoré bol povinný žalovaný. V prípade, že Súdny dvor alebo Všeobecný súd v rámci tohto konania konštatuje nečinnosť žalovaného, je podľa článku 266 ZFEÚ inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra, ktorej nečinnosť bola vyhlásená za odporujúcu zmluvám, povinná urobiť nevyhnutné opatrenia, aby vyhovela rozsudku Súdneho dvora, resp. Všeobecného súdu.

II. ROZHODNUTIE

Štruktúra

1. Označenie rozhodnutia Súdneho dvora, resp. Všeobecného súdu (rozsudok/uznesenie), označenie rozhodujúcej komory a dátum rozhodnutia;
2. Kľúčové slová;
3. Označenie veci, žalobcu a žalovaného;
4. Označenie predmetu konania, ktorým je v tomto prípade návrh na určenie, že určitá inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra opomenula konať;
5. Zloženie komory, ktorá v predmetnej veci rozhoduje, meno generálneho advokáta, ak vo veci predložil svoje návrhy, meno tajomníka, dátum pojednávania, ak sa uskutočnilo a označenie vedľajších účastníkov konania, ak títo predložili svoje pripomienky;
6. Popis okolností predchádzajúcich sporu;
7. Popis konania a návrhov účastníkov konania;
8. Odôvodnenie rozhodnutia;
9. Rozhodnutie o trovách;
10. Výrok rozhodnutia.

III. PRÍKLAD ROZHODNUTIA

UZNESENIE VŠEOBECNÉHO SÚDU (ôsma komora)

zo 17. júla 2020 (*)

„Žaloba na nečinnosť – Ochrana finančných záujmov Únie – Boj proti podvodom – Zasadnutie Európskej rady – Viacročný finančný rámec – Nariadenie o rozpočtových pravidlách – Údajný konflikt záujmov zástupcu Českej republiky na zasadnutí Európskej rady – Údajná nečinnosť Európskej rady – Článok 130 rokovacieho poriadku – Záujem na konaní – Aktívna legitimácia – Vyjadrenie Európskej rady – Ukončenie nečinnosti – Neprípustnosť – Článok 15 ods. 2 ZEÚ – Žaloba zjavne bez akéhokoľvek právneho základu“

Vo veci T-715/19,

Lukáš Wagenknecht, bydliskom v Pardubiciach (Česká republika), v zastúpení: A. Dolejská, avocate,
žalobca,

proti

Európskej rade, v zastúpení: A. Westerhof Löfflerová, A. Jensen a J. Bauerschmidt, splnomocnení zástupcovia,
žalovanej,

ktorej predmetom je návrh, podaný na základe článku 265 ZFEÚ, na určenie, že Európska rada protiprávne opomenula konať na návrh žalobcu, aby bol predseda vlády Českej republiky Andrej Babiš vylúčený zo zasadnutia Európskej rady konaného 20. júna 2019 a z budúcich zasadnutí týkajúcich sa rokovaní o finančných výhladoch, a to z dôvodu jeho údajného konfliktu záujmov so zreteľom na požiadavky v článku 325 ods. 1 ZFEÚ a článku 61 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 2018, s. 1),

VŠEOBECNÝ SÚD (ôsma komora)

v zložení: predseda komory J. Svenningsen (spravodajca), sudcovia C. Mac Eochaidh a J. Laitenberger,
tajomník: E. Coulon,
vydal toto

Poznámky k rozhodnutiu

Ak Všeobecný súd zjavne nie je príslušný rozhodnúť o žalobe alebo ak je žaloba zjavne neprípustná či zjavne bez právneho základu, podľa článku 126 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu môže na návrh sudcu spravodajcu Všeobecný súd kedykoľvek rozhodnúť odôvodneným uznesením bez ďalšieho konania. V týchto prípadoch ide o zjavné dôvody na odmietnutie žaloby.

Už pri pohľade na formu rozhodnutia tak môžeme predpokladať, k akému záveru Všeobecný súd dospeje.

Fyzické osoby patria k tzv. nepriviligovaným žalobcom, ktorí môžu podať žalobu len vtedy, ak nečinnosť inštitúcie Únie spočívala v tom, že žalobcovi neadresovala iný akt ako odporúčanie alebo stanovisko.

Pasívnu legitimáciu v rámci konania o nečinnosť má Európsky parlament, Európska rada, Rada, Európska komisia, Európska centrálna banka, orgány, úrady alebo agentúry Európskej únie. V tomto prípade je žalovaným subjektom Európska rada.

Uznesenie

Okolnosti predchádzajúce sporu

1. Listom z 5. júna 2019 doručeným Európskej rade 10. júna 2019 žalobca Lukáš Wagenknecht, člen Senátu Parlamentu Českej republiky, požiadal Európsku radu o vylúčenie predsedu vlády Českej republiky Andreja Babiša zo zasadnutia Európskej rady konaného 20. júna 2019 a z budúcich zasadnutí týkajúcich sa rokovaní o finančných výhladoch [viacročný finančný rámec (VFR) na obdobie 2021 – 2027] (ďalej len „výzva konať“) z dôvodu údajného konfliktu záujmov tohto zástupcu Českej republiky, ktorý podľa žalobcu vyplýva z jeho osobných a rodinných záujmov v podnikoch skupiny Agrofert, ktorá pôsobí najmä v poľnohospodárskej a potravinárskej oblasti.

2. Dňa 24. júna 2019 Európska rada so spresnením, že sa nevyjadrí k meritu tvrdení žalobcu, ktorého ubezpečila, že boju proti podvodom a iným nezákonným činnostiam poškodzujúcim finančné záujmy Európskej únie prikladá ten najväčší význam, odpovedala na výzvu, aby konala, tak, že žalobcovi v podstate vysvetlila, že článok 15 ods. 2 ZEÚ, ktorý je normou primárneho práva, nemeniteľne zakotvuje zloženie Európskej rady tým, že stanovuje, že „sa skladá z hláv štátov alebo predsedov vlád členských štátov, ako aj svojho predsedu a predsedu Európskej Komisie“. Zloženie Európskej rady teda nemožno zmeniť, lebo toto ustanovenie nestanovuje možnosť takejto zmeny. Európska rada ďalej vysvetlila, že otázka, či má každý z členských štátov Únie zastupovať hlavu štátu, alebo predseda vlády, patrí výhradne do pôsobnosti vnútroštátneho ústavného práva. Nebolo teda na voľnej úvahe Európskej rady alebo jej predsedu, aby rozhodli, kto má byť zástupcom každého členského štátu v rámci tejto inštitúcie, ani aby rozhodli, koho mali pozvať na jednotlivé zasadnutia Európskej rady, či hlavu štátu, alebo predsedu vlády. Tieto zásady takisto platia pre zasadnutia Rady Európskej únie. Za týchto podmienok Európska rada odpovedala žalobcovi na jeho výzvu, aby konala, že predsedu vlády Českej republiky nemôže vylúčiť zo spomínaných zasadnutí.

3. Dňa 2. júla 2019 sa žalobca opätovne obrátil na Európsku radu so žiadosťou, zaslanou e-mailom generálnemu tajomníkovi tejto inštitúcie, o objasnenie odpovede, ktorá mu bola daná 24. júna 2019. Tento e-mail zostal nezodpovedaný.

Konanie a návrhy účastníkov konania

4. Dňa 21. októbra 2019 podal žalobca do kancelárie Všeobecného súdu, prostredníctvom dočasného účtu e-Curia vytvoreného jeho právnu zástupkyňou, žalobu na základe článku 265 ZFEÚ proti nečinnosti Európskej rady, ktorej sa táto inštitúcia podľa neho dopustila tým, že v reakcii na jeho výzvu konať, protiprávne opomenula konať.

5. Samostatným podaním podaným do kancelárie Všeobecného súdu v ten istý deň za rovnakých podmienok žalobca podal návrh na skrátené konanie na základe článku 151 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu.

6. Keďže doklady vyžadované na potvrdenie prístupového účtu e-Curia boli do kancelárie Všeobecného súdu doručené 4. novembra 2019, hoci podľa článku 56a ods. 4 rokovacieho poriadku sa mali predložiť v lehote desiatich dní odo dňa podania písomnosti, v prejednávanej veci žaloby bol žalobca vyzvaný, aby v tomto ohľade predložil svoje pripomienky.

Aby bola žaloba o nečinnosť prípustná, musí jej predchádzať výzva na konanie adresovaná inštitúcii, orgánu, úradu alebo agentúre, ktorej nečinnosť žalobca namieta.

Žalovaný má následne dvojmesačnú lehotu na vyjadrenie sa k takejto výzve.

Ak sa inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra do dvoch mesiacov po takejto výzve nevyjadrí, možno v lehote ďalších dvoch mesiacov podať návrh na začatie súdneho konania. Žalobca teda zrejme svoju opätovnú žiadosť z 2. júla 2019 považoval za výzvu, ku ktorej sa Európska rada v uvedenej lehote nevyjadřila.

7. Dňa 21. novembra 2019 žalobca predložil svoje pripomienky, v ktorých jeho právna zástupkyňa vysvetlila, že 24. októbra 2019 zaslala doklady vyžadované na otvorenie účtu e-Curia prostredníctvom medzinárodnej služby českej pošty, ktorá mala zabezpečiť ich doručenie do Luxemburgu (Luxembursko) do dvoch až troch pracovných dní. Preprava však napokon trvala viac ako 11 dní v dôsledku omeškania, ktoré možno pripísať českej a luxemburskej pošte. Uvedená právna zástupkyňa dodala, že vynaložila náležitú starostlivosť, avšak nemohla očakávať také zmluvné porušenia zo strany týchto dvoch poskytovateľov poštových služieb a nemohla ani včas reagovať z dôvodu svojej hospitalizácie pred narodením prvého dieťaťa, ku ktorému došlo 31. októbra 2019.

8. Rozhodnutím z 11. decembra 2019 Všeobecný súd rozhodol uznať náhodu v zmysle článku 45 druhého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, a teda nevyhlásiť žalobu za neprípustnú podľa článku 56a ods. 4 rokovacieho poriadku.

9. Žalobca navrhuje, aby Všeobecný súd vyhlásil, že „Európska rada opomenula konať v rozsahu, v akom v rozpore s článkom 325 ods. 1 [ZFEÚ] a článkom 61 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/1046 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, neprijala žiadne záväzné opatrenie na predídenie konfliktu záujmov pána Andreja Babiša, predsedu vlády Českej republiky, alebo na vyriešenie tohto konfliktu záujmov, a v rozsahu, v akom v rozpore so zákazom konfliktu záujmov stanovenom v článku 61 ods. 1 nariadenia č. 2018/1046 nevyhlásila pána Andreja Babiša, predsedu vlády Českej republiky, z účasti na rokovaní, ktoré viedli k prijatiu viacročného finančného rámca Únie na roky 2021 – 2027“

10. Dňa 23. januára 2020 Európska rada predložila svoje pripomienky k návrhu na prejednanie veci v skrátrenom súdnom konaní.

11. Rozhodnutím z 10. februára 2020 Všeobecný súd rozhodol nevyhovieť návrhu na prejednanie veci v skrátrenom súdnom konaní.

12. Európska rada 19. marca 2020 vzniesla na základe článku 130 ods. 1 rokovacieho poriadku námietku neprípustnosti, v ktorej navrhuje, aby Všeobecný súd:

- zamietol žalobu ako zjavne neprípustnú,
- zaviazal žalobcu na náhradu trov konania.

13. Dňa 27. mája 2020 žalobca predložil svoje pripomienky k námietke neprípustnosti, v prípade ktorých došlo k odstráneniu vady spočívajúcej v ich neprimeranej dĺžke. V uvedených pripomienkach navrhuje, aby Všeobecný súd vyhlásil žalobu za prípustnú a dôvodnú a Európsku radu zaviazal na náhradu trov konania.

14. Žalobca samostatným podaním doručeným do kancelárie Všeobecného súdu tiež z 27. mája 2020 požiadal na základe článku 279 ZFEÚ predsedu Všeobecného súdu o prijatie predbežného opatrenia spočívajúceho v uverejnení všeobecného vyhlásenia. Dňa 12. júna 2020 Európska rada predložila k tejto žiadosti svoje pripomienky.

Právny stav

15. Pokiaľ na základe článku 130 rokovacieho poriadku žalovaný samostatným podaním navrhuje, aby Všeobecný súd rozhodol o neprípustnosti alebo nepríslušnosti bez prejednanie veci samej, musí tento súd rozhodnúť o návrhu čo najskôr, prípadne po začatí ústnej časti konania. Ak ďalej podľa

Odôvodnené uznesenia obsahujú okrem iného aj návrhy účastníkov konania.

článku 126 rokovacieho poriadku Všeobecný súd zjavne nie je príslušný rozhodnúť o žalobe alebo ak je žaloba zjavne neprípustná či zjavne bez právneho základu, na návrh sudcu spravodajcu môže kedykoľvek rozhodnúť odôvodneným uznesením bez ďalšieho konania.

16. V prejednávanej veci Všeobecný súd dospel k záveru, že na základe písomností v spise je mu situácia dostatočne jasná, a podľa týchto ustanovení rozhodol, že o žalobe rozhodne bez ďalšieho konania.

17. Európska rada v námietke neprípustnosti usúdila, že žaloba je zjavne neprípustná z niekoľkých dôvodov. Po prvé Európska rada ako inštitúcia sa v súlade s článkom 265 ZFEÚ vyjadrila v lehote dvoch mesiacov po tom, ako bola vyzvaná, aby konala. Jej odpoveď z 24. júna 2019 zaslaná žalobcovi v nadväznosti na výzvu konať teda podľa nej ukončila nečinnosť uvádzanú žalobcom.

18. Po druhé Európska rada zastáva názor, že vzhľadom na nedostatok právomoci v tomto zmysle, ktorá by jej bola priznaná podľa Zmluvy o EÚ a Zmluvy o FEÚ, nemala povinnosť prijať v reakcii na výzvu konať opatrenie na vylúčenie predsedu vlády Českej republiky z rokovaní týkajúcich sa viacročného finančného rámca (VFR) na roky 2021 – 2027.

19. Po tretie Európska rada tvrdí, že žalobca nemal v prejednávanej veci záujem na konaní ani aktívnu legitimáciu na základe článku 265 tretieho odseku ZFEÚ.

20. Žalobca sa domnieva, že prejednávaná žaloba je prípustná.

21. Európska rada totiž opomenula konať v tom zmysle, že predseda vlády Českej republiky, nachádzajúci sa v situácii údajného konfliktu záujmov, bol prítomný na zasadnutí Európskej rady 20. júna 2019, počas ktorého sa rokovalo o rozpočte Únie, ako vyplýva z bodu 4 programu rokovania tohto zasadnutia. Žalobca sa pritom v prvom rade domnieva, že Európska rada je povinná konať vo vzťahu k tejto situácii konfliktu záujmov predsedu vlády Českej republiky so zreteľom na článok 325 ods. 1 ZFEÚ a článok 61 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 2018, s. 1).

22. Žalobca, ktorý sa ďalej domnieva, že je priamo a osobne dotknutý aktom, o ktorého prijatie požiadal Európsku radu s cieľom dosiahnuť ukončenie údajnej nečinnosti tejto inštitúcie, aby konala proti údajnému konfliktu záujmov predsedu vlády Českej republiky, tvrdí, že odpoveď Európskej rady na výzvu konať nebola presvedčivá v tom zmysle, že bola protirečivá a nevymedzovala stanovisko tejto inštitúcie. Okrem toho vyjadruje poľutovanie nad tým, že generálny tajomník neodpovedal na jeho žiadosť z 2. júla 2019, hoci stanovisko Európskej rady si podľa jeho názoru zasluhovalo objasnenia.

23. Žalobca napokon vo svojich pripomienkach k námietke neprípustnosti uvádza novú skutočnosť, ktorá je podľa neho rozhodujúca pre výsledok prejednávanej žaloby, a síce, že plénum Ústavného soudu (Česká republika) 11. februára 2020 vydalo nález vo veci Pl. ÚS 4/2017 zaoberajúci sa osobitne otázkou obdobných konfliktov záujmov, akým je konflikt záujmov, na ktorý v prejednávanej veci poukazuje žalobca. Okrem toho je podľa neho ešte dôležitejšie, aby mu Všeobecný súd v prejednávanej veci priznal aktívnu legitimáciu jednak vzhľadom na jeho mandát člena národného zastúpenia – Senátu České republiky –, z ktorého vyplýva, že môže vykonávať kontrolu

V tejto časti žalovaná uvádza dôvody, pre ktoré je podľa nej žaloba neprípustná.

Podľa článku 130 ods. 4 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu určí predseda Všeobecného súdu žalobcovi lehotu na predloženie písomných dôvodov a návrhov ako reakciu na námietku neprípustnosti zo strany žalovanej. Žalobca tak v tejto časti reaguje na tvrdenia Európskej rady a navyše uvádza novú skutočnosť.

nad predsedom vlády svojho členského štátu, a jednak preto, lebo po podaní prejednávanej žaloby sa mu rovnako ako členom Európskeho parlamentu vyhrážali smrťou a jeho osoba sa stala terčom ohováračskej kampane.

24. Na úvod treba pripomenúť, že podľa článku 265 prvého odseku ZFEÚ, ak Európsky parlament, Európska rada, Rada, Komisia, Európska centrálna banka alebo orgán, alebo úrad, alebo agentúra porušia zmluvy svojou nečinnosťou, môžu členské štáty a ostatné orgány Únie podať Súdnemu dvoru Európskej únie žalobu, aby potvrdil, že došlo k takémuto porušeniu.

25. Článok 265 tretí odsek ZFEÚ ďalej stanovuje, že každá fyzická alebo právnická osoba môže podať sťažnosť Súdnemu dvoru Európskej únie za rovnakých podmienok proti niektorej inštitúcii, orgánu alebo úradu, alebo agentúre Únie z dôvodu, že jej neadresoval akt iný ako odporúčanie alebo stanovisko. Zo znenia tohto posledného ustanovenia však vyplýva, že na to, aby bola žaloba na nečinnosť podaná fyzickou alebo právnickou osobou prípustná, musí táto osoba preukázať, že je v rovnakej alebo podobnej právnej situácii ako potenciálny adresát právneho aktu, ktorý by bola dotknutá inštitúcia povinná voči nej prijať (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. júna 1982, *Bethell/Komisia*, 246/81, EU:C:1982:224, body 15 a 16; uznesenia z 23. mája 1990, *Asia Motor France/Komisia*, C-72/90, EU:C:1990:230, body 10 až 12, a z 23. januára 1991, *Prodifarma/Komisia*, T-3/90, EU:T:1991:2, bod 35). Inými slovami, uvedená fyzická alebo právnická osoba musí preukázať, že buď by bola adresátom aktu, ktorý žalovaná inštitúcia údajne voči nej neprijala, alebo že by sa jej uvedený akt priamo a osobne týkal obdobným spôsobom, akým by sa týkal adresáta takého aktu (pozri v tomto zmysle rozsudky z 26. novembra 1996, *T. Port*, C-68/95, EU:C:1996:452, bod 59, a z 15. septembra 1998, *Gestevisión Telecinco/Komisia*, T-95/96, EU:T:1998:206, bod 58).

26. Okrem toho takáto fyzická alebo právnická osoba musí preukázať záujem na konaní podľa článku 265 ZFEÚ, ktorého existencia predpokladá, že výsledok konania môže účastníkovi konania, ktorý žalobu podal, priniesť osobný prospech (rozsudky zo 7. júna 2007, *Wunenburger/Komisia*, C-362/05 P, EU:C:2007:322, bod 42; zo 17. apríla 2008, *Flaherty a i./Komisia*, C-373/06 P, C-379/06 P a C-382/06 P, EU:C:2008:230, bod 25, a zo 4. júna 2015, *Andechser Molkerei Scheitz/Komisia*, C-682/13 P, neuvverejnený, EU:C:2015:356, bod 25). Na druhej strane záujem na konaní chýba v tom prípade, ak by priaznivý výsledok žaloby nemohol v žiadnom prípade poskytnúť žalobcovi zadosťučinenie (pozri rozsudok z 23. novembra 2017, *Bi-onorica a Diapharm/Komisia*, C-596/15 P a C-597/15 P, EU:C:2017:886, bod 85 a citovanú judikatúru).

27. V prejednávanej veci treba na jednej strane konštatovať, že akt, o ktorého prijatie žalobca požiadal Európsku radu, a síce vylúčenie predsedu vlády Českej republiky zo zasadnutí tejto inštitúcie týkajúcich sa rokovania o finančných výhladoch, by nebol aktom adresovaným žalobcovi Európskou radou, ale rozhodnutím tejto inštitúcie, ktorého adresátom by bol uvedený predseda vlády. Hoci sa teda žalobca odvoláva na svoje postavenie člena národného zastúpenia dotknutého členského štátu, v tomto prípade Senátu České republiky, s cieľom konať vo všeobecnom záujme, nič to nemení na tom, že judikatúra citovaná v bodoch 25 a 26 vyššie od neho naopak vyžaduje, pokiaľ ide o preukázanie záujmu na konaní, aby preukázal vzniknutý a trvajúci osobný záujem na určení údajnej nečinnosti Európskej rady. Okrem toho podmienka uvedená v článku 265 treťom odseku ZFEÚ týkajúca sa aktívnej legitímácie, ktorá fyzickej alebo právnickej osobe umožňuje podať sťažnosť proti požiadanej inštitúcii z dôvodu, že jej táto inštitúcia nezaslala akt iný ako odporúčanie alebo stanovisko, ktoré by jej bolo určené

V nasledujúcej časti rozhodnutia sa Všeobecný súd vysporadúva s tvrdeniami účastníkov konania.

V tejto časti rozhodnutia Všeobecný súd reaguje na tvrdenia týkajúce sa aktívnej legitímácie žalobcu.

alebo ktoré by sa jej priamo a osobne týkalo, zjavne nie je v prípade žalobcu splnená, lebo požadované opatrenia Európskej rady boli naopak určené tretej osobe (pozri v tomto zmysle uznesenia z 23. januára 1991, Prodi-farma/Komisia, T-3/90, EU:T:1991:2, bod 37, a z 26. novembra 1996, Kuchlenz-Winter/Rada, T-167/95, EU:T:1996:172, bod 20).

28. Na druhej strane podľa článku 265 druhého odseku ZFEÚ je takáto žaloba prípustná, len ak bola príslušná inštitúcia, orgán alebo úrad, alebo agentúra vyzvaná, aby konala. Z toho istého odseku však vyplýva, že návrh na začatie súdneho konania možno podať v lehote ďalších dvoch mesiacov, len ak sa táto inštitúcia, orgán alebo úrad, alebo agentúra do dvoch mesiacov po takejto výzve nevyjadřila.

29. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že toto ustanovenie sa vzťahuje na nečinnosť spočívajúcu v neprijatí aktu alebo nezaujatí stanoviska (rozsudky z 13. júla 1971, Deutscher Komponistenverband/Komisia, 8/71, EU:C:1971:82, bod 2; z 19. novembra 2013, Komisia/Rada, C-196/12, EU:C:2013:753, bod 22, a z 23. novembra 2017, Bionorica a Diapharm/Komisia, C-596/15 P a C-597/15 P, EU:C:2017:886, bod 52). Podmienky prípustnosti žaloby na nečinnosť stanovené v článku 265 ZFEÚ teda v zásade nie sú splnené, ak inštitúcia, ktorá bola vyzvaná, aby konala, zaujala stanovisko k tejto výzve pred podaním žaloby (rozsudky z 1. apríla 1993, Pesqueras Echebaster/Komisia, C-25/91, EU:C:1993:131, bod 11, a z 21. júla 2016, Nutria/Komisia, T-832/14, neuvverejnený, EU:T:2016:428, bod 45).

30. Okrem toho z judikatúry vyplýva, že článok 265 ZFEÚ sa vzťahuje na nečinnosť spočívajúcu v neprijatí aktu alebo v nezaujatí stanoviska, a nie na prijatie iného aktu než toho, ktorý si dotknuté osoby želali alebo ktorý považovali za nevyhnutný (rozsudok z 21. júla 2016, Nutria/Komisia, T-832/14, neuvverejnený, EU:T:2016:428, bod 46; pozri tiež v tomto zmysle rozsudok z 1. apríla 1993, Pesqueras Echebaster/Komisia, C-25/91, EU:C:1993:131, bod 12 a citovanú judikatúru).

31. Ak teda inštitúcia s príslušným vysvetlením odmietne konať v súlade s takouto výzvou, predstavuje to zaujatie stanoviska, ktorým sa ukončuje nečinnosť, a takto vyjadrené a podrobné odmietnutie potom predstavuje napačiteľný akt podľa článku 263 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. apríla 1988, Asteris a i./Komisia, 97/86, 99/86, 193/86 a 215/86, EU:C:1988:199, body 32 a 33, a uznesenie zo 7. decembra 2017, Technip-lan/Komisia, T-853/16, neuvverejnené, EU:T:2017:928, bod 20).

32. Hoci v prejednávanej veci Európska rada 24. júna 2019 žalobcovi jasne vysvetlila dôvody, pre ktoré nemôže konať požadovaným spôsobom, žalobca nemal v úmysle podať prejednávajúcu žalobu na základe článku 263 ZFEÚ, aby dosiahol zrušenie rozhodnutia Európskej rady nepodniknúť kroky v zmysle navrhovanom vo výzve konať, ktoré bolo obsiahnuté v tomto liste z 24. júna 2019. Pritom práve v rámci takejto žaloby o neplatnosť mohol – s výhradou preukázania aktívnej legitímácie na podanie žaloby proti takémuto rozhodnutiu – prípadne spochybníť dôvody uvedené Európskou radou na zdôvodnenie jej rozhodnutia nevyklúčiť predsedu vlády Českej republiky zo sporných zasadnutí tejto inštitúcie.

33. V tejto súvislosti okolnosť, že žalobca vo svojom liste z 2. júla 2019 požiadal Európsku radu o dodatočné objasnenia týkajúce sa dosahu jej listu z 24. júna 2019 zaslaného v odpovedi na výzvu konať, ktorého obsah spochybnil, nemá vplyv na prípustnosť prejednávanej žaloby, ktorá bola preskúmaná v bodoch 28 až 32 vyššie. Hoci totiž výhrady žalobcu uvedené v jeho liste z 2. júla 2019 mohli byť prípadne uvedené v rámci žaloby o neplatnosť na základe článku 263 ZFEÚ, treba konštatovať, že žalobca v uvedenom liste jednako len znovu nevyzval Európsku radu, aby konala určitým

Aby bola žaloba o nečinnosť neprípustná, stačí, že žalovaný zaujme stanovisko v dvojmesačnej lehote od doručenia výzvy na konanie, nemusí teda nevyhnutne prijať akt, na ktorého prijatie je vyzvaná. Nie je teda prekvapením, že veľké množstvo žalôb o nečinnosť je odmietnutých ako neprípustných a z tohto dôvodu sa v odbornej literatúre hovorí aj o neefektívnosti konania o nečinnosť.

V tejto časti rozhodnutia Všeobecný súd pripomína, že zatiaľ čo v predmetnej veci došlo k zaujatiu stanoviska a teda nemožno hovoriť o nečinnosti Európskej rady, stanovisko, ktoré vydala, by mohlo byť predmetom žaloby o neplatnosť podľa článku 263 ZFEÚ.

spôsobom v zmysle článku 265 druhého odseku ZFEÚ. Uvedený list preto nemožno považovať za novú výzvu konať, vo vzťahu ku ktorej Európska rada následne opomenula konať.

34. Pokiaľ ide ďalej o otázku, či v prejednávanej veci nemala Európska rada, ako táto inštitúcia tvrdí vo svojej námietke neprípustnosti, žiadnu povinnosť v súvislosti s opatreniami požadovanými žalobcom vo výzve konať, a to z dôvodu nedostatku právomoci tejto inštitúcie prijať uvedené opatrenia, v každom prípade treba pripomenúť, že táto otázka nespadá pod niektorú z podmienok prípustnosti žaloby na nečinnosť, ale predstavuje otázku, ktorú treba meritórne preskúmať. Práve na účely rozhodnutia o dôvodnosti návrhov na určenie nečinnosti totiž Všeobecnému súdu prináleží, aby overil, či v čase výzvy konať adresovanej dotknutej inštitúcii v zmysle článku 265 druhého odseku ZFEÚ mala táto inštitúcia povinnosť konať spôsobom, ktorý navrhoval žalobca vo výzve konať (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. septembra 2011, Ryanair/Komisia, T-442/07, neuvverejnený, EU:T:2011:547, body 27 a 28).

35. V prejednávanej veci je pritom bez ohľadu na dôvodnosť tvrdení žalobcu o korupcii vyslovených proti predsedovi vlády Českej republiky a náležu, ktorý prijal Ústavní soud, potrebné konštatovať, že ako tvrdí Európska rada, táto inštitúcia nedisponuje žiadnou mierou voľnej úvahy pri uplatňovaní článku 15 ods. 2 ZEÚ, keď pozýva hlavy štátov alebo predsedov vlád členských štátov na zasadnutia Európskej rady. Pri neexistencii spresnenia k tomuto bodu v uvedenom ustanovení sa totiž toto ustanovenie má chápať tak, že vychádza z predpokladu, že za prijatie vnútroštátnych opatrení vrátane ústavných, ktoré umožnia určiť, či majú byť členské štáty na zasadnutiach tejto inštitúcie zastúpené hlavami týchto štátov, alebo predsedami vlád, a prípadne, či určité dôvody môžu viesť k tomu, že jeden z nich nemôže zastupovať svoj členský štát v Európskej rade, sú zodpovedné členské štáty.

36. Tento záver platí tým skôr, že bez toho, aby bol prípadne dotknutý postup stanovený v článku 7 ZEÚ pre prípad neexistencie vnútroštátnych opatrení, ktoré by mohli zabrániť akémukoľvek zjavnému konfliktu záujmov pri zastupovaní členského štátu, alebo postupy stanovené v článkoch 258 a 259 ZFEÚ týkajúce sa sporných platieb uskutočnených v rámci odvetvovej politiky v mene Únie, na rozdelenie právomocí v rámci členského štátu sa vzťahuje ochrana podľa článku 4 ods. 2 ZEÚ, podľa ktorého je Únia povinná rešpektovať národnú identitu členských štátov obsiahnutú v ich základných politických a ústavných systémoch (pozri rozsudok z 18. júna 2020, Porin kaupunki, C-328/19, EU:C:2020:483, bod 46 a citovanú judikatúru).

37. Na účely článku 15 ods. 2 ZEÚ prislúcha výlučne členským štátom, aby na základe svojich vnútroštátnych ústavných predpisov určili, či v rámci jednotlivých prác Európskej rady musia byť zastúpené svojimi hlavami štátov, alebo predsedami vlád. V dôsledku toho je zjavné, že Európska rada tým, že odmietla vyhovieť výzve konať, a bez ohľadu na to, či vzhľadom na článok 325 ods. 1 ZFEÚ a článok 61 ods. 1 nariadenia 2018/1046 je zástupca Českej republiky v tejto inštitúcii v situácii konfliktu záujmov, v žiadnom prípade neporušila v prejednávanej veci článok 265 tretí odsek ZFEÚ.

38. V zostávajúcej časti je vzhľadom na tvrdenia týkajúce sa údajného konfliktu záujmov predsedu vlády Českej republiky potrebné pripomenúť, že správnosť platieb vykonávaných Úniou v rámci finančných prostriedkov poskytnutých v jej mene a na jej účet v členských štátoch patrí do pôsobnosti právnej úpravy Únie uplatniteľnej na uvedené finančné prostriedky a pod-

V tejto časti Všeobecný súd konštatuje neexistenciu povinnosti Európskej rady konať spôsobom, ktorý navrhoval žalobca, a to z dôvodu nedostatku právomoci tejto inštitúcie prijať žalobcom navrhované opatrenia. Aj v prípade, že by mal žalobca aktívnu legitimitáciu a žaloba by bola prípustná, bola by zjavne bez právneho základu.

mienok stanovených v tejto úprave, akými sú aj podmienky dotknuté napríklad vo veci Česká republika/Komisia (T-76/20), v ktorej koná Všeobecný súd.

39. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba námietke neprípustnosti, ktorú vzniesla Európska rada, vyhovieť a v dôsledku toho treba zamietnuť žalobu ako neprípustnú a v každom prípade ju treba zamietnuť ako zjavne bez akéhokoľvek právneho základu, pričom v odpovedi na argumentáciu žalobcu týkajúcu sa údajného odopretia spravodlivosti pre prípad, že by bola jeho žaloba zamietnutá ako neprípustná napriek tomu, že je členom národného parlamentu a je terčom vyhrážok smerujúcich k ohrozeniu jeho fyzickej integrity, je potrebné zdôrazniť, že cieľom článku 47 Charty základných práv Európskej únie nie je zmena systému súdneho preskúmania upraveného v zmluvách (rozsudok z 3. októbra 2013, Inuit Tapiriit Kanatami a i./Parlament a Rada, C-583/11 P, EU:C:2013:625, bod 97, a uznesenie z 28. februára 2017, NF/Európska rada, T-192/16, EU:T:2017:128, bod 74).

O trovách

40. Podľa článku 134 ods. 1 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Európska rada to v tomto zmysle navrhla, je opodstatnené zaviazat' žalobcu na náhradu trov konania.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (ôsma komora)

nariadil:

1. **Žaloba sa zmieta ako neprípustná a v každom prípade sa zmieta ako zjavne bez akéhokoľvek právneho základu.**
2. **Lukáš Wagenknecht je povinný nahradiť trovy konania.**

V tejto časti je potrebné poukázať na častokrát nesprávny preklad rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie v súvislosti s odmietnutím či zamietnutím žaloby. Mnohokrát sa totiž v súvislosti s neprípustnou žalobou hovorí o jej zamietnutí, pričom by v tomto prípade bolo vhodnejšie použiť pojem „odmietnutá“.

KONANIE O PREJUDICIÁLNEJ OTÁZKE

I. VŠEOBECNE O KONANÍ

Právny rámec

V zmysle **článku 19 ods. 1 ZEÚ** Súdny dvor Európskej únie zabezpečuje dodržiavanie práva pri výklade a uplatňovaní zmlúv. Za týmto účelom Súdny dvor Európskej únie podľa **čl. 19 ods. 3 písm. b) ZEÚ** v súlade so zmluvami rozhoduje o prejudiciálnych otázkach o výklade práva Únie alebo platnosti aktov prijatých inštitúciami na základe žiadosti vnútroštátnych súdnych orgánov.

Konanie o prejudiciálnej otázke bližšie definuje **článok 267 ZFEÚ**, podľa ktorého má Súdny dvor Európskej únie právomoc vydať predbežný nálež o otázkach, ktoré sa týkajú výkladu zmlúv alebo platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie.

Vnútroštátny súd sa podľa článku 267 ZFEÚ môže s prejudiciálnou otázkou obrátiť na Súdny dvor v prípade, sa takáto otázka položí v konaní pred ním a usúdi, že rozhodnutie o nej je nevyhnutné pre vydanie jeho rozhodnutia. Ak sa však takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, tento súdny orgán má povinnosť – nie iba možnosť – obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie. Navyše, ak sa takáto otázka položí v prebiehajúcom konaní pred súdnym orgánom členského štátu v súvislosti s osobou, ktorá je vo väzbe, Súdny dvor Európskej únie koná bezodkladne.

Účel konania

Účelom konania o prejudiciálnej otázke je zabezpečiť **jednotný výklad a uplatňovanie práva Európskej únie** vo všetkých jej členských štátoch. Prispieva tak k právnej istote, čo je dôležité najmä s ohľadom na narastajúci počet členských štátov Európskej únie a rozdiely v ich právnych úpravách. Toto konanie je prostriedkom spolupráce vnútroštátnych súdov aplikujúcich právo Európskej únie a Súdneho dvora a možno ho tak považovať za vyjadrenie zásady lojálnej spolupráce upravenej v článku 4 ods. 3 ZEÚ.

Prostredníctvom tohto konania navyše dochádza k postupnému **rozvíjaniu práva Európskej únie**, keď Súdny dvor pri zodpovedaní častokrát zložitých právnych otázok vnútroštátnych súdov nachádza napríklad všeobecné právne zásady, ktoré sa v písanom práve EÚ nenachádzali.¹ Je však potrebné uviesť, že právo EÚ takýto účel konania o prejudiciálnej otázke explicitne neuvádza a tento postup Súdneho dvora je navyše mnohokrát kritizovaný.

Konanie o prejudiciálnej otázke môže byť taktiež užitočným nástrojom pri **ochrane základných práv jednotlivcov**, ktorých prístup k Súdnemu dvoru EÚ je v značnej miere oklieštený. V prípade, že sa jednotlivec domnieva, že dochádza k porušovaniu jeho základných práv a obráti sa na vnútroštátny súd, ten sa v situácii, ktorá spadá do pôsobnosti práva Európskej únie, môže – pričom v niektorých prípadoch je povinný tak urobiť – obrátiť na Súdny dvor s prejudiciálnou otázkou. Hoci je konštatovanie existencie či neexistencie porušovania základných práv v konkrétnej veci úlohou vnútroštátneho súdu, rozhodnutie Súdneho dvora má v takomto prípade nezastupiteľnú úlohu.

Vecná príslušnosť

Vecne príslušným na konanie o prejudiciálnej otázke je Súdny dvor, čo vyplýva z článku 256 ZFEÚ ako aj zo Štatútu Súdneho dvora Európskej únie. Článok 256 ZFEÚ vo svojom odseku 1 neuvádza konanie o prejudiciálnej otázke ako jedno z tých, na ktoré je príslušný Všeobecný súd. Hoci čl. 256 ZFEÚ ďalej vo svojom odseku 3 uvádza, že Všeobecný súd je v osobitných oblastiach ustanovených štatútom príslušný prejednávať a rozhodovať o otázkach predložených na predbežný nález podľa článku 267 ZFEÚ, takáto možnosť doposiaľ v Štatúte Súdneho dvora EÚ využitá nebola, preto je v súčasnosti vecne príslušným na konanie o prejudiciálnej otázke iba Súdny dvor.

II. ROZHODNUTIE

Štruktúra

1. Označenie rozhodnutia Súdneho dvora (rozsudok/uznesenie), označenie rozhodujúcej komory a dátum rozhodnutia;
2. Kľúčové slová;
3. Označenie veci;
4. Označenie predmetu konania, ktorým je v tomto prípade návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, označenie súdu, ktorý sa s predmetným návrhom obrátil na Súdny dvor, dátum predmetného návrhu ako aj dátum jeho doručenia Súdnemu dvoru;
5. Označenie konania pred vnútroštátnym súdom, s ktorým návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom súvisí;
6. Zloženie komory, ktorá v predmetnej veci rozhoduje, meno generálneho advokáta, ak vo veci predložil svoje návrhy, meno tajomníka, dátum pojednávania, ak sa uskutočnilo a označenie účastníkov konania, členských štátov, Komisie, prípadne aj inštitúcie, orgánu, úradu alebo agentúry Únie, ktoré prijali akt, ktorého platnosť alebo výklad sú sporné, ak títo predložili svoje pripomienky;
7. Označenie, čoho sa rozhodnutie týka a v rámci akého sporu bol podaný návrh na začatie prejudiciálneho konania;
8. Právny rámec;
9. Popis sporu vo veci samej a prejudiciálne otázky vnútroštátneho súdu;
10. Odôvodnenie rozhodnutia, ktoré tvorí časť týkajúca sa právomoci Súdneho dvora/prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania (táto časť sa však v rozhodnutí nemusí nevyhnutne nachádzať) a časť zaoberajúca sa prejudiciálnymi otázkami;
11. Rozhodnutie o trovách;
12. Výrok rozhodnutia.

III. PRÍKLAD ROZHODNUTIA

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 26. februára 2013 (*)

„Charta základných práv Európskej únie – Pôsobnosť – Článok 51 – Uplatňovanie práva Únie – Penalizácia konaní ohrozujúcich vlastný zdroj Únie – Článok 50 – Zásada ne bis in idem – Vnútroštátny systém, ktorý stanovuje dve samostatné konania, správne a trestné, na sankcionovanie toho istého protiprávneho konania – Zlučiteľnosť“

Vo veci C-617/10,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Haparanda tingsrätt (Švédsko) z 23. decembra 2010 a doručený Súdnemu dvoru 27. decembra 2010, ktorý súvisí s konaním:

Åklagaren

proti

Hansovi Åkerbergovi Franssonovi,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, podpredseda K. Lenaerts, predsedovia komôr A. Tizzano, M. Ilešič, G. Arestis, J. Malenovský, sudcovia A. Borg Barthet, J.-C. Bonichot, C. Toader, J.-J. Kasel a M. Safjan (spravodajca),

generálny advokát: P. Cruz Villalón,

tajomník: C. Strömholm, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 24. januára 2012, so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Hans Åkerberg Fransson, v zastúpení: J. Sterner, advokát, a U. Bernitz, professor,
- švédska vláda, v zastúpení: A. Falk a S. Johannesson, splnomocnené zástupkyne,
- česká vláda, v zastúpení: M. Smolek a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,
- dánska vláda, v zastúpení: C. Vang, splnomocnený zástupca,
- nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze, splnomocnený zástupca,
- Írsko, v zastúpení: D. O’Hagan, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci M. McDowell, SC,
- grécka vláda, v zastúpení: K. Paraskevopoulou a Z. Chatzipavlou, splnomocnené zástupkyne,
- francúzska vláda, v zastúpení: N. Rouam, splnomocnená zástupkyňa,
- holandská vláda, v zastúpení: C. Wissels a J. Langer, splnomocnení zástupcovia,
- rakúska vláda, v zastúpení: C. Pesendorfer, splnomocnená zástupkyňa,
- Európska komisia, v zastúpení: R. Lyal a J. Enegren, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 12. júna 2012,

Poznámky k rozhodnutiu

Skutočnosť, že vo veci rozhodovala tzv. veľká komora naznačuje, že v tomto prípade bude Súdny dvor rozhodovať o dôležitej otázke práva Európskej únie. Súdny dvor zasadá vo veľkej komore, ak o to požiadajú členský štát alebo orgán Únie vystupujúci ako strana konania alebo v rámci konaní, ktoré explicitne vymenúva Štatút Súdného dvora EÚ (napr. odvolávanie európskeho ombudsmana). V prípade, že sa Súdny dvor domnieva, že predložená vec je výnimočne dôležitá, môže sa po vypočutí generálneho advokáta rozhodnúť, že o veci rozhodne v pléne. V ostatných prípadoch Súdny dvor rozhoduje v trojčlenných alebo päťčlenných komorách.

V prípade, že vnútroštátny súdny orgán usúdi, že rozhodnutie v prejudiciálnom konaní je dôležité pre vydanie jeho rozhodnutia, môže sa obrátiť na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania (musí tak urobiť v prípade, že proti jeho rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok). V tejto časti vidíme názov súdu, ktorý sa s návrhom na začatie prejudiciálneho konania obrátil na Súdny dvor ako aj to, o súd ktorého členského štátu EÚ ide.

Generálny advokát spravidla prednesie svoje návrhy v rámci ústneho konania, ak sa však Súdny dvor domnieva, že vo veci nevyvstane žiadna nová právna otázka, môže po vypočutí generálneho advokáta rozhodnúť, že o veci sa rozhodne bez návrhu generálneho advokáta.

Zatiaľ čo písomná časť konania pred Súdnym dvorom je povinná (možno ju vynechať len v rámci naliehavého súdneho konania), ústne konanie povinné nie je. Súdny dvor môže totiž na návrh sudcu spravodajcu a po vypočutí generálneho advokáta rozhodnúť, že pojednávanie nenariadi, ak sa domnieva, že má na rozhodnutie dostatok informácií.

vyhlásil tento

Rozsudok

1. Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu zásady *ne bis in idem* v práve Únie.

2. Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Åklagaren (prokuratúra) a H. Åkerbergom Franssonom vo veci stíhania vedeného prokuratúrou za závažný daňový delikt.

Právny rámec

Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd

3. Článok 4 protokolu č. 7 k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaný v Štrasburgu 22. novembra 1984 (ďalej len „protokol č. 7 k EDLP“), nazvaný „Právo ne byť opakovaně súdený alebo trestaný“, stanovuje:

„1. Nikoho nemožno stíhať alebo potrestať v trestnom konaní podliehajúcim právomoci toho istého štátu za trestný čin, za ktorý už bol oslobodený alebo odsúdený konečným rozsudkom podľa zákona a trestného poriadku tohto štátu.

2. Ustanovenia predchádzajúceho odseku nie sú na prekážku obnovy konania podľa zákona a trestného poriadku príslušného štátu, ak nové alebo novoodhalené skutočnosti alebo podstatná chyba v predchádzajúcom konaní mohli ovplyvniť rozhodnutie vo veci.

3. Od tohto článku nemožno odstúpiť podľa článku 15 [Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDLP“)].“

Právo Únie

Charta základných práv Európskej únie

4. Článok 50 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), nazvaný „Právo ne byť stíhaný alebo potrestaný v trestnom konaní dvakrát za ten istý trestný čin“, znie:

„Nikoho nemožno stíhať alebo potrestať v trestnom konaní za trestný čin, za ktorý už bol v rámci Únie oslobodený alebo odsúdený konečným rozsudkom v súlade so zákonom.“

Článok 51 Charty definuje rozsah jej pôsobnosti takto:

„1. Ustanovenia tejto charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie, a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. V dôsledku toho rešpektujú práva, dodržiavajú zásady a podporujú ich uplatňovanie v súlade so svojimi príslušnými právomocami a pri zachovaní obmedzení právomocí Únie, ktoré boli na ňu prenesené zmluvami.

2. Táto charta nerozširuje rozsah pôsobnosti práva Únie nad rámec právomocí Únie, ani nezakladá žiadnu novú právomoc ani úlohu pre Úniu, ani nemení právomoci a úlohy vymedzené v zmluvách.“

Švédske právo

7. § 2 zákona 1971:69 o daňových deliktoch [skattebrottslagen (1971:69), ďalej len „skattebrottslagen“] znie:

Vyjadrenia alebo písomné pripomienky sú oprávnení predložiť Súdnemu dvoru účastníci konania, členské štáty, Komisia prípadne aj inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra Únie, ktoré prijali akt, ktorého platnosť alebo výklad sú sporné, a to do dvoch mesiacov odvtedy, čo im tajomník Súdneho dvora oznámi rozhodnutie súdu členského štátu, ktorým prerušil svoje konanie a podal návrh na začatie konania o prejudiciálnej otázke.

Prednesom návrhov generálneho advokáta sa ústne konanie končí.

*Vnútroštátny súd sa môže na Súdny dvor s prejudiciálnou otázkou obrátiť len v rámci pred ním prebiehajúceho konania. V tejto časti rozhodnutia môžeme vidieť, čoho sa týka návrh na začatie prejudiciálneho konania ako aj v rámci akého vnútroštátneho konania bol podaný. Hoci zo skoršej judikatúry Súdneho dvora vyplýva požiadavka sporového charakteru vnútroštátneho konania, v rámci ktorého je podaný návrh na začatie prejudiciálneho konania, v súčasnosti sa už od tejto požiadavky upúšťa a postačuje, že toto konanie má charakter *inter partes*.*

V časti „Právny rámec“, resp. „Právna úprava“ je uvedená tá právna úprava, ktorá je dôležitá pre odôvodnenie rozhodnutia Súdneho dvora ako aj pre pochopenie predmetu konania.

Časť „Právny rámec“ sa spravidla začína právom Európskej únie a pokračuje právom členského štátu, prípadne viacerých členských štátov, ktorých právna úprava je pre konanie relevantná, v tomto prípade sa však začína ustanoveniami medzinárodného práva, čo značí, že na tieto ustanovenia odkazuje vnútroštátny súd vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania a/alebo že sa nimi bude zaoberať Súdny dvor v odôvodnení svojho rozhodnutia.

„Kto inak ako ústne úmyselne poskytne úradom nepravdivé údaje alebo neposkytne úradom daňové priznania, vyhlásenia o príjme alebo iné požadované údaje a tým spôsobí nebezpečenstvo skrátenia dane vo vzťahu k štátu, neoprávneného priznania daňového úveru alebo vrátenia dane sebe alebo tretej osobe, potrestá sa odňatím slobody za daňové delikty až na dva roky.“

[...]

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

12. Hans Åkerberg Fransson bol 9. júna 2009 predvolaný na Haparanda tingsrätt (Okresný súd v Haparanda), aby sa zodpovedal najmä zo závažného daňového deliktu. Bol obvinený z toho, že vo svojich daňových priznaniach za zdaňovacie obdobia rokov 2004 a 2005 uviedol nepravdivé údaje, čo viedlo k strate príjmov štátneho rozpočtu v súvislosti s výberom dane z príjmu a dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) vo výške 319 143 SEK za zdaňovacie obdobie roku 2004, z toho 60 000 SEK za DPH, a 307 633 SEK za zdaňovacie obdobie roku 2005, z toho 87 550 SEK tiež za DPH. H. Åkerberg Fransson bol tiež stíhaný za nepodanie daňového priznania v súvislosti so zamestnávateľskými príspevkami za účtovné obdobia október 2004 a október 2005, čo spôsobilo orgánom sociálneho zabezpečenia stratu príjmov vo výške 35 690 SEK, resp. 35 862 SEK. Podľa obvinenia sa protiprávne konania mali považovať za závažné, lebo sa týkali veľmi vysokých súm a boli súčasťou sústavnej trestnej činnosti veľkého rozsahu.

13. Rozhodnutím z 24. mája 2007 skatteverket uložil H. Åkerbergovi Franssonovi za zdaňovacie obdobie roku 2004 daňovú sankciu vo výške 35 542 SEK za príjmy z podnikateľskej činnosti, 4 872 SEK za DPH a 7 138 SEK za zamestnávateľské príspevky. Tým istým rozhodnutím mu rovnako uložil, aby za zdaňovacie obdobie roku 2005 zaplatil daňovú sankciu vo výške 54 240 SEK za príjmy z jeho podnikateľskej činnosti, 3 255 SEK za DPH a 7 172 SEK za zamestnávateľské príspevky. Tieto sankcie podliehajú úrokovej sadzbe. Proti uvedeným daňovým sankciám nebolo podané odvolanie na správny súd a lehota stanovená na tento účel uplynula 31. decembra 2010, pokiaľ ide o zdaňovacie obdobie roku 2004 a 31. decembra 2011, pokiaľ ide o zdaňovacie obdobie roku 2005. Rozhodnutie ukladajúce daňové sankcie je odôvodnené tými istými skutkami spočívajúcimi v poskytnutí nepravdivých údajov, z ktorých vychádza prokuratúra v trestnom konaní vo veci samej.

14. Pred vnútroštátnym súdom vzniká otázka, či má byť H. Åkerberg Fransson oslobodený spod obžaloby na základe toho, že bol potrestaný za ten istý trestný čin v inom konaní, a to v súlade so zákazom dvojitého trestu za ten istý trestný čin podľa článku 4 protokolu č. 7 k EDĽP a článku 50 Charty.

15. Za týchto podmienok Haparanda tingsrätt rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Podľa švédskeho práva musí existovať jednoznačná opora v EDĽP alebo v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva, aby mohol vnútroštátny súd upustiť od uplatnenia vnútroštátnych predpisov, ktoré môžu byť v rozpore so zásadou ne bis in idem podľa článku 4 protokolu č. 7 k [EDĽP], a preto môžu byť v rozpore aj s článkom 50 [Charty]. Je takáto podmienka neuplatnenia vnútroštátnych predpisov podľa vnútroštátneho práva zlučiteľná s právom Únie, a najmä s jeho všeobecnými zásadami, vrátane zásady prednosti a zásady priameho účinku práva Únie?

2. Vzťahuje sa na prípustnosť obžaloby za daňové delikty zásada ne bis in idem podľa článku 4 protokolu č. 7 k EDĽP a článku 50 Charty, ak obžalovanému v správnom konaní už bola uložená určitá peňažná sankcia (daňová sankcia) za ten istý skutok poskytnutia nepravdivých údajov?

S výnimkou ustanovení Charty základných práv Európskej únie a protokolov pripojených k zakladajúcim zmluvám Súdny dvor v tejto časti ustanovenia primárneho práva neuvádza. Články zakladajúcich zmlúv, ktorých sa rozhodnutie týka, by sme tu teda hľadali márne.

Prejudiciálne otázky

3. Závisí odpoveď na druhú otázku od skutočnosti, že tieto sankcie musia byť koordinované tak, aby boli všeobecné súdy schopné znížiť trest v trestnom konaní, pretože obžalovanému bola v správnom konaní uložená za ten istý skutok poskytnutia nepravdivých údajov aj daňová sankcia?

4. Za určitých okolností možno v rámci pôsobnosti zásady ne bis in idem... uložiť ďalšie sankcie v novom konaní za to isté konanie, ktoré bolo posudzované a ktoré viedlo k rozhodnutiu o uložení sankcií jednotlivcovi. Sú v prípade kladnej odpovede na druhú otázku splnené podmienky podľa zásady ne bis in idem na uloženie viacerých sankcií v samostatných konaniach, ak sa v neskoršom konaní skúmajú okolnosti veci, pričom ide o nové skúmanie, ktoré je nezávislé od skoršieho konania?

5. Švédsky systém ukladania daňových sankcií a skúmania zodpovednosti za daňové delikty v samostatných konaniach je odôvodnený viacerými dôvodmi všeobecného záujmu.... Je v prípade kladnej odpovede na druhú otázku systém, akým je švédsky systém, zlučiteľný so zásadou ne bis in idem, ak by bolo možné vytvoriť systém, na ktorý by sa nevzťahovala zásada ne bis in idem, bez toho, aby bolo potrebné v prípade, ak je zodpovednosť za daňové delikty relevantná, upustiť buď od uloženia daňových sankcií, alebo od rozhodnutia o zodpovednosti za daňové delikty, prenesením právomoci rozhodnúť o uložení daňových sankcií zo skatteverket a prípadne zo správnych súdov na všeobecné súdy v súvislosti s ich skúmaním obžaloby za daňové delikty?“

O právomoci Súdneho dvora

16. Švédska, česká a dánska vláda, Írsko a holandská vláda, ako aj Európska komisia spochybňujú prípustnosť prejudiciálnych otázok. Súdny dvor by mal právomoc na ne odpovedať len vtedy, ak by daňové sankcie uložené H. Åkerbergovi Franssonovi, ako aj voči nemu začaté trestné stíhania, ktoré sú predmetom konania vo veci samej, vyplývali z uplatňovania práva Únie. Nie je to tak ani v prípade vnútroštátneho predpisu, na základe ktorého bolo rozhodnuté o daňových sankciách, ani v prípade predpisu, na ktorom je založené trestné stíhanie. V súlade s článkom 51 ods. 1 Charty sa teda zásada ne bis in idem, ktorá je zaručená článkom 50 Charty, na vyššie uvedené sankcie a stíhania nevzťahuje.

17. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že rozsah pôsobnosti Charty je vzhľadom na konanie členských štátov vymedzený v jej článku 51 ods. 1, podľa ktorého ustanovenia Charty sú určené pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie.

18. Tento článok Charty tak potvrdzuje judikatúru Súdneho dvora týkajúcu sa miery, v akej musí konanie členských štátov spĺňať požiadavky vyplývajúce zo základných práv zaručených v právnom poriadku Únie.

19. Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora totiž v podstate vyplýva, že základné práva zaručené v právnom poriadku Únie sa uplatnia vo všetkých situáciách, ktoré upravuje právo Únie, avšak nie mimo týchto situácií. V rámci toho už Súdny dvor pripomenul, že z hľadiska Charty nemôže posúdiť vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá nespadá do rámca práva Únie. Naopak, pokiaľ takáto právna úprava spadá do pôsobnosti tohto práva, Súdny dvor, ktorý rozhoduje o prejudiciálnej otázke, musí poskytnúť všetky výkladové prvky, ktoré sú nevyhnutné na to, aby vnútroštátny súd posúdil súlad tejto právnej úpravy so základnými právami, ktorých dodržovanie zabezpečuje (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky z 18. júna 1991, ERT, C-260/89, Zb. s. I-2925, bod 42; z 29. mája 1997, Kremzow, C-299/95, Zb. s. I-2629, bod 15; z 18. decembra 1997, Annibaldi, C-309/96, Zb. s. I-7493, bod 13; z 22. októbra 2002, Roquette Frères, C-94/00, Zb. s. I-9011, bod 25; z 18. decembra

Aby Súdny dvor mohol zodpovedať prejudiciálne otázky vnútroštátneho súdu, musí mať na to právomoc. V prípade, že je jeho právomoc spochybňovaná, Súdny dvor v časti „O právomoci“ skúma, či predmetná vec spadá do pôsobnosti práva Európskej únie. Niektoré rozhodnutia obsahujú časť s názvom „O prípustnosti“, v ktorej však Súdny dvor skúma to isté – ak totiž Súdny dvor nemá právomoc rozhodnúť v danej veci, návrh na začatie prejudiciálneho konania by nebol prípustný.

2008, Sopropé, C-349/07, Zb. s. I-10369, bod 34; z 15. novembra 2011, Dereci a i., C-256/11, Zb. s. I-11315, bod 72, ako aj zo 7. júna 2012, Vinkov, C-27/11, bod 58).

20. Toto vymedzenie rozsahu pôsobnosti základných práv Únie má oporu vo vysvetleniach k článku 51 Charty, ktoré sa v súlade s článkom 6 ods. 1 tretím pododsekom ZEÚ a článkom 52 ods. 7 Charty musia zohľadniť pri jej výklade (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. decembra 2010, DEB, C-279/09, Zb. s. I-13849, bod 32). Podľa uvedených vysvetlení „povinnosť rešpektovať základné práva vymedzené v rámci Únie je pre členské štáty záväzná výlučne vtedy, ak konajú v rámci rozsahu pôsobnosti práva Únie“.

21. Keďže teda základné práva zaručené Chartou musia byť dodržané v prípade, ak vnútroštátna právna úprava patrí do pôsobnosti práva Únie, nemôže nastať prípad, ktorý by spadal pod právo Únie a neuplatnili by sa uvedené základné práva. Z uplatniteľnosti práva Únie vyplýva uplatniteľnosť základných práv zaručených Chartou.

22. Pokiaľ naopak právna situácia nespadá do pôsobnosti práva Únie, Súdny dvor nemá právomoc o nej rozhodnúť a prípadne uvádzané ustanovenia Charty nemôžu same osebe túto právomoc založiť (pozri v tomto zmysle uznesenie z 12. júla 2012, Currà a i., C-466/11, bod 26).

23. Tieto úvahy zodpovedajú úvahám, z ktorých vychádza článok 6 ods. 1 ZEÚ, podľa ktorého ustanovenia Charty žiadnym spôsobom nerozširujú právomoci Únie, ktoré sú vymedzené v Zmluvách. Rovnako Charta podľa svojho článku 51 ods. 2 nerozširuje rozsah pôsobnosti práva Únie nad rámec právomocí Únie, ani nezakladá žiadnu novú právomoc, ani úlohu pre Úniu a ani nemení právomoci a úlohy vymedzené v Zmluvách (pozri rozsudok Dereci a i., už citovaný, bod 71).

24. V prejednávanej veci treba v prvom rade uviesť, že daňové sankcie uložené H. Åkerbergovi Franssonovi a voči nemu vedené trestné stíhanie čiastočne súvisia s nesplnením jeho povinnosti podať priznanie k DPH.

25. V oblasti DPH pritom jednak z článku 2, článku 250 ods. 1 a článku 273 smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, s. 1), ktoré preberajú najmä ustanovenia článku 2 šiestej smernice a článku 22 ods. 4 a 8 tejto smernice, a jednak z článku 4 ods. 3 ZEÚ vyplýva, že každý členský štát musí prijať všetky legislatívne a správne opatrenia, aby zabezpečil, že splatná DPH bude na jeho území vyberaná v plnej výške a bude bojovať proti podvodom (pozri rozsudok zo 17. júla 2008, Komisia/Taliansko, C-132/06, Zb. s. I-5457, body 37 a 46).

26. Okrem toho článok 325 ZFEÚ ukladá členským štátom povinnosť bojovať proti protiprávnym konaniam poškodzujúcim finančné záujmy Únie prostredníctvom odstrašujúcich a účinných opatrení a osobitne im ukladá povinnosť prijať rovnaké opatrenia na zamedzenie podvodov poškodzujúcich finančné záujmy Únie, aké prijímajú na zamedzenie podvodov poškodzujúcich ich vlastné finančné záujmy (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. októbra 2010, SGS Belgium a i., C-367/09, Zb. s. I-10761, body 40 až 42). Vzhľadom na to, že vlastné zdroje Únie podľa článku 2 ods. 1 rozhodnutia Rady 2007/436/ES, Euratom zo 7. júna 2007 o systéme vlastných zdrojov Európskych spoločenstiev (Ú. v. EÚ L 163, s. 17) zahŕňajú okrem iného príjmy pochádzajúce z uplatnenia jednotnej sadzby na harmonizovaný vymeriavací základ DPH stanovený v súlade s pravidlami Únie, existuje tak priama súvislosť medzi výberom príjmov z DPH v súlade s uplatniteľným právom Únie na jednej strane a dostupnosťou zodpovedajúceho zdroja založeného na DPH v rozpočte Únie na strane druhej, lebo akýkoľvek výpadok vo výbere týchto príjmov spôsobuje potenciálne zníženie tohto druhu

zdroja finančných prostriedkov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. novembra 2011, Komisia/Nemecko, C-539/09, Zb. s. I-11235, bod 72).

27. Z toho vyplýva, že také daňové sankcie a trestné stíhania pre daňový delikt, ktorých predmetom bol alebo je obžalovaný, o ktorého ide vo veci samej, a to z dôvodu nesprávnosti údajov poskytnutých v oblasti DPH, predstavujú vykonanie článku 2, článku 250 ods. 1 a článku 273 smernice 2006/112 (predtým článku 2 a 22 šiestej smernice) a článku 325 ZFEÚ, a teda práva Únie v zmysle článku 51 ods. 1 Charty.

28. Skutočnosť, že vnútroštátne právne predpisy, ktoré slúžia ako základ pre uvedené daňové sankcie a trestné stíhania, neboli prijaté na prebratie smernice 2006/112, nemôže tento záver spochybníť, lebo ich uplatnením sa má sankcionovať porušenie ustanovení uvedenej smernice, a teda splniť povinnosť spočívajúca v účinnom sankcionovaní konaní poškodzujúcich finančné záujmy Únie, ktorú Zmluva ukladá členským štátom.

29. V prípade, ak má súd členského štátu preskúmať súlad so základnými právami v prípade vnútroštátneho ustanovenia alebo opatrenia vykonávajúceho právo Únie v zmysle článku 51 ods. 1 Charty – v situácii, keď postup členských štátov nie je úplne upravený právom Únie – vnútroštátne orgány a súdy môžu uplatniť vnútroštátne štandardy ochrany základných práv, ak toto uplatnenie neohrozí úroveň ochrany stanovenú Chartou, ako ju vykladá Súdny dvor, ani prednosť, jednotnosť a účinnosť práva Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. februára 2013, Melloni, C-399/11, bod 60).

30. Pokiaľ majú vnútroštátne súdy vyložiť ustanovenia Charty, majú na tento účel možnosť a prípadne povinnosť predložiť Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku v súlade s článkom 267 ZFEÚ.

31. Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že Súdny dvor má právomoc odpovedať na položené otázky a poskytnúť všetky výkladové prvky nevyhnutné na to, aby vnútroštátny súd posúdil súlad vnútroštátnej právnej úpravy so zásadou *ne bis in idem* uvedenou v článku 50 Charty.

O prejudiciálnych otázkach

O druhej, tretej a štvrtej otázke

32. Týmito otázkami, na ktoré treba odpovedať spoločne, sa Haparanda tingsrätt Súdneho dvora v podstate pýta, či zásadu *ne bis in idem* uvedenú v článku 50 Charty treba vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby bolo proti obžalovanému vedené trestné stíhanie za daňový delikt, vzhľadom na to, že za to isté konanie spočívajúce v poskytnutí nepravdivých údajov mu už bola uložená daňová sankcia.

33. Pokiaľ ide o uplatnenie zásady *ne bis in idem* uvedenej v článku 50 Charty na také trestné stíhanie za daňový delikt, o ktoré ide vo veci samej, táto zásada predpokladá, že opatrenia, ktoré už boli voči obžalovanému prijaté prostredníctvom rozhodnutia, ktoré nadobudlo právoplatnosť, majú trestnú povahu.

34. V tejto súvislosti treba najskôr uviesť, že článok 50 Charty nebráni tomu, aby členský štát za to isté konanie spočívajúce v nesplnení povinností podať priznanie k DPH uložil kombináciu daňových a trestných sankcií. Na účely zabezpečenia výberu príjmov z DPH v plnom rozsahu a tým ochrany finančných záujmov Únie majú totiž členské štáty voľnosť pri výbere uplatniteľných sankcií (pozri v tomto zmysle rozsudky z 21. septembra 1989, Komisia/Grécko, 68/88, Zb. s. 2965, bod 24; zo 7. decembra 2000, de Andrade, C-213/99, Zb. s. I-11083, bod 19, a zo 16. októbra 2003, Hannl-Hofstetter, C-91/02, Zb. s. I-12077, bod 17). Tieto sankcie tak môžu mať formu správnych sankcií, trestných sankcií alebo môže ísť o kombináciu oboch sankcií.

Ešte pred časťou „O prejudiciálnych otázkach“ môžu niektoré rozhodnutia obsahovať časť „Úvodné pripomienky“, v ktorej Súdny dvor vymenúva okolnosti, ktoré je podľa jeho názoru potrebné vziať do úvahy počas rozhodovania o prejudiciálnych otázkach.

V prípade, že konkrétna vec spadá do pôsobnosti práva Európskej únie, v dôsledku čoho je teda daná právomoc Súdneho dvora rozhodnúť v konaní o prejudiciálnej otázke, Súdny dvor v tejto časti odpovedá na otázky vnútroštátneho súdu. Len zriedkakedy sa však stane, že Súdny dvor zodpovie otázky v presne tej istej podobe, v akej ich položil vnútroštátny súd. Súdny dvor ich totiž spravidla preformuluje, prípadne zmení ich poradie v závislosti od toho, či je zodpovedanie niektorej z otázok vhodnejšie ešte pred zodpovedaním iných.

V tomto prípade Súdny dvor preformuloval prejudiciálne otázky takým spôsobom, že druhú, tretiu a štvrtú spojil do jednej, nanovo formulovanej otázky. Súčasne usúdil, že túto otázku bude vhodné zodpovedať ako prvú.

Článok 50 Charty bráni tomu, aby proti tej istej osobe bolo vedené trestné stíhanie za tie isté činy len vtedy, ak daňová sankcia má trestnú povahu v zmysle uvedeného ustanovenia a je konečná.

35. Ďalej treba pripomenúť, že na účely posúdenia trestnej povahy daňových sankcií sú relevantné tri kritériá. Prvým kritériom je právna kvalifikácia porušenia vo vnútroštátnom práve, druhým je samotná povaha porušenia a tretím povaha a stupeň prítomnosti sankcie, ktorá hrozí dotknutej osobe (rozsudok z 5. júna 2012, Bonda, C-489/10, bod 37).

36. Vnútroštátny súd musí z hľadiska týchto kritérií posúdiť, či treba preskúmať kumuláciu daňových a trestných sankcií stanovenú vnútroštátnou právnou úpravou vzhľadom na vnútroštátne štandardy v zmysle bodu 29 tohto rozsudku, a prípadne môže dospieť k záveru, že táto kumulácia je v rozpore s uvedenými štandardmi pod podmienkou, že zostávajúce sankcie sú účinné, primerané a odstrašujúce (v tomto zmysle pozri najmä rozsudky Komisia/Grécko, už citovaný, bod 24; z 10. júla 1990, Hansen, C-326/88, Zb. s. I-2911, bod 17; z 30. septembra 2003, Inspire Art, C-167/01, Zb. s. I-10155, bod 62; z 15. januára 2004, Penycoed, C-230/01, Zb. s. I-937, bod 36, ako aj z 3. mája 2005, Berlusconi a i., C-387/02, C-391/02 a C-403/02, Zb. s. I-3565 bod 65).

37. Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že na druhú, tretiu a štvrtú otázku treba odpovedať tak, že zásada *ne bis in idem* uvedená v článku 50 Charty nebráni tomu, aby členský štát za to isté konanie spočívajúce v nesplnení povinnosti podať priznanie k DPH uložil daňovú a následne trestnú sankciu, pokiaľ prvá sankcia nemá trestnú povahu, čo musí overiť vnútroštátny súd.

O piatej otázke

38. Svojou piatou otázkou sa Haparanda tingsrätt Súdneho dvora v podstate pýta na zlučiteľnosť vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá v prípade daňového deliktu umožňuje kumuláciu daňových a trestných sankcií uložených tým istým súdom, so zásadou *ne bis in idem* zaručenou článkom 50 Charty.

39. V tejto súvislosti treba na úvod pripomenúť, že v rámci konania zavedeného článkom 267 ZFEÚ prislúcha výlučne vnútroštátnemu súdu, ktorému bol spor predložený a ktorý musí prevziať zodpovednosť za rozhodnutie sporu, aby s prihliadnutím na osobitosti veci posúdil tak nevyhnutnosť prejudiciálneho rozhodnutia na vydanie svojho rozhodnutia, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie Súdny dvor. Preto pokiaľ sa predložené otázky týkajú výkladu práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť (pozri najmä rozsudok z 8. septembra 2011, Paint Graphos a i., C-78/08 až C-80/08, Zb. s. I-7611, bod 30 a citovanú judikatúru).

40. Prezumpciu relevantnosti, ktorá sa vzťahuje na prejudiciálne otázky položené vnútroštátnym súdom, možno vyvrátiť len výnimočne, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré sa mu položili (pozri v tomto zmysle najmä rozsudok Paint Graphos a i., už citovaný, bod 31 a citovanú judikatúru).

41. V prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že vnútroštátna právna úprava, na ktorú odkazuje vnútroštátny súd, sa neuplatňuje na spor vo veci samej a v súčasnosti v švédskom právnom poriadku neexistuje.

Preformulovanie prejudiciálnych otázok možno považovať za vyjadrenie zásady lojálnej spolupráce medzi Súdny dvorom a vnútroštátnymi súdmi a za snahu vyhnúť sa príliš formalistickému prístupu zo strany Súdneho dvora. Častokrát sú totiž prejudiciálne otázky formulované vnútroštátnym súdom takým spôsobom, ktorý by Súdny dvor neumožňoval zodpovedať na ne. V niektorých prípadoch tak zmena formulácie prejudiciálnej otázky pomôže vyhnúť sa označeniu prejudiciálnej otázky za neprípustnú.

Ako pripomenul Súdny dvor, jeho úlohou nie je podávať poradné stanoviská k hypotetickým otázkam. Takýmto spôsobom by totiž dochádzalo k zbytočnému zahlcovaniu Súdneho dvora otázkami, ktoré nie sú dôležité pre rozhodnutie v konaní pred vnútroštátnym súdom. A hoci vo všeobecnosti platí prezumpcia relevantnosti prejudiciálnych otázok položených vnútroštátnym súdom, túto možno vo výnimočných prípadoch vyvrátiť. K tomu došlo zo strany Súdneho dvora aj v toto prípade, v dôsledku čoho vyhlásil túto prejudiciálnu otázku za neprípustnú.

Na rozdiel od posudzovania prípustnosti v predchádzajúcej časti s názvom „O prípustnosti“, prípadne „O právomoci“ však v tomto prípade nejde o posúdenie prípustnosti návrhu ako celku v závislosti od toho, či uvedená oblasť spadá do pôsobnosti práva Únie.

42. Piatu otázku treba teda vyhlásiť za neprípustnú, lebo funkciou zverenou Súdnemu dvoru v rámci článku 267 ZFEÚ je prispievať k výkonu spravodlivosti v členských štátoch, a nie podávať poradné stanoviská k všeobecným alebo hypotetickým otázkam (pozri najmä rozsudok *Paint Graphos* a i., už citovaný, bod 32 a citovanú judikatúru).

O prvej otázke

43. Svojou prvou otázkou sa *Haparanda tingsrätt* Súdneho dvora v podstate pýta, či je s právom Únie zlučiteľná vnútroštátna súdna prax, ktorá povinnosť vnútroštátneho súdu upustiť od uplatnenia akéhokoľvek ustanovenia odporujúceho základnému právu zaručenému EDĽP a Chartou, podmieňuje tým, že uvedený rozpor jednoznačne vyplýva z predmetných predpisov alebo z príslušnej judikatúry. [...]

49. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že:

– právo Únie neupravuje vzťahy medzi EDĽP a právnymi poriadkami členských štátov a ani nestanovuje dôsledky, ktoré musí vnútroštátny súd vyvodiť v prípade rozporu medzi právami zaručenými týmto dohovorom a vnútroštátnou právnou normou,

– právo Únie bráni súdnej praxi, ktorá povinnosť vnútroštátneho súdu upustiť od akéhokoľvek ustanovenia odporujúceho základnému právu zaručenému Chartou podmieňuje tým, že uvedený rozpor jednoznačne vyplýva z textu tejto Charty alebo z príslušnej judikatúry, lebo vnútroštátny súd zbavuje možnosti, a to prípadne v spolupráci so Súdnym dvorom, celkovo posúdiť zlučiteľnosť uvedeného ustanovenia s Chartou.

O trovách

50. Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

1. Zásada *ne bis in idem* uvedená v článku 50 Charty základných práv Európskej únie nebráni tomu, aby členský štát za to isté konanie spočívajúce v nesplnení povinnosti podať priznanie k dani z pridanej hodnoty uložil daňovú a následne trestnú sankciu, pokiaľ prvá sankcia nemá trestnú povahu, čo musí overiť vnútroštátny súd.

2. Právo Únie neupravuje vzťahy medzi Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd podpísaným v Ríme 4. novembra 1950 a právnymi poriadkami členských štátov a ani nestanovuje dôsledky, ktoré musí vnútroštátny súd vyvodiť v prípade rozporu medzi právami zaručenými týmto dohovorom a vnútroštátnou právnou normou.

Právo Únie bráni súdnej praxi, ktorá povinnosť vnútroštátneho súdu upustiť od akéhokoľvek ustanovenia odporujúceho základnému právu zaručenému Chartou základných práv Európskej únie podmieňuje tým, že uvedený rozpor jednoznačne vyplýva z textu tejto Charty alebo z príslušnej judikatúry, lebo vnútroštátny súd zbavuje možnosti, a to prípadne v spolupráci so Súdnym dvorom, celkovo posúdiť zlučiteľnosť uvedeného ustanovenia s Chartou.

Podpisy * Jazyk konania: švédčina.

Súdny dvor zodpovedá každú prejudiciálnu otázku osobitne, v závere rozhodnutia je však uvedený výrok obsahujúci odpovede na všetky prejudiciálne otázky.

Na rozdiel od rozhodnutí slovenských súdov sa výrok v rozhodnutí Súdneho dvora nachádza na konci, nie na začiatku rozhodnutia.

KONANIE O NEPLATNOSŤ AKTU

I. VŠEOBECNE O KONANÍ

Právny rámec

Základná úprava konania a rozhodovania o žalobe o neplatnosť aktu je upravená v čl. 263, 264 a 266 ZFEÚ. V zmysle uvedených článkov ZFEÚ Súdny dvor EÚ preskúmava zákonnosť legislatívnych aktov, aktov Rady, Komisie a Európskej centrálnej banky okrem odporúčaní a stanovísk a preskúmava aj zákonnosť aktov Európskeho parlamentu a Európskej rady, ktoré majú právne účinky vo vzťahu k tretím stranám. Tiež preskúmava zákonnosť aktov orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie, ktoré zakladajú právne účinky voči tretím stranám.

Súdny dvor EÚ má právomoc rozhodovať o žalobách podávaných členskými štátmi, Európskym parlamentom, Radou alebo Komisiou z dôvodu nedostatku právomoci, porušenia podstatných procesných predpisov, porušenia zmlúv alebo akéhokoľvek právneho pravidla týkajúceho sa uplatňovania alebo zneužitia právomocí.

Súdny dvor EÚ má právomoc rozhodovať za rovnakých podmienok o žalobách podaných Dvorom audítorov, Európskou centrálnou bankou a Výborom regiónov na ochranu ich výhradných práv.

Akákoľvek fyzická alebo právnická osoba môže za podmienok ustanovených v prvom a druhom odseku podať žalobu proti aktom, ktoré sú jej určené alebo ktoré sa jej priamo a osobne týkajú, ako aj voči regulačným aktom, ktoré sa jej priamo týkajú a nevyžadujú vykonávacie opatrenia.

Právne akty, ktorými sa zriaďujú orgány, úrady a agentúry Únie, môžu ustanoviť osobitné podmienky a úpravy týkajúce sa žalôb podaných fyzickými alebo právnickými osobami proti aktom týchto orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie, ktoré zakladajú právne účinky voči nim.

Súdne konanie o žalobe o neplatnosť aktu sa má začať do dvoch mesiacov od zverejnenia daného opatrenia, alebo jeho oznámenia žalobcovi, alebo ak toto chýba, odo dňa, keď sa o ňom žalobca dozvedel.

Konanie o žalobe o neplatnosť aktu je výrazom súdnej kontroly legality sekundárnych právnych aktov inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr EÚ. Ak Súdny dvor posúdi žalobu o neplatnosť aktu ako dôvodnú, napadnutý akt vyhlási za neplatný.

Platnosť právneho aktu EÚ môže byť Súdnym dvorom posudzovaná aj v rámci konania o prejudiciálnej otázke v zmysle čl. 267 ZFEÚ. Prejudiciálna otázka môže okrem výkladu práva Únie smerovať aj k posúdeniu otázky platnosti aktov inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr EÚ.

Účel konania

Účelom konania a rozhodnutia o žalobe o neplatnosť aktu, upravenom v čl. 263 ZFEÚ je zaistiť, aby sekundárne právo EÚ bolo v súlade s primárnym právom EÚ. Vo svojej podstate smeruje k zabezpečeniu rešpektovania právomocí a plnenia povinností zo strany inštitúcií Únie pri tvorbe právnych aktov. Právotvorný postup inštitúcií Únie a výsledok tohto postupu, t. j. právny akt ako výsledok výkonu právomocí Únie v príslušnej oblasti jej činnosti, nesmú byť v rozpore so zmluvami, na ktorých je Únia založená a inými prameňmi primárneho práva Únie, ktorého tvorcami sú členské štáty. Súdny dvor EÚ v rámci konania a rozhodovania o žalobe o neplatnosť aktu dohliada na to, aby inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie konali v rámci zverených im právomocí a plnili si svoje povinnosti vyplývajúce pre nich z práva EÚ. V tomto kontexte možno konanie o neplatnosť aktu považovať za náprotivok konania o porušení povinnosti.

Vecná príslušnosť

V zmysle čl. 256 ZFEÚ v spojení s čl. 51 Štatútu Súdneho dvora EÚ je na konanie a rozhodnutie v prvom stupni o žalobe o neplatnosť aktu príslušný Všeobecný súd, pokiaľ žalobu podáva fyzická alebo právnická osoba. Pokiaľ žalobu podáva členský štát alebo inštitúcia EÚ vecne príslušným na konanie a rozhodnutie je Súdny dvor, okrem žalôb podaných členským štátom proti aktom Rady uvedeným v čl. 51 písm. a) bod i) Štatútu Súdneho dvora EÚ (t. j. okrem žalôb členského štátu proti rozhodnutiam prijatým Radou podľa čl. 108 ods. 1 tretieho odseku ZFEÚ, aktom Rady prijatým podľa nariadenia Rady týkajúceho sa opatrení na ochranu obchodu v zmysle čl. 207 ZFEÚ a aktom Rady, ktorými Rada vykonáva vykonávacie právomoci v súlade s čl. 291 ods. 2 ZFEÚ), na konanie a rozhodnutie o ktorých je vecne príslušný Všeobecný súd. Proti rozhodnutiu Všeobecného súdu sa možno odvolať na Súdny dvor. Odvolať sa možno len v právnych otázkach a za podmienok a v rámci obmedzení ustanovených v Štatúte Súdneho dvora EÚ.

Účinky rozhodnutia

Ak Súdny dvor EÚ posúdi žalobu ako dôvodnú, napadnutý sekundárny akt Únie zruší, resp. vyhlási za neplatný. Rozsudok Súdneho dvora EÚ má konštitutívnu povahu. Vyvoláva účinky voči všetkým (*erga omnes*) a ruší napadnutý právny akt s účinkami od počiatku. Na napadnutý právny akt sa hľadí, ako keby nikdy nebol prijatý. V zmysle čl. 264 ZFEÚ Súdny dvor EÚ, ak to považuje za potrebné, môže uviesť, ktoré z účinkov aktu, ktorý vyhlási za neplatný, sa považujú za konečné. V tomto prípade sa rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vzťahuje len do budúca a účinky aktu do vyhlásenia jeho neplatnosti zostávajú zachované.

II. ROZHODNUTIE

Štruktúra

1. Záhlavie (obsahuje: označenie formy rozhodnutia, súdu, ktorý vyhlásil rozsudok a rozhodovacej formácie súdu, dátum rozhodnutia, kľúčové slová, spisovú značku, predmet konania, označenie žalobcu, žalovaného a vedľajších účastníkov konania, vymenovanie zloženia Súdneho dvora, odkaz na písomnú časť konania a návrhy generálneho advokáta).
2. Žalobný návrh.
3. Skutkové okolnosti sporu a právny rámec.
4. Posúdenie jednotlivých žalobných dôvodov, prípadne prv prípustnosti žaloby, resp. právomoci Súdneho dvora v prejednávanej veci konať a rozhodnúť, resp. uplatniteľnosti práva Únie na prejednanú vec (v štruktúre argumentácia účastníkov konania a následne posúdenie Súdny dvorom).
5. Posúdenie trov konania.
6. Výroky rozsudku (o žalobných návrhoch a trovách konania).

III. PRÍKLAD ROZHODNUTIA

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)
zo 14. apríla 2015 (*)

„Žaloba o neplatnosť – Makrofinančná pomoc tretím krajinám – Rozhodnutie Komisie stiahnuť návrh rámcového nariadenia – Článok 13 ods. 2 ZEÚ a článok 17 ZEÚ – Článok 293 ZFEÚ – Zásada zverenia právomocí – Zásada inštitucionálnej rovnováhy – Zásada lojálnej spolupráce – Článok 296 ZFEÚ – Povinnosť odôvodnenia“

Vo veci C-409/13,

ktorej predmetom je žaloba o neplatnosť podľa článku 263 ZFEÚ, podaná 18. júla 2013,

Rada Európskej únie, v zastúpení: G. Maganza, A. de Gregorio Merino a I. Gurov, splnomocnení zástupcovia,

žalobkyňa,

ktorú v konaní podporujú:

Česká republika, v zastúpení: M. Smolek, J. Vláčil a J. Škeřík, splnomocnení zástupcovia,

Spolková republika Nemecko, v zastúpení: T. Henze, splnomocnený zástupca,

Španielske kráľovstvo, v zastúpení: M. Sampol Pucurull, splnomocnený zástupca,

Francúzska republika, v zastúpení: G. de Bergues, D. Colas a N. Rouam, splnomocnení zástupcovia,

Talianska republika, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci P. Gentili, avvocato dello Stato, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

Poznámky k rozhodnutiu

Konanie o neplatnosť aktu je jedným zo základných prostriedkov kontroly zákonnosti aktov EÚ.

Žalobou o neplatnosť aktu sa žalobca domáha, aby Súdny dvor alebo Všeobecný súd zrušil určitý akt Únie.

Žaloba o neplatnosť aktu musí byť podaná v lehote dvoch mesiacov od zverejnenia daného aktu v Úradnom vestníku EÚ, alebo jeho oznámenia žalobcovi, alebo ak toto chýba, odo dňa, keď sa žalobca o akte dozvedel.

Žalobu v tomto prípade podala Rada Európskej únie. Rada Európskej únie je privilegovaným žalobcom, t.j. že môže podávať žalobu o neplatnosť proti všetkým napadnutelným aktom a nemusí nijakým spôsobom preukazovať svoj právny záujem na zrušení daného aktu.

Holandské kráľovstvo, v zastúpení: M. Bulterman, B. Koopman a J. Langer, splnomocnení zástupcovia,

Slovenská republika, v zastúpení: B. Ricziová, splnomocnená zástupkyňa,

Fínska republika, v zastúpení: H. Leppo, splnomocnená zástupkyňa,

Švédске kráľovstvo, v zastúpení: U. Persson a A. Falk, splnomocnené zástupkyne,

Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, v zastúpení: V. Kaye, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci R. Palmer, barrister,

vedľajší účastníci konania,
proti

Európskej komisii, v zastúpení: B. Smulders, P. Van Nuffel a M. Clausen, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu, žalovanej,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, podpredseda K. Lenaerts (spravodajca), predsedovia komôr M. Ilešič, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, C. Vajda, S. Rodin a K. Jürimäe, sudcovia A. Rosas, E. Juhász, A. Borg Barthet, J. Malenovský, E. Levits, J. L. da Cruz Vilaça a F. Biltgen,

generálny advokát: N. Jääskinen,

tajomník: V. Tourrès, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 23. septembra 2014,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 18. decembra 2014,

vyhlásil tento

Rozsudok

1. Rada Európskej únie svojou žalobou navrhuje zrušenie rozhodnutia Európskej komisie z 8. mája 2013, ktorým Komisia stiahla svoj návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o makrofinančnej pomoci tretím krajinám (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

Okolnosti predchádzajúce sporu a napadnuté rozhodnutie

Návrh rámcového nariadenia

2. Cieľom makrofinančnej pomoci (ďalej len „MFP“) je poskytovanie finančnej pomoci makroekonomickej povahy tretím krajinám, ktoré zažívajú krátkodobé ťažkosti týkajúce sa platobnej bilancie. Pôvodne bola poskytovaná rozhodnutiami Rady prijímanými ad hoc na základe článku 235 Zmluvy o ES, neskôr článku 308 ES (ktorým zodpovedá článok 352 ZFEÚ). Od nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy sa MFP poskytuje rozhodnutiami, ktoré prijímajú Európsky parlament a Rada ad hoc na základe článku 212 ZFEÚ v súlade s riadnym legislatívnym postupom, čím nie je dotknutý naliehavý postup upravený v článku 213 ZFEÚ.

3. Dňa 4. júla 2011 Komisia predložila návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady založeného na článkoch 209 ZFEÚ a 212 ZFEÚ, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o makrofinančnej pomoci tretím krajinám (ďalej len „návrh rámcového nariadenia“).

4. Podľa odôvodnení 2 až 4, 6 až 8 a 13 návrhu rámcového nariadenia:

Žalovanou je tomto prípade Európska komisia.

Svoj žalobou Rada Európskej únie žiadala zrušenie rozhodnutia Komisie.

V tejto časti rozhodnutia nachádzame informácie o napadnutom akte – rozhodnutí Komisie.

„2. V súčasnosti je makrofinančná pomoc tretím krajinám založená na rozhodnutiach Európskeho parlamentu a Rady, ktoré sa prijímajú ad hoc pre konkrétnu krajinu. Týmto postupom sa znižuje efektívnosť a účinnosť pomoci, pretože spôsobuje nepotrebné omeškania v čase medzi žiadosťami o makrofinančnú pomoc a ich skutočnou realizáciou.

3. Rámec na poskytovanie makrofinančnej pomoci tretím krajinám, s ktorými má Únia dôležité politické, hospodárske a obchodné väzby, by mal účinnosť tejto pomoci zvýšiť. Predovšetkým by malo byť možné poskytovať makrofinančnú pomoc tretím krajinám s cieľom povzbudiť ich, aby prijali opatrenia v oblasti hospodárskej politiky, ktoré pravdepodobne vyriešia krízu týkajúcu sa platobnej bilancie.

4. Európsky parlament vo svojom uznesení o realizácii makrofinančnej pomoci tretím krajinám z 3. júna 2003... vyzval na prijatie rámcového nariadenia o makrofinančnej pomoci, aby sa urýchlil rozhodovací proces a finančnému nástroju poskytol oficiálny a transparentný základ.

[...]

5. Článok 1 návrhu rámcového nariadenia, nazvaný „Cieľ a rozsah pôsobnosti pomoci“, stanovoval:

„1. Týmto nariadením sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o poskytovaní makrofinančnej pomoci oprávneným tretím krajinám a územiám uvedeným v článku 2.

2. Makrofinančná pomoc je výnimočný finančný nástroj určený na účelovo neviazanú a všeobecnú podporu platobnej bilancie oprávnených tretích krajín a území. Jej cieľ je obnoviť udržateľný stav vonkajších financií krajín, ktoré majú ťažkosti s vonkajším financovaním. Podporí sa ňou realizácia výrazných reformných opatrení v oblasti úprav, ako aj štrukturálnych reformných opatrení, ktorých účel je odstrániť ťažkosti súvisiace s platobnou bilanciou.

3. Poskytnutie makrofinančnej pomoci je podmienené existenciou značnej zostatkovej medzery vo vonkajšom financovaní, ktorú spoločne zistili mnohostranné finančné inštitúcie a ktorá presahuje rámec zdrojov poskytnutých Medzinárodným menovým fondom (MMF) a ďalšími mnohostrannými inštitúciami, a to aj napriek realizácii silných programov hospodárskej stabilizácie a reforiem.

4. Makrofinančná pomoc má dočasnú povahu a skončí sa hneď, ako sa situácia prijímajúcej krajiny v oblasti vonkajších financií opätovne zmení na udržateľnú situáciu.“

6. Článok 2 návrhu rámcového nariadenia sa týkal krajín oprávnených na MFP a v tejto súvislosti odkazoval na prílohu I, nazvanú „Krajiny a územia oprávnené podľa článku 2 písm. a) a b)“. Upravoval tiež možnosť poskytnúť takúto pomoc iným tretím krajinám, ako sú krajiny uvedené v tejto prílohe, pokiaľ sú vo výnimočnej a náležite odôvodnenej situácii a pokiaľ sú politicky, hospodársky a geograficky blízke Únii.

7. Článok 3 tohto návrhu upravoval formy MFP (úver, grant alebo kombinácia oboch možností) a podmienky financovania tejto pomoci.

8. Článok 4 uvedeného návrhu definoval podmienky, ktorých cieľom bolo zabezpečiť zlučiteľnosť MFP s príslušnými finančnými ustanoveniami práva Únie. Článok 5 týchto podmienok stanovoval pravidlá stanovovania výšky MFP.

[...]

Medziinštitucionálne rokovania o návrhu rámcového nariadenia

18. Po viacerých stretnutiach pracovnej skupiny finančných poradcov Rady sa návrh rámcového nariadenia stal predmetom „všeobecného usmerenia“ Rady, ktoré schválil Výbor stálych predstaviteľov vlád členských štátov (ďalej len „Výbor stálych predstaviteľov“) 15. decembra 2011. V tomto „všeobecnom usmernení“ Rada okrem iného v súvislosti s článkom 7 ods. 2 tohto návrhu navrhla, aby bolo zverenie výkonnej právomoci Komisii nahradené uplatnením riadneho legislatívneho postupu na účely prijatia každého rozhodnutia o poskytnutí MFP.

19. Počas plenárnej schôdze 24. mája 2012 prijal Parlament správu svojho výboru pre medzinárodný obchod týkajúcu sa návrhu rámcového nariadenia. V tejto správe sa okrem iného navrhovalo, aby sa pri prijímaní každého rozhodnutia o poskytnutí MFP použili delegované akty.

20. Prvé tri trojstranné stretnutia medzi Parlamentom, Radou a Komisiou, ktoré sa konali 5. a 28. júna, ako aj 19. septembra 2012, potvrdili rozdielne stanoviská týchto troch inštitúcií k otázke postupu poskytovania MFP uvedeného v článku 7 návrhu rámcového nariadenia. Parlament a Rada najmä vyjadrili svoje obavy týkajúce sa chýbajúcej politickej a demokratickej kontroly rozhodovacieho procesu upraveného v tomto článku.

21. V januári 2013 Komisia vzhľadom na blížiacu sa štvrté trojstranné stretnutie predložila pracovný dokument nazvaný „Landing zone on implementing acts, delegated acts and co-decision in the MFA Framework Regulation“ („Styčná plocha pre vykonávacie akty, delegované akty a spolurozhodovací postup v rámcovom nariadení o MFP“), ktorého cieľom bolo priblížiť jednotlivé stanoviská troch dotknutých inštitúcií k tejto otázke a odpovedať na obavy Parlamentu a Rady.

22. Z rokovaní, ktoré sa konali počas štvrtého trojstranného stretnutia 30. januára 2013, vyplynulo, že Parlament a Rada sa vedeli zhodnúť na riešení, ktoré v rámci navrhnutého nariadenia spočívalo v použití riadneho legislatívneho postupu pri prijímaní každého rozhodnutia o poskytnutí MFP, stanovení prijímania vykonávacieho aktu Komisie na prijatie protokolu o dohode s prijímajúcou krajinou a v delegovaní právomoci prijímať určité akty spojené s poskytnutou MFP na Komisiu.

23. Počas piateho trojstranného stretnutia, ktoré sa konalo 27. februára 2013, zástupcovia Parlamentu a Rady potvrdili svoju vôľu zachovať uplatnenie riadneho legislatívneho postupu pri prijímaní každého rozhodnutia o poskytnutí MFP. Zástupca Komisie uviedol, že vzhľadom na to, že takýto prístup skresľuje návrh rámcového nariadenia, by Komisia mohla zvážiť jeho stiahnutie.

24. Nahradenie vykonávacej právomoci Komisie riadnym legislatívnym postupom na účely prijímania rozhodnutí o poskytnutí MFP bolo predmetom zásadnej dohody medzi Parlamentom a Radou, ktorá bola vyjadrená počas šiesteho trojstranného stretnutia 25. apríla 2013. Zástupca Komisie pri tejto príležitosti oficiálne vyjadril nesúhlas tejto inštitúcie s takýmto prístupom, pričom vyhlásil, že Komisia by mohla zvážiť stiahnutie návrhu rámcového nariadenia, ak by sa trvalo na použití riadneho legislatívneho postupu pri prijímaní každého rozhodnutia o poskytnutí MFP, keďže podľa uvedenej inštitúcie by takáto zmena skreslila tento návrh a viedla by k vážnym ťažkostiam ústavnej povahy.

25. Predseda Výboru stálych predstaviteľov v liste zo 6. mája 2013 adresovanom podpredsedovi Komisie pánovi Rehnovi vyjadril poľutovanie nad oznámením zástupcu Komisie počas šiesteho trojstranného stretnutia a požiadal túto inštitúciu o prehodnotenie jej stanoviska najmä vzhľadom na perspektívu dohody, ktorá mala byť čoskoro dosiahnutá medzi Parlamentom a Radou.

26. Pán Rehn v liste z 8. mája 2013 oznámil predsedovi Parlamentu a predsedovi Rady, že kolégium komisárov sa na svojom 2045. zasadnutí rozhodlo v súlade s článkom 293 ods. 2 ZFEÚ stiahnuť návrh rámcového nariadenia.

Návrhy účastníkov konania a konanie pre Súdny dvorom

27. Rada navrhuje, aby Súdny dvor zrušil napadnuté rozhodnutie a uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania.

28. Komisia navrhuje, aby Súdny dvor zamietol žalobu ako nedôvodnú a uložil Rade povinnosť nahradiť trovy konania.

29. Českej republike, Spolkovej republike Nemecko, Španielskemu kráľovstvu, Francúzskej republike, Talianskej republike, Holandskému kráľovstvu, Slovenskej republike, Fínskej republike, Švédskemu kráľovstvu, ako aj Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska bol povolený vstup do konania ako vedľajším účastníkom konania na podporu návrhov Rady.

O žalobe

30. Rada na podporu svojej žaloby uvádza tri žalobné dôvody. Prvý žalobný dôvod je založený na porušení zásady zverenia právomocí uvedenej v článku 13 ods. 2 ZEÚ, ako aj zásady inštitucionálnej rovnováhy. Druhý žalobný dôvod je založený na porušení zásady lojálnej spolupráce stanovenej v článku 13 ods. 2 ZEÚ. Tretí žalobný dôvod je založený na porušení povinnosti odôvodnenia upravenej v článku 296 druhom odseku ZFEÚ.

Argumentácia účastníkov konania

31. V rámci prvého žalobného dôvodu Rada a všetky členské štáty, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci konania, tvrdia, že Komisia v tejto veci porušila zásadu zverenia právomocí upravenú v článku 13 ods. 2 ZEÚ, ktorá odráža zásadu inštitucionálnej rovnováhy.

32. V prvom rade Rada a tieto členské štáty v rámci všeobecných úvah tvrdia, že Zmluvy nezverujú Komisii všeobecnú právomoc, na základe ktorej by mohla stiahnuť návrhy, ktoré predložila normotvorcovi Únie.

33. V tejto súvislosti po prvé tvrdia, že Komisia nemôže zo svojho práva legislatívnej iniciatívy stanoveného v článku 17 ods. 2 ZEÚ odvodzovať symetrické právo na stiahnutie návrhu, ktoré by malo diskrečnú povahu.

34. Právo Komisie stiahnuť návrh by malo byť obmedzené na objektívne situácie, akými sú uplynutie času alebo existencia nových okolností alebo údajov, v dôsledku ktorých by bol legislatívny návrh zastaraný alebo bezpredmetný, dlhodobé nedosiahnutie významného pokroku v legislatívnom procese, na základe ktorého sa dá očakávať jeho neúspech, alebo existencia spoločnej stratégie s normotvorcom Únie v duchu lojálnej spolupráce a dodržiavania inštitucionálnej rovnováhy.

35. Po druhé by všeobecná právomoc stiahnuť návrh nemohla byť Komisii priznaná na základe článku 293 ZFEÚ. Priznanie takejto právomoci by naopak znamenalo, že by sa stratil potrebný účinok práva Rady zmeniť a doplniť návrh Komisie pri dodržaní hraníc jeho predmetu a účelu, ktoré je zakotvené v článku 293 ods. 1 ZFEÚ.

36. Po tretie, keby sa uznalo, že Komisia má diskrečnú právomoc stiahnuť legislatívny návrh vždy, keď nesúhlasí so zmenami a doplneniami, na ktorých sa dohodli spolunormotvorcovia, alebo keď nie je spokojná s konečným výsledkom rokovaní, znamenalo by to, že by sa jej priznal neopodstatnený prostriedok nátlaku v súvislosti s priebehom legislatívnych prác,

Žalobné dôvody, t.j. dôvody na zrušenie napadnutého aktu. Žalobným dôvodmi môže byť nedostatok právomoci, porušenie podstatných procesných predpisov, porušenie zmlúv alebo akéhokoľvek právneho pravidla týkajúceho sa uplatňovania alebo zneužitia právomocí.

Rada Európskej únie uvádza tri žalobné dôvody:

- 1. porušenie zásady zverenia právomocí a zásady inštitucionálnej rovnováhy,*
- 2. porušenie zásady lojálnej spolupráce,*
- 3. porušenie povinnosti odôvodnenia.*

ako aj právo vetovať legislatívny proces v závislosti od úvah založených na politickej vhodnosti.

37. Po štvrté Rada a Spolková republika Nemecko tvrdia, že pokiaľ by sa uznalo, že Komisia má takúto diskrečnú právomoc stiahnuť návrh, bolo by to v rozpore so zásadou demokracie, ktorá je v zmysle článku 10 ods. 1 a 2 ZEÚ vyjadrená jednak existenciou Parlamentu a jednak príslušnosťou členov Rady k vládam, ktoré sa politicky zodpovedajú svojim vnútroštátnym parlamentom.

38. V nadväznosti na tieto všeobecné úvahy Rada a členské štáty, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci konania, v druhom rade tvrdia, že Komisia prijatím napadnutého rozhodnutia zabránila Parlamentu a Rade vykonávať ich legislatívne právomoci tým, že bez objektívneho dôvodu a v závislosti od úvah založených čisto na politickej vhodnosti bránila kompromisu, ktorému sa tieto inštitúcie chystali dať konečnú podobu.

39. V tejto súvislosti Rada a tieto členské štáty po prvé tvrdia, že údajné skreslenie legislatívneho návrhu, závažné narušenie inštitucionálnej rovnováhy alebo zjavná protiprávnosť aktu plánovaného spolunormotvorcami nedovoľujú Komisii stiahnuť jej návrh.

40. Subsidiárne Rada a uvedené členské štáty po druhé tvrdia, že v každom prípade v tejto veci nenastala žiadna z týchto okolností.

41. V tejto súvislosti Rada a členské štáty, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci konania, tvrdia, že pokiaľ ide na jednej strane o údajné skreslenie legislatívneho návrhu, takéto skreslenie by mohlo nastať len vtedy, ak by mal normotvorca v úmysle odchyliť sa od jeho pôsobnosti, predmetu alebo účelu. V tejto veci však nešlo o takýto prípad, keďže v dôsledku kompromisu dosiahnutého medzi Parlamentom a Radou nestratil návrh rámcového nariadenia svoj potrebný účinok a svoj dôvod existencie, ani nebolo ohrozené dosiahnutie sledovaných cieľov.

42. Časť návrhu rámcového nariadenia týkajúca sa postupu poskytovania MFP mala totiž druhotný dosah, týkajúci sa mechanizmu poskytovania, a preto nepredstavovala kľúčový prvok tohto návrhu, bez ktorého by jeho iné prvky stratili svoj význam. Cieľ uvedeného kompromisu spočíval nanajvýš v náprave nesprávnosti návrhu rámcového nariadenia, ktorý prenesením vykonávacej rozhodovacej právomoci na Komisiu zasahoval do právomocí, ktoré články 209 ZFEÚ a 212 ZFEÚ vyhradzuje normotvorcovi Únie v oblasti MFP vzhľadom na politický rozmer tejto oblasti.

43. Rada, Spolková republika Nemecko, Francúzska republika, Švédske kráľovstvo a Spojené kráľovstvo ďalej tvrdia, že kompromis plánovaný Parlamentom a Radou nespochybňoval všeobecný cieľ sledovaný návrhom rámcového nariadenia, spočívajúci v zefektívnení postupu poskytovania MFP prostredníctvom formalizácie a objasnenia pravidiel týkajúcich sa vykonávania tejto pomoci s cieľom posilniť transparentnosť a predvídateľnosť tohto nástroja.

44. Pokiaľ ide o cieľ konzistentnosti, ktorý sa tiež pripisuje plánovanému rámcovému nariadeniu, Francúzska republika poukazuje na to, že MFP nemožno postaviť na roveň iným nástrojom Únie v oblasti finančnej pomoci, ktoré sú uvedené v odôvodneniach návrhu nariadenia. Preto nebolo potrebné zosúladienie postupov uplatniteľných v oblasti MFP a postupov uplatniteľných v kontexte týchto iných nástrojov.

45. Pokiaľ ide na druhej strane o riziko závažného narušenia inštitucionálnej rovnováhy, Rada, Spolková republika Nemecko, Talianska republika, Fínska republika a Spojené kráľovstvo tvrdia, že takéto riziko je v tejto veci vylúčené najmä vzhľadom na úplnosť opravných prostriedkov a postupov súdneho preskúmania legislatívnych aktov Únie.

46. Francúzska republika a Švédске kráľovstvo tiež tvrdia, že kompromis, ku ktorému dospeli spolunormotvorcovia, umožňoval, aby mala Komisia v prípade žiadosti o poskytnutie MFP voľnosť pri rozhodovaní, či je vhodné predložiť normotvorcovi Únie návrh poskytnutia takejto pomoci, a prípadne pri určovaní jej výšky a zabezpečovaní jej vykonania a kontroly.

47. V rámci druhého uvádzaného žalobného dôvodu Rada a všetky členské štáty, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci konania, tvrdia, že Komisia v tomto prípade nedodrжала zásadu lojálnej spolupráce uvedenú v článku 13 ods. 2 ZEÚ.

48. Vytýkajú Komisii, že keď spolunormotvorcovia v decembri 2011 a v máji 2012 prijali svoje stanovisko k návrhu rámcového nariadenia, neuviedla ani výhradu, ani upozornenie. Komisii ďalej vytýkajú, že v primeranom čase neoboznámila spolunormotvorcov so svojím úmyslom stiahnuť svoj návrh rámcového nariadenia a zabránila im tak vyhnúť sa plánovanému stiahnutiu tým, že by zmenili spoločné stanovisko. Ďalej tvrdia, že Komisia sa ponáhľala stiahnuť tento návrh v ten istý deň, keď sa Parlament a Rada chystali dať konečnú podobu dohode, ktorá by viedla k prijatiu aktu, ktorý jej nevyhovoval.

49. Nedodržanie zásady lojálnej spolupráce Komisiou je o to vážnejšie, že nevyčerpala procesné prostriedky upravené v článku 3 ods. 2 a článku 11 ods. 1 rokovacieho poriadku Rady tvoriaceho prílohu rozhodnutia Rady z 1. decembra 2009, ktorým sa prijíma rokovací poriadok Rady (Ú. v. EÚ L 325, s. 35), aby zistila, či je v tejto veci dosiahnutá jednomyselnosť vyžadovaná článkom 293 ods. 1 ZFEÚ na zmeny a doplnenia jej návrhu rámcového nariadenia.

50. Talianska republika a Spojené kráľovstvo dodávajú, že Komisia vopred vylúčila akúkoľvek diskusiu a akékoľvek rokovania so spolunormotvorcami v súvislosti s obsahom článku 7 návrhu rámcového nariadenia, hoci spolunormotvorcovia sa v tomto smere dohodli na spoločnom prístupe.

51. V rámci tretieho žalobného dôvodu Rada, ako aj všetky členské štáty, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci konania, tvrdia, že rozhodnutie o stiahnutí legislatívneho návrhu je aktom podliehajúcim súdnemu preskúmaniu, ktorý v dôsledku toho musí spĺňať požiadavku odôvodnenia upravenú v článku 296 druhom odseku ZFEÚ.

52. List z 8. mája 2013, ktorým podpredseda Komisie informoval predsedu Parlamentu a predsedu Rady o napadnutom rozhodnutí, však neobsahoval žiadny údaj týkajúci sa dôvodov tohto rozhodnutia. Tieto dôvody boli uvedené len v interných dokumentoch Komisie, s ktorými sa Rada oboznámila až počas tohto súdneho konania.

53. Táto úplná absencia odôvodnenia potvrdzuje svojvoľnosť napadnutého rozhodnutia.

54. Komisia v odpovedi na prvý žalobný dôvod v prvom rade zdôrazňuje, že stiahnutie legislatívneho návrhu predstavuje podobne ako predloženie alebo zmeny a doplnenia takéhoto návrhu jedno z vyjadrení jej práva na iniciatívu vo všeobecnom záujme Únie, zakotveného v článku 17 ods. 1 prvej vete ZEÚ. Toto právo na stiahnutie predstavuje pre túto inštitúciu jeden z prostriedkov uplatnenia jej zodpovednosti, ktorú jej zverujú Zmluvy v rámci postupov vedúcich k prijatiu aktov Únie.

55. Z toho vyplýva, že rovnako ako prináleží výlučne Komisii rozhodnúť predložiť alebo nepredložiť legislatívny návrh a zmeniť a doplniť jej pôvodný alebo už zmenený a doplnený návrh alebo tak neurobiť, prináleží výlučne Komisii, pokiaľ jej návrh ešte nebol prijatý, aby rozhodla zachovať ho alebo ho stiahnuť.

56. V tomto prípade Komisia napadnuté rozhodnutie prijala nie na základe úvah založených na vhodnosti alebo politickej voľbe, ktoré údajne chcela uprednostniť tak, že si prisvojila rolu „tretej vetvy“ normotvornej právomoci Únie, ale na základe toho, že akt, ktorý spolunormotvorcovia plánovali prijať, predstavoval skreslenie jej návrhu rámcového nariadenia a vážne narušenie inštitucionálnej rovnováhy z dôvodu zásadnej dohody medzi Parlamentom a Radou o tom, že v článku 7 tohto návrhu sa zverenie vykonávacej právomoci Komisii nahradí uplatnením riadneho legislatívneho postupu na účely prijatia každého rozhodnutia o poskytnutí MFP.

57. Komisia v druhom rade popiera skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie porušilo zásadu zverenia právomocí a zásadu inštitucionálnej rovnováhy.

58. V tejto súvislosti tvrdí, že právomoci normotvorcu Únie nezahŕňajú zvrchovanú právomoc prijať akt, ktorý by od základu otriasol zmyslom jej návrhu alebo by mu odňal dôvod jeho existencie.

59. Táto inštitúcia tiež tvrdí, že napadnuté rozhodnutie žiadnym spôsobom neporušilo článok 293 ods. 1 ZFEÚ a oprávnené mohlo byť založené na článku 293 ods. 2 ZFEÚ ilustrujúceho všeobecnú zodpovednosť, ktorá jej prináleží v rámci riadneho legislatívneho postupu.

60. Komisia napokon popiera tvrdenie, podľa ktorého toto rozhodnutie ovplyvnilo zásadu demokracie, pričom zdôrazňuje, že podobne ako ostatné inštitúcie Únie má zo svojej podstaty vlastnú demokratickú legitimitu.

61. V odpovedi na druhý žalobný dôvod Komisia pripomína chronológiu prác, ktoré predchádzali prijatiu napadnutého rozhodnutia, a tvrdí, že žiadna z dvoch výhrad, ktoré má voči nej Rada, založených na údajnom porušení zásady lojálnej spolupráce, nie je dôvodná.

62. V odpovedi na tretí žalobný dôvod Komisia tvrdí, že napadnuté rozhodnutie je rozhodnutím prijatým podľa interného postupu, na ktoré sa nevzťahuje povinnosť odôvodnenia uložená článkom 296 ZFEÚ. Dodáva, že v každom prípade si v plnom rozsahu splnila svoju povinnosť informovať Parlament a Radu o prijatí napadnutého rozhodnutia, ako aj o jeho dôvodoch. Tieto dôvody totiž zástupcovia Komisie sústavne opakovali počas rôznych stretnutí pracovnej skupiny finančných poradcov Rady, ako aj počas trojstranných stretnutí, ktoré sa konali od 26. februára do 7. mája 2013.

Posúdenie Súdnym dvorom

63. Svojimi tromi žalobnými dôvodmi, ktoré je vhodné skúmať spoločne, Rada s podporou členských štátov, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci konania, tvrdí, že pri prijatí napadnutého rozhodnutia bol porušený článok 13 ods. 2 ZEÚ, ako aj článok 296 druhý odsek ZFEÚ.

64. Podľa článku 13 ods. 2 ZEÚ každá inštitúcia koná v medziach právomocí, ktoré sú jej zverené Zmluvami, a v súlade s postupmi, podmienkami a cieľmi v nich ustanovenými. V tomto ustanovení sa premieta zásada inštitucionálnej rovnováhy, ktorou sa vyznačuje inštitucionálna štruktúra Únie (pozri rozsudok Meroni/Vysoký úrad, 9/56, EU:C:1958:7, s. 44), z ktorej vyplýva, že každá inštitúcia pri výkone svojich právomocí rešpektuje právomoci ostatných inštitúcií (pozri v tomto zmysle rozsudky Parlament/Rada, C-70/88, EU:C:1990:217, bod 22, a Parlament/Rada, C-133/06, EU:C:2008:257, bod 57).

65. Článok 13 ods. 2 ZEÚ ďalej stanovuje, že inštitúcie Únie navzájom v plnej miere spolupracujú.

66. Pokiaľ ide o článok 296 druhý odsek ZFEÚ, tento článok najmä stanovuje, že v právnych aktoch Únie sa uvedú odôvodnenia.

Článok 13 ods. 2 ZEÚ upravuje zásadu zverených (prenesených) právomocí (táto zásada je obsiahnutá aj v čl. 5 ods. 2 ZEÚ), z ktorej podľa judikatúry Súdneho dvora vyplýva zásada inštitucionálnej rovnováhy, a upravuje tiež zásadu lojálnej spolupráce inštitúcií Únie navzájom. Článok 296 druhý odsek ZFEÚ upravuje povinnosť inštitúcií Únie uviesť dôvody vedúce k prijatiu právneho aktu v samotnom akte (povinnosť odôvodniť prijaté právne akty). Žalobné dôvody sa týkali namietaťného porušenia uvedených článkov zmlúv.

67. Argumentácia Rady a členských štátov, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci konania, v podstate spočíva v tvrdení, že Komisia stiahnutím návrhu rámcového nariadenia prostredníctvom napadnutého rozhodnutia prekročila právomoci, ktoré sú jej zverené Zmluvami, a tým narušila inštitucionálnu rovnováhu, keďže tieto Zmluvy jej nezverujú právomoc stiahnuť legislatívny návrh za takých okolností, aké nastali v tejto veci. Komisia podľa nich tiež porušila zásadu lojálnej spolupráce. Okrem toho je napadnuté rozhodnutie chybné, pretože nie je odôvodnené.

68. V tejto súvislosti treba uviesť, že podľa článku 17 ods. 2 ZEÚ možno legislatívny akt prijať len „na základe návrhu Komisie“ okrem predpokladu, že by Zmluvy ustanovovali inak, ktorý však s touto vecou nesúvisí.

69. Rovnako podľa článku 289 ZFEÚ riadny legislatívny postup, na ktorý odkazujú články 209 ZFEÚ a 212 ZFEÚ, uvedené v návrhu rámcového nariadenia, predstavuje spoločné prijatie nariadenia, smernice alebo rozhodnutia Parlamentom a Radou „na návrh Komisie“.

70. Právomoc legislatívnej iniciatívy priznaná Komisii článkom 17 ods. 2 ZEÚ a článkom 289 ZFEÚ znamená, že Komisii prináleží rozhodnúť, či predloží návrh legislatívneho aktu, okrem prípadu, ktorý však s touto vecou nesúvisí, že by na základe práva Únie bola povinná predložiť takýto návrh. Na základe tejto právomoci v prípade predloženia návrhu legislatívneho aktu rovnako Komisii, ktorá v súlade s článkom 17 ods. 1 ZEÚ podporuje všeobecný záujem Únie a na tento účel sa ujíma vhodných iniciatív, prináleží určiť predmet, účel a obsah tohto návrhu.

71. Článok 293 ZFEÚ spája túto právomoc legislatívnej iniciatívy s dvojitou zárukou.

72. Na jednej strane článok 293 ods. 1 ZFEÚ stanovuje, že okrem prípadov uvedených v ustanoveniach ZFEÚ, ktoré sú v ňom spomenuté, môže Rada, ak podľa Zmlúv koná na návrh Komisie, taký návrh zmeniť a doplniť iba jednomyseľne.

73. Na druhej strane podľa článku 293 ods. 2 ZFEÚ môže Komisia zmeniť a doplniť svoj návrh kedykoľvek v priebehu postupu, ktorý vedie k prijatiu aktu Únie, až do prijatia rozhodnutia Rady.

74. Z ustanovení článku 17 ods. 2 ZEÚ v spojení s článkami 289 ZFEÚ a 293 ZFEÚ vyplýva, že právomoc Komisie v rámci riadneho legislatívneho postupu sa na rozdiel od tvrdení Rady a určitých členských štátov, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci konania, neobmedzuje na predloženie návrhu a následné uľahčovanie kontaktov a hľadanie priblíženia stanovísk Parlamentu a Rady. Rovnako ako v zásade prináleží Komisii rozhodnúť, či predloží legislatívny návrh, a prípadne určiť jeho predmet, účel a obsah, Komisia má až do prijatia rozhodnutia Rady právomoc zmeniť a doplniť svoj návrh, či dokonca ho v prípade potreby stiahnuť. Samotná existencia tejto právomoci stiahnutia sa v tejto veci ani nepopiera, diskutuje sa len o jej rozsahu a hraniciach. Ďalej je nesporné, že v čase, keď sa Komisia rozhodla stiahnuť návrh rámcového nariadenia, Rada ešte o ňom nerozhodla.

75. Právomoc stiahnuť návrh, ktorá Komisii vyplýva z ustanovení spomenutých v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, však nemôže priznať tejto inštitúcii právo veta v priebehu legislatívneho postupu, ktoré by bolo v rozpore so zásadou zverenia právomocí a zásadou inštitucionálnej rovnováhy.

76. Preto Komisia, pokiaľ sa po predložení návrhu v rámci riadneho legislatívneho postupu rozhodne stiahnuť tento návrh, musí Parlament a Radu oboznámiť s dôvodmi tohto stiahnutia, ktoré treba v prípade ich spochybnovania podoprieť presvedčivými podkladmi.

V bode 70 rozsudku Súdny dvor objasňuje podstatu právomoci legislatívnej iniciatívy, ktorá prináleží Komisii. V rámci právomoci legislatívnej iniciatívy Komisii prináleží určiť predmet, účel a obsah návrhu právneho aktu.

V bode 74 Súdny dvor dospieva k záveru, vychádzajúc z označených ustanovení zmlúv, že do rámca právomocí Komisie predložiť návrh legislatívneho aktu spadá aj jej právomoc v prípade potreby stiahnuť predložený návrh.

Výkon právomoci Komisie stiahnuť návrh legislatívneho aktu podlieha obmedzeniam súvisiacim s rešpektovaním vyššie uvedených zásad a povinnosti odôvodnenia.

77. V tejto súvislosti je dôležité zdôrazniť, že rozhodnutie o stiahnutí, ku ktorému dôjde za takých okolností, ako je to v tejto veci, predstavuje akt, ktorý môže byť predmetom žaloby o neplatnosť, keďže ukončením legislatívneho postupu začatého predložením návrhu Komisie takéto rozhodnutie bráni Parlamentu a Rade vykonávať ich legislatívnu funkciu podľa článku 14 ods. 1 ZEÚ a článku 16 ods. 1 ZEÚ tak, ako by chceli.

78. Súdne preskúmanie, ktoré v prípade podania žaloby o neplatnosť, ako je to v tejto veci, musí mať Súdny dvor možnosť vykonať, v dôsledku toho odôvodňuje požiadavku, aby bola pri prijatí rozhodnutia, akým je napadnuté rozhodnutie, dodržaná povinnosť odôvodnenia (pozri v tomto zmysle rozsudok Komisia/Rada, C-370/07, EU:C:2009:590, bod 42).

79. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry sa má otázka, či odôvodnenie rozhodnutia spĺňa požiadavky stanovené v článku 296 ZFEÚ, posudzovať nielen vzhľadom na jeho znenie, ale aj vzhľadom na jeho kontext (pozri v tomto zmysle rozsudky Delacre a i./Komisia, C-350/88, EU:C:1990:71, bod 16 a citovanú judikatúru, ako aj Rada/Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, bod 53 a citovanú judikatúru). Konkrétne akt spôsobujúci ujmu je dostatočne odôvodnený, pokiaľ bol prijatý v kontexte, ktorý bol dotknutým osobám známy (pozri v tomto zmysle rozsudok Rada/Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, bod 54 a citovanú judikatúru).

80. V tejto súvislosti je síce pravda, ako zdôrazňujú Rada a určité členské štáty, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci konania, že list z 8. mája 2013, ktorým podpredseda Komisie informoval predsedu Parlamentu a predsedu Rady o prijatí tohto rozhodnutia, uvádza len údaj označujúci článok 293 ods. 2 ZFEÚ ako základ napadnutého rozhodnutia a inak mlčí o jeho dôvodoch. Zo spisu predloženého Súdnemu dvoru však vyplýva, že počas stretnutí pracovnej skupiny finančných poradcov Rady 26. februára a 9. apríla 2013, ako aj trojstranných stretnutí 27. februára a 25. apríla 2013 Komisia vyhlásila, že by mohla uvažovať i o stiahnutí návrhu rámcového nariadenia z dôvodu, že zmena plánovaná Parlamentom a Radou, pokiaľ ide o článok 7 uvedeného návrhu, by skreslila tento návrh tak, že by ho zbavila dôvodu jeho existencie spôsobom, ktorý by bol v rozpore s rôznymi cieľmi, ktoré tento návrh sleduje.

81. Treba teda usúdiť, že dôvody napadnutého rozhodnutia boli Parlamentu a Rade z právneho hľadiska dostatočne oznámené.

82. Pokiaľ ide o vec samu, dôvody, ktoré v nej uvádza Komisia, sú spôsobilé odôvodniť stiahnutie návrhu legislatívneho aktu.

83. Treba totiž pripustiť, že pokiaľ zmeny a doplnenia zamýšľané Parlamentom a Radou skresľujú návrh legislatívneho aktu v smere, ktorý bráni uskutočneniu cieľov sledovaných týmto návrhom a v dôsledku toho ho zbavuje dôvodu jeho existencie, Komisia má právo stiahnuť ho. Môže to však urobiť až po tom, čo v duchu lojálnej spolupráce, ktorá podľa článku 13 ods. 2 ZEÚ musí vládnuť vzťahom medzi inštitúciami Únie v rámci riadneho legislatívneho postupu (pozri v tomto zmysle rozsudok Parlament/Rada, C-65/93, EU:C:1995:91, bod 23), riadne zohľadní obavy Parlamentu a Rady, ktoré sú dôvodom ich vôle zmeniť a doplniť tento návrh.

84. V prvom rade teda treba preveriť, či okolnosti, uvádzané v tejto veci Komisiou, podopierajú dôvody, ktoré Komisia uviedla na podporu napadnutého rozhodnutia.

85. V tejto súvislosti treba uviesť, že hlavným cieľom návrhu rámcového nariadenia bolo v zmysle jeho odôvodnení 2 a 8 dať politike Únie v oblasti MFP rámec umožňujúci rýchle vykonávanie takejto pomoci a ukončenie spomalení škodiacich účinnosti tejto politiky, vyplývajúcich zo spoločného

V bode 77 Súdny dvor objasňuje dôvody, prečo rozhodnutie Komisie o stiahnutí (spätvzati) návrhu legislatívneho aktu, je spôsobilé byť predmetom žaloby o neplatnosť aktu. Dôvodom sú účinky tohto rozhodnutia spočívajúce v ukončení legislatívneho procesu a tým v znemožnení Európskemu parlamentu a Rade EÚ pokračovať vo výkone svojich legislatívnych právomocí.

Následne Súdny dvor objasňuje posudzovanie splnenia povinnosti odôvodnenia právnych aktov.

Súdny dvor sa venuje posúdeniu otázky právomoci Komisie stiahnuť návrh legislatívneho aktu. Komisia má túto právomoc vtedy, ak zmeny alebo doplnenia návrhu zamýšľané Európskym parlamentom a Radou skresľujú návrh v smere, ktorý bráni uskutočneniu cieľov, ktoré by podľa návrhu Komisie daný akt mal sledovať.

prijímania rozhodnutí Parlamentom a Radou v každom prípade poskytnutia MFP.

86. Ako vyplýva z odôvodnenia 4 návrhu rámcového nariadenia, Komisia mala svojou legislatívnou iniciatívou v úmysle vyhovieť uzneseniu Európskeho parlamentu z 3. júna 2003, v ktorom Parlament vyzval na prijatie rámcového nariadenia o MFP, ktorého cieľom by bolo najmä urýchlenie rozhodovacieho procesu v tejto oblasti.

87. Podľa odôvodnení 4 a 6 až 8 návrhu rámcového nariadenia bolo cieľom tohto nariadenia aj zlepšenie transparentnosti politiky Únie v oblasti MFP, najmä pokiaľ ide o podmienky poskytovania takejto pomoci, ako aj zabezpečenie konzistentnosti tejto politiky s inými politikami Únie v oblasti vonkajšej pomoci, ktoré upravujú rámcové nariadenia priznávajúce Komisii vykonávacie právomoci.

88. Na dosiahnutie týchto cieľov návrh rámcového nariadenia smeroval, ako vyplýva z bodov 5 až 9 tohto rozsudku, k tomu, aby Parlament a Rada na základe článkov 209 ZFEÚ a 212 ZFEÚ prijali legislatívny rámec politiky Únie v oblasti MFP, ktorý by spresnil krajiny oprávnené na takúto pomoc, formy a spôsoby financovania, ako aj rôzne podmienky poskytovania tejto pomoci, a to najmä z hľadiska dodržiavania demokratických mechanizmov, vykonávania hospodárskych štrukturálnych reforiem a opatrení na zlepšenie správy verejných financií, ako aj uplatňovania zásad otvoreného a poctivého obchodu založeného na pravidlách.

89. V tomto kontexte článok 7 návrhu rámcového nariadenia stanovoval, že Komisii bude zverená vykonávacia právomoc prijímať v medziach zamýšľaného legislatívneho rámca a za podmienok v ňom stanovených rozhodnutia o poskytnutí MFP, ako aj memorandá o porozumení, ktoré sa majú uzatvoriť s krajinami prijímajúcimi takúto pomoc.

90. Ako správne tvrdí Komisia, zmeny a doplnenia, ktoré Parlament a Rada zamýšľali vykonať v tomto článku 7 tak, že by sa v jeho odseku 2 vykonávacia právomoc Komisie, pokiaľ ide o prijímanie každého rozhodnutia o poskytnutí MFP, nahradila uplatnením riadneho legislatívneho postupu, by skreslili podstatný prvok návrhu rámcového nariadenia spôsobom, ktorý je nezlučiteľný s cieľom sledovaným týmto návrhom, ktorý spočíva v zlepšení účinnosti politiky Únie v oblasti MFP.

91. Takéto zmeny a doplnenia by totiž znamenali zachovanie postupu poskytovania MFP Parlamentom a Radou ad hoc v rámci riadneho legislatívneho postupu, hoci hlavným cieľom návrhu rámcového nariadenia bolo práve to, aby sa prostredníctvom legislatívneho ohraničenia podmienok vykonávania politiky Únie v oblasti MFP ukončilo uplatňovanie tohto rozhodovacieho procesu s cieľom urýchliť prijímanie rozhodnutí a zlepšiť tak účinnosť tejto politiky.

92. Ako podľa dokumentov predložených Súdnemu dvoru uviedla Komisia počas stretnutia pracovnej skupiny finančných poradcov Rady 26. februára 2013, z povahy riadneho legislatívneho postupu nevyhnutne vyplýva rozhodovací proces rozložený na niekoľko mesiacov, čo môže komplikovať koordináciu MFP s poskytnutím zdrojov zo strany MMF alebo iných mnohostranných finančných inštitúcií, pričom MFP má tieto zdroje doplniť, ako bolo pripomenuté v článku 1 ods. 3 a článku 6 ods. 2 návrhu rámcového nariadenia, ako aj v jeho odôvodnení 13.

93. Okrem toho by zmeny a doplnenia zamýšľané Parlamentom a Radou narúšali uskutočnenie cieľa sledovaného návrhom rámcového nariadenia, ktorý v záujme konzistentnosti spočíval v zosúladení postupu poskytovania MFP s postupom vzťahujúcim sa na iné finančné nástroje Únie v oblasti vonkajšej pomoci.

Účastníci v konaní pred Súdnym dvorom namietali neplatnosť napadnutého rozhodnutia Komisie, ktorým Komisia stiahla svoj návrh legislatívneho aktu, aj z dôvodu porušenia zásady demokracie. K porušeniu tejto zásady malo podľa účastníkov konania dôjsť tým, že prijatým rozhodnutím Komisie došlo k ukončeniu legislatívneho procesu a tým k nemožnosti nositeľov legislatívnych právomocí (Európskeho parlamentu a Rady EÚ), disponujúcich v zmysle čl. 10 ods. 2 ZEÚ demokratickou legitimitou, pokračovať vo výkone svojich legislatívnych právomocí. Súdný dvor v súvislosti s namietaným porušením tejto zásady skonštatoval, že keďže Komisia pri výkone svojej právomoci stiahnuť návrh legislatívneho aktu v posudzovanom prípade nevybočila z medzí tejto právomoci a teda konala len v rámci právomoci zverenej jej zmluvami, nemohla sa dopustiť porušenia uvedenej zásady. V záujme zabezpečenia vnútornej jednoty a vnútorného súladu (konzistentnosti) právneho poriadku Únie nie je možné, aby konaním, ktoré určité ustanovenia zmlúv pripúšťajú, resp. na ktoré oprávňujú, došlo zároveň k porušeniu iných ich ustanovení.

94. Z analýzy uvedenej v bodoch 85 až 93 tohto rozsudku vyplýva, že Komisia mala právo usúdiť, že zmeny a doplnenia zamýšľané Parlamentom a Radou, pokiaľ ide o článok 7 návrhu rámcového nariadenia, boli spôsobilé skresliť tento návrh v zásadnej otázke postupu poskytovania MFP v smere, ktorý by zabránil uskutočneniu cieľov sledovaných Komisiou prostredníctvom tohto návrhu a ktorý by v dôsledku toho zbavil tento návrh dôvodu jeho existencie.

95. Preto rozhodnutie Komisie, že vzhľadom na takéto závery stiahne návrh rámcového nariadenia, nenarušilo ani zásadu zverenia právomocí, ani zásadu inštitucionálnej rovnováhy, ktoré sú zakotvené v článku 13 ods. 2 ZEÚ.

96. Pokiaľ ide o argumentáciu založenú na porušení zásady demokracie uvedenej v článku 10 ods. 1 a 2 ZEÚ, z článku 17 ods. 2 ZEÚ v spojení s článkami 289 ZFEÚ a 293 ZFEÚ vyplýva, že Komisia má právomoc nielen predložiť legislatívny návrh, ale aj ho zmeniť a doplniť, či dokonca ho v prípade potreby stiahnuť, ak ešte Rada nerozhodla. Keďže táto právomoc Komisie stiahnuť návrh je neoddeliteľná od práva na iniciatívu, ktoré je tejto inštitúcii zverené, a je začlenená do výkonu tohto práva uvedenými ustanoveniami Zmluvy o FEÚ, v tejto veci nemôže ísť o porušenie tejto zásady. Túto argumentáciu treba preto zamietnuť ako nedôvodnú.

97. V druhom rade treba z hľadiska výhrad, ktoré predložili Rada a členské štáty, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci konania, skúmať, či bola pri stiahnutí, o ktorom rozhodla Komisia 8. mája 2013, dodržaná zásada lojálnej spolupráce, ktorú tiež uvádza článok 13 ods. 2 ZEÚ.

98. V tejto súvislosti treba vo všeobecnosti konštatovať, že Komisia stiahla návrh rámcového nariadenia až vtedy, keď sa ukázalo, že Rada a Parlament zamýšľajú zmeniť a doplniť tento návrh spôsobom, ktorý je v rozpore s jeho cieľmi.

99. Predovšetkým zo spisu predloženého Súdnemu dvoru vyplýva, že Rada a Parlament najprv vyjadrili odlišné stanovisko k otázke rozhodovacieho postupu poskytovania MFP, ktorej sa týka článok 7 návrhu rámcového nariadenia. Vo „všeobecnom usmernení“ schválenom Výborom stálych predstaviteľov 15. decembra 2011 Rada v tejto súvislosti navrhla zachovanie riadneho legislatívneho postupu, zatiaľ čo v správe schválenej 24. mája 2012 Parlament uprednostňoval riešenie založené na použití delegovaných aktov.

100. Keďže neexistovala zhoda medzi spolunormotvorcami, pokiaľ ide o zachovanie riadneho legislatívneho postupu pri prijímaní každého rozhodnutia o poskytnutí MFP, nemožno Komisii vytýkať, že už v tom čase nepokázala na možnosť stiahnuť návrh rámcového nariadenia.

101. Ako vyplýva z pracovného dokumentu predloženého v januári 2013, spomenutého v bode 21 tohto rozsudku, ktorý vypracovala Komisia vzhľadom na blížiaci sa trojstranný stretnutie 30. januára 2013, zdá sa, že Komisia čeliaca spoločným obavám Parlamentu a Rady, že rozhodovaciemu postupu poskytovania MFP upravenému v článku 7 návrhu rámcového nariadenia chýba politická a demokratická kontrola, naopak chcela pracovať na priblížení jednotlivých stanovísk dotknutých inštitúcií.

102. Tento dokument totiž navrhoval kompromisné riešenie, ktoré v podstate spočívalo na kombinácii detailnej rámcovej právnej úpravy, aká bola uvedená v návrhu rámcového nariadenia, definujúcej podmienky – najmä politické – poskytovania MFP, mechanizmov neformálnej porady s Parlamentom a členskými štátmi o projektoch vykonávacích aktov Komisie týkajúcich sa poskytnutia MFP, použitia obmedzeného počtu delegovaných aktov, konkrétne štyroch, určených na zmeny alebo doplnenia určitých ne-

podstatných prvkov legislatívneho rámca, pokiaľ ide najmä o zoznam krajín oprávnených na MFP, a kritériá voľby finančného nástroja (grant alebo úver), selektívneho využitia komitológie, ako aj rôznych mechanizmov hodnotenia a správ Parlamentu a Rade.

103. Na rozdiel od tvrdení určitých členských štátov, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci konania, Komisia zďaleka nevyučovala akúkoľvek diskusiu o postupe poskytovania MFP a snažila sa dospieť k rozhodnutiu, ktoré by zohľadňovalo obavy Parlamentu a Rady a zároveň zachovávalo ciele sledované návrhom rámcového nariadenia v oblasti MFP.

104. Hneď, ako počnúc štvrtým trojstranným stretnutím, ktoré sa konalo 30. januára 2013, vyšla najavo spoločná vôľa Parlamentu a Rady zachovať riadny legislatívny postup na účely prijímania každého rozhodnutia o poskytnutí MFP, Komisia poukázala – a potvrdzujú to dokumenty vložené do spisu –, na stretnutí pracovnej skupiny finančných poradcov Rady 26. februára 2013, ako aj na piatom trojstrannom stretnutí, ktoré sa konalo 27. februára 2013, na možnosť stiahnuť návrh rámcového nariadenia, a uviedla dôvody zamýšľaného stiahnutia návrhu. Rovnako postupovala na stretnutí pracovnej skupiny finančných poradcov Rady 9. apríla 2013, ako aj na šiestom trojstrannom stretnutí, ktoré sa konalo 25. apríla 2013. Z dokumentov týkajúcich sa trojstranného stretnutia konaného 27. februára 2013, ako aj z listu, ktorý 6. mája 2013 zaslal predseda Výboru stálych predstaviteľov podpredsedovi Komisie v nadväznosti na trojstranné stretnutie z 25. apríla 2013, vyplýva, že spolunormotvorcovia si jasne všimli tieto upozornenia Komisie.

105. Tvrdenie založené na oneskorenosti oznámenia Komisie o jej úmysle stiahnuť návrh rámcového nariadenia preto nie je dôvodné.

106. Ďalej za okolností pripomenutých v bode 104 tohto rozsudku a vzhľadom na to, že spis predložený Súdnemu dvoru neobsahuje podklady, z ktorých by vyplývalo, že Parlament a Rada mohli upustiť od úmyslu zmeniť a doplniť článok 7 návrhu rámcového nariadenia, nemožno považovať skutočnosť, že Komisia nevyužila možnosť požiadať o hlasovanie Rady o tomto návrhu upravenú v článku 3 ods. 2 a článku 11 ods. 1 rokovacieho poriadku Rady, ani skutočnosť, že k prijatiu napadnutého rozhodnutia došlo v ten istý deň, keď sa Parlament a Rada údajne chystali dať konečnú podobu svojej dohode o uvedenom návrhu, za porušenie zásady lojálnej spolupráce zo strany Komisie.

107. Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že prijatie napadnutého rozhodnutia Komisiou neporušilo ani zásadu zverenia právomocí, ani zásadu inštitucionálnej rovnováhy, ani zásadu lojálnej spolupráce, upravené v článku 13 ods. 2 ZEÚ, ani zásadu demokracie zakotvenú v článku 10 ods. 1 a 2 ZEÚ. Komisia si ďalej v predmetnej veci splnila povinnosť odôvodnenia uloženú článkom 296 druhým odsekom ZFEÚ.

108. V dôsledku toho treba všetky tri žalobné dôvody uvedené Radou na podporu jej žaloby zamietnuť ako nedôvodné.

109. Z toho vyplýva, že žaloba sa musí zamietnuť.

O trovách

110. Podľa článku 138 ods. 1 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazat' Radu na náhradu trov konania a Rada nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazat' ju na náhradu trov konania. V súlade s článkom 140 ods. 1 toho istého rokovacieho poriadku, podľa ktorého členské štáty, ktoré vstúpili

Keďže Súdny dvor posúdil všetky žalobné dôvody ako nedôvodné, žalobu zamietol. Ak by niektorý zo žalobných dôvodov posúdil ako dôvodný, žalobe by vyhovel, t. j. napadnutý akt by vyhlásil za neplatný, resp. konštatoval by, že sa zrušuje.

do konania ako vedľajší účastníci konania, znášajú svoje vlastné trovy konania, treba rozhodnúť, že Česká republika, Spolková republika Nemecko, Španielske kráľovstvo, Francúzska republika, Talianska republika, Holandské kráľovstvo, Slovenská republika, Fínska republika, Švédske kráľovstvo, ako aj Spojené kráľovstvo znášajú svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol a vyhlásil:

1. Žaloba sa zamieta.

2. Rada Európskej únie je povinná nahradiť trovy konania.

3. Česká republika, Spolková republika Nemecko, Španielske kráľovstvo, Francúzska republika, Talianska republika, Holandské kráľovstvo, Slovenská republika, Fínska republika, Švédske kráľovstvo, ako aj Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska znášajú svoje vlastné trovy konania.

Podpisy

* Jazyk konania: francúzština.

KONANIE O PORUŠENÍ POVINNOSTI

I. VŠEOBECNE O KONANÍ

Právny rámec

Konanie o žalobe o nesplnenie povinnosti členským štátom upravujú čl. 258 a 259 ZFEÚ a čl. 141 a 142 Zmluvy o založení Európskeho atómového spoločenstva. Článok 260 ZFEÚ upravuje konanie o nútenom vykonaní rozsudku Súdneho dvora o určení nesplnenia povinnosti členským štátom, pre prípad, ak dotknutý členský štát neprijme potrebné opatrenia, ktorými by odstránil Súdny dvorom konštatované nesplnenie povinnosti. Zmluva o fungovaní EÚ obsahuje aj osobitné úpravy režimu konania proti členskému štátu, napr. vo veciach protiprávne poskytnutých štátnych podpôr (čl. 108 ZFEÚ). Odchýlny režim od postupov podľa čl. 258 a 259 ZFEÚ je predmetom úpravy aj čl. 114 ods. 9 a 348 ods. 2 ZFEÚ. Osobitne je napokon upravené konanie proti členskému štátu o porušení povinnosti oznámiť opatrenie, ktorým transponoval smernicu, prijatú v súlade s legislatívnym postupom (čl. 260 ods. 3 ZFEÚ). Ak Komisia predloží vec Súdnemu dvoru, pretože sa domnieva, že členský štát porušil uvedenú povinnosť, môže, ak to považuje za vhodné, navrhnúť výšku paušálnej pokuty alebo penále, ktoré má dotknutý členský štát zaplatiť a ktoré pokladá za primerané. V takomto prípade bude Súdny dvor konať a rozhodovať o uložení finančnej sankcie dotknutému členskému štátu spolu s konaním a rozhodovaním o porušení povinnosti, t. j. o porušení povinnosti a o uložení finančnej sankcie bude konať a rozhodovať v rámci jedného konania, nie dvoch samostatných konaní, ako je tomu v prípade namietaného porušenia iných povinností ako je uvedená povinnosť.

Súdny dvor nemá právomoc konať a rozhodnúť o namietanom porušení povinnosti členského štátu, vyplývajúcej z ustanovení ZEÚ upravujúcich spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku (pozri: čl. 24 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ).

Účel konania

Účelom konania o žalobe o porušení povinnosti je dosiahnuť plnenie povinnosti vyplývajúcej pre členský štát z práva EÚ prostredníctvom deklaratórneho rozsudku Súdneho dvora konštatujúceho porušenie povinnosti, prípadne núteným vykonaním tohto rozsudku, postupom podľa čl. 260 ZFEÚ, ak nie je členským štátom vykonaný dobrovoľne. Konanie o porušení povinnosti plní poriadkovú, represívnu (pozri, napr.: rozsudok z 26. februára 1976, Komisia proti Talianskej republike, 52/75, EU:C:1976:29) a preventívnu funkciu.

Vecná príslušnosť

Na konanie a rozhodnutie o žalobe o porušení povinnosti, upravené v čl. 258 a 259 ZFEÚ, je vecne príslušný Súdny dvor, keďže čl. 256 ods. 1 ZFEÚ, upravujúci vecnú príslušnosť Všeobecného súdu, nepriznáva príslušnosť na konanie a rozhodnutie o tejto žalobe Všeobecnému súdu. Rovnako, ani Štatút Súdneho dvora EÚ, ktorý podľa čl. 256 ods. 1 ZFEÚ môže ustanoviť, aby bol Všeobecný súd príslušný rozhodovať o ďalších druhoch žalôb alebo konaní, v súčasnosti neustanovuje príslušnosť rozhodovať v tomto konaní Všeobecnému súdu.

Aj na konanie o vynútení rozsudku, upravenom v čl. 260 ZFEÚ, je vecne príslušný Súdny dvor.

Na konanie v prvom stupni o žalobe členského štátu proti rozhodnutiu Komisie, ktorým Komisia rozhodla o určení konečnej výšky penále, ktoré má členský štát uhradiť (vychádzajúc z rozsudku Súdneho dvora podľa čl. 260 ods. 2 druhý pododsek ZFEÚ, ktorým Súdny dvor uložil členskému štátu penále), je vecne príslušný Všeobecný súd. Proti jeho rozhodnutiu môžu účastníci konania (Komisia a dotknutý členský štát) podať odvolanie na Súdny dvor.

Účinky rozhodnutia

Ak Súdny dvor posúdi žalobu ako dôvodnú, vo výroku rozsudku vysloví, že dotknutý členský štát si nesplnil povinnosti vyplývajúce z príslušných ustanovení práva Únie. Rozsudok Súdneho dvora konštatujúci nespĺnenie povinnosti má deklaratórny charakter. Týmto rozsudkom nedochádza k zrušeniu vnútroštátnej úpravy, ktorá je v rozpore s právom Únie a ktorej rozpor s právom Únie bol dôvodom na konštatovanie nespĺnenia povinnosti zo strany dotknutého členského štátu.

II. ROZHODNUTIE

Štruktúra

1. Záhlavie (obsahuje: označenie formy rozhodnutia, súdu, ktorý vyhlásil rozsudok a rozhodovacej formácie súdu, dátum rozhodnutia, kľúčové slová, spisovú značku, predmet konania, označenie žalobcu, žalovaného a vedľajších účastníkov konania, vymenovanie zloženia Súdneho dvora, odkaz na písomnú časť konania a návrhy generálneho advokáta).
2. Žalobný návrh.
3. Právny rámec (citácia relevantnej právnej úpravy EÚ).
4. Popis skutkových okolností, konania pred podaním žaloby a konania pred Súdny dvorom, prípadne aj vývoj skutkových okolností v priebehu konania.
5. Posúdenie jednotlivých žalobných dôvodov, prípadne prv prípustnosti žaloby, resp. právomoci Súdneho dvora v prejednávanej veci konať a rozhodnúť, resp. uplatniteľnosti práva Únie na prejednanú vec (v štruktúre argumentácia účastníkov konania a následne posúdenie Súdny dvorom).
6. Posúdenie trov konania.
7. Výroky rozsudku (o žalobných návrhoch a trovách konania).

III. PRÍKLAD ROZHODNUTIA

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

zo 16. októbra 2012 (*)

„Nesplnenie povinnosti členským štátom – Článok 259 ZFEÚ – Občianstvo Únie – Článok 21 ZFEÚ – Smernica 2004/38/ES – Právo na pohyb na území členských štátov – Prezident Maďarska – Odopretie vstupu na územie Slovenskej republiky – Diplomatické vzťahy medzi členskými štátmi“

Vo veci C-364/10,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 259 ZFEÚ, podaná 8. júla 2010,

Maďarsko, v zastúpení: M. Z. Fehér a E. Orgován, splnomocnení zástupcovia, žalobca,

proti

Slovenskej republike, v zastúpení: B. Ricziová, splnomocnená zástupkyňa, žalovanej,

ktorú v konaní podporuje:

Európska komisia, v zastúpení: A. Tokár, D. Maidani a S. Boelaert, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu, vedľajší účastník konania,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, podpredseda K. Lenaerts, predsedovia komôr A. Tizzano (spravodajca), M. Ilešič, J. Malenovský, sudcovia A. Borg Barthet, U. Lõhmus, J.-C. Bonichot, C. Toader, J.-J. Kasel a M. Safjan,

generálny advokát: Y. Bot,

tajomník: R. Şereş, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 1. februára 2012, po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 6. marca 2012, vyhlásil tento

Rozsudok

1. Maďarsko sa svojou žalobou domáha, aby Súdny dvor:

– určil, že Slovenská republika si nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú zo smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46), a z článku 21 ods. 1 ZFEÚ, keď 21. augusta 2009 nepovolila prezidentovi Maďarska L. Sólyomovi vstup na svoje územie, pričom sa odvolávala na uvedenú smernicu, ale nerešpektovala jej ustanovenia,

– vyhlásil, že právu Únie a osobitne článku 3 ods. 2 ZEÚ a článku 21 ods. 1 ZFEÚ odporuje stanovisko Slovenskej republiky, ktoré zastávala do podania tejto žaloby, spočívajúce v tom, že odoprieť vstup predstaviteľovi Maďarska, akým je prezident tohto štátu, na územie Slovenskej republiky je v súlade so smernicou 2004/38, čím potvrdila, že takýto protiprávny postoj sa môže zopakovať,

Konanie o porušení povinnosti je procesným nástrojom, ktorého hlavným účelom je zabezpečiť súlad medzi konaním členských štátov Únie a právom Únie.

Žalobcom v konaní o porušení povinnosti je členský štát len výnimočne. Väčšinou žalobu podáva Európska komisia ako strážkyňa zmlúv.

V tomto prípade podalo žalobu na Súdny dvor Maďarsko. Maďarsko sa domnievalo, že Slovenská republika nesplnila povinnosť, ktorá jej vyplývala zo zmlúv.

Žaloba musí obsahovať identifikáciu predmetu sporu a uvedenie žalobných dôvodov.

- vyhlásil, že Slovenská republika zneužila právo Únie, keď jej štátne orgány 21. augusta 2009 nepovolili prezidentovi Sólyomovi vstup na jej územie, a
- v prípade, že by konkrétny predpis medzinárodného práva mohol obmedziť osobnú pôsobnosť smernice 2004/38, určil rozsah a účinok takýchto výnimiek.

Právny rámec

2. Článok 5 smernice 2004/38 v odseku 1 stanovuje:

„1. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o cestovných dokladoch použiteľné na vnútroštátne pohraničné kontroly, členské štáty udelia občanom Únie povolenie vstúpiť na ich územie s platným preukazom totožnosti alebo pasom a udelia rodinným príslušníkom, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, povolenie na vstup na ich územie s platným pasom.

V súvislosti s občanmi Únie nie je možné zaviesť žiadne vstupné víza ani rovnocenné formality.“

[...]

Skutkové okolnosti, konanie pred podaním žaloby a konanie pred Súdny dvorom

5. Dňa 21. augusta 2009 sa mal prezident Maďarska L. Sólyom na pozvanie občianskeho združenia so sídlom na území Slovenska dostaviť do slovenského mesta Komárna, aby sa zúčastnil slávnosti pri príležitosti odhalenia sochy svätého Štefana.

6. Zo spisu predloženého Súdny dvor na jednej strane vyplýva, že 20. august je v Maďarsku na pamiatku svätého Štefana, zakladateľa a prvého kráľa uhorského štátu, vyhlásený za štátny sviatok. Na druhej strane 21. august sa na Slovensku považuje za citlivý dátum, pretože 21. augusta 1968 vojská piatich krajín Varšavskej zmluvy, medzi ktorými bolo aj maďarské vojsko, obsadili Československú socialistickú republiku.

7. Po výmene niekoľkých diplomatických nót medzi veľvyslanectvami oboch členských štátov v súvislosti s plánovanou návštevou prezidenta Maďarska slovenské ministerstvo zahraničných vecí nakoniec 21. augusta 2009 zaslalo maďarskému veľvyslancovi v Slovenskej republike verbálnu nótu, v ktorej nepovoľuje prezidentovi Maďarska vstúpiť na slovenské územie. Táto nóta na účely odôvodnenia uvedeného zákazu odkazovala na smernicu 2004/38, ako aj ustanovenia vnútroštátneho práva týkajúce sa jednak pobytu cudzincov a jednak policajného zboru.

8. Prezident Sólyom bol o obsahu tejto nóty informovaný v čase, keď už bol na ceste do Slovenskej republiky, pričom na hranici potvrdil jej prijatie a upustil od svojho úmyslu vstúpiť na územie tohto členského štátu.

9. V nóte z 24. augusta 2009 maďarské orgány predovšetkým spochybnili skutočnosť, že by smernica 2004/38 mohla byť platným právnym základom, ktorý by Slovenskej republike umožňoval odôvodniť odopretie vstupu prezidentovi Maďarska na jej územie. Tieto orgány takisto uviedli, že rozhodnutie o nepovolení vstupu nebolo dostatočne odôvodnené. Z týchto dôvodov Slovenská republika prijatím tohto opatrenia porušila právo Únie.

10. Na stretnutí, ktoré sa uskutočnilo 10. septembra 2009 v Szécsény (Maďarsko), maďarský a slovenský predseda vlády prijali spoločné vyhlásenie, v ktorom zotrvali na svojich jednotlivých stanoviskách, pokiaľ ide o právne aspekty sporného rozhodnutia, pričom vyjadrili poľutovanie nad okolnosťami cesty prezidenta Sólyoma. Pri tejto istej príležitosti bola prijatá „aide mémoire“ s cieľom objasniť do budúcnosti niektoré praktické pravidlá v prípade oficiálnych a neoficiálnych návštev v oboch dotknutých štátoch.

11. Slovenské orgány nótu zo 17. septembra 2009 odpovedali na nótu z 24. augusta 2009, že vzhľadom na okolnosti incidentu bolo uplatnenie smernice

V časti „Právny rámec“ nachádzame právnú úpravu, ktorá je dôležitá pre posúdenie žaloby Súdnym dvorom a následne odôvodnenie jeho rozhodnutia.

2004/38 „poslednou možnosťou“, ako zabrániť prezidentovi Maďarska vstúpiť na územie Slovenskej republiky, a že v nijakom prípade nekonali v rozpore s právom Únie.

12. Medzitým maďarský minister zahraničných vecí 3. septembra 2009 zaslal podpredsedovi Európskej komisie Európskych spoločenstiev list, v ktorom požiadal Komisiu o prijatie stanoviska v súvislosti s prípadným porušením práva Únie Slovenskou republikou.

13. Vo svojej odpovedi z 10. septembra 2009 podpredseda Komisie pripustil, že podľa smernice 2004/38 musí akékoľvek obmedzenie práva na voľný pohyb zodpovedať zásade proporcionality, že podľa článku 27 ods. 2 tejto smernice sa takéto obmedzenie musí zakladať na osobnom správaní danej osoby a že musí byť oznámené dotknutej osobe spôsobom stanoveným v článku 30 s presným a úplným uvedením dôvodov nepovolenia vstupu. Takisto uviedol, že uplatňovanie pravidiel uvedenej smernice prináleží predovšetkým vnútroštátnym súdom. Zdôraznil, že je potrebné prijať všetky opatrenia, aby sa také situácie neopakovali, a vyhlásil, že verí, že konštruktívny dvojstranný dialóg medzi oboma členskými krajinami umožní vyriešiť toto nedorozumenie.

14. Dňa 12. októbra 2009 maďarský minister zahraničných vecí zaslal v mene maďarskej vlády sťažnosť predsedovi Komisie a požiadal ho, aby preskúmal možnosť začatia konania o nesplnení povinností na základe článku 258 ZFEÚ proti Slovenskej republike z dôvodu porušenia článku 21 ZFEÚ a smernice 2004/38.

15. Listom z 11. decembra 2009 Komisia vyjadrila názor, že „občania Únie majú na základe článku [21 ZFEÚ] a smernice 2004/38 právo slobodne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov“. Komisia však spresnila, že „členské štáty si na základe medzinárodného práva vyhradzujú právo na kontrolu vstupu zahraničnej hlavy štátu na svoje územie, a to bez ohľadu na to, či je daná hlava štátu občanom Únie, alebo nie je“.

16. Členské štáty Únie naďalej organizujú oficiálne návštevy v rámci bilaterálnych vzťahov, takže táto oblasť nespadá do pôsobnosti práva Únie. Podľa Komisie je nepochybné, že hlava štátu sa môže rozhodnúť navštíviť iný členský štát ako súkromná osoba na základe článku 21 ZFEÚ a smernice 2004/38, ale z dokumentov priložených k sťažnosti maďarského ministra zahraničných vecí vyplýva, že Maďarsko a Slovenská republika sa nezhodujú v otázke povahy plánovanej návštevy.

17. Komisia preto konštatovala, že nemôže dospieť k záveru, že Slovenská republika si nespĺnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z ustanovení práva Únie o voľnom pohybe občanov Únie, hoci tento členský štát vo svojej nóte z 21. augusta 2009 nesprávne uviedol smernicu 2004/38 a právne predpisy prijaté na jej uplatnenie vo vnútroštátnom práve.

18. Dňa 30. marca 2010 Maďarsko predložilo vec Komisii v súlade s článkom 259 ZFEÚ. Dňa 30. apríla 2010 Slovenská republika predložila svoje pripomienky. Napokon 12. mája 2010 boli na vypočutí uskutočnenom Komisiou vypočuté oba členské štáty, ktoré predniesli svoje pripomienky.

19. Komisia vo svojom odôvodnenom stanovisku z 24. júna 2010 skonštatovala, že ustanovenia článku 21 ods. 1 ZFEÚ a smernice 2004/38 sa neuplatňujú na návštevy uskutočnené hlavou členského štátu na území iného členského štátu a že namietané nesplnenie povinností nie je za týchto podmienok dôvodné.

20. Dňa 8. júla 2010 Maďarsko podalo túto žalobu. Slovenská republika navrhuje zamietnuť žalobu a zaviazat' Maďarsko na náhradu trov konania.

21. Uznesením predsedu Súdneho dvora z 28. januára 2011 bolo vyhovené návrhu Komisie na jej vstup ako vedľajšieho účastníka do konania na podporu návrhov Slovenskej republiky.

Skôr než členský štát podá žalobu proti inému členskému štátu pre domnelé neplnenie povinnosti, ktorá vyplýva zo zmlúv, predloží vec Komisii, ktorá by mala v danej veci pôsobiť ako mediátor. Povinnosťou Komisie je umožniť členským štátom, aby si vzájomne predložili ústne aj písomné pripomienky. Až potom Komisia vydá odôvodnené stanovisko, v ktorom zaujme postoj k danej veci. Ak komisia nevydá odôvodnené stanovisko do troch mesiacov odo dňa, keď jej vec bola predložená, môže členský štát podať žalobu na Súdny dvor aj bez tohto odôvodneného stanoviska Komisie.

Členský štát môže podať žalobu na Súdny dvor aj v prípade, ak Komisia vo svojom odôvodnenom stanovisku dospela k záveru, že k porušeniu povinnosti vyplývajúcej zo zmlúv nedošlo.

O žalobe

O právomoci Súdneho dvora

Argumentácia účastníkov konania

22. Slovenská republika poukazuje na nedostatok právomoci Súdneho dvora na rozhodovanie o tomto spore, pretože na situáciu, o akú ide v prejednávanej veci, sa neuplatňuje právo Únie.

23. Maďarsko, ktoré Komisia v tomto jedinom bode podporuje, sa naopak domnieva, že vzhľadom na skutočnosť, že členské štáty sa podľa článku 344 ZFEÚ zaviazali, že spory, ktoré sa týkajú výkladu alebo uplatňovania Zmlúv, nebudú riešiť inak, než v súlade so Zmluvami, len Súdny dvor Európskej únie je príslušný rozhodnúť o spore medzi dvoma členskými štátmi týkajúcom sa výkladu práva Únie. Konkrétne, ak sa členský štát domnieva, že iný členský štát porušil právo Únie, môže buď požiadať Komisiu, aby podala v súlade s článkom 258 ZFEÚ žalobu o nesplnenie povinnosti, alebo podať priamo túto žalobu na Súdny dvor podľa článku 259 ZFEÚ.

Posúdenie Súdnym dvorom

24. Pokiaľ ide o rozhodnutie o námietke nedostatku právomoci vznesenej Slovenskou republikou, stačí konštatovať, že v rámci tejto žaloby bol Súdny dvor vyzvaný, aby rozhodol o rozsahu práva Únie a najmä článku 21 ZFEÚ, ako aj smernice 2004/38, aby bolo možné posúdiť existenciu údajného nesplnenia povinností Slovenskou republikou, ktoré jej vyplývajú z tejto smernice na základe uvedeného práva.

25. Otázka, či právo Únie sa na prejednávaný prípad uplatňuje, pritom v plnom rozsahu spadá do právomoci Súdneho dvora rozhodovať o existencii prípadného nesplnenia povinností vyplývajúcich z uvedeného práva, a to konkrétne v súlade s článkom 259 ZFEÚ.

26. Súdny dvor je teda príslušný na rozhodnutie o žalobe Maďarska a námietku nedostatku právomoci vznesenú Slovenskou republikou treba zamietnuť.

O prvom žalobnom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

27. V rámci svojho prvého žalobného dôvodu Maďarsko tvrdí, že Slovenská republika tým, že prezidentovi Maďarska odoprela vstup na svoje územie, porušila článok 21 ods. 1 ZFEÚ a smernicu 2004/38.

28. Na preukázanie uplatniteľnosti práva Únie na prejednávanú vec maďarská vláda predovšetkým tvrdí, že smernica 2004/38 sa uplatňuje na každého občana Únie vrátane hláv štátov a na všetky druhy návštev, t. j. tak na oficiálne, ako aj súkromné návštevy.

29. Dodáva, že ak by Európsky parlament a Rada Európskej únie mali v úmysle podriadiť výkon práva voľného pohybu normám medzinárodného práva, urobili by tak, ako to napríklad urobili v článku 3 ods. 2 písm. f) smernice Rady 2003/109/ES z 25. novembra 2003 o právnom postavení štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré sú osobami s dlhodobým pobytom (Ú. v. EÚ L 16, 2004, s. 44; Mim. vyd. 19/001, s. 272). Okrem toho také normy medzinárodného práva neexistujú. Ak totiž s prihliadnutím na judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej normotvorca Únie musí dodržiavať medzinárodné právo, takéto normy existujú, smernica 2004/38 by ich zohľadňovala. V každom prípade aj za predpokladu, že takéto normy existujú, Maďarsko sa domnieva, že ich uplatnenie nemôže obmedziť účinok právnej úpravy Únie, akou je smernica 2004/38, a to zavedením výnimky z rozsahu osobnej pôsobnosti tejto smernice.

30. Maďarsko ďalej tvrdí, že rozsah práva každého občana Únie voľne sa pohybovať v rámci Európskej únie nemožno vykladať reštriktívne, pretože na toto

Prv ako Súdny dvor pristúpil k posúdeniu dôvodnosti (opodstatnenosti) jednotlivých žalobných dôvodov, preskúmal, či v posudzovanej veci má vôbec právomoc konať a rozhodnúť. Tú má, ak na spor vo veci samej je aplikovateľné právo Únie. Uplatniteľnosť práva Únie na posudzovaný spor bola v tomto prípade spochybnená.

V prípade, ak by na posudzovaný spor nebolo uplatniteľné právo Únie, resp. ak by Súdny dvor nestál pred otázkou vymedzenia rozsahu pôsobnosti práva Únie, Súdny dvor by pristúpil k odmietnutiu žaloby z dôvodu jej neprípustnosti.

právo možno uplatniť len obmedzenia stanovené smernicou 2004/38 ako výnimky. Uplatniť tieto obmedzenia pritom možno len v prípade, že sú splnené hmotnoprávne a procesnoprávne podmienky stanovené uvedenou smernicou.

31. Pokiaľ ide pritom o hmotnoprávne podmienky, článok 27 ods. 2 smernice 2004/38 pripúšťa, že členské štáty môžu prijať obmedzujúce opatrenia z dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti, ak vychádzajú výlučne z osobného správania daného jednotlivca a sú v súlade so zásadou proporcionality. Navyše tieto obmedzenia možno uplatniť iba v prípade, ak osobné správanie daného jednotlivca predstavuje skutočnú, existujúcu a dostatočne vážnu hrozbu ovplyvňujúcu jeden zo základných záujmov spoločnosti. Čo sa týka procesnoprávných podmienok, článok 30 tejto smernice stanovuje záruky, ktoré musia byť priznané každému občanovi Únie, ktorého právo na voľný pohyb bolo obmedzené, a ktoré sa týkajú najmä oznámenia dôvodov akéhokoľvek obmedzujúceho opatrenia a opravných prostriedkov, ktoré môže tento občan využiť.

32. Maďarsko zastáva názor, že žalovaná, keď odoprela vstup prezidentovi Maďarska na slovenské územie, nerešpektovala ani hmotnoprávne, ani procesnoprávne podmienky stanovené smernicou 2004/38. L. Sólyom na jednej strane totiž nepredstavoval nijakú hrozbu ovplyvňujúcu akýkoľvek základný záujem spoločnosti, čiže nepovolenie vstupu bolo v každom prípade neprimeraným opatrením. Na druhej strane L. Sólyomovi nebolo vôbec zaslané oznámenie, ktorým by bol informovaný o dôvodoch dotknutého rozhodnutia a opravných prostriedkoch, ktoré môže využiť.

33. Slovenská republika, ktorú v tomto bode podporuje Komisia, v prvom rade spresňuje, že plánovaná návšteva prezidenta Maďarska nebola súkromnou návštevou občana Únie, ale návštevou hlavy štátu na území iného členského štátu. Otázkou preto je, či sa právo Únie, a osobitne článok 21 ZFEÚ, ako aj smernica 2004/38 uplatňujú na hlavy členských štátov.

34. V tejto súvislosti sa Slovenská republika domnieva, že vzhľadom na úlohu hláv štátov spadá ich presun v rámci Únie do oblasti diplomatických vzťahov medzi členskými štátmi, ktoré sú upravené medzinárodným obyčajovým právom a medzinárodnými dohodami. Zásada prenesenia právomocí vyplývajúca z článku 3 ZEÚ, článku 4 ods. 1 ZEÚ a článku 5 ZEÚ totiž vylučuje bilaterálne diplomatické vzťahy medzi členskými štátmi z pôsobnosti práva Únie. Potvrďuje to predovšetkým rozsudok z 22. marca 2007, Komisia/Belgicko (C-437/04, Zb. s. I-2513), podľa ktorého si členské štáty aj po pristúpení k Európskej únii zachovávajú možnosť upravovať svoje diplomatické vzťahy. Navyše nijaké ustanovenie Zmlúv výslovne nepriznáva Únii právomoc upravovať diplomatické vzťahy medzi členskými štátmi.

35. Ďalej hlava štátu, ktorá je predstaviteľom suverenity štátu, ktorý zastupuje, môže vycestovať do iného suverénneho štátu iba s vedomím a so súhlasom tohto štátu. Slovenská republika v tejto súvislosti pripomína, že článok 4 ods. 2 ZEÚ stanovuje, že „Únia rešpektuje rovnosť členských štátov pred zmluvami, ako aj ich národnú identitu“ a že zásada voľného pohybu nemôže v nijakom prípade zmeniť pôsobnosť Zmluvy o EÚ alebo ustanovení sekundárneho práva.

36. Pokiaľ ide o tvrdenia Maďarska týkajúce sa uplatnenia práva Únie na predjednanú vec, Slovenská republika po prvé odpovedá, že aj keď smernica 2004/38 nestanovuje výnimku týkajúcu sa pohybu hláv štátov, neznamená to, že sa táto smernica na ne vzťahuje, pretože uplatnenie práva Únie na hlavy štátov vylučujú samotné Zmluvy. Po druhé Slovenská republika, ako aj Komisia spochybňujú porovnanie smernice 2004/38 so smernicou 2003/109, lebo tieto dva texty majú odlišné ciele, keďže cieľom smernice 2003/109 je zlepšenie integrácie legálnych prisťahovalcov. Po tretie rozsudky z 24. novembra 1992, Poulsen a Diva Navigation (C-286/90, Zb. s. I-6019), ako aj zo 16. júna 1998,

Racke (C-162/96, Zb. s. I-3655), nezakladajú pre normotvorcu Únie nijakú povinnosť uviesť v prípade akéhokoľvek sekundárneho aktu vecnú a osobnú pôsobnosť Zmlúv v kontexte medzinárodného práva. Napokon po štvrté rozsudky zo 6. apríla 1995, RTE a IPT/Komisia (C-241/91 P a C-242/91 P, Zb. s. I-743), ako aj z 22. októbra 2009, Bogiatzi (C-301/08, Zb. s. I-10185), by boli relevantné len v prípade, že právomoc Únie nie je spochybnená, čo však nie je prípad prejednávanej veci.

37. Navyše, ak by sa pripustilo uplatnenie práva Únie za okolností, o aké ide v prejednávanej veci, hlava členského štátu by v inom členskom štáte na základe práva Únie požívala privilégiá, pričom by však zároveň bola pred uplatnením správnych rozhodnutí prijatých týmto štátom na základe práva Únie chránená imunitou, ktorú jej priznáva medzinárodné právo. Dôsledkom by bola skutočnosť, že členský štát by takejto osobe nemohol ani odoprieť vstup na svoje územie a vzhľadom na jej imunitu by ju z tohto územia ani nemohol neskôr vyhostiť.

38. V každom prípade aj za predpokladu, že by sa právo Únie na prejednanú vec uplatňovalo, Slovenská republika popiera, že uplatnila toto právo, a osobitne smernicu 2004/38. V tejto súvislosti sa domnieva, že verbálna nóta z 21. augusta 2009 obsahujúca odkaz na smernicu 2004/38 spadá do rámca výmeny diplomatických nôt v súvislosti s organizáciou plánovanej návštevy prezidenta Maďarska, a nemožno ju preto považovať za „rozhodnutie“ v zmysle tejto smernice. Navyše táto nóta nebola vypracovaná policajným príslušníkom pohraničnej kontroly, ale ministerstvom zahraničných vecí, to znamená orgánom, ktorý zjavne nemá právomoc na prijatie rozhodnutia na prvom stupni podľa smernice 2004/38 a príslušných vnútroštátnych predpisov. Okrem toho táto nóta bola zaslaná diplomatickou cestou Maďarsku a vôbec nie L. Sólyomovi.

39. Slovenská republika tiež tvrdí, že nešťastná formulácia tejto nóty a odkaz na smernicu 2004/38 neznamená vecné uplatnenie uvedenej smernice na prejednanú vec.

Posúdenie Súdny dvorom

40. Na to, aby bolo možné rozhodnúť o prvom žalobnom dôvode, treba v prvom rade opäť potvrdiť, že status občana Únie má byť základným statusom štátnych príslušníkov členských štátov (pozri najmä rozsudky z 20. septembra 2001, Grzelczyk, C-184/99, Zb. s. I-6193, bod 31; z 2. marca 2010, Rottmann, C-135/08, Zb. s. I-1449, bod 43, ako aj z 15. novembra 2011, Dereci a i., C-256/11, Zb. s. I-11315, bod 62).

41. Na tieto účely článok 20 ZFEÚ priznáva každej osobe, ktorá má štátnu príslušnosť členského štátu, status občana Únie (pozri najmä rozsudky z 11. júla 2002, D’Hoop, C-224/98, Zb. s. I-6191, bod 27; z 2. októbra 2003, Garcia Avello, C-148/02, Zb. s. I-11613, bod 21, a z 8. marca 2011, Ruiz Zambrano, C-34/09, Zb. s. I-1177, bod 40).

42. Z toho vyplýva, že vzhľadom na skutočnosť, že L. Sólyom má maďarskú štátnu príslušnosť, je mu nepopierateľne priznaný tento status.

43. Na jednej strane pritom nemožno popierať, že v súlade s článkom 21 ZFEÚ občianstvo Únie priznáva každému občanovi Únie základné a individuálne právo voľne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov s výhradou obmedzení a podmienok uvedených v Zmluvách a opatrení prijatých na účely ich vykonania (rozsudky zo 7. októbra 2010, Lassel, C-162/09, Zb. s. I-9217, bod 29, a z 5. mája 2011, McCarthy, C-434/09, Zb. s. I-3375, bod 27).

44. Na druhej strane je potrebné pripomenúť, že právo Únie treba vykladať so zreteľom na príslušné právne normy medzinárodného práva, keďže toto právo je súčasťou právneho poriadku Únie a je pre jej inštitúcie záväzné (pozri v tomto zmysle rozsudky Racke, už citovaný, body 45 a 46, ako aj z 3. septembra

Posúdenie porušenia povinnosti vyplývajúcej z čl. 21 ods. 1 ZFEÚ a smernice 2004/38 Súdny dvorom.

V bode 44 Súdny dvor poukázal na jeden z aspektov vzťahu medzinárodného práva k právu Únie, konkrétne nepriamy účinok noriem medzinárodného práva, ktoré sú súčasťou právneho poriadku Únie.

2008, Kadi a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia, C-402/05 P a C-415/05 P, Zb. s. I-6351, bod 291).

45. V prejednávanej veci treba preto preskúmať, ako uvádza Slovenská republika, či skutočnosť, že L. Sólyom, ktorý ako občan Únie v čase skutkových okolností zastával funkciu hlavy Maďarska, môže na základe medzinárodného práva viesť k obmedzeniu výkonu práva na pohyb, ktoré mu priznáva článok 21 ZFEÚ.

46. Na tieto účely je potrebné pripomenúť, že na základe obyčajových pravidiel všeobecného medzinárodného práva, ako aj pravidiel mnohostranných dohôd má hlava štátu v medzinárodných vzťahoch osobitné postavenie, ktoré zahŕňa najmä výsady a imunity.

47. Osobitne článok 1 Newyorského dohovoru zo 14. decembra 1973 o zabránení a trestaní trestných činov proti osobám požívajúcim medzinárodnú ochranu vrátane diplomatických zástupcov predovšetkým zdôrazňuje, že každá hlava štátu, ktorá sa nachádza na území cudzieho členského štátu, požíva túto ochranu.

48. Prítomnosť hlavy štátu na území iného štátu tak ukladá tomuto štátu povinnosť zabezpečiť ochranu osobe, ktorá zastáva túto funkciu, a to nezávisle od dôvodu jej pobytu.

49. Status hlavy štátu sa teda vyznačuje špecifikom vyplývajúcim zo skutočnosti, že ho upravuje medzinárodné právo, v dôsledku čoho konanie hlavy štátu z medzinárodného hľadiska, akým je jej prítomnosť v zahraničí, podlieha tomuto právu – a najmä právu diplomatických vzťahov.

50. Takéto špecifikum odlišuje osobu, ktorej je priznaný tento status, od všetkých ostatných občanov Únie, takže na vstup tejto osoby na územie iného členského štátu sa nevzťahujú tie isté podmienky ako podmienky uplatniteľné na ostatných občanov.

51. Z toho vyplýva, že skutočnosť, že občan Únie zastáva funkciu hlavy štátu, môže na základe medzinárodného práva odôvodňovať obmedzenie výkonu práva na pohyb, ktoré mu priznáva článok 21 ZFEÚ.

52. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba dospieť k záveru, že za okolností, o aké ide v prejednávanej veci, ani článok 21 ZFEÚ, ani a fortiori smernica 2004/38 neukladajú Slovenskej republike povinnosť zaručiť prezidentovi Maďarska vstup na svoje územie a z toho dôvodu treba prvý žalobný dôvod zamietnuť ako nedôvodný.

O treťom žalobnom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

53. V rámci svojho tretieho žalobného dôvodu, ktorý treba preskúmať v druhom rade, Maďarsko jednak tvrdí, že Slovenská republika tým, že odoprela prezidentovi Maďarska vstup na svoje územie, porušila smernicu 2004/38, a jednak, že pod pojem zneužitia práva, ako ho definuje judikatúra Súdneho dvora (pozri najmä rozsudok zo 14. decembra 2000, Emsland-Stärke, C-110/99, Zb. s. I-11569), spadá aj skutočnosť, že sa pri verbálnej nóte z 21. augusta 2009 opierali o túto smernicu. V skutočnosti sa Slovenská republika odvolávala na uvedenú smernicu s cieľom dosiahnuť politické ciele.

54. Odvolávanie sa na právo Únie na vyjadrenie politicky motivovaného negatívneho postoja prostredníctvom opatrení obmedzujúcich voľný pohyb občanov je pritom podľa Maďarska v rozpore so základnými hodnotami Únie. Na politické účely sa takisto nemožno odvolávať na verejný poriadok alebo verejnú bezpečnosť, ktoré sú uvedené v smernici 2004/38. Maďarsko dopĺňa, že ak by sa takéto konanie považovalo za konanie v súlade s právom Únie, nič by

V tejto časti Súdny dvor poukazuje na čiastkové závery, ku ktorým dospel.

V bode 51 Súdny dvor dospieva k záveru, že medzinárodné právo, uplatniteľné na posudzovaný prípad, môže byť dôvodom pre obmedzenie výkonu práv priznaných právom Únie, resp. že na osobu, na ktorú je uplatniteľné medzinárodné právo, sa nemusia vzťahovať tie isté podmienky obmedzenia výkonu jej práv priznaných právom Únie, aké sa vzťahujú na osoby, na ktoré medzinárodné právo uplatniteľné nie je.

nebránilo tomu, aby sa ostatné členské štáty v budúcnosti pri „riešení“ bilaterálnych sporov odvolávali na právo Únie, čo je v rozpore s cieľmi tohto práva.

55. Slovenská republika odpovedá, že nedošlo k nijakému zneužitiu práva Únie pri jeho uplatnení, pretože toto právo sa na prejednávajúcu vec neuplatňuje, a že v každom prípade podmienky stanovené judikatúrou na účel konštatovania takéhoto zneužitia neboli v prejednávanej veci splnené.

Posúdenie Súdnym dvorom

56. Je potrebné pripomenúť, že Slovenská republika sa vo svojej verbálnej nóte z 21. augusta 2009 nesprávne odvolávala na smernicu 2004/38, čo aj tento členský štát uznal.

57. Táto skutočnosť však nestačí na preukázanie toho, že sa Slovenská republika dopustila zneužitia práva.

58. Súdny dvor už totiž rozhodol, že dôkaz zneužívajúceho konania si vyžaduje jednak súbor objektívnych okolností, z ktorých vyplýva, že aj napriek formálnemu dodržaniu podmienok stanovených právnou úpravou Únie cieľ tejto právnej úpravy nebol dosiahnutý, a jednak subjektívny prvok spočívajúci v úmysle získať výhodu vyplývajúcu z právnej úpravy Únie tým, že sa umelo vytvárajú podmienky potrebné na jej získanie (rozsudky Emsland-Stärke, už citovaný, body 52 a 53, ako aj z 21. júla 2005, Eichsfelder Schlachtbetrieb, C-515/03, Zb. s. I-7355, bod 39).

59. V prejednávanej veci na jednej strane podmienky stanovené na uplatnenie smernice 2004/38 neboli pritom z formálneho hľadiska splnené. Jediným aktom odkazujúcim na túto smernicu je verbálna nóta z 21. augusta 2009 slovenského ministerstva zahraničných vecí adresovaná veľvyslancovi Maďarska v Slovenskej republike, pričom nijaké rozhodnutie v zmysle článku 27 uvedenej smernice nebolo prijaté príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a a fortiori ani oznámené L. Sólyomovi v súlade s článkom 30 tejto istej smernice.

60. Na druhej strane na základe týchto istých dôvodov zo spisu jasne vyplýva, že Slovenská republika nevytvorila umelo podmienky požadované na uplatnenie smernice 2004/38. Samotné odvolanie sa na túto smernicu v uvedenej verbálnej nóte nemôže jednoznačne viesť k uplatneniu uvedenej smernice na skutkovú situáciu, na ktorú nie je uplatniteľná.

61. Za týchto podmienok treba aj tretí žalobný dôvod zamietnuť ako nedôvodný.

O druhom a štvrtom žalobnom dôvode

62. Druhý a štvrtý žalobný dôvod je potrebné preskúmať spoločne.

Argumentácia účastníkov konania

63. Svojím druhým žalobným dôvodom Maďarsko tvrdí, že existuje nebezpečenstvo, že Slovenská republika sa v budúcnosti opäť dopustí porušenia článku 3 ZEÚ a článku 21 ZFEÚ, ako aj smernice 2004/38. Toto nebezpečenstvo potvrdzujú najmä viaceré vyhlásenia zo strany slovenských orgánov, podľa ktorých svojím konaním voči prezidentovi Maďarska neporušili právo Únie.

64. Keďže Slovenská republika spochybňuje akékoľvek nesplnenie povinností vyplývajúcich z práva Únie predovšetkým z dôvodu jeho neuplatniteľnosti v prejednávanej veci, zastáva názor, že neexistuje nijaké nebezpečenstvo, že sa táto situácia zopakuje. V každom prípade druhý žalobný dôvod sa zakladá len na prípadnom a budúcom konaní slovenských orgánov. Navyše dôkazy, ktoré Maďarsko uviedlo na podporu tohto žalobného dôvodu, sú vyhlásenia urobené po vydaní nóty z 21. augusta 2009, ktorých zohľadnenie by v prejednávanej veci znamenalo porušenie práva Slovenskej republiky na obranu. Nakoniec Slovenská republika s poukazaním na zreteľné zlepšenie vzťahov medzi oboma členskými štátmi v období po namietaných skutočnostiach – o čom svedčí najmä stretnutie z 10. septembra 2009, ktoré

Posúdenie tretieho žalobného dôvodu, ktorý je založený na zneužití práva.

Súdny dvor poukazuje na právny rámec zneužitia práva, t.j. za splnenia akých podmienok/predpokladov možno konštatovať, že konajúci subjekt sa dopustil zneužitia práva.

sa spomína v bode 10 tohto rozsudku – vylučuje akúkoľvek možnosť zopakovania podobného nedorozumenia v budúcnosti.

65. Svojím štvrtým žalobným dôvodom Maďarsko tvrdí, že ak Súdny dvor dospeje k záveru, že na prejednávanej vec sa uplatňujú medzinárodné právne normy a nie právo Únie, mal by spresniť osobnú pôsobnosť týchto noriem, aby tak jasne vymedzil uplatnenie článku 21 ZFEÚ a smernice 2004/38, pokiaľ ide o bilaterálne vzťahy medzi členskými štátmi. Súdny dvor by mal najmä spresniť, či sa tieto vymedzenia vzťahujú len na hlavy štátov, alebo aj na iné kategórie občanov Únie.

66. Slovenská republika sa domnieva, že otázka, ktoré osoby okrem hláv štátov sú vylúčené z pôsobnosti článku 21 ZFEÚ a smernice 2004/38, nemá nijaký vplyv na vyriešenie sporu.

Posúdenie Súdnym dvorom

67. Na účely rozhodnutia o týchto dvoch žalobných dôvodoch je potrebné pripomenúť, že cieľom konania podľa článku 259 ZFEÚ je určiť a zastaviť konanie členského štátu, ktoré je v rozpore s právom Únie (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 7. februára 1979, Francúzsko/Komisia, 15/76 a 16/76, Zb. s. 321, bod 27; zo 6. decembra 2007, Komisia/Nemecko, C-456/05, Zb. s. I-10517, bod 25, ako aj z 21. septembra 2010, Švédsko a i./API a Komisia, C-514/07 P, C-528/07 P a C-532/07 P, Zb. s. I-8533, bod 119).

68. Keďže cieľ Zmluvy spočíva v odstránení skutočne existujúcich nesplnení povinností členských štátov a ich následkov (rozsudok z 12. júla 1973, Komisia/Nemecko, 70/72, Zb. s. 813, bod 13), žaloba na základe článku 259 ZFEÚ týkajúca sa budúceho a prípadného nesplnenia povinností, alebo aj obmedzujúca sa len na žiadosť o výklad práva Únie je neprípustná.

69. Treba pritom konštatovať, že Maďarsko sa svojím druhým žalobným dôvodom obmedzuje jednak len na tvrdenia o nebezpečenstve spočívajúcom v nesplnení povinností vyplývajúcich z článkov 3 ZEÚ a 21 ZFEÚ, ako aj smernice 2004/38 v budúcnosti, a jednak neuvádza, že toto nebezpečenstvo, ak by sa skutočne preukázalo, predstavuje samo osebe nesplnenie povinností vyplývajúcich z práva Únie.

70. Čo sa týka štvrtého žalobného dôvodu, Maďarsko nenavrhuje Súdnemu dvoru, aby určil nesplnenie povinností, ktorého sa dopustila Slovenská republika, ale mu len ide o výklad práva Únie. Navyše tento výklad by mohol byť údajne potrebný na účely uplatnenia tohto práva na inú skutkovú situáciu, než o akú ide v prejednávanej veci. Okolnosti súvisiace s incidentom, ku ktorému došlo 21. augusta 2009 medzi Maďarskom a Slovenskou republikou, sa týkajú len prezidenta Maďarska a nie iných kategórií občanov.

71. Za týchto podmienok treba druhý a štvrtý žalobný dôvod zamietnuť ako neprípustné.

72. Vzhľadom na skutočnosť, že sa nevyhovelo ani jednému žalobnému dôvodu Maďarska, treba žalobu zamietnuť v celom rozsahu.

O trovách

73. Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Slovenská republika navrhla zaviazat Maďarsko na náhradu trov konania a to nemalo úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazat ho na náhradu trov konania.

74. Komisia, ktorá vstúpila do konania ako vedľajší účastník, znáša podľa odseku 4 prvého pododseku tohto istého článku svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol a vyhlásil:

- 1. Žaloba sa zamieta.**
- 2. Maďarsko je povinné nahradiť trovy konania.**
- 3. Európska komisia znáša svoje vlastné trovy konania.**

Podpisy

* Jazyk konania: slovenčina

Súdny dvor v tejto časti pripomína, aký je cieľ konania o porušení povinnosti.

Súdny dvor poukazuje na prípad neprípustnosti žaloby o porušenie povinnosti a to ak sa táto žaloba týka len prípadného budúceho porušenia povinnosti, alebo sa obmedzuje na žiadosť o výklad práva Únie. Konanie a rozhodnutie o žalobe o porušenie povinnosti je prípustné len, ak smeruje k odstráneniu skutočne existujúcich porušení povinnosti. Keďže druhý a štvrtý žalobný dôvod sa týkali výkladu práva Únie, ktorý by bol relevantný na iné skutkové situácie, ako bola skutková situácia v posudzovanom prípade, Súdny dvor uvedené žalobné dôvody odmietol ako neprípustné.

Výsledkom konania o porušení povinnosti je buď úplné alebo čiastočné zamietnutie žaloby alebo odsudzujúci rozsudok. V prípade odsudzujúceho rozsudku, Súdny dvor vo výroku rozsudku konštatuje, že sa členský štát dopustil porušenia konkrétneho ustanovenia práva Únie.

V tomto prípade Súdny dvor dospel k záveru, že Slovenská republika neporušila povinnosť, ktorá jej vyplýva zo zmlúv. Z uvedeného dôvodu Súdny dvor žalobu zamietol.

KONANIE O SÚLADE ZAMÝŠĽANEJ MEDZINÁRODNEJ ZMLUVY S PRIMÁRN- NYM PRÁVOM EURÓPSKEJ ÚNIE

I. VŠEOBECNE O KONANÍ

Právny rámec

Podľa článku 216 ods. 1 ZFEÚ môže Únia uzavierať dohody s jednou alebo viacerými tretími krajinami alebo medzinárodnými organizáciami, keď to ustanovujú zmluvy alebo keď je uzavretie dohody buď potrebné na dosiahnutie jedného z cieľov stanovených zmluvami v rámci politik Únie, alebo je ustanovené v právne záväznom akte Únie, alebo sa môže dotknúť spoločných pravidiel alebo pozmeniť ich pôsobnosť. Pod pojmom „dohoda“ v tomto prípade rozumieme medzinárodné zmluvy uzavreté Európskou úniou ako samostatným subjektom. Takéto medzinárodné zmluvy sú potom podľa článku 216 ods. 2 ZFEÚ záväzné pre inštitúcie Únie a členské štáty.

V zmysle článku 218 ods. 11 ZFEÚ môže členský štát, Európsky parlament, Rada alebo Komisia stanovisko Súdneho dvora k tomu, či je zamýšľaná dohoda v súlade s ustanoveniami zmlúv. Ak je stanovisko Súdneho dvora záporné, zamýšľaná dohoda nemôže nadobudnúť platnosť, pokiaľ nie je zmenená alebo doplnená, alebo pokiaľ nie sú zmluvy revidované.

Účel konania

Účelom tohto konania je zabezpečiť vnútorný súlad právneho systému Európskej únie ako aj jednotnosť a účinnosť únijskeho práva. Cieľom tejto *ex ante* kontroly je predísť komplikáciám, ktoré by vyplynuli z právnych sporov týkajúcich sa súladu medzinárodných zmlúv záväzných pre Úniu a jej členské štáty s primárnym právom Európskej únie.

Vecná príslušnosť

Vecne príslušným na konanie o súlade zamýšľanej medzinárodnej zmluvy s primárnym právom Európskej únie je Súdny dvor, čo vyplýva z článku 256 ZFEÚ, ktorý neurčuje konanie podľa článku 218 ods. 11 ZFEÚ ako jedno z tých, na ktoré je vecne príslušný Všeobecný súd.

Účinky rozhodnutia

Záporné stanovisko Súdneho dvora má za následok, že zamýšľaná dohoda nemôže nadobudnúť platnosť, pokiaľ nie je zmenená alebo doplnená, alebo pokiaľ nie sú zmluvy revidované.

II. ROZHODNUTIE

Štruktúra

1. Označenie rozhodnutia Súdneho dvora (v tomto prípade ide o stanovisko), označenie rozhodujúcej formácie Súdneho dvora a dátum rozhodnutia;
2. Kľúčové slová a obsah stanoviska;
3. Označenie predmetu konania, ktorým je v tomto prípade žiadosť o stanovisko Súdneho dvora podľa článku 218 ods. 11 ZFEÚ a označenie inštitúcie alebo členského štátu, ktorý podal žiadosť o stanovisko;
4. Zloženie formácie, ktorá v predmetnej veci rozhoduje, meno generálneho advokáta, meno tajomníka, dátum pojednávania, označenie inštitúcií Únie alebo členských štátov, ktoré predložili svoje pripomienky;
5. Žiadosť o stanovisko;
6. Skutkový a právny stav, ktorého posúdenie je nevyhnutné pre vydanie stanoviska;
7. Návrh zamýšľanej dohody;
8. Zhrnutie pripomienok inštitúcií Únie a/alebo členských štátov;
9. Stanovisko Súdneho dvora, ktoré sa spravidla skladá z dvoch častí – prvou je časť „O prípustnosti“, druhou je časť „O veci samej“ (ak však pripomienky týkajúce sa prípustnosti žiadosti predložené neboli, Súdny dvor sa prípustnosťou nezaobera);
10. Výrok rozhodnutia (odpoveď na žiadosť o stanovisko).

III. PRÍKLAD ROZHODNUTIA

* toto rozhodnutie je len verziou skrátenou verziou

STANOVISKO 2/13 SÚDNEHO DVORA (plénium)

z 18. decembra 2014

Obsah

- I – Žiadosť o stanovisko
- II – Inštitucionálny rámec a Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd
 - A – Rada Európy
 - B – Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd
 - 1. Hlava I EDĽP nazvaná „Práva a slobody“ a jej hmotnoprávne ustanovenia [...]
 - 4. Protokoly k EDĽP
- III – Vzťahy medzi Úniou a EDĽP
- IV – Proces pristúpenia
- V – Návrh dohody
 - A – Ustanovenia upravujúce samotné pristúpenie
 - B – Ostatné ustanovenia
- VI – Úvahy Komisie obsiahnuté v jej žiadosti o stanovisko
 - A – O prípustnosti
 - B – O veci samej

Poznámky k rozhodnutiu

Štatút Súdneho dvora EÚ explicitne neuvádza, že konanie podľa článku 218 ods. 11 ZFEÚ je konaním, kedy má Súdny dvor zasadať v pléne. Článok 16 Štatútu však uvádza, že ak Súdny dvor domnieva, že predložená vec je výnimočne dôležitá, môže sa po vypočutí generálneho advokáta rozhodnúť, že o veci rozhodne Súdny dvor zasadajúci v pléne.

Nie všetky stanoviská vydané na základe článku 218 ods. 11 ZFEÚ sú však výsledkom rozhodovania Súdneho dvora v pléne – napríklad stanovisko z 26. júla 2017, 1/15 bolo vydané po tom, čo Súdny dvor zasadal vo veľkej komore.

1. Článok 1 písm. a) protokolu č. 8 EÚ
[...]

6. Článok 3 protokolu č. 8 EÚ

VII – Zhrnutie hlavných úvah uvedených v pripomienkach predložených na Súdnom dvore

A – O prípustnosti žiadosti o stanovisko

B – O veci samej

1. Článok 1 písm. a) protokolu č. 8 EÚ
[...]

6. Článok 3 protokolu č. 8 EÚ

VIII – Zaujatie stanoviska Súdny dvorom

A – O prípustnosti

B – O veci samej

1. Úvodné poznámky

2. O zlučiteľnosti zamýšľanej dohody s primárnym právom Únie

a) O charakteristických znakoch a autonómii práva Únie

[...]

e) O charakteristických znakoch práva Únie týkajúcich sa súdneho preskúmania v oblasti SZBP

„Stanovisko vydané na základe článku 218 ods. 11 ZFEÚ – Návrh medzinárodnej dohody – Pristúpenie Európskej únie k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd – Zlučiteľnosť uvedeného návrhu so Zmluvou o EÚ a Zmluvou o FEÚ“

V konaní o stanovisku 2/13,

ktorého predmetom je žiadosť o stanovisko Súdneho dvora podľa článku 218 ods. 11 ZFEÚ, ktorú 4. júla 2013 podala Európska komisia,

SÚDNY DVOR (plénum),

v zložení: predseda V. Skouris, podpredseda K. Lenaerts, predsedovia komôr A. Tizzano (spravodajca), R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, A. Ó Caoimh, J.-C. Bonichot, C. Vajda a S. Rodin, sudcovia E. Juhász, A. Borg Barthet, J. Malenovský, E. Levits, A. Arabadžiev, C. Toader, M. Safjan, D. Šváby, M. Berger, A. Prechal, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund, J. L. da Cruz Vilaça a F. Biltgen,
generálna advokátka: J. Kokott,

tajomníci: A. Calot Escobar a M.-A. Gaudissart, vedúci sekcie,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaniach z 5. a zo 6. mája 2014,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Európska komisia, v zastúpení: L. Romero Requena, H. Krämer, C. Ladenburger a B. Smulders, splnomocnení zástupcovia,

– belgická vláda, M. Jacobs a C. Pochet, splnomocnené zástupkyne,

– bulharská vláda, v zastúpení: E. Petranova a D. Drambozova, splnomocnené zástupkyne,

[...]

– vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: S. Behzadi-Spencer, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci D. Beard, QC,

– Európsky parlament, v zastúpení: R. Passos, P. Schonard a E. Waldherr, splnomocnení zástupcovia,

Nariadenie pojednávania v rámci konania podľa článku 218 ods. 11 ZFEÚ má fakultatívny charakter.

Žiadosť o stanovisko sa doručuje členským štátom, Európskemu parlamentu, Rade a Európskej komisii. Predseda Súdneho dvora súčasne určí lehotu na predloženie písomných pripomienok.

– Rada Európskej únie, v zastúpení: H. Legal, F. Naert, T. Blanchet a P. Plaza García, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí generálnej advokátky,

vydáva toto

Stanovisko

I – Žiadosť o stanovisko

1. Žiadosť o stanovisko, ktorú Európska komisia predložila Súdnemu dvoru Európskej únie, znie:

„Je návrh dohody o prístupení Európskej únie k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd[, podpísanému v Ríme 4. novembra 1950, ďalej len ‚EDĽP‘] zlučiteľný so Zmluvami?“

2. Komisia Súdnemu dvoru predložila k svojej žiadosti tieto prílohy:

[...]

– návrh dôvodovej správy k Dohode o prístupení Európskej únie k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „návrh dôvodovej správy“ a spolu s ostatnými vyššie uvedenými nástrojmi „návrhy prístupových nástrojov“ alebo „zamýšľaná dohoda“).

II – Inštitucionálny rámec a Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd

A – Rada Európy

3. Medzinárodnou dohodou podpísanou v Londýne 5. mája 1949, ktorá nadobudla platnosť 3. augusta 1949 (ďalej len „Štatút Rady Európy“), zriadila skupina desiatich európskych štátov Radu Európy, ktorá má za cieľ dosiahnuť väčšiu jednotu medzi jej členmi na účely zachovania a uskutočnenia ideálov a princípov, ktoré sú ich spoločným dedičstvom, a uľahčiť ich hospodársky a sociálny rozvoj v Európe. V súčasnosti má Rada Európy 47 členov, medzi ktorými je všetkých 28 členských štátov Európskej únie (ďalej len „členské štáty“).

[...]

III – Vzťahy medzi Úniou a EDĽP

37. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sú základné práva neoddeliteľnou súčasťou všeobecných zásad práva Únie. V tomto ohľade sa Súdny dvor inšpiruje spoločnými ústavnými tradíciami členských štátov, ako aj usmerneniami, ktoré vyplývajú z medzinárodných právnych nástrojov ochrany ľudských práv, na ktorých tvorbe členské štáty spolupracovali alebo ku ktorým pristúpili (rozsudky Internationale Handelsgesellschaft, 11/70, EU:C:1970:114, bod 4, a Nold/Komisia, 4/73, EU:C:1974:51, bod 13). V tomto rámci Súdny dvor spresnil, že EDĽP má osobitný význam (pozri najmä rozsudky ERT, C-260/89, EU:C:1991:254, bod 41, a Kadi a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia, C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461, bod 283). Táto judikatúra bola kodifikovaná v článku F ods. 2 Zmluvy o Európskej únii (neskôr po zmene článok 6 ods. 2 EÚ).

[...]

IV – Proces pristúpenia

46. Na odporúčanie Komisie zo 17. marca 2010 prijala Rada 4. júna 2010 rozhodnutie o poverení začať rokovania o dohode o prístupení a Komisiu ustanovila za rokovaciu stranu.

[...]

V – Návrh dohody

49. Návrh dohody obsahuje ustanovenia, ktoré sa považujú za nevyhnutné na to, aby Únia mohla pristúpiť k EDĽP. Prvá skupina týchto ustanovení sa týka samotného pristúpenia a zavádza procesné mechanizmy,

O stanovisko môže Súdny dvor požiadať členský štát, Európsky parlament, Rada alebo Komisia.

Žiadosť o stanovisko sa môže týkať otázky, či je zamýšľaná dohoda v súlade s ustanoveniami primárneho práva, ako aj otázky, či Únia alebo niektorá z jej inštitúcií má právomoc takúto dohodu uzatvoriť. V tomto prípade ide o prvú z uvedených možností.

Nasledujúce časti stanoviska obsahujú všetky potrebné informácie týkajúce sa zamýšľanej medzinárodnej zmluvy. Spravidla obsahujú dôvody zamýšľaného uzavretia takejto zmluvy, právne predpisy, ktoré v tejto súvislosti bude potrebné vziať do úvahy ako aj dovtedy uskutočnené kroky smerujúce k uzavretiu zamýšľanej medzinárodnej zmluvy.

ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie účinného prístúpenia. Druhá skupina uvedených ustanovení, ktorá má čisto technickú povahu, upravuje zmeny tohto dohovoru, ktoré sú nevyhnutné vzhľadom na to, že podľa jeho znenia sa má uplatniť na členské štáty Rady Európy, zatiaľ čo Únia nie je ani štátom, ani členom tejto medzinárodnej organizácie. Ďalej táto druhá skupina obsahuje ustanovenia týkajúce sa ďalších nástrojov spojených s EDĽP, ako aj záverečné ustanovenia týkajúce sa nadobudnutia platnosti a doručenia ratifikačných a prístupových listín.

A – Ustanovenia upravujúce samotné prístúpenie

50. Vzhľadom na článok 59 ods. 2 EDĽP článok 1 ods. 1 návrhu dohody stanovuje, že Únia touto dohodou prístupuje k EDĽP, k dodatkovému protokolu a k protokolu č. 6, teda k obidvom protokolom, ktorých zmluvnými stranami sú už všetky členské štáty.

[...]

VI – Úvahy Komisie obsiahnuté v jej žiadosti o stanovisko

A – O prípustnosti

71. Podľa Komisie je jej žiadosť o stanovisko prípustná, keďže jednak má Súdny dvor k dispozícii všetky dostatočné poznatky na posúdenie zlučiteľnosti návrhu dohody so Zmluvami a jednak sa návrhy prístupových nástrojov, ktoré boli dohodnuté na úrovni rokovacích strán, nachádzajú v dostatočne pokročilom štádiu, aby sa mohli považovať za „zamýšľanú dohodu“ v zmysle článku 218 ods. 11 ZFEÚ. Okrem toho skutočnosť, že je ešte nevyhnutné prijať interné pravidlá, by nemala mať vplyv na prípustnosť žiadosti o stanovisko, lebo tieto pravidlá bude možné prijať, až keď bude dohoda o prístupení uzatvorená.

B – O veci samej

72. Pokiaľ ide o vecnú stránku, Komisia analyzuje súlad návrhu dohody s jednotlivými požiadavkami stanovenými v článku 6 ods. 2 ZEÚ a v protokole č. 8 EÚ. Navyše uvádza argumenty, ktoré majú doložiť, že zamýšľaná dohoda rešpektuje autonómiu právneho poriadku Únie z hľadiska dosahovania jej vlastných cieľov. Podľa Komisie treba totiž zabrániť tomu, aby v prípade, keď sa ESĽP alebo Výboru ministrov v rámci výkonu ich právomocí plynúcich z EDĽP predložil sporové konanie o výklade alebo uplatňovaní jedného ustanovenia alebo viacerých ustanovení EDĽP alebo dohody o prístupení, tieto orgány mohli vykladať pojmy uvedené v týchto nástrojoch spôsobom, ktorý by ich viedol k rozhodovaniu o právomociach prináležiacich Únii a jej členským štátom.

[...]

VII – Zhrnutie hlavných úvah uvedených v pripomienkach predložených na Súdnom dvore

108. V rámci tejto žiadosti o stanovisko predložili Súdnemu dvoru písomné pripomienky alebo na pojednávaní predniesli ústne vyjadrenia belgická, bulharská, cyperská, česká, dánska, estónska, fínska, francúzska, grécka a holandská vláda, Írsko, litovská, lotyšská, maďarská, nemecká, poľská, portugalská, rakúska, rumunská a slovenská vláda, vláda Spojeného kráľovstva, španielska, švédská a talianska vláda, ako aj Parlament a Rada.

[...]

A – O prípustnosti žiadosti o stanovisko

110. Pokiaľ ide o prípustnosť žiadosti o stanovisko, v podstate sa nespochybňuje, že predmetom žiadosti je skutočne „zamýšľaná dohoda“ v

Návrh dohody je dôležitou súčasťou žiadosti o stanovisko Súdneho dvora. Súdny dvor už totiž vo svojej judikatúre uviedol, že zatiaľ čo v prípade posúdenia existencie či neexistencie právomoci Únie uzavrieť určitú medzinárodnú zmluvu stačí, aby bol predmet takejto zmluvy známy pred začatím rokovania o nej, pokiaľ ide o otázku zlučiteľnosti takejto zmluvy s primárnym právom, Súdny dvor musí disponovať dostatočne presnými informáciami o podmienkach a pravidlách, ktoré by z uzavretia takejto medzinárodnej zmluvy vyvstávali.

V tejto časti stanoviska sú uvedené úvahy, resp. pripomienky žiadateľa o stanovisko. Tie sa môžu týkať prípustnosti takejto žiadosti aj veci samej.

V prípade konania podľa článku 218 ods. 11 ZFEÚ predkladá svoje pripomienky spravidla veľký počet vedľajších účastníkov. V tejto časti sú tieto pripomienky zhrnuté. Aj v tomto prípade sa pripomienky môžu týkať prípustnosti žiadosti o stanovisko ako aj veci samej.

zmysle článku 218 ods. 11 ZFEÚ a že Súdny dvor má k dispozícii všetky informácie potrebné na posúdenie jej zlučiteľnosti so Zmluvami, ako to sám požaduje (stanovisko 2/94, EU:C:1996:140, body 20 a 21).

[...]

B – O veci samej

1. Článok 1 písm. a) protokolu č. 8 EÚ

117. Všetky členské štáty a inštitúcie, ktoré sa v konaní vyjadrili, súhlasia s podstatnými úvahami Komisie a vyslovujú záver, že návrh dohody zachováva charakteristické znaky Únie a práva Únie, pokiaľ ide o osobitnú úpravu účasti Únie v kontrolných orgánoch EDĽP.

[...]

VIII – Zaujatie stanoviska Súdny dvorom

A – O prípustnosti

144. Niektoré členské štáty zúčastnené na tomto konaní vyjadrili pochybnosti o prípustnosti žiadosti Komisie o stanovisko v rozsahu, v akom obsahuje úvahy týkajúce sa interných pravidiel.

145. V tomto ohľade treba pripomenúť, že podľa článku 218 ods. 11 ZFEÚ môžu Parlament, Rada, Komisia alebo členský štát získať stanovisko Súdneho dvora k tomu, či je zamýšľaná dohoda v súlade s ustanoveniami Zmlúv. Účelom tohto ustanovenia je predísť komplikáciám, ktoré by mohli nastať, ak by bol na Súdnom dvore napadnutý súlad medzinárodných dohôd zaväzujúcich Úniu so Zmluvami (pozri stanoviská 2/94, EU:C:1996:140, bod 3; 1/08, EU:C:2009:739, bod 107, a 1/09, EU:C:2011:123, bod 47).

146. Prípadné rozhodnutie Súdneho dvora o vyslovení nesúladu medzinárodnej dohody zaväzujúcej Úniu so Zmluvami vzhľadom na jej obsah alebo postup, na základe ktorého bola uzavretá, vydané po jej uzavretí, by totiž nutne vyvolalo závažné ťažkosti nielen na úrovni Únie, ale aj na úrovni medzinárodných vzťahov a mohlo by spôsobiť ujmu všetkým dotknutým stranám vrátane tretích štátov (pozri stanoviská 3/94, EU:C:1995:436, bod 17, a 1/09, EU:C:2011:123, bod 48).

147. Na to, aby Súdny dvor mohol rozhodnúť o zlučiteľnosti ustanovení zamýšľanej dohody s ustanoveniami Zmlúv, je potrebné, aby mal k dispozícii dostatočné informácie o samotnom obsahu uvedenej dohody (pozri stanoviská 2/94, EU:C:1996:140, body 20 až 22, ako aj 1/09, EU:C:2011:123, bod 49).

148. V tomto prípade Komisia predložila Súdnemu dvoru návrhy prístupových nástrojov, v prípade ktorých už rokovacie strany dospeli k principiálnej dohode. Všetky tieto nástroje poskytujú dostatočne úplný a presný rámec podmienok, za ktorých by malo dôjsť k zamýšľanému pristúpeniu, a umožňujú tak Súdnemu dvoru posúdiť zlučiteľnosť uvedených návrhov so Zmluvami.

149. Naproti tomu, pokiaľ ide o interné pravidlá, treba uviesť, že vzhľadom na to, že neboli ešte prijaté, ich obsah má len hypotetickú povahu a skutočnosť, že svojou povahou sú súčasťou interného práva Únie, v každom prípade vylučuje možnosť, aby boli predmetom tohto konania o stanovisku, ktoré sa môže týkať len medzinárodných dohôd, ktorých uzatvorenie Únia zamýšľa.

150. Navyše overenie, ktoré má Súdny dvor vykonať v rámci konania o stanovisku a ktoré možno uskutočniť aj bez ohľadu na budúci obsah interných pravidiel, ktoré bude potrebné prijať, je striktné vymedzené Zmluvami, takže Súdny dvor sa musí obmedziť, ak nemá zasiahnuť do právomocí ostatných inštitúcií, ktoré sú poverené stanovením interných pravidiel nevyhnutných na zabezpečenie funkčnosti dohody o pristúpení, na

Po zhrnutí pripomienok žiadateľa o stanovisko a pripomienok vedľajších účastníkov sa s nimi vysporadúva v nasledujúcich častiach. V prípade, že ani žiadateľ o stanovisko, ani vedľajší účastníci nevyvidia pripomienky týkajúce sa prípustnosti žiadosti o stanovisko, sa Súdny dvor zaoberá len pripomienkami týkajúcimi sa veci samej.

Súdny dvor v tejto časti pripomína účel konania podľa článku 218 ods. 11 ZFEÚ ako aj význam ex ante kontroly súladu zamýšľanej medzinárodnej zmluvy.

Z uvedených bodov stanoviska vyplýva, že Súdny dvor disponuje dostatočnými informáciami o tom, aby rozhodol nielen o právomoci Únie uzavrieť zamýšľanú medzinárodnú zmluvu, ale – pokiaľ ide konkrétne o návrhy prístupových nástrojov – aj o zlučiteľnosti tejto medzinárodnej zmluvy s primárnym právom Európskej únie.

preskúmanie zlučiteľnosti dohody o pristúpení so Zmluvami a uistiť sa nielen o tom, že táto dohoda neporušuje nijaké ustanovenie primárneho práva, ale aj o tom, že obsahuje všetky ustanovenia, ktoré primárne právo prípadne vyžaduje.

151. Z toho vyplýva, že závery týkajúce sa uvedených interných pravidiel, ku ktorým dospeli Komisia, ako aj členské štáty a ostatné inštitúcie, ktoré v konaní na Súdnom dvore predložili pripomienky, sú na účely preskúmania tejto žiadosti o stanovisko irelevantné, a nemôžu teda spochybniť jej prípustnosť.

152. Táto žiadosť o stanovisko je teda prípustná.

B – O veci samej

1. Úvodné poznámky

153. Pred samotnou analýzou žiadosti Komisie o stanovisko treba na úvod uviesť, že na rozdiel od stavu práva Spoločenstva platného v dobe, keď Súdny dvor vydal svoje stanovisko 2/94 (EU:C:1996:140), existuje od nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy špecifický právny základ na pristúpenie Únie k EDĽP, ktorý je obsiahnutý v článku 6 ZEÚ.

[...]

2. O zlučiteľnosti zamýšľanej dohody s primárnym právom Únie

178. Aby bolo možné zaujať postoj k žiadosti Komisie o stanovisko, treba overiť, či zamýšľanou dohodou môžu byť nepriaznivo dotknuté vyššie pripomenuté charakteristické znaky práva Únie a – ako zdôraznila samotná Komisia – autonómia práva Únie pri výklade a uplatňovaní základných práv, tak ako sú uznané právom Únie a najmä Chartou, a tiež preskúmať, či inštitucionálne a procesné mechanizmy upravené touto dohodou zabezpečujú dodržiavanie podmienok stanovených Zmluvami na pristúpenie Únie k EDĽP.

[...]

200. Vzhľadom na predchádzajúce treba konštatovať, že pristúpenie Únie k EDĽP, tak ako je upravené návrhom dohody, môže zasiahnuť do charakteristických znakov práva Únie a jeho autonómie.

[...]

258. S ohľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba konštatovať, že keďže zamýšľaná dohoda:

- môže ohroziť charakteristické znaky a autonómiu práva Únie, pretože nezaručuje koordináciu medzi článkom 53 EDĽP a článkom 53 Charty, nebráni riziku ohrozenia zásady vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi v právo Únie a neupravuje nijakú väzbu medzi mechanizmom zavedeným protokolom č. 16 a konaním o prejudiciálnej otázke upraveným v článku 267 ZFEÚ,
- môže ohroziť článok 344 ZFEÚ, lebo nevyklučuje možnosť, že spory medzi členskými štátmi alebo medzi členskými štátmi a Úniou týkajúce sa uplatňovania EDĽP v rámci vecnej pôsobnosti práva Únie budú predkladané ESĽP,
- neupravuje podmienky fungovania inštitútu spolužalovaného a predchádzajúceho zapojenia Súdneho dvora, ktoré by umožňovali zachovať charakteristické znaky Únie a práva Únie, a
- nerešpektuje charakteristické znaky práva Únie týkajúce sa súdneho preskúmania aktov, konaní či opomenutí Únie v oblasti SZBP, pretože súdnym preskúmaním niektorých týchto aktov, konaní či opomenutí poveruje výlučne externý orgán vo vzťahu k Únii, je nezlučiteľná s článkom 6 ods. 2 ZEÚ a s protokolom č. 8 EÚ.

V dôsledku toho Súdny dvor (plénium) vydáva toto stanovisko:

Dohoda o pristúpení Európskej únie k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je nezlučiteľná s článkom 6 ods. 2 ZEÚ a s protokolom (č. 8) k článku 6 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii o pristúpení Únie k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podpisy

Súdny dvor v tomto bode stanoviska zhrnul dôvody jeho rozhodnutia o žiadosti o stanovisko, v iných stanoviskách sa však takéto zhrnutie na záver nemusí nevyhnutne nachádzať.

V dôsledku negatívneho rozhodnutia o žiadosti o stanovisko nebude môcť zamýšľaná medzinárodná zmluva nadobudnúť platnosť, pokiaľ nebude zmenená alebo doplnená, alebo pokiaľ nedôjde k zmene primárneho práva.

INÉ TYPY KONANÍ PRED SÚDNYM DVOROM EÚ

I. KONANIE PODĽA ČL. 260 ODS. 2 ZFEÚ O VYNÚTENÍ ROZSUDKU SÚDNEHO DVORA

Po tom, čo Súdny dvor v konaniach podľa článkov 258 a 259 ZFEÚ konštatuje porušenie povinnosti členského štátu vyplývajúcej mu z práva Európskej únie, je tento členský štát povinný urobiť potrebné opatrenia, aby vyhovel rozsudku Súdneho dvora. Môže však nastať aj situácia, že členský štát tieto opatrenia neprijme, v dôsledku čoho bude pred Súdnym dvorom iniciované konanie o vynútení rozsudku Súdneho dvora podľa článku 260 ods. 2 ZFEÚ.

Aktívne legitimovaným subjektom na podanie žaloby v rámci tohto konania je **Európska komisia**, ktorá v prípade, že sa domnieva, že členský štát neprijal potrebné opatrenia, aby vyhovel rozsudku Súdneho dvora, môže predložiť vec Súdnemu dvoru. Nevyhnutným predpokladom podania žaloby v rámci tohto konania je však **výzva**, ktorú Európska komisia zašle členskému štátu a v ktorej mu určí lehotu na predloženie pripomienok, resp. na vyhovenie rozsudku Súdneho dvora.

Predsúdne štádium konania o vynútení rozsudku

Výňatok z rozsudku Súdneho dvora zo 4. júla 2018, Európska komisia proti Slovenskej republike, C-626/16, EU:C:2018:525

„8. V rozsudku C-331/11 Súdny dvor rozhodol, že Slovenská republika si tým, že povolila prevádzkovanie skládky odpadov Žilina – Považský Chlmec bez plánu úpravy skládky a bez toho, aby bolo prijaté konečné rozhodnutie o tom, či táto skládka môže pokračovať vo svojej prevádzke na základe schváleného plánu úpravy, nespĺnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 14 písm. a) až c) smernice 1999/31.

Konanie pred podaním žaloby podľa článku 260 ods. 2 ZFEÚ a konanie pred Súdnym dvorom

9. V rámci kontroly vykonania rozsudku C-331/11 Komisia listom z 30. apríla 2013 vyzvala Slovenskú republiku, aby ju informovala o opatreniach, ktoré boli prijaté na účely vykonania tohto rozsudku, a zároveň predložila časový harmonogram na prijatie prípadných ďalších opatrení.

10. Slovenská republika vo svojej odpovedi zo 7. júna 2013 uviedla, že správny orgán príslušný v oblasti životného prostredia začal 31. mája 2013 nové konanie na účely vydania zmeny integrovaného povolenia predmetnej skládky. Uviedla tiež, že má v úmysle uzatvoriť túto skládku a zaistiť monitorovanie tejto skládky po jej uzatvorení, pričom konečné rozhodnutie v tejto veci sa má prijať najneskôr 31. októbra 2013.

11. Dňa 21. novembra 2013 Komisia adresovala Slovenskej republike výzvu, v ktorej ju upozornila, že doposiaľ nespĺnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z rozsudku C-331/11, a vyzvala tento členský štát, aby v lehote dvoch mesiacov predložil svoje pripomienky.

12. Dňa 13. januára 2014 Slovenská republika v odpovedi na túto výzvu Komisiu informovala, že 21. októbra 2013 bolo prijaté rozhodnutie o uzatvorení a rekultivácii častí 2a a 2b predmetnej skládky, ale že konanie týkajúce sa uzatvorenia a rekultivácie časti 2c tejto skládky bolo prerušené z dôvodu majetkovoprávných sporov týkajúcich sa pozemkov, na ktorých sa nachádza táto časť skládky. Podľa tejto odpovede však bolo v každom prípade od 7. januára 2014 prevádzkovanie skládky zakázané.

[...]

19. Keďže Komisia sa domnievala, že Slovenská republika neprijala v požadovanej lehote opatrenia potrebné na vykonanie rozsudku C-331/11, podala podľa článku 260 ods. 2 ZFEÚ túto žalobu.“

Poznámky k rozhodnutiu

V rozsudku sa uvádza aj výsledok konania podľa článku 258, resp. 259 ZFEÚ, ktoré predchádzalo konaniu podľa článku 260 ods. 2 ZFEÚ.

List z 30. apríla 2013 predstavuje výzvu, ktorú Európska komisia adresovala členskému štátu.

Ak sa aj po uplynutí lehoty určenej vo výzve Komisia domnieva, že členský štát neprijal potrebné opatrenia, aby vyhovel rozsudku Súdneho dvora, **môže podať žalobu na Súdny dvor**. V tejto žalobe okrem argumentov týkajúcich sa namietaného nesplnenia povinnosti zo strany členského štátu Komisia uvádza aj **návrh finančných sankcií**, ktoré môžu mať formu **paušálnej pokuty** alebo **penále**. Stanovenie týchto sankcií zo strany Komisie zohľadňuje závažnosť porušenia, jeho trvanie ako aj potrebu zabezpečiť odstrašujúci účinok sankcie, aby sa predchádzalo ďalším porušeniam. Paušálnu pokutu aj penále možno kumulovať, pričom paušálna pokuta sankcionuje porušovanie povinnosti medzi prvým rozsudkom o nesplnení povinnosti a rozsudkom prijatým v rámci konania podľa článku 260 ods. 2, zatiaľ čo penále sankcionuje každý ďalší deň omeškania od vynesenia rozsudku podľa článku 260 ods. 2 ZFEÚ a má tak podnietiť členský štát k tomu, aby čo najskôr ukončil neplnenie svojich povinností.

Návrh finančných sankcií a rozhodnutie o nich

Výňatok z rozsudku Súdneho dvora zo 4. júla 2018, Európska komisia proti Slovenskej republike, C-626/16, EU:C:2018:525

„O peňažných sankciách

63. Komisia po tom, čo objasnila, že pretrvávajúce nevykonanie rozsudku Súdneho dvora je vážnym porušením zásady zákonnosti a právnej istoty v Únii, navrhuje uložiť Slovenskej republike zaplatiť nielen penále, ale aj paušálnu pokutu.

[...]

O penále

Argumentácia účastníkov konania

65. Komisia pripomína, že podľa oznámenia z roku 2005 výška sankcie vychádza z troch základných kritérií, a to závažnosti porušenia, jeho trvania a nevyhnutnosti zabezpečiť odstrašujúci charakter samotnej sankcie.

66. Pokiaľ ide o závažnosť konštatovaného porušenia, Komisia v prvom rade zdôrazňuje dôležitosť pravidiel Únie, ktoré sú predmetom porušenia, teda pravidiel uvedených v smernici 1999/31, ako aj v druhom rade dôsledky tohto porušenia pre všeobecné záujmy a záujmy jednotlivcov, ako najmä ochrana ľudského zdravia a životného prostredia. V tomto ohľade uvádza, že táto ochrana si vyžaduje, aby bol na skládku ukladaný len taký odpad, ktorý neohrozuje ľudské zdravie a životné prostredie. Preto je podľa článku 14 tejto smernice potrebné konečné rozhodnutie príslušných orgánov o tom, či prevádzka existujúcich skládok môže pokračovať, alebo či tieto skládky majú byť čo najrýchlejšie uzatvorené. Rovnako článok 13 uvedenej smernice stanovuje požiadavky v súvislosti s postupom uzatvárania skládok a starostlivosti o ne po skončení ich prevádzky. V treťom rade Komisia navrhuje, aby sa zohľadnila skutočnosť, že ide o jedinú skládku a dotknutá zemepisná oblasť sa obmedzuje na okolie skládky, ako aj okolnosť, že ukladanie odpadu na túto skládku bolo od 30. decembra 2013 pozastavené. Ako poľahčujúcu okolnosť treba tiež zohľadniť opatrenia, ktoré Slovenská republika prijala, aby vyhovel rozsudku C-331/11, a to napriek tomu, že tieto opatrenia nie sú dostatočné.

67. Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti sa Komisia domnieva, že na stupnici od 1 do 20 stanovenej oznámením z roku 2005 treba stanoviť koeficient závažnosti 2.

Komisia uvádza kritériá, na základe ktorých vypočítala navrhovanú výšku sankcie. Tieto kritériá možno nájsť v oznámení Komisie č. SEK(2005)1658 s názvom Uplatňovanie článku 228 Zmluvy o ES.

68. Pokiaľ ide o trvanie porušenia, Komisia uvádza, že o začatí tohto konania rozhodla 65 mesiacov po vyhlásení rozsudku C-331/11, čo odôvodňuje uplatnenie koeficientu 3.

69. Pokiaľ ide o koeficient súvisiaci s platobnou schopnosťou postihovaného členského štátu, nazývaný faktor „n“, Komisia pripomína, že oznámenie z roku 2005 stanovuje pre Slovenskú republiku tento faktor na 1,69.

70. Na základe toho Komisia dospela k záveru, že podľa vzorca uvedeného v tomto oznámení by malo primerané denné penále predstavovať 6793,80 eura.

[...]

Posúdenie Súdny dvorom

74. Podľa ustálenej judikatúry je uloženie penále v zásade odôvodnené len vtedy, ak nesplnenie povinnosti spočíva v nevykonaní rozsudku, ktorý mu predchádza, trvá až do posúdenia skutkových okolností Súdny dvorom (rozsudok zo 7. septembra 2016, Komisia/Grécko, C-584/14, EU:C:2016:636, bod 70 a citovaná judikatúra).

75. V prejednávanej veci ide o tento prípad.

[...]

82. Súdny dvor pri výkone jeho voľnej úvahy v danej oblasti prináleží, aby stanovil také penále, ktoré je jednak prispôbené okolnostiam a jednak primerané zistenému nesplneniu povinnosti, ako aj platobnej schopnosti dotknutého členského štátu (rozsudok z 15. októbra 2015, Komisia/Grécko, C-167/14, neuvyverejnený, EU:C:2015:684, bod 52 a citovaná judikatúra).

83. Návrhy Komisie týkajúce sa penále nie sú pre Súdny dvor záväzné a sú iba užitočným návodom. Rovnako tak usmernenia, ktoré sú uvedené v oznámeniach Komisie, nie sú pre Súdny dvor záväzné, ale iba prispievajú k zabezpečeniu transparentnosti, predvídateľnosti a právnej istoty opatrení samotnej Komisie, keď táto inštitúcia predkladá návrhy Súdny dvor. V rámci konania podľa článku 260 ods. 2 ZFEÚ týkajúceho sa nesplnenia povinnosti, ktoré pretrváva v členskom štáte napriek tomu, že rovnaké nesplnenie už bolo konštatované v prvom rozsudku vydanom na základe článku 258 ZFEÚ, musí mať Súdny dvor možnosť voľne stanoviť výšku a spôsob platby uloženého penále, ktoré považuje za primerané, aby motivovalo tento členský štát na ukončenie nesplnenia povinností vyplývajúcich z tohto prvého rozsudku Súdneho dvora (rozsudok z 22. júna 2016, Komisia/Portugalsko, C-557/14, EU:C:2016:471, bod 69).

84. Medzi základné kritériá, ktoré je na účely stanovenia výšky penále potrebné zohľadniť na zabezpečenie donucovacieho charakteru tohto penále, aby sa právo Únie uplatňovalo jednotne a účinne, v zásade patria závažnosť porušenia, jeho trvanie a platobná schopnosť dotknutého členského štátu. Na účely uplatňovania týchto kritérií je potrebné zohľadniť najmä dôsledky, ktoré má nevykonanie rozsudku na súkromné a verejné záujmy, ako aj naliehavosť dosiahnutia toho, aby si dotknutý členský štát splnil svoje povinnosti (rozsudok z 22. júna 2016, Komisia/Portugalsko, C-557/14, EU:C:2016:471, bod 70).

[...]

93. Slovenskej republike treba preto uložiť povinnosť zaplatiť Komisii penále vo výške 5000 eur za každý deň omeškania pri vykonaní opatrení potrebných na dosiahnutie súladu s rozsudkom C-331/11 odo dňa vyhlásenia tohto rozsudku až do dňa vykonania uvedeného rozsudku.

Súdny dvor pripomína, že návrhy Komisie preň nie sú záväzné.

Súdny dvor v tejto časti uvádza kritériá rozhodujúce pre stanovenie výšky penále.

O paušálnej pokute

[...]

Posúdenie Súdnym dvorom

96. Súdny dvor je v rámci výkonu voľnej úvahy, ktorá mu prináleží v danej oblasti, oprávnený kumulatívne uložiť penále a paušálnu pokutu (rozsudok z 22. februára 2018, Komisia/Grécko, C-328/16, EU:C:2018:98, bod 116 a citovaná judikatúra).

97. Uloženie paušálnej pokuty sa zakladá hlavne na hodnotení dôsledkov, ktoré má nesplnenie povinností dotknutým členským štátom na súkromné a verejné záujmy, najmä ak nesplnenie povinnosti pretrvávalo počas dlhého obdobia po vyhlásení rozsudku, v ktorom bolo pôvodne určené (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. mája 2014, Komisia/Španielsko, C-184/11, EU:C:2014:316, bod 59).

98. Uloženie paušálnej pokuty a stanovenie jej výšky v každom konkrétnom prípade nutne závisí od všetkých relevantných faktorov, ktoré sa týkajú tak charakteristík konštatovaného nesplnenia povinnosti, ako aj samotného postoja dotknutého členského štátu, ktorého sa konanie začaté podľa článku 260 ZFEÚ týka. V tomto smere tento článok poskytuje Súdnemu dvoru širokú mieru voľnej úvahy pri rozhodovaní, či uloží alebo neuloží túto sankciu, a prípadne pri stanovení jej výšky (rozsudok z 2. decembra 2014, Komisia/Taliansko, C-196/13, EU:C:2014:2407, bod 114).

[...]

106. V dôsledku toho je potrebné uložiť Slovenskej republike povinnosť zaplatiť Komisii paušálnu pokutu vo výške 1000000 eur.“

V tejto časti Súdny dvor uvádza kritériá rozhodujúce pre stanovenie výšky paušálnej pokuty.

V prípade, že je žaloba Európskej komisie dôvodná, Súdny dvor v rozsudku **konštatuje porušenie povinnosti** vyplývajúcej z článku 260 ods. 1 ZFEÚ (povinnosť členského štátu urobiť potrebné opatrenia, aby vyhovel rozsudku Súdneho dvora vydaného v rámci konania podľa článku 258, resp. 259 ZFEÚ) a členskému štátu môže uložiť pokutu a/alebo penále.

II. KONANIE O NÁHRADE ŠKODY

Podľa článku 268 ZFEÚ má Súdny dvor Európskej únie právomoc rozhodovať spory o náhrade škody podľa článku 340 ods. 2 a 3 ZFEÚ. V zmysle odseku 2 tohto ustanovenia **Únia v prípade mimozmluvnej zodpovednosti naprávi akékoľvek škody spôsobené vlastnými orgánmi alebo pracovníkmi** pri výkone ich funkcií. Taktiež je podľa odseku 3 tohto ustanovenia Európska centrálna banka povinná nahradiť akúkoľvek škodu spôsobenú ňou alebo jej zamestnancami pri plnení ich povinností v súlade so všeobecnými zásadami spoločnými pre právne poriadky členských štátov. **Vecná príslušnosť** na rozhodovanie o týchto sporoch je daná **Všeobecnému súdu**.

Aktívne legitimovaným subjektom v tomto konaní je každý **subjekt, ktorému škoda vznikla**.

Pasívne legitimovaným subjektom je **Európska únia**, ktorú v konaní zastupuje orgán, ktorý konal protiprávne.

Výňatok z rozsudku Všeobecného súdu z 2. júla 2019, Fulmen proti Rade Európskej únie, T-405/15, EU:T:2019:469

„ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (prvá komora)
z 2. júla 2019 (*1)

Mimozmluvná zodpovednosť – Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika – Reštriktívne opatrenia prijaté voči Iránskej islamskej republike – Zmrazenie finančných prostriedkov – Náhrada škody, ktorá údajne vznikla v dôsledku zápisu a ponechania mena žalobkyne na zoznamoch osôb a subjektov, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia – Majetková škoda – Nemajetková ujma

Vo veci T-405/15,

Fulmen, so sídlom v Teheráne (Irán), v zastúpení: A. Bahrami a N. Korogianakis, advokáti,

žalobkyňa,

proti

Rade Európskej únie, v zastúpení: R. Liudvinaviciute-Cordeiro a M. Bishop, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorú v konaní podporuje:

Európska komisia, v zastúpení: pôvodne A. Aresu a D. Gauci, neskôr A. Aresu a R. Tricot, splnomocnení zástupcovia,

vedľajší účastník konania,

ktorej predmetom je žaloba na základe článku 268 ZFEÚ o náhradu škody, ktorá žalobkyni údajne vznikla v dôsledku prijatia rozhodnutia Rady 2010/413/SZBP z 26. júla 2010 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu a o zrušení spoločnej pozície 2007/140/SZBP (Ú. v. EÚ L 195, 2010, s. 39), vykonávacieho nariadenia Rady (EÚ) č. 668/2010 z 26. júla 2010, ktorým sa vykonáva článok 7 ods. 2 nariadenia (ES) č. 423/2007 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu (Ú. v. EÚ L 195, 2010, s. 25), rozhodnutia Rady 2010/644/SZBP z 25. októbra 2010, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie

Poznámky k rozhodnutiu

2010/413/SZBP (Ú. v. EÚ L 281, 2010, s. 81), a nariadenia Rady (EÚ) č. 961/2010 z 25. októbra 2010 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 423/2007 (Ú. v. EÚ L 281, 2010, s. 1), ktorými bolo meno žalobkyne zapísané a ponechané na zoznamoch osôb a subjektov, na ktoré sa vzťahovali reštriktívne opatrenia,

VŠEOBECNÝ SÚD (prvá komora),

v zložení: predsedníčka komory I. Pelikánová (spravodajkyňa), sudcovia V. Valančius a U. Öberg,

tajomníčka: M. Marescaux, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 11. decembra 2018,

vyhlásil tento

Rozsudok

I. Okolnosti predchádzajúce sporu

1. Táto vec súvisí s reštriktívnymi opatreniami, ktoré boli zavedené s cieľom vyvinúť na Iránsku islamskú republiku tlak, aby ukončila jadrové aktivity predstavujúce nebezpečenstvo šírenia a vývoja nosičov jadrových zbraní (ďalej len „šírenie jadrových zbraní“).

2. Žalobkyňou je iránska spoločnosť Fulmen pôsobiaca okrem iného v odvetví elektrických zariadení.

3. V rámci Európskej únie boli prijaté spoločná pozícia Rady 2007/140/SZBP z 27. februára 2007 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu (Ú. v. EÚ L 61, 2007, s. 49) a nariadenie Rady (ES) č. 423/2007 z 19. apríla 2007 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu (Ú. v. EÚ L 103, 2007, s. 1).

[...]

5. Pokiaľ išlo o dotknuté právomoci Európskeho spoločenstva, článok 7 ods. 2 nariadenia č. 423/2007 stanovoval zmrazenie finančných prostriedkov osôb, subjektov a orgánov, ktoré Rada Európskej únie označila za osoby, ktoré sa podieľajú na šírení jadrových zbraní podľa článku 5 ods. 1 písm. b) spoločnej pozície 2007/140. Zoznam týchto osôb, subjektov a orgánov tvoril prílohu V nariadenia č. 423/2007.

[...]

7. Článok 20 ods. 1 rozhodnutia 2010/413 stanovuje zmrazenie finančných prostriedkov viacerých kategórií subjektov. Toto ustanovenie sa okrem iného týka „osôb a subjektov..., ktoré sú zapojené do [šírenia jadrových zbraní], alebo sú [s touto činnosťou] spojené alebo [ju] podporujú, alebo osôb alebo subjektov, ktoré konajú v ich mene alebo podľa ich pokynov, alebo subjektov, ktoré vlastnia alebo kontrolujú, a to aj nezákonnými prostriedkami,... ako sa uvádzajú v prílohe II“.

[...]

9. Rada prijala 25. októbra 2010 nariadenie (EÚ) č. 961/2010 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 423/2007 (Ú. v. EÚ L 281, 2010, s. 1).

10. Od prijatia rozhodnutia 2010/413 26. júla 2010 bolo meno žalobkyne Radou zaradené na zoznam osôb, subjektov a orgánov uvedených v tabuľke I prílohy II uvedeného rozhodnutia.

11. V dôsledku toho bolo vykonávacím nariadením Rady (EÚ) č. 668/2010 z 26. júla 2010, ktorým sa vykonáva článok 7 ods. 2 nariadenia č. 423/2007 (Ú. v. EÚ L 195, 2010, s. 25), meno žalobkyne zaradené na zoznam osôb, subjektov a orgánov uvedených v tabuľke I prílohy V nariadenia č. 423/2007. Prijatie vykonávacieho nariadenia č. 668/2010 malo za následok zmrazenie finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov žalobkyne.

16. Keďže nariadenie č. 423/2007 bolo zrušené nariadením č. 961/2010, Rada zaradila meno žalobkyne do bodu 13 tabuľky B prílohy VIII nariadenia č. 961/2010. V dôsledku toho sú finančné prostriedky žalobkyne odvtedy zmrazené na základe článku 16 ods. 2 nariadenia č. 961/2010.

[...]

18. Rozsudkom z 21. marca 2012, Fulmen a Mahmoudian/Rada (T-439/10 a T-440/10, EU:T:2012:142), Všeobecný súd vyhlásil rozhodnutie 2010/413, vykonávacie nariadenie č. 668/2010, rozhodnutie 2010/644 a nariadenie č. 961/2010 za neplatné v rozsahu, v akom sa tieto týkali pána Fereydouna Mahmoudiana a žalobkyne.

[...]

23. Vykonávacím nariadením Rady (EÚ) č. 1361/2013 z 18. decembra 2013, ktorým sa vykonáva nariadenie č. 267/2012 (Ú. v. EÚ L 343, 2013, s. 7), Rada vyvodila dôsledky z rozsudku z 28. novembra 2013, Rada/Fulmen a Mahmoudian (C-280/12 P, EU:C:2013:775), a vymazala meno žalobkyne zo zoznamov osôb a subjektov, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia, uvedených, v príslušnom poradí, v prílohe II rozhodnutia 2010/413 a v prílohe IX nariadenia č. 267/2012, a to s účinnosťou od 19. decembra 2013. Odvtedy už meno žalobkyne nebolo na žiaden zoznam znovu zapísané.

II. Konanie a návrhy účastníkov konania

[...]

40. Žalobkyňa navrhuje, aby Všeobecný súd:

- vyhlásil žalobu za prípustnú a dôvodnú,
- uložil Rade povinnosť zaplatiť jej sumu 11009560 eur ako náhradu majetkovej škody, ktorá jej vznikla, a sumu 100000 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpela,
- uložil Rade povinnosť nahradiť trovy konania.

41. Rada a Komisia navrhujú, aby Všeobecný súd:

- žalobu zamietol,
- uložil žalobkyni povinnosť nahradiť trovy konania.

III. Právny stav

A. O právomoci Všeobecného súdu

42. Rada v duplike na základe rozsudku z 18. februára 2016, Jannatian/Rada (T-328/14, neuvverejnený, EU:T:2016:86), namieta, že v rozsahu, v akom žalobkyňa svoju žalobu o náhradu škody založila na protiprávnosti zápisu jej mena do zoznamu uvedeného v prílohe II rozhodnutia 2010/413, zmeneného rozhodnutím 2010/644, Všeobecný súd nemá právomoc o tejto žalobe rozhodnúť, keďže článok 275 druhý odsek ZFEÚ nepriznáva Všeobecnému súdu právomoc rozhodnúť o žalobe o náhradu škody odôvodnenej protiprávnosťou aktu, ktorý je súčasťou spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP).

43. Žalobkyňa v odpovedi na otázku, ktorú jej položil Všeobecný súd na pojednávaní, keď ju vyzval, aby predložila svoje pripomienky k námietke neprípustnosti vznesenej Radou, spresnila, že touto žalobou mala v úmysle žiadať o náhradu škody, ktorá bola spôsobená výlučne nariadeniami prijatými Radou, o čom sa urobil záznam do zápisnice z pojednávania. Vzhľadom na uvedenú odpoveď je potrebné konštatovať, že žalobkyňa v podstate druhú časť žalobných návrhov zmenila tak, že nakoniec navrhuje len to, aby Všeobecný súd zaviazal Radu, aby jej zaplatila sumu 11009560 eur ako náhradu majetkovej škody, ktorá jej vznikla v dôsledku protiprávneho zápisu jej mena do zoznamov pripojených k vykonávaciemu nariadeniu č. 668/2010 a k nariadeniu č. 961/2010 (ďalej len „sporné zoznamy“), a sumu 100000 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpela v dôsledku toho istého zápisu.

Konaniu o náhrade škody už podľa súčasnej judikatúry Súdneho dvora EÚ nemusí nevyhnutne predchádzať konanie o neplatnosť aktu. V skoršej judikatúre sa však s požiadavkou zrušenia aktu, ktorý mal škodu spôsobiť, možno stretnúť.

Rada v tomto prípade poukazuje na obmedzenie všeobecnej právomoci Súdneho dvora Európskej únie upravené v článku 275 ZFEÚ, podľa ktorého Súdny dvor Európskej únie nemá právomoc, pokiaľ ide o ustanovenia týkajúce sa spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, ani pokiaľ ide o akty prijaté na ich základe.

44. V každom prípade treba pripomenúť, že podľa článku 129 rokovacieho poriadku môže Všeobecný súd kedykoľvek aj bez návrhu, po vypočutí účastníkov konania, rozhodnúť o prekážkach konania z dôvodu verejného záujmu, medzi ktoré podľa judikatúry patrí právomoc súdu Únie rozhodovať o žalobe [...].

45. Z judikatúry preto vyplýva, že aj keď žaloba o náhradu škody, ktorá údajne vznikla v dôsledku prijatia aktu v oblasti SZBP, nepatrí do právomoci Všeobecného súdu [...], napriek tomu Všeobecný súd vždy potvrdil svoju právomoc rozhodovať o žalobe o náhradu škody, ktorá osobe alebo subjektu údajne vznikla z dôvodu reštriktívnych opatrení prijatých voči ich osobe podľa článku 215 ZFEÚ [...].

46. Inak to nemôže byť, ani pokiaľ ide o žalobu o náhradu škody, ktorá osobe alebo subjektu údajne vznikla z dôvodu reštriktívnych opatrení prijatých voči ich osobe podľa článku 291 ods. 2 ZFEÚ.

47. Podľa judikatúry totiž žiadne ustanovenie Zmluvy o FEÚ nestanovuje, že by jej šiesta časť, ktorá sa týka inštitucionálnych a finančných ustanovení, nebola na oblasť reštriktívnych opatrení uplatniteľná. Uplatnenie článku 291 ods. 2 ZFEÚ, podľa ktorého „ak sú potrebné jednotné podmienky na vykonávanie právne záväzných aktov Únie, tieto akty zveria vykonávacie právomoci Komisii alebo v osobitných, náležite odôvodnených prípadoch a v prípadoch ustanovených v článkoch 24 a 26 Zmluvy o Európskej únii Rade“, tak nie je vylúčené, pokiaľ sú podmienky stanovené v tomto ustanovení splnené (rozsudok z 1. marca 2016, National Iranian Oil Company/Rada, C-440/14 P, EU:C:2016:128, bod 35).

48. Pokiaľ ide o túto vec, reštriktívne opatrenia prijaté voči žalobkyni rozhodnutím 2010/413, ktoré bolo následne zmenené a doplnené rozhodnutím 2010/644, boli vykonané vykonávacím nariadením č. 668/2010 prijatým podľa článku 291 ods. 2 ZFEÚ a nariadením č. 961/2010 prijatým podľa článku 215 ZFEÚ.

49. Z toho vyplýva, že aj keď Všeobecný súd nemá právomoc rozhodnúť o žalobe žalobkyne o náhradu škody v rozsahu, v akom sa podľa nej má nahradiť škoda, ktorá jej údajne vznikla z dôvodu prijatia rozhodnutia 2010/413, ktoré bolo následne zmenené rozhodnutím 2010/644, napriek tomu má Všeobecný súd právomoc rozhodnúť o tej istej žalobe v rozsahu, v akom sa podľa nej má nahradiť škoda, ktorá žalobkyni údajne vznikla z dôvodu výkonu tohto rozhodnutia vykonávacím nariadením č. 668/2010 a nariadením č. 961/2010 (ďalej len „sporné akty“).

50. Preto treba konštatovať, že Všeobecný súd má právomoc preskúmať túto žalobu v znení jej zmeny vykonanej na pojednávaní, teda v rozsahu, v akom sa podľa nej má nahradiť škoda, ktorá žalobkyni podľa jej tvrdenia vznikla z toho dôvodu, že reštriktívne opatrenia prijaté voči jej osobe v rozhodnutí 2010/413, ktoré bolo následne zmenené a doplnené rozhodnutím 2010/644, boli spornými aktmi vykonané (ďalej len „sporné opatrenia“).

B. O veci samej

51. Článok 340 druhý odseku ZFEÚ stanovuje, že „v prípade nezmluvnej zodpovednosti Únia v súlade so zásadami spoločnými pre právne poriadky členských štátov napraví akékoľvek škody spôsobené vlastnými orgánmi alebo pracovníkmi pri výkone ich funkcií“. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že mimozmluvná zodpovednosť Únie za protiprávne konanie inštitúcií v zmysle článku 340 druhého odseku ZFEÚ vzniká pri súčasnom splnení viacerých podmienok, ktorými sú nezákonnosť konania vytýkaného inštitúciám, existencia skutočnej škody a príčinná súvislosť medzi uvádzaným konaním a údajnou škodou [...].

[...]

54. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že podmienky vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Únie v zmysle článku 340 druhého odseku ZFEÚ, ako už boli uvedené v bode 51 vyššie, sú kumulatívne [...]. Z toho vyplýva, že ak niektorá z týchto

Všeobecný súd skonštatoval, že hoci nemá právomoc rozhodnúť o náhrade škody vzniknutej z dôvodu prijatia rozhodnutí Rady v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky na základe článku 29 ZFEÚ (rozhodnutie 2010/413 a 2010/644), má právomoc rozhodnúť o náhrade škody vzniknutej z dôvodu vykonania týchto rozhodnutí, resp. prijatia tzv. vykonávacích nariadení (č. 668/2010 a 961/2010), keďže tieto boli prijaté na základe článkov 215 ZFEÚ a 291 ods. 2 ZFEÚ, ktoré do oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky nepatria.

Všeobecný súd pripomína potrebu splnenia podmienok pre vznik mimozmluvnej zodpovednosti Európskej únie, ktorými sú nezákonnosť konania vytýkaného inštitúciám, existencia skutočnej škody a príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním a údajnou škodou. Tieto podmienky sú kumulatívne, teda pre vznik mimozmluvnej zodpovednosti Európskej únie musia byť splnené všetky z nich. V prípade, že Všeobecný súd v rozhodnutí skonštatuje, že jedna z podmienok nie je splnená, ďalšie už neskúma a žalobu zamietne.

podmienok nie je splnená, žaloba musí byť zamietnutá v celom rozsahu, pričom nie je potrebné preskúmať ostatné podmienky (rozsudok z 26. októbra 2011, Dufour/ECB, T-436/09, EU:T:2011:634, bod 193).

[...].

1. O údajnej protiprávnosti

56. Žalobkyňa tvrdí, že podmienka týkajúca sa protiprávnosti konania inštitúcie je splnená, pretože prijatie sporných aktov a ponechanie zápisu jej mena na sporných zoznamoch v podstate predstavuje zo strany Rady dostatočne závažné porušenie právnych noriem, ktorých cieľom je priznať práva jednotlivcom, ktoré je takej povahy, že podľa judikatúry môže zakladať mimozmluvnú zodpovednosť Únie.

[...]

63. Treba však pripomenúť, že z ustálenej judikatúry Všeobecného súdu vyplýva, že konštatovanie protiprávnosti určitého právneho aktu nestačí, nech je táto protiprávnosť akokoľvek poľutovaniahodná, na vyvodenie záveru, že podmienka vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Únie týkajúca sa protiprávnosti konania vytýkaného inštitúciám je splnená [...]. Prípadné vyhlásenie neplatnosti jedného alebo viacerých aktov Rady, z ktorých škoda uvádzaná žalobkyňou vznikla, teda nepredstavuje, dokonca ani v prípade, že sa o takomto vyhlásení neplatnosti rozhodlo rozsudkom Všeobecného súdu vydaným pred podaním žaloby o náhradu škody, nevyvrátiteľný dôkaz o dostatočne závažnom porušení zo strany tejto inštitúcie, ktorý by ipso iure umožňoval konštatovať mimozmluvnú zodpovednosť Únie.

64. Podmienka týkajúca sa existencie protiprávneho konania inštitúcií Únie vyžaduje dostatočne závažné porušenie právnej normy, ktorej cieľom je priznať práva jednotlivcom (pozri rozsudok z 30. mája 2017, Safa Nicu Sepahan/Rada, C-45/15 P, EU:C:2017:402, bod 29 a citovanú judikatúru).

[...]

84. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba konštatovať, že iba prvý dôvod protiprávnosti, t. j. prijatie sporných aktov a ponechanie zápisu jej mena na sporných zoznamoch Radou napriek tomu, že táto nedisponovala žiadnym dôkazom, ktorým by tieto podložila, predstavuje protiprávnosť, ktorá môže zakladať zodpovednosť Únie v zmysle judikatúry pripomenej v bode 64 vyššie.

2. O údajnej škode a o existencii príčinnej súvislosti medzi protiprávnosťou vytýkaného konania a touto škodou

[...]

90. Pokiaľ ide o podmienku skutočnej existencie škody, podľa judikatúry môže mimozmluvná zodpovednosť Únie vzniknúť iba vtedy, ak žalobca skutočne utrpel skutočnú a určitú [...]. Je na žalobcovi, aby preukázal, že táto podmienka je splnená [...].

91. Presnejšie, každá žaloba o náhradu škody, či už ide o majetkovú škodu alebo o nemajetkovú ujmu, z dôvodu symbolickej náhrady alebo získania značného odškodnenia, musí spresňovať povahu údajnej škody s ohľadom na vytýkané konanie a celá výška tejto škody škoda v nej musí byť aspoň približne určená [...].

92. Pokiaľ ide o podmienku týkajúcu sa existencie príčinnej súvislosti medzi údajným konaním a údajnou škodou, táto škoda musí dostatočne priamo vyplývať z vytýkaného konania, ktoré musí byť rozhodujúcou príčinou škody, pričom však neexistuje povinnosť napraviť každý, aj vzdialený, nepriaznivý dôsledok protiprávneho stavu [...] Predloženie dôkazu o existencii príčinnej súvislosti medzi údajným konaním a údajnou škodou prináleží žalobcov [...].

[...]

Ak konaniu o náhradu škody predchádzalo konanie o neplatnosť aktu a v rámci tohto konania bol akt, ktorý má podľa žalobcu zakladať mimozmluvnú zodpovednosť Únie, vyhlásený za neplatný, táto skutočnosť sama o sebe neznamená splnenie podmienky protiprávnosti konania. Na to, aby táto podmienka bola splnená, musí ísť totiž o dostatočne závažné porušenie právnej normy, ktorej cieľom je priznať práva jednotlivcom. Všeobecný súd tak túto podmienku musí skúmať bez ohľadu na uskutočnenie, resp. výsledok konania o neplatnosť aktu.

V nasledujúcich častiach rozhodnutia sa Všeobecný súd venuje otázkam majetkovej i nemajetkovej škody a o existencii príčinnej súvislosti medzi týmito škodami a protiprávnym konaním.

a) O údajnej majetkovej škode a o existencii príčinnej súvislosti

94. Žalobkyňa tvrdí, opierajúc sa o posudok z 21. júla 2015 vyhotovený účtovnou znaleckou spoločnosťou zapísanou v Ordre des experts-comptables de la région Paris Île-de-France [Komora účtovných znalcov regiónu Paríž Île-de-France (Francúzsko)], ktorý je pripojený k žalobe v prílohe A.2 (ďalej len „účtovný znalecký posudok“), že v nadväznosti na prijatie sporných aktov jej vznikli dva druhy majetkovej škody v Iráne a tiež dva druhy majetkovej škody v Európe. Z dôvodu všetkých týchto škôd navrhuje, aby bola Rade uložená povinnosť zaplatiť jej náhradu škôd v súhrnnej výške 11009560 eur. [...]

177. Vzhľadom na závery uvedené v bodoch 156 a 176 vyššie treba žalobu o náhradu údajne vzniknutej majetkovej škody zamietnuť ako nedôvodnú.

b) O uvádzanej nemajetkovej ujme a o existencii príčinnej súvislosti

178. Žalobkyňa tvrdí, že keďže prijatie sporných aktov a ponechanie jej mena na sporných zoznamoch predstavovalo zásah do jej práv na ochranu osoby a najmä zásah do jej dobrej povesti, spôsobilo jej značnú nemajetkovú ujmu, ktorú ex æquo et bono vyčíslila na sumu 100000 eur. [...]

184. V prvom rade treba uviesť, že sporné opatrenia majú značné negatívne dôsledky a významný vplyv na práva a slobody osôb, na ktoré sa vzťahujú (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. mája 2013, Abdulrahim/Rada a Komisia, C-239/12 P, EU:C:2013:331, bod 70). V tejto súvislosti, ak sa na určitý subjekt vzťahujú reštriktívne opatrenia z dôvodu, že tento údajne podporuje šírenie jadrových zbraní, verejne tak dochádza k jeho spojeniu so správaním, ktoré sa považuje za závažné ohrozenie medzinárodného mieru a bezpečnosti, s tým dôsledkom, že je zasiahnutá jeho dobrá povesť, a teda mu je spôsobená nemajetková ujma (rozsudok z 25. novembra 2014, Safa Nicu Sepahan/Rada, T-384/11, EU:T:2014:986, bod 80). [...]

187. Vzhľadom na vyššie uvedené treba konštatovať, že v prejednávanej veci bola prijatím sporných opatrení a ponechaním zápisu mena žalobkyne na sporných zoznamoch tejto spôsobená nemajetková ujma, ktorá je odlišná od majetkovej škody spôsobenej zásahom do jej obchodných vzťahov. V dôsledku toho jej treba priznať právo na to, aby jej táto ujma bola nahradená [...].

188. Pokiaľ ide o skutočnú existenciu údajne vzniknutej nemajetkovej ujmy, treba pripomenúť, že aj keď konkrétne pri takejto ujme nie je predloženie dôkazov alebo návrhov na vykonanie dôkazov nevyhnutne považované za podmienku uznania takejto škody, žalobkyňa má prinajmenšom povinnosť preukázať, že konanie, ktoré sa dotknutej inštitúcii vytýka, bolo takej povahy, že jej takúto ujmu mohlo spôsobiť [...]

189. Okrem toho, hoci Súdny dvor v rozsudku z 28. mája 2013, Abdulrahim/Rada a Komisia (C-239/12 P, EU:C:2013:331), rozhodol, že vyhlásenie neplatnosti protiprávných reštriktívnych opatrení môže ako také predstavovať určitú formu náhrady vzniknutej nemajetkovej ujmy, neznamená to však, že táto forma náhrady je za každých okolností na zabezpečenie úplnej náhrady tejto ujmy postačujúca, keďže každé rozhodnutie v tejto súvislosti sa musí prijať na základe posúdenia okolností prípadu [...]. [...]

208. Záverom je, že tejto žalobe o náhradu škody treba vyhovieť a žalobkyni treba na tomto základe priznať náhradu vo výške 50000 eur z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpela. Naopak, jej žalobný návrh na náhradu majetkovej škody sa zamietá.

IV. O trovách

209. V prípade, že je viac účastníkov konania, ktorí vo veci nemali úspech, Všeobecný súd podľa článku 134 ods. 2 rokovacieho poriadku náhradu trov konania medzi nich rozdelí.

210. V prejednávanej veci Rada nemala úspech, pokiaľ ide o žalobný návrh na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú žalobkyňa utrpela, zatiaľ čo žalobkyňa nemala úspech v jej žalobnom návrhu na náhradu majetkovej škody. Za týchto okolností treba rozhodnúť tak, že každý z účastníkov konania znáša svoje vlastné trovy konania.

211. Podľa článku 138 ods. 1 rokovacieho poriadku znášajú inštitúcie, ktoré do konania vstúpili ako vedľajší účastníci konania, svoje vlastné trovy konania. Komisia preto znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (prvá komora)

rozhodol takto:

- 1. Rada Európskej únie je povinná zaplatiť spoločnosti Fulmen 50000 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpela.**
- 2. V zostávajúcej časti sa žaloba zamietá.**
- 3. Fulmen, Rada a Parlament znášajú svoje vlastné trovy konania jednotlivito.**

Ak je žaloba v rámci konania o náhrade škody dôvodná, Všeobecný súd žalobcovi prizná náhradu škody.

III. KONANIE V ZAMESTNANECKÝCH SPOROCH

V zmysle článku **270 ZFEÚ** má Súdny dvor Európskej únie právomoc rozhodovať všetky **spory medzi Úniou a jej zamestnancami** v medziach a za podmienok stanovených Služobným poriadkom úradníkov Únie a podmienkami zamestnávania ostatných zamestnancov Únie. **Vecne príslušným** na konanie v zamestnaneckých sporoch je podľa článku 256 ZFEÚ **Všeobecný súd**.

V minulosti bol vecne príslušným na konanie v zamestnaneckých sporoch Súd pre verejnú službu (osobitný súd zriadený podľa článku 257 ZFEÚ), na ktorý bola podľa článku 256 ZFEÚ časť vecnej príslušnosti Všeobecného súdu prenesená článkom 1 prílohy 1 k Štatútu Súdneho dvora Európskej únie. Nariadením Európskeho parlamentu a Rady 2016/1192 zo 6. júla 2016 však bola právomoc rozhodovať v prvom stupni v sporoch medzi Európskou úniou a jej zamestnancami prenesená naspäť na Všeobecný súd.

Výňatok z rozsudku Všeobecného súdu z 15. septembra 2021, LF proti Európskej komisii, T-466/20, EU:T:2021:574

Poznámky k rozhodnutiu

„ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (štvrtá komora)
z 15. septembra 2021 (*)’

„Verejná služba – Zmluvní zamestnanci – Odmena – Príspevok na expatriáciu – Článok 4 ods. 1 písm. b) prílohy VII služobného poriadku – Zamietnutie poskytnúť príspevok na expatriáciu – Zvyčajné bydlisko – Plnenie povinností v medzinárodnej organizácii so sídlom v štáte výkonu práce“

Vo veci T-466/20,

LF, v zastúpení: S. Orlandi, advokát,

žalobca,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: T. Bohr a A.-C. Simon, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorej predmetom je návrh založený na článku 270 ZFEÚ na zrušenie rozhodnutia Úradu Komisie pre správu a úhradu individuálnych nárokov (PMO) z 11. septembra 2019, ktorým bol žalobcovi zamietnutý nárok na príspevok na expatriáciu,

VŠEOBECNÝ SÚD (štvrtá komora),

[...]

vyhlásil tento

Rozsudok

[...]

Okolnosti predchádzajúce sporu

[...]

10. Okrem toho sa žalobca 25. januára 2019 prihlásil do výberového konania po tom, čo bolo 7. januára 2019 uverejnené oznámenie o medziagentúrnom voľnom pracovnom mieste REA/INTER-CA/2018/PA/A-B/FGIV/09, ktorého predmetom bol nábor zmluvných

zamestnancov funkčnej skupiny IV v rámci Európskej Výkonnej agentúry pre výskum (REA). Podľa tohto oznámenia o voľnom pracovnom mieste sa konania mohli zúčastniť iba zmluvní zamestnanci v službe v inštitúcii Európskej únie.

[...]

14. Dňa 1. septembra 2019 nastúpil žalobca do služby v REA.

15. Dňa 11. septembra 2019 Úrad Komisie pre správu a úhradu individuálnych nárokov (PMO) rozhodol, že žalobca nemá nárok na príspevok na expatriáciu (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

16. Dňa 9. decembra 2019 podal žalobca na Komisiu sťažnosť proti napadnutému rozhodnutiu. Táto sťažnosť bola zamietnutá rozhodnutím zo 7. apríla 2020, oznámeným na druhý deň, z dôvodu, že nespĺňal podmienky stanovené v článku 4 ods. 1 písm. b) prílohy VII služobného poriadku.

Konanie a návrhy účastníkov konania

20. Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 20. júla 2020 podal žalobca žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie. Komisia predložila svoje vyjadrenie k žalobe 23. októbra 2020. Listom z 25. novembra 2020 žalobca uviedol, že sa vzdáva svojho práva predložiť repliku.

[...]

25. Žalobca navrhuje, aby Všeobecný súd:

- zrušil napadnuté rozhodnutie,
- uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania.

26. Komisia navrhuje, aby Všeobecný súd:

- zamietol žalobu,
- uložil žalobcovi povinnosť nahradiť trovy konania.

[...]

O jedinom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 4 ods. 1 písm. b) prílohy VII služobného poriadku

32. Žalobca sa domnieva, že tým, že mu PMO odmietol príspevok na expatriáciu, porušil článok 4 ods. 1 písm. b) prílohy VII služobného poriadku.

33. Komisia tento žalobný dôvod spochybňuje.

[...]

127. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba rozhodnúť, že žalobca nepreukázal, že mal počas celého rozhodujúceho obdobia zvyčajné bydlisko mimo štátu výkonu práce v zmysle článku 4 ods. 1 písm. b) prílohy VII služobného poriadku.

128. V dôsledku toho treba jediný žalobný dôvod a v dôsledku toho aj žalobu zamietnuť.

O trovách

129. Podľa článku 134 ods. 1 rokovacieho poriadku sa účastníkovi konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

130. Keďže žalobca nemal vo veci úspech, je opodstatnené zaviazat' ho znášať svoje vlastné trovy konania a nahradiť trovy konania Komisie v súlade s jej návrhmi.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (štvrtá komora)

rozhodol takto:

1. Žaloba sa zamietla.

2. LF znáša svoje vlastné trovy konania a je povinný nahradiť trovy konania, ktoré vznikli Európskej komisii.“

Podľa článku 90 ods. 2 Služobného poriadku môže každá osoba, na ktorú sa Služobný poriadok úradníkov Európskej únie vzťahuje, predložiť menovaciemu orgánu sťažnosť na akt, ktorý má na ňu negatívny účinok, ak uvedený orgán prijal rozhodnutie alebo ak neprijal opatrenie predpísané služobným poriadkom. Tento orgán oznámi dotknutej osobe svoje odôvodnené rozhodnutie do štyroch mesiacov odo dňa podania sťažnosti.

Žaloba podaná na Všeobecný súd (Služobný poriadok ju označuje ako odvolanie proti rozhodnutiu, ktorým sa sťažnosť zamietla) je prípustná len vtedy, ak bola takáto sťažnosť podaná v lehote stanovenej Služobným poriadkom a bola zamietnutá buď výslovným rozhodnutím alebo konkludentne prijatým rozhodnutím (ak po uplynutí štvormesačnej lehoty nedostala príslušná osoba odpoveď na svoju sťažnosť, považuje sa to za nepriamo prijaté rozhodnutie, ktorým sa jej sťažnosť zamietla).

Sťažnosť žalobcu z 9. decembra 2019 možno považovať za sťažnosť v zmysle článku 90 ods. 2 Služobného poriadku.

IV. KONANIE O ODVOLANÍ

Odvolanie je riadnym opravným prostriedkom, ktorý možno podať proti rozhodnutiam Všeobecného súdu,

- ktoré sú konečné,
- ktorými rozhodol len o časti prejednávanej veci,
- ktorými rozhodol o prekážke konania súvisiacej s námietkou nedostatku právomoci alebo neprípustnosti.

Subjektom oprávneným podať odvolanie je

- strana, ktorá so svojimi podaniami nebola úspešná vôbec alebo len čiastočne,
- strana, ktorá do prvostupňového konania vstúpila ako vedľajší účastník, ak sa jej rozhodnutie Všeobecného súdu priamo týka,
- členské štáty alebo inštitúcie Únie, ktoré do prvostupňového konania vstúpili ako vedľajší účastník aj v prípade, že sa ich rozhodnutie priamo netýka,
- s výnimkou zamestnaneckých sporov aj členské štáty a inštitúcie Únie, ktoré nevstúpili do konania pred Všeobecným súdom ako vedľajší účastníci (takéto členské štáty a inštitúcie majú rovnaké postavenie ako členské štáty alebo inštitúcie, ktoré vstúpili do konania na prvom stupni),
- každá osoba, ktorej návrh na vstup do konania ako vedľajší účastník Všeobecný súd zamietol.

Odvolanie možno podať **do dvoch mesiacov od doručenia napadnutého rozhodnutia**. V prípade osoby, ktorej návrh na vstup do konania ako vedľajší účastník bol Všeobecným súdom zamietnutý, je táto lehota dva týždne od doručenia rozhodnutia o zamietnutí žiadosti. O odvolaní **rozhoduje Súdny dvor**.

Výňatok z rozsudku Súdneho dvora zo 4. júna 2020, Maďarsko proti Európskej komisii, C-456/18 P, EU:C:2020:421

„ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)
zo 4. júna 2020 (*1)

Odvolanie – Štátna pomoc – Predpokladaná pomoc – Rozhodnutie o začatí konania podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ – Príkaz na pozastavenie predmetných opatrení – Podmienky zákonnosti príkazu

Vo veci C-456/18 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podané 12. júla 2018,

Maďarsko, v zastúpení: M. Z. Fehér a G. Koós, splnomocnení zástupcovia, odvolateľ,

ktorého v konaní podporuje:

Poľská republika, v zastúpení: B. Majczyna, M. Rzotkiewicz a A. Kramarczyk, splnomocnení zástupcovia,

vedľajší účastník konania v odvolacom konaní,

ďalší účastník konania:

Poznámky k rozhodnutiam

Rozsudky vydané Súdnym dvorom sú v rámci odvolacieho konania okrem štandardného číslovania vecí označené aj písmenom „P“.

Odvolaťom je v tomto prípade strana, ktorá so svojimi podaniami nebola vôbec úspešná.

Vedľajším účastníkom v rámci odvolacieho konania môže byť aj subjekt, ktorý nebol vedľajším účastníkom v prvostupňovom konaní.

Európska komisia, v zastúpení: L. Flynn, P.-J. Loewenthal, V. Bottka a K. Talabér-Ritz, splnomocnení zástupcovia,
žalovaná v prvostupňovom konaní,
SÚDNY DVOR (prvá komora),

[...]

vyhlásil tento

Rozsudok

1. Svojím odvolaním Maďarsko žiada zrušiť rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie z 25. apríla 2018, Maďarsko/Komisia (T-554/15 a T-555/15, ďalej len „napadnutý rozsudok“, EU:T:2018:220), ktorým Všeobecný súd zamietol žalobu o neplatnosť rozhodnutia Komisie C(2015) 4805 final z 15. júla 2015 o štátnej pomoci SA.41187 (2015/NN) – Maďarsko – Zdravotný príspevok podnikov tabakového priemyslu (Ú. v. EÚ C 277, 2015, s. 24), a jednak rozhodnutia Komisie C(2015) 4808 final z 15. júla 2015 o štátnej pomoci SA.40018 (2015/C) (ex 2014/NN) – zmena poplatku za inšpekciu potravinových reťazcov v Maďarsku v roku 2014 (Ú. v. EÚ C 277, 2015, s. 12) (ďalej len „sporné rozhodnutia“), v rozsahu, v akom nariaďujú pozastavenie uplatňovania progresívnej daňovej sadzby zdravotného príspevku podnikov tabakového priemyslu a poplatkov za inšpekciu potravinových reťazcov, tak ako vyplývajú zo zákona č. XCIV z roku 2014 o zdravotnom príspevku podnikov tabakového priemyslu a zmeny zákona č. XLVI z roku 2008 o potravinových reťazcoch a úradnom dohľade nad nimi, ktorá bola prijatá v roku 2014.

Právny rámec

2. Odôvodnenie 12 nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [108 ZFEÚ] (Ú. v. ES L 83, 1999, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339), zmeneného nariadením Rady (EÚ) č. 734/2013 z 22. júla 2013 (Ú. v. EÚ L 204, 2013, s. 15) (ďalej len „nariadenie č. 659/1999“), znie takto:

„keďže v prípadoch protiprávnej pomoci Komisia by mala mať právo získať všetky potrebné informácie, ktoré jej umožnia prijať rozhodnutie a okamžite obnoviť podľa potreby nenarušenú súťaž; keďže preto je náležité umožniť Komisii prijať dočasné opatrenia adresované dotknutým členským štátom; keďže dočasné opatrenia môžu mať formu príkazov na poskytnutie informácií, príkazov na zastavenie podpory a príkazov na vrátenie podpory; keďže Komisii by sa malo umožniť v prípade nesúlady s príkazom na poskytnutie informácií rozhodnúť na základe dostupných informácií a v prípade nesúlady s príkazom na zastavenie podpory a príkazom na vrátenie podpory záležitosť predložiť priamo súdному dvoru v súlade s druhým pododsekom článku [108 ods. 2 ZFEÚ]“.

[...]

Okolnosti predchádzajúce sporu

9. Zákonom č. XCIV z roku 2014 o zdravotnom príspevku podnikov tabakového priemyslu maďarský parlament zaviedol novú daň vyberanú s progresívnou sadzbou z ročného obratu spoločností, ktoré aspoň 50 % svojho obratu získavajú z výroby alebo predaja tabakových výrobkov. Prostredníctvom zmeny zákona č. XLVI z roku 2008 o potravinových reťazcoch a úradnom dohľade nad nimi, ktorá bola prijatá v roku 2014, zaviedol tiež progresívny poplatok za inšpekciu potravinových reťazcov vyberaný z obratu obchodov predávajúcich tovary bežnej spotreby.

[...]

Konanie pred Všeobecným súdom a napadnutý rozsudok

13. Návrhmi doručenými do kancelárie Všeobecného súdu 25. septembra 2015 Maďarsko podalo žalobu proti každému z každému zo sporných rozhodnutí v rozsahu, v akom nariaďujú pozastavenie uplatňovania progresívnej daňovej sadzby zdravotného príspevku a poplatku za inšpekciu potravinových reťazcov, ako aj pozastavenie zníženia zdravotného príspevku v prípade investície.

14. Všeobecný súd napadnutým rozsudkom túto žalobu zamietol.

Odvolateľ podáva odvolanie proti konečnému rozhodnutiu Všeobecného súdu.

Konanie pred Súdny dvorom a návrhy účastníkov konania

15. Svojím odvolaním Maďarsko žiada, aby Súdny dvor zrušil napadnutý rozsudok, vyhovel jeho návrhom predloženým v prvostupňovom konaní a uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania.

16. Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora z 15. októbra 2018 bolo Poľskej republike povolené vstúpiť do konania ako vedľajší účastník konania, ktorý v konaní podporuje Maďarsko.

17. Komisia navrhuje zamietnuť odvolanie, uložiť Maďarsku povinnosť nahradiť trovy konania a rozhodnúť, že Poľská republika znáša svoje trovy konania súvisiace s postavením vedľajšieho účastníka konania.

O odvolaní**O prípustnosti odvolania**

18. Komisia voči maďarskej vláde uplatňuje námietku neprípustnosti založenú na tom, že neuvádza jasne a jednoznačne odvolacie dôvody z ktorých vychádza, nespresňuje všetky kritizované body napadnutého rozsudku, ktoré spochybňuje, obmedzuje sa vo veľkej miere na opakovanie žalobných dôvodov a tvrdení už uvádzaných v prvostupňovom konaní, ktoré Všeobecný súd odmietol, kritizuje najmä odôvodnenie sporných rozhodnutí Komisie, a nie odôvodnenie napadnutého rozsudku, a v skutočnosti usiluje o preskúmanie žaloby, ktorú Všeobecný súd zamietol. Odvolanie preto nespĺňa spojené požiadavky článku 256 ZFEÚ, článku 58 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie a článku 169 ods. 2 rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

19. V tejto súvislosti treba konštatovať, že Komisia ku svojim tvrdeniam nepripojila spresnenia potrebné na posúdenie ich dôvodnosti. Okrem toho v rozpore s tým, čo uvádza Komisia, Maďarsko vo svojom odvolaní uvádza najmä odvolacie dôvody založené na nesprávnom právnom posúdení, ktorého sa dopustil Všeobecný súd, ktoré sa týkajú jednak miery voľnej úvahy, ktorou disponuje Komisia pri prijímaní príkazov na pozastavenie pomoci, a jednak povinnosti tejto inštitúcie odôvodniť uvedené príkazy.

20. Preto treba námietku neprípustnosti, ktorú uvádza Komisia voči odvolaniu, zamietnuť.

O prípustnosti odvolacích dôvodov vedľajšieho účastníka

[...]

O veci samej

26. Na podporu svojho odvolania Maďarsko uvádza tri odvolacie dôvody založené po prvé na nesprávnom výklade podmienok prijatia príkazu na pozastavenie pomoci podľa článku 11 ods. 1 nariadenia č. 659/1999 zo strany Všeobecného súdu, po druhé na skreslení niektorých z jeho tvrdení zo strany Všeobecného súdu a po tretie na porušení povinnosti odôvodnenia, ako aj nesprávnom uplatnení článku 296 ZFEÚ a článku 41 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie zo strany Všeobecného súdu.

[...]

75. Z vyššie uvedeného vyplýva, že napadnutý rozsudok treba zrušiť.“

Výňatok z rozsudku Súdneho dvora z 15. júla 2021, Spolková republika Nemecko proti Poľskej republike, C-848/19 P, EU:C:2021:598

„ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)
z 15. júla 2021 (*1)

Odvolanie – Článok 194 ods. 1 ZFEÚ – Zásada energetickej solidarity – Smernica 2009/73/ES – Vnútrotrh so zemným plynom – Článok 36 ods. 1 – Rozhodnutie Európskej komisie, ktorým sa schvaľuje zmena podmienok výnimky pre plynovod OPAL z pravidiel týkajúcich sa prístupu tretích osôb a z tarifných predpisov na základe žiadosti nemeckého regulačného orgánu – Žaloba o neplatnosť

Vo veci C-848/19 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, ktoré 20. novembra 2019 podala

Okrem zrušenia rozhodnutia prvostupňového súdu odvolateľ súčasne žiada Súdny dvor o vyhovenie jeho návrhom predloženým v prvostupňovom konaní, teda o rozhodnutie vo veci.

Spolková republika Nemecko, v zastúpení: J. Möller a D. Klebs, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci H. Haller, T. Heitling, L. Reiser a V. Vacha, Rechtsanwältin,
odvolateľka,

ďalší účastníci konania:

Poľská republika, v zastúpení: B. Majczyna, M. Kawnik a M. Nowacki, splnomocnení zástupcovia,

žalobkyňa v prvostupňovom konaní,

Európska komisia, v zastúpení: O. Beynet a K. Herrmann, splnomocnené zástupkyne,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

Lotyšská republika, v zastúpení: pôvodne K. Pommere, V. Soņeca a E. Bārdiņš, neskôr K. Pommere, V. Kalniņa a E. Bārdiņš, splnomocnení zástupcovia,

Litovská republika, v zastúpení: R. Dzikovič a K. Dieninis, splnomocnení zástupcovia,

vedľajší účastníci v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

[...]

vyhlásil tento

Rozsudok

1. Spolková republika Nemecko sa svojím odvolaním domáha zrušenia rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie z 10. septembra 2019, Poľsko/Komisia (T-883/16, ďalej len napadnutý rozsudok, EU:T:2019:567), ktorým Všeobecný súd zrušil rozhodnutie Komisie C(2016) 6950 final z 28. októbra 2016 (ďalej len „sporné rozhodnutie“), o zmene podmienok pre výnimku vzťahujúcu sa na prepojenie plynovodu Baltického mora (ďalej len „plynovod OPAL“) z pravidiel týkajúcich sa prístupu tretích osôb a tarifných predpisov stanovených v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/55/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa ruší smernica 98/30/ES (Ú. v. EÚ L 176, 2003, s. 57; Mim. vyd. 12/002, s. 230).“

Odvolateľom je v tomto prípade vedľajší účastník v rámci prvostupňového konania.

Odvolateľka sa v tomto prípade domáha zrušenia rozsudku, ktorým Všeobecný súd v prvostupňovom konaní vyhovel návrhu žalobkyne a zrušil rozhodnutie žalovanej. V tomto prípade teda nie je odvolateľom strana, ktorá so svojimi podaniami nebola sčasti alebo vôbec úspešná, ale vedľajší účastník v rámci prvostupňového konania. Keďže v tejto veci je odvolateľom – vedľajším účastníkom v prvostupňovom konaní členský štát, napadnuté rozhodnutie sa ho ani nemusí priamo týkať.

Odvolanie na Súdny dvor sa obmedzuje len na **právne otázky**, môže sa teda zakladať len na dôvodoch

- nedostatku právomoci Všeobecného súdu,
- porušenia procesných pravidiel pred Všeobecným súdom, ktoré sa nepriaznivo dotýka záujmov odvolávajúceho sa,
- porušenia práva Únie Všeobecným súdom.

Odvolanie sa **nemôže týkať len výšky trov konania** alebo povinnosti účastníka konania ich uhradiť.

Odvolanie nemá odkladný účinok. Výnimkou je situácia, kedy Všeobecný súd rozhodne o neplatnosti nariadenia – právoplatnosť takéhoto rozhodnutia nastáva až po uplynutí lehoty na podanie odvolania a ak bolo v rámci tejto lehoty odvolanie podané, až po jeho odmietnutí alebo zamietnutí.

Súdny dvor môže v odvolacom konaní

- **odmietnuť** odvolanie pre jeho **neprípustnosť**,
- **zamietnuť** odvolanie ako **nedôvodné**,
- v prípade, že je odvolanie dôvodné, **zrušiť rozhodnutie** prvostupňového súdu a
 - **sám rozhodnúť** vo veci, ak to stav konania dovoľuje alebo
 - **vrátiť vec** na rozhodnutie Všeobecnému súdu, ktorý je v právnych otázkach viazaný rozhodnutím Súdneho dvora.

Súdny dvor o odvolaní rozhoduje rozsudkom, výnimkou sú však situácie, kedy o odvolaní Súdny dvor rozhodne tzv. **odôvodneným uznesením**. Odôvodneným rozhodnutím Súdny dvor rozhodne

- ak je odvolanie čiastočne alebo úplne **zjavne neprípustné** alebo **zjavne nedôvodné**,
- ak Súdny dvor už rozhodol o právnej otázke alebo otázkach zhodných s otázkami vychádzajúcimi z právnych dôvodov odvolania a považuje odvolanie za **zjavne opodstatnené** (vtedy tak urobí s odkazom na príslušnú judikatúru).

Výňatok z rozsudku Súdneho dvora zo 4. júna 2020, Maďarsko proti Európskej komisii, C-456/18 P, EU:C:2020:421

„O žalobe na Všeobecnom súde

76. V súlade s článkom 61 prvým odsekom Štatútu Súdneho dvora Európskej únie Súdny dvor môže v prípade zrušenia rozhodnutia Všeobecného súdu vec vrátiť na rozhodnutie Všeobecnému súdu alebo vydať konečný rozsudok sám, ak to stav konania dovoľuje.

77. V prejednávanej veci je namieste, aby Súdny dvor vydal konečný rozsudok, keďže to stav konania dovoľuje.

78. Ako to pripomína bod 69 tohto rozsudku, samotná Komisia pripustila, že sporné rozhodnutia neposkytujú vysvetlenia k dôvodom, pre ktoré Komisia zastávala názor, že Maďarsko nepozastaví predmetné opatrenia napriek začatiu konania vo veci formálneho zisťovania. Príkazy na pozastavenie pomoci mali byť v tejto súvislosti odôvodnené, ako bolo uvedené v bode 58 tohto rozsudku, a Všeobecný súd to tiež uznal v bode 135 napadnutého rozsudku. Sporné príkazy na pozastavenie pomoci preto nie sú dostatočne odôvodnené a porušujú článok 296 ZFEÚ. Treťou žalobným dôvodom, ktorý Maďarsko uplatňovalo v prvostupňovom konaní, treba preto tiež vyhovieť.

79. Z vyššie uvedeného vyplýva, že príkazy na pozastavenie pomoci prijaté prostredníctvom sporných rozhodnutí treba zrušiť bez toho, aby bolo potrebné skúmať ostatné dôvody tejto žaloby.

O trovách

80. Podľa článku 184 ods. 2 rokovacieho poriadku, ak je odvolanie dôvodné a Súdny dvor sám rozhodne s konečnou platnosťou o veci, rozhodne aj o trovách konania.

81. Podľa článku 138 ods. 1 uvedeného rokovacieho poriadku uplatniteľného na konanie o odvolaní na základe jeho článku 118 ods. 1 účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Maďarsko navrhlo uložiť Komisii povinnosť nahradiť trovy konania a Komisia nemala úspech v konaní, je potrebné rozhodnúť, že Komisia znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť trovy konania, ktoré vynaložilo Maďarsko v súvislosti s konaním na prvom stupni, ako aj s konaním o odvolaní.

82. Článok 140 ods. 1 rokovacieho poriadku, ktorý je tiež uplatniteľný na konanie o odvolaní podľa článku 184 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku, stanovuje, že členské štáty a inštitúcie, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci, znášajú vlastné trovy konania.

83. Poľská republika ako vedľajší účastník odvolacieho konania znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. Rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie z 25. apríla 2018, Maďarsko/Komisia (T-554/15 a T-555/15, EU:T:2018:220), sa zrušuje.

2. Rozhodnutie Komisie C(2015) 4805 final z 15. júla 2015 o štátnej pomoci SA.41187 (2015/NN) – Maďarsko – Zdravotný príspevok podnikov tabakového priemyslu a rozhodnutie Komisie C(2015) 4808 final z 15. júla 2015 o štátnej pomoci SA.40018 (2015/C) (ex 2014/NN) – zmena poplatku za inšpekciu potravinových reťazcov v Maďarsku v roku 2014 sa zrušujú v rozsahu, v akom nariaďujú pozastavenie uplatňovania progresívnej daňovej sadzby zdravotného príspevku podnikov tabakového priemyslu a poplatkov za inšpekciu potravinových reťazcov, tak ako vyplývajú zo zákona č. XCIV z roku 2014 o zdravotnom príspevku podnikov tabakového priemyslu a zmeny zákona č. XLVI z roku 2008 o potravinových reťazcoch a úradnom dohľade nad nimi, ktorá bola prijatá v roku 2014.

3. Európska komisia znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť trovy konania, ktoré vynaložilo Maďarsko v súvislosti s konaním na prvom stupni, ako aj s konaním o odvolaní.

4. Poľská republika ako vedľajší účastník odvolacieho konania znáša svoje vlastné trovy konania.“

Výňatok z rozsudku Súdneho dvora z 18. júna 2020, Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „Primart” Marek Łukasiewicz proti Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo, C-702/18 P, EU:C:2020:489

„O žalobe podanej na Všeobecnom súde

64. V súlade s článkom 61 prvým odsekom Štatútu Súdneho dvora Európskej únie môže Súdny dvor v prípade zrušenia rozhodnutia Všeobecného súdu buď sám vydať konečný rozsudok, ak to stav konania dovoľuje, alebo vrátiť vec Všeobecnému súdu na rozhodnutie.

65. Ako uviedol generálny advokát v bode 98 svojich návrhov, v prejednávanej veci stav konania nedovoľuje rozhodnúť vo veci, keďže Všeobecný súd sa nevyjadril alebo aspoň nevyjadril dostatočne k tvrdeniam odvolateľky uvedeným v bodoch 83 až 85 napadnutého rozsudku v súvislosti s nízkou rozlišovacou spôsobilosťou staršej ochranej známky.

66. V dôsledku toho je potrebné vrátiť vec Všeobecnému súdu s tým, že o trovách konania sa rozhodne neskôr.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (siedma komora) rozhodol takto:

1. Rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie z 12. septembra 2018, Primart/EUIPO – Bolton Cile España (PRIMART Marek Łukasiewicz) (T-584/17, neuvverejnený, EU:T:2018:530), sa zrušuje.

2. Vec sa vracia na rozhodnutie Všeobecnému súdu Európskej únie.

3. O trovách konania sa rozhodne neskôr.“

V tomto prípade je odvolanie dôvodné, Súdny dvor navyše sám rozhodol vo veci.

V tomto prípade je odvolanie dôvodné, no keďže to stav konania nedovoľuje, Súdny dvor nerozhodol sám vo veci a vrátil ju na rozhodnutie Všeobecnému súdu.

Výňatok z uznesenia Súdneho dvora z 3. septembra 2020, STADA Arzneimittel AG v. Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo, C-174/20 P, EU:C:2020:651

„UZNESENIE SÚDNEHO DVORA (ôsma komora)
z 3. septembra 2020 (*1)

„Odvolanie – Článok 181 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora – Podanie odvolania po uplynutí lehoty – Zjavne neprípustné odvolanie“

Vo veci C-174/20 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie podané 24. apríla 2020,

STADA Arzneimittel AG, so sídlom v Bad Vilbel (Nemecko), v zastúpení: J.-C. Plate a R. Kaase, Rechtsanwálte,

odvolateľka,

ďalší účastník konania:

Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO),

žalovaný v prvostupňovom konaní,[...]

Návrhy odvolateľky a konanie na Súdnom dvore

13. STADA Arzneimittel svojim odvolaním navrhuje, aby Súdny dvor:

- zrušil napadnutý rozsudok a
- uložil EUIPO povinnosť nahradiť trovy konania.

14. Na podporu svojho odvolania uvádza odvolateľka dva odvolacie dôvody. Prvý odvolací dôvod je založený na porušení povinnosti odôvodnenia, ku ktorému došlo v rámci posúdenia rozdielov medzi slovným označením „VirusProtect“ a výrazmi v anglickom jazyku, na ktoré toto označenie odkazuje, a druhý na skreslení dôkazov pri posúdení opisného charakteru tohto označenia.

15. Dňa 27. apríla 2020 kancelária Súdneho dvora vyzvala odvolateľku, aby sa vyjadrila k otázke dodržania lehoty, ktorú stanovuje rokovací poriadok na podanie jej odvolania, čo urobila podaním doručeným do kancelárie Súdneho dvora 7. mája 2020.

O odvolaní

16. Podľa článku 181 rokovacieho poriadku, ak je odvolanie okrem iného čiastočne alebo úplne zjavne neprípustné, Súdny dvor môže toto odvolanie odôvodneným uznesením na návrh sudcu spravodajcu po vypočutí generálneho advokáta kedykoľvek čiastočne alebo úplne zamietnuť.

17. V rámci tohto odvolania je potrebné uplatniť uvedené ustanovenie.[...]

31. Napokon v rozsahu, v akom sa odvolateľka odvoláva na právo byť vypočutý na uplatnenie práva na účinnú súdnu ochranu, je potrebné pripomenúť, že pravidlá týkajúce sa lehôt na podanie žalôb majú kogentnú povahu a odchýlenie sa od týchto pravidiel nemožno odôvodniť okolnosťou, že ide o základné práva (pozri v tomto zmysle uznesenie zo 16. novembra 2010, Internationale Fruchthandlungsgesellschaft Weichert/Komisia, C-73/10 P, EU:C:2010:684, bod 50 a citovanú judikatúru).

32. Ako už Súdny dvor rozhodol, právo na účinnú súdnu ochranu nie je nijako dotknuté striktným uplatňovaním právnej úpravy Únie v oblasti procesných lehôt (pozri najmä uznesenia zo 17. mája 2002, Nemecko/Parlament a Rada, C-406/01, EU:C:2002:304, bod 20 a citovanú judikatúru, ako aj z 22. októbra 2010, Seacid/Parlament a Rada, C-266/10 P, neuvyverejnené, EU:C:2010:629, bod 30). Takéto lehoty totiž z dôvodov právnej istoty pripomenutých v bode 28 vyššie predstavujú obmedzenie, ktoré je inherentné právu na prístup k súdu (pozri v tomto zmysle uznesenia z 12. septembra 2013, Ellinika Nafpigeia a 2. Hoern/Komisia, C-616/12 P, neuvyverejnené, EU:C:2013:884, bod 31, ako aj z 11. júna 2020, GMPO/Komisia, C-575/19 P, neuvyverejnené, EU:C:2020:448, bod 40).

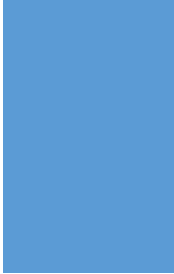
33. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba odvolanie z dôvodu jeho omeškania zamietnuť ako zjavne neprípustné.[...]

Z týchto dôvodov Súdny dvor (ôsma komora) nariadil:

1. Odvolanie sa zamietá ako zjavne neprípustné.

2. STADA Arzneimittel AG znáša svoje vlastné trovy konania.“

V tomto prípade je odvolanie zjavne neprípustné a Súdny dvor tak rozhodol odôvodneným uznesením. Vzhľadom na neprípustnosť odvolania by však bolo vhodnejšie hovoriť o jeho odmietnutí, nie zamietnutí.



V. MEDZINÁRODNÉ
ZMLUVY UZAVRETÉ
EURÓPSKOU ÚNIOU

I. ZÁKLADNÁ PRÁVNÁ ÚPRAVA

Podľa čl. 216 ods. 1 ZFEÚ Únia môže uzavierať dohody s jednou alebo viacerými tretími krajinami alebo medzinárodnými organizáciami, keď to ustanovujú zmluvy alebo keď je uzavretie dohody buď potrebné na dosiahnutie jedného z cieľov stanovených zmluvami v rámci politik Únie, alebo je ustanovené v právne záväznom akte Únie, alebo sa môže dotknúť spoločných pravidiel alebo pozmeniť ich pôsobnosť.

Podľa čl. 216 ods. 2 ZFEÚ dohody uzavreté Úniou sú záväzné pre inštitúcie Únie a pre členské štáty.

Článok 218 ZFEÚ upravuje postup dojednávania a uzavierania medzinárodných zmlúv medzi Úniou a tretími krajinami alebo medzinárodnými organizáciami.

Podľa čl. 218 ods. 11 ZFEÚ členský štát, Európsky parlament, Rada alebo Komisia môžu získať stanovisko Súdneho dvora k tomu, či je zamýšľaná dohoda v súlade s ustanoveniami zmlúv. Ak je stanovisko Súdneho dvora záporné, zamýšľaná dohoda nemôže nadobudnúť platnosť, pokiaľ nie je zmenená alebo doplnená, alebo pokiaľ nie sú zmluvy revidované.

II. POSTUP DOJEDNÁVANIA A UZAVIERANIA MEDZINÁRODNÝCH ZMLÚV MEDZI EÚ A TRETÍMI KRAJINAMI ALEBO MEDZINÁRODNÝMI ORGANIZÁCIAMI

Postup dojednávania a uzavierania medzinárodných zmlúv a účasť jednotlivých inštitúcií Únie na tomto postupe upravuje čl. 218 ZFEÚ. Do právomocí Rady EÚ spadá poverovanie na začatie rokovaní, prijímanie smerníc pre rokovania, poverovanie na podpis a uzavieranie medzinárodných zmlúv (dohôd). V prípadoch, keď sa predpokladaná dohoda výlučne alebo hlavne týka spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, Komisia alebo vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku predkladá Rade EÚ odporúčania týkajúce sa prijatia rozhodnutia poverujúceho na začatie rokovaní a vymenúvajúceho vyjednávača alebo vedúceho negociačného tímu Únie, a to v závislosti od predmetu predpokladanej dohody. Rada EÚ môže adresovať vyjednávačovi smernice a určiť osobitný výbor, po porade s ktorým sa musia viesť rokovania. Rozhodnutie poverujúce na podpis dohody a v prípade potreby jej predbežné vykonávanie pred nadobudnutím jej platnosti a rozhodnutie o uzavretí dohody prijíma Rada EÚ na návrh vyjednávača.

Rada prijíma rozhodnutie, ktorým sa uzaviera dohoda, po udelení súhlasu Európskeho parlamentu v prípadoch: (i) dohody o pridružení; (ii) dohody o pristúpení Únie k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd; (iii) dohody, ktoré zakladajú osobitný inštitucionálny rámec organizovaním postupov spolupráce; (iv) dohody s významnými rozpočtovými dôsledkami pre Úniu a (v) dohody, ktorá sa vzťahuje na oblasti, na ktoré sa uplatňuje riadny legislatívny postup alebo mimo-riadny legislatívny postup, pri ktorom sa vyžaduje súhlas Európskeho parlamentu. Predchádzajúci súhlas Európskeho parlamentu sa nevyžaduje v prípadoch, keď sa dohoda týka výlučne spoločnej

zahraničnej a bezpečnostnej politiky. V ostatných prípadoch prijme Rada EÚ rozhodnutie, ktorým sa uzaviera medzinárodná zmluva po porade s Európskym parlamentom, ktorý je povinný svoje stanovisko vydať v lehote určenej Radou EÚ podľa naliehavosti záležitosti. Ak Európsky parlament v tejto lehote neposkytne svoje stanovisko, Rada EÚ môže prijať rozhodnutie o uzavretí medzinárodnej zmluvy aj bez stanoviska Európskeho parlamentu.

Rada sa počas celého postupu dojednávania a uzavierania medzinárodných zmlúv uznáva kvalifikovanou väčšinou. Jednomyseľne sa uznáva vtedy, keď sa medzinárodná zmluva vzťahuje na oblasť, v ktorej sa na prijatie aktu Únie vyžaduje jednomyseľnosť, ako aj pri dohodách o pridružení a dohodách o hospodárskej, finančnej a technickej spolupráci so štátmi, ktoré sú kandidátmi na pristúpenie a jednomyseľne sa uznáva aj o dohode o pristúpení Únie k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Pre nadobudnutie účinnosti rozhodnutia Rady EÚ o uzavretí zmluvy o pristúpení EÚ k tomuto dohovoru sa vyžaduje jeho schválenie členskými štátmi v súlade s ich príslušnými ústavnými požiadavkami.

III. POSTAVENIE MEDZINÁRODNÝCH ZMLÚV UZAVRETÝCH ÚNIOU V PRÁVNOM PORIADKU EÚ

Podľa Súdneho dvora v dôsledku schválenia medzinárodnej zmluvy Úniou sú ustanovenia tejto zmluvy od nadobudnutia jej platnosti neoddeliteľnou súčasťou právneho poriadku Únie.⁸⁰

Postavenie medzinárodného práva (okrem medzinárodných zmlúv uzavretých EÚ aj iných jeho prameňov) v právnom poriadku EÚ vyplýva z judikatúry Súdneho dvora. Tá priznáva medzinárodnému právu (s výnimkou kogentných pravidiel medzinárodného práva) postavenie prameňa nachádzajúceho sa medzi primárnym právom EÚ a sekundárnym právom Únie. Súdny dvor priznal medzinárodným zmluvám uzavretým EÚ (a rovnako tak napr. aj Charte OSN, všeobecným právnym zásadám medzinárodného práva či obyčajovým pravidlami medzinárodného práva) prednosť pred sekundárnym právom EÚ, vychádzajúc z čl. 216 ods. 2 ZFEÚ. Prednosť iných prameňov medzinárodného práva pred sekundárnym právom Únie Súdny dvor vyvodil z čl. 3 ods. 5 ZEÚ, podľa ktorého Únia prispieva k prísne dodržiavaniu a rozvoju medzinárodného práva. Preto pokiaľ prijíma určitý akt, je povinná dodržiavať medzinárodné právo ako celok vrátane medzinárodného obyčajového práva, ktorým sú inštitúcie Únie viazané.⁸¹ Medzinárodnému právu však Súdny dvor nepriznal status prameňa, ktorý by mal prednosť aj pred primárnym právom Únie (s výnimkou kogentných pravidiel medzinárodného práva) a osobitne pred všeobecnými zásadami práva EÚ tvoriacimi nepísané primárne právo Únie, medzi ktoré patrí napríklad zásada ochrany základných práv. K tomuto záveru dospel vychádzajúc z čl. 218 ods. 11 Zmluvy o fungovaní EÚ, v zmysle ktorého medzinárodná zmluva nemôže nadobudnúť platnosť, ak Súdny dvor vydal zamietavé stanovisko o jej zlučiteľnosti so zmluvami, na ktorých je Únia založená, prinajmenšom vtedy, ak táto zmluva nebola predtým zmenená.⁸²

⁸⁰ Rozsudok Súdneho dvora vo veci 181/73 *Haegeman*, b. 5.

⁸¹ Pozri, napr. rozsudok Súdneho dvora vo veci C-286/90 *Poulsen a Diva Navigation* b. 9 a 10; rozsudok Súdneho dvora C – 162/96 *Racke*, b. 45 a 46.

⁸² Rozsudok Súdneho dvora v spojených veciach C-402/05 P a C-415/05 *Kadi a Al Barakaat*, b. 309.

IV. MEDZINÁRODNÉ ZMLUVY UZAVRETÉ ÚNIOU AKO REFERENČNÉ KRITÉRIUM PRI POSUDZOVANÍ PLATNOSTI SEKUNDÁRNEHO PRÁVA EÚ

Keďže podľa čl. 216 ods. 2 ZFEÚ sú medzinárodné zmluvy uzavreté Úniou záväzné pre inštitúcie Únie, podľa Súdneho dvora majú mať prednosť pred ich aktami.⁸³ Z toho vyplýva, že platnosť aktu Únie môže byť dotknutá nezlučiteľnosťou tohto aktu s takými predpismi medzinárodného práva.

Platnosť aktu Únie s ohľadom na medzinárodné právo môže byť Súdny dvorom posudzovaná v rámci konania o neplatnosť aktu podľa čl. 263 ZFEÚ alebo konania o prejudiciálnej otázke podľa čl. 267 ZFEÚ.

Pre posúdenie platnosti aktu Únie z hľadiska predpisov medzinárodného práva na základe čl. 267 ZFEÚ, t. j. v konaní o prejudiciálnej otázke, sa vyžaduje splnenie nasledujúcich podmienok: (i) Únia musí byť viazaná predpismi medzinárodného práva a (ii) charakter a štruktúra danej medzinárodnej zmluvy nesmú tomuto prieskumu brániť, čo je splnené v prípade, ak ustanovenia danej medzinárodnej zmluvy sú z pohľadu ich obsahu nepodmienečné a dostatočne presné.⁸⁴ Nepodmienečnosť a dostatočná presnosť sa vzťahujú na priznanie konkrétnych subjektívnych práv jednotlivcom. Z ustanovení medzinárodnej zmluvy musí byť možné dostatočne presne určiť oprávnený a povinný subjekt a minimálny rozsah ochrany, ktorá musí byť poskytnutá v každom prípade. Určenie týchto zložiek právneho vzťahu nesmie byť podmienené prijatím iného aktu, či už na medzinárodnej, úniovej alebo vnútroštátnej úrovni.

Podľa Súdneho dvora, ak EÚ nie je zmluvnou stranou medzinárodnej zmluvy, v prípade, aj ak by všetky členské štáty Únie boli zmluvnými stranami príslušnej medzinárodnej zmluvy, za absencie úplného prenesenia právomocí predtým vykonávaných členskými štátmi na Úniu, Únia nemôže iba z toho dôvodu, že všetky tieto štáty sú zmluvnými stranami príslušnej medzinárodnej zmluvy, byť viazaná predpismi v nej uvádzanými a ktoré Únia sama neschválila.⁸⁵

Podľa Súdneho dvora však právomoci Únie musia byť vykonávané v súlade s medzinárodným právom vrátane ustanovení medzinárodných zmlúv v rozsahu, v akom kodifikujú obyčajové pravidlá uznávané medzinárodným právom verejným.⁸⁶ Z uvedeného vyplýva, že aj ak Únia nie je zmluvnou stranou určitej medzinárodnej zmluvy, môže byť viazaná určitými jej ustanoveniami, a to tými, ktoré predstavujú vyjadrenie obyčajových pravidiel uznávaných medzinárodným právom verejným.

⁸³ Pozri, napr.: rozsudok Súdneho dvora C-61/94 *Komisia proti Nemecku*, b. 52; rozsudok Súdneho dvora vo veci C-308/06 *Intertanko a i.*, b. 42 a rozsudok Súdneho dvora vo veci C-366/10 *Air Transport Association of America a iní*, b. 50.

⁸⁴ Pozri, napr.: rozsudok Súdneho dvora vo veci C-344/04 *International Air Transport Association a i.*, b. 39; rozsudok Súdneho dvora vo veci C-308/06 *Intertanko a i.*, b. 43 - 45 a rozsudok Súdneho dvora vo veci C-366/10 *Air Transport Association of America a iní*, b. 51

⁸⁵ Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-308/06 *Intertanko a i.*, b. 49.

⁸⁶ Pozri, napr.: rozsudok Súdneho dvora vo veci C-286/90 *Poulsen a Diva Navigation*, b. 9 a 10; rozsudok Súdneho dvora vo veci C-405/92 *Mondiet*, b. 13 až 15 a rozsudok Súdneho dvora vo veci C-162/96 *Racke*, b. 45.

V. NEPRIAMY ÚČINOK MEDZINÁRODNÝCH ZMLÚV V PRÁVNOM PORIADKU EÚ

Podľa Súdneho dvora v prípade, ak Únia nie je viazaná ustanoveniami určitej medzinárodnej zmluvy (t. j. nie je jej zmluvnou stranou a príslušná medzinárodná zmluva ani neobsahuje ustanovenia predstavujúce kodifikáciu obyčajových pravidiel medzinárodného práva), okolnosť, že členské štáty sú danou medzinárodnou zmluvou viazané, má vplyv na výklad ustanovení práva Únie. Podľa Súdneho dvora vzhľadom na obyčajovú zásadu dobrej viery, ktorá je súčasťou medzinárodného práva verejného, a čl. 4 ods. 3 ZEÚ (bývalý čl. 10 Zmluvy o založení ES), ktorý upravuje zásadu/povinnosť lojálnej spolupráce, Súdnemu dvoru prislúcha vykladať príslušné ustanovenia práva Únie s ohľadom na predmetnú medzinárodnú zmluvu.⁸⁷

Nepriamym účinkom v právnom poriadku Únie disponujú samozrejme aj medzinárodné zmluvy uzavreté EÚ. Podľa Súdneho dvora prednosť medzinárodných zmlúv, ktoré uzavrela Únia, pred sekundárnou právnou úpravou vyžaduje, aby táto právna úprava bola v čo najširšej miere vykladaná v súlade s týmito zmluvami.⁸⁸

VI. K POSUDZOVANIU ZLUČITEĽNOSTI NÁVRHOV MEDZINÁRODNÝCH ZMLÚV S PRIMÁRNÝM PRÁVOM EÚ

Právomoc Súdneho dvora posudzovať súlad dojednanej medzinárodnej zmluvy s primárnym právom Únie je ustanovená v čl. 218 ods. 11 ZFEÚ. Cieľom tohto ustanovenia je, tak ako to konštatoval Súdny dvor, vyhnúť sa komplikáciám, ktoré by vyplývali zo súdnych sporov týkajúcich sa zlučiteľnosti medzinárodných dohôd zaväzujúcich Úniu so Zmluvou (resp. zmluvami, na ktorých je založená Únia, pozn.). Súdne rozhodnutie, ktoré by prípadne konštatovalo, že takáto dohoda je vzhľadom na jej obsah alebo na proces jej prijatia nezlučiteľná s ustanoveniami Zmluvy, by spôsobilo závažné ťažkosti nie len na úrovni Únie, ale aj na úrovni medzinárodných vzťahov a mohlo by spôsobiť ujmu všetkým dotknutým stranám vrátane tretích štátov. Konanie podľa uvedeného ustanovenia ZFEÚ umožňuje zistiť ešte pred uzavretím dohody, či je táto dohoda zlučiteľná so Zmluvou.⁸⁹

V súvislosti s prípustnosťou žiadosti o stanovisko v prípade, ak sa žiadosť týka medzinárodnej zmluvy (dohody), ktorej presný obsah ešte nie je známy (napr. z dôvodu, že Rada ešte ani neprijala rozhodnutie o začatí rokovaní o tejto dohode), Súdny dvor uviedol, že na posúdenie toho, do akej miery má tento nedostatok presných údajov o obsahu dohody vplyv na prípustnosť žiadosti, je potrebné rozlišovať v závislosti od predmetu tejto žiadosti. Ak sa žiadosť týka otázky právomoci Únie uzavrieť takúto dohodu, je v záujme inštitúcií Únie a dotknutých štátov vrátane tretích štátov vyjasniť si túto otázku hneď pri začatí rokovaní a dokonca ešte predtým, ako budú prerokované podstatné náležitosti dohody.⁹⁰ Jedinou podmienkou, ktorú Súdny dvor zdôraznil, je, aby predmet predpokladanej dohody bol známy pred začatím rokovaní.⁹¹ Pre prípustnosť žiadosti o stanovisko, týkajúcej sa

⁸⁷ Pozri, napr.: rozsudok Súdneho dvora vo veci C-308/06 *Intertanko a i.*, b. 52.

⁸⁸ Rozsudok Súdneho dvora v spojených veciach C-320/11, C-330/11, C-382/11 a C-383/11 *Digitalnet a i.*, b. 39.

⁸⁹ Stanovisko Súdneho dvora z 28. marca 1996, 2/94, b. 3 - 5; stanovisko Súdneho dvora z 13. decembra 1995, 3/94, b. 16 a 17.

⁹⁰ Stanovisko Súdneho dvora zo 4. októbra 1979, 1/78, b. 35.

⁹¹ Stanovisko Súdneho dvora z 28. marca 1996, 2/94, b. 11.

otázky právomoci Únie uzavrieť danú medzinárodnú zmluvu, je postačujúce, aby boli známe jej všeobecný predmet, oblasť, ktorej sa týka, a inštitucionálny dosah jej uzavretia pre Úniu. V prípade, ak sa predmet žiadosti o stanovisko týka otázky zlučiteľnosti zamýšľanej medzinárodnej zmluvy s inými ustanoveniami zmlúv, na ktorých je založená Únia, ako sú tie, ktoré upravujú vymedzenie právomoci Únie, pre prípustnosť žiadosti o stanovisko sa vyžaduje, aby bol známy presný obsah jednotlivých ustanovení zamýšľanej medzinárodnej zmluvy.

Okrem žiadosti o stanovisko k výslovným ustanoveniam zmlúv, na ktorých je Únia založená, v žiadostiach o stanoviská, predložených Súdnemu dvoru, rezonujú aj otázky týkajúce sa preverenia, či ustanovenia zamýšľanej medzinárodnej zmluvy nezasahujú do charakteristických znakov Únie a práva Únie a autonómie právneho poriadku Únie. Podľa Súdneho dvora k charakteristickým znakom Únie patria znaky súvisiace s ústavnou štruktúrou Únie, ktorá sa odráža v zásade prenesenia právomocí, ako aj v inštitucionálnom rámci Únie.⁹² K charakteristickým znakom práva Únie Súdny dvor uviedol, že právo Únie sa vyznačuje najmä tým, že vychádza z autonómneho prameňa tvoreného Zmluvami, svojou prednosťou pred právom členských štátov, ako aj priamym účinkom celého radu ustanovení uplatniteľných vo vzťahu k ich štátnym príslušníkom aj vo vzťahu k samotným členským štátom.⁹³ Tieto základné znaky práva Únie viedli k štruktúrovanému systému navzájom závislých zásad, pravidiel a právnych vzťahov, ktorými je viazaná samotná Únia a jej členské štáty, ako aj členské štáty navzájom, ktoré sú zapojené do procesu utvárania čoraz užšieho spoločenstva medzi národmi Európy.⁹⁴ Tieto základné znaky práva Únie viedli k štruktúrovanému systému navzájom závislých zásad, pravidiel a právnych vzťahov, ktorými je viazaná samotná Únia a jej členské štáty, ako aj členské štáty navzájom, ktoré sú zapojené do procesu utvárania čoraz užšieho spoločenstva medzi národmi Európy.⁹⁵

Na zachovanie charakteristických znakov a autonómie právneho poriadku Únie zaviedli Zmluvy súdny systém určený na zabezpečenie súdržného a jednotného výkladu práva Únie. V jeho rámci prináleží vnútroštátnym súdom a Súdnemu dvoru, aby zaručili plné uplatňovanie práva Únie vo všetkých členských štátoch a súdnu ochranu práv, ktoré pre jednotlivca vyplývajú z práva Únie. Základom celého takto koncipovaného súdneho systému je konanie o prejudiciálnej otázke upravené v čl. 267 ZFEÚ, ktoré má za cieľ, prostredníctvom nastoleného dialógu medzi Súdnym dvorom a súdmi členských štátov, zabezpečiť jednotný výklad práva Únie, čím umožňuje zabezpečiť jeho súdržnosť, plný účinok a autonómiu a nakoniec aj špecifický charakter práva vytvoreného Zmluvami (stanovisko z 18. decembra 2014, 2/13, EU:C:2014:2454, body 174 - 176).

⁹² Stanovisko Súdneho dvora z 18. decembra 2014, 2/13, b. 165.

⁹³ Ibid, b. 166.

⁹⁴ Ibid, b. 167.

⁹⁵ Ibid, b. 167

VII. ŠTRUKTÚRA ROZHODNUTIA RADY EÚ O UZATVORENÍ MEDZINÁRODNEJ ZMLUVY

1. Preambula (odkaz na právny základ prijatého rozhodnutia, odkaz na účasť príslušných inštitúcií Únie v procese prijatia rozhodnutia, úvodné recitály).
2. Článkové znenie (obsahujúce v prvom rade ustanovenie o schválení príslušnej medzinárodnej zmluvy v mene EÚ, ďalej napr. odkaz na uverejnenie rozhodnutia v Úradnom vestníku EÚ).
3. Prílohy rozhodnutia (príloha I - text uzavretej medzinárodnej zmluvy, príloha II - vyhlásenia v súvislosti s otázkami upravenými príslušnou medzinárodnou zmluvou, príloha III - text prípadných výhrad EÚ k určitým ustanoveniam uzavretej medzinárodnej zmluvy).

VIII. PRÍKLAD ROZHODNUTIA RADY O UZATVORENÍ MEDZINÁRODNEJ ZMLUVY

ROZHODNUTIE RADY z 26. novembra 2009

o uzatvorení Dohovoru Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím Európskym spoločenstvom (2010/48/ES)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej články 13 a 95 v spojení s jej článkom 300 ods. 2 prvým pododsekom druhou vetou a odsekom 3 prvým pododsekom,

so zreteľom na návrh Komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu (1),

keďže:

- (1) V máji 2004 Rada poverila Komisiu, aby v mene Európskeho spoločenstva viedla rokovania v súvislosti s Dohovorom Organizácie Spojených národov o ochrane a presadzovaní práv a dôstojnosti osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „dohovor OSN“).
- (2) Dohovor OSN prijalo Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov 13. decembra 2006 a platnosť nadobudol 3. mája 2008.
- (3) Dohovor OSN bol v mene Spoločenstva podpísaný 30. marca 2007 s výhradou jeho možného uzavretia k neskoršiemu dátumu.
- (4) Tento dohovor OSN je relevantným a účinným pilierom podpory a ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím v Európskej únii, pričom mu aj Spoločenstvo, aj jeho členské štáty prikladajú maximálnu dôležitosť.
- (5) Dohovor OSN by sa preto mal v mene Spoločenstva schváliť čo najskôr.
- (6) Takéto schválenie by však mala sprevádzať výhrada Európskeho spoločenstva k článku 27 ods. 1 dohovoru OSN, v ktorej by sa uviedlo, že Spoločenstvo uzatvára dohovor OSN bez toho, aby bolo dotknuté právo členských štátov vychádzajúce z práva Spoločenstva, ustanovené v článku 3

Poznámky:

Úvodná časť rozhodnutia, označovaná aj ako preambula, obsahuje označenie inštitúcie Únie, ktorá prijala daný akt, odkaz na právny základ jeho prijatia, účasť iných inštitúcií Únie zúčastnených na procese prijatia daného aktu a úvodné recitály objasňujúce najmä predmet, obsah a účel medzinárodnej zmluvy uzavretej Radou EÚ, dôvody a okolnosti jej uzavretia, t.j. či sa týka výlučných alebo delených právomocí Únie.

Uvedená medzinárodná zmluva sa týka oblastí, ktoré spadajú do delených právomocí. V takom prípade, ak sa medzinárodná zmluva týka oblastí, v ktorých má právomoc konať Únia ako aj členské štáty, sa pre účinné uplatňovanie ustanovení danej medzinárodnej zmluvy vyžaduje, aby jej zmluvnými stranami boli aj členské štáty.

ods. 4 smernice Rady 2000/78/ES (2), neuplatňovať zásadu rovnakého zaobchádzania z dôvodov zdravotného postihnutia na ozbrojené sily.

- (7) V oblastiach, na ktoré sa dohovor OSN vzťahuje, má právomoci Spoločenstvo, ako aj jeho členské štáty. Spoločenstvo a jeho členské štáty by sa preto mali stať jeho zmluvnými stranami, aby tak mohli spoločne plniť v ňom ustanovené záväzky a uplatňovať práva, ktoré im zaručuje, v situáciách so zmiešanou právomocou, a to jednotným spôsobom.
- (8) Pri ukladaní listiny o formálnom potvrdení by Spoločenstvo malo uložiť aj vyhlásenie podľa článku 44 ods. 1 dohovoru, v ktorom uvedie záležitosti upravené dohovorom, v súvislosti s ktorými členské štáty naň preniesli svoje právomoci,

ROZHODLA TAKTO:

Článok 1

1. Týmto sa v mene Spoločenstva schvaľuje Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím s výhradou jeho článku 27 ods. 1.
2. Text dohovoru OSN je uvedený v prílohe I k tomuto rozhodnutiu.

Text výhrady je uvedený v prílohe III k tomuto rozhodnutiu.

Článok 2

1. Týmto sa predseda Rady poveruje určiť osobu(-y) splnomocnenú(-é) uložiť v mene Európskeho spoločenstva listinu o formálnom potvrdení tohto dohovoru u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov v súlade s článkami 41 a 43 dohovoru OSN.
2. Pri ukladaní listiny o formálnom potvrdení určená(-é) osoba(-y) v súlade s článkom 44 ods. 1 dohovoru uloží(-ia) vyhlásenie o právomoci uvedené v prílohe II k tomuto rozhodnutiu, ako aj výhradu uvedenú v prílohe III k tomuto rozhodnutiu.

Článok 3

V súvislosti so záležitosťami, ktoré patria do právomoci Spoločenstva, a bez toho, aby boli dotknuté príslušné právomoci členských štátov, je kontaktným miestom pre otázky vykonávania dohovoru OSN v súlade s jeho článkom 33 ods. 1 Komisia. Podrobnosti o príslušnej funkcii kontaktného miesta sa ustanovia v kódexe správania, a to pred uložením listiny o formálnom potvrdení v mene Spoločenstva.

Článok 4

1. V otázkach, ktoré patria do výlučnej právomoci Spoločenstva, Komisia zastupuje Spoločenstvo na zasadnutiach orgánov zriadených dohovorom OSN, najmä na konferencii zmluvných strán uvedenej v článku 40 dohovoru, a koná v jeho mene v otázkach, ktoré patria do právomoci týchto orgánov.
2. V otázkach, ktoré patria do spoločnej právomoci Spoločenstva a členských štátov, Komisia a členské štáty vopred určia vhodné mechanizmy na zastupovanie pozície Spoločenstva na zasadnutiach orgánov zriadených dohovorom OSN. Podrobnosti takéhoto zastupovania sa ustanovia v kódexe správania, ktorý sa odsúhlasí pred uložením listiny o formálnom potvrdení v mene Spoločenstva.
3. Na zasadnutiach uvedených v odsekoch 1 a 2, v prípade potreby po predchádzajúcej konzultácii s inými dotknutými inštitúciami Spoločenstva, Komisia a členské štáty navzájom úzko spolupracujú, a to najmä pokiaľ ide o otázky mechanizmov monitorovania, podávania správ a hlasovania. Mechanizmami na zabezpečenie úzkej spolupráce sa bude zaoberať aj kódex správania uvedený v odseku 2.

Článok 5

Toto rozhodnutie sa uverejní v Úradnom vestníku Európskej únie.

Samotný normatívny text rozhodnutia Rady EÚ o uzatvorení medzinárodnej zmluvy, t.j. jeho článkové znenie, obsahuje konštatovanie o formálnom potvrdení danej medzinárodnej zmluvy u jej depozitára, úpravu otázok týkajúcich sa vykonávania danej medzinárodnej zmluvy v rámci EÚ či účasti inštitúcií Únie na zasadnutiach orgánov kreovaných danou medzinárodnou zmluvou, resp. poverených jej uplatňovaním. Posledný článok normatívneho textu rozhodnutia odkazuje na publikáciu daného rozhodnutia v úradnom vestníku EÚ. Keďže v danom prípade príslušný článok nestanovuje konkrétny deň nadobudnutia účinnosti daného rozhodnutia, v zmysle čl. 297 ods. 2 ZFEÚ príslušné rozhodnutie nadobúda účinnosť 20. dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku EÚ.

V Bruseli 26. novembra 2009

Za Radu
predseda
J. BJÖRKLUND

PRÍLOHA I
DOHOVOR O PRÁVACH OSÔB SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

Preambula

ŠTÁTY, KTORÉ SÚ ZMLUVNÝMI STRANAMI TOHTO DOHOVORU (ĎALEJ LEN „ZMLUVNÉ STRANY“),

- a) pripomínajúc zásady proklamované v Charte Organizácie Spojených národov, podľa ktorých je prirodzená dôstojnosť a hodnota a rovnaké a neodňateľné práva všetkých príslušníkov ľudskej spoločnosti základom slobody, spravodlivosti a mieru vo svete;
- b) uznávajúc, že Organizácia Spojených národov vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv a v medzinárodných dohovoroch o ľudských právach vyhlásila a zhodla sa na tom, že každý človek má nárok na všetky práva a slobody ustanovené v týchto dokumentoch, a to bez akýchkoľvek rozdielov;
- c) opätovne potvrdzujúc všestrannosť, neoddeliteľnosť, vzájomnú závislosť a spätosť všetkých ľudských práv a základných slobôd a potrebu zaručiť osobám so zdravotným postihnutím ich plné užívanie bez diskriminácie;
- d) pripomínajúc Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, Medzinárodný dohovor o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie, Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, Dohovor proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu, Dohovor o právach dieťaťa a Medzinárodný dohovor o ochrane práv všetkých migrujúcich pracovníkov a členov ich rodín;
- e) uznávajúc, že zdravotné postihnutie je pojem, ktorý sa vyvíja, a že zdravotné postihnutie je výsledkom vzájomného pôsobenia medzi osobami so zhoršeným zdravím a medzi bariérami v postojoch a v prostredí, ktoré im bránia plne a účinne sa zúčastňovať na živote spoločnosti na rovnakom základe s ostatnými;
- f) uznávajúc dôležitosť zásad a politických usmernení obsiahnutých vo Svetovom akčnom programe týkajúcom sa osôb so zdravotným postihnutím a v Štandardných pravidlách vyrovnávania príležitostí pre osoby so zdravotným postihnutím a ich vplyv na podporovanie, formulovanie a vyhodnocovanie politík, plánov, programov a činností na vnútroštátnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni zameraných na ďalšie vyrovnávanie príležitostí pre osoby so zdravotným postihnutím;
- g) zdôrazňujúc dôležitosť zohľadňovania problematiky zdravotného postihnutia ako neoddeliteľnej súčasť príslušných stratégií trvalo udržateľného rozvoja;
- h) uznávajúc tiež, že diskriminácia akejkoľvek osoby na základe zdravotného postihnutia je porušením prirodzenej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti;

[...]

DOHODLI SA TAKTO:

Článok 1
Účel

Text samotnej medzinárodnej zmluvy tvorí prílohu rozhodnutia Rady EÚ o uzatvorení príslušnej medzinárodnej zmluvy. Prílohou rozhodnutia Rady EÚ o uzatvorení medzinárodnej zmluvy môžu byť aj prípadné výhrady Únie k určitým ustanoveniam príslušnej medzinárodnej zmluvy.

Účelom tohto dohovoru je presadzovať, chrániť a zabezpečovať plné a rovnaké užívanie všetkých ľudských práv a základných slobôd všetkými osobami so zdravotným postihnutím a podporovať úctu k ich prirodzenej dôstojnosti.

Osoby so zdravotným postihnutím zahŕňajú osoby s dlhodobými telesnými, mentálnymi, intelektuálnymi alebo zmyslovými postihnutiami, ktoré v súčinnosti s rôznymi prekážkami môžu brániť ich plnému a účinnému zapojeniu do života spoločnosti na rovnakom základe s ostatnými.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto dohovoru:

„komunikácia“ zahŕňa jazyky, zobrazenie textu, Braillovo písmo, taktilnú komunikáciu, zväčšené písmo, prístupné multimédiá, ako aj písané, zvukové, jazykovo jednoduché, predčítavané, augmentatívne a ďalšie alternatívne spôsoby, prostriedky a formáty komunikácie vrátane prístupných informačných a komunikačných technológií;

„jazyk“ zahŕňa hovorenú a znakovú reč a iné formy neverbálnej komunikácie;

„diskriminácia na základe zdravotného postihnutia“ znamená každé robenie rozdielov, vylúčenie alebo obmedzenie na základe zdravotného postihnutia, ktorých cieľom alebo účinkom je narušiť alebo znemožniť uznávanie, užívanie alebo uplatňovanie všetkých ľudských práv a základných slobôd v politickej, hospodárskej, sociálnej, kultúrnej, občianskej alebo inej oblasti na rovnakom základe s ostatnými. Zahŕňa všetky formy diskriminácie vrátane odmietnutia primeraných úprav;

[...]

Článok 50

Platné znenia

Znenia tohto dohovoru v anglickom, arabskom, čínskom, francúzskom, ruskom a španielskom jazyku sú rovnako autentické.

NA DŮKAZ TOHO podpísaní splnomocnení zástupcovia, riadne na to poverení svojimi vládami, podpísali tento dohovor.

PRÍLOHA II

VYHLÁSENIE O PRÁVOMOCI EURÓPSKEHO SPOLOČENSTVA V SÚVISLOSTI S OTÁZKAMI UPRAVENÝMI DOHovorOM ORGANIZÁCIE SPOJENÝCH NÁRODOV O PRÁVACH OSÔB SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUŤÍM

(Vyhlásenie podľa článku 44 ods. 1 dohovoru)

[...]

Dodatok

AKTY SPOLOČENSTVA ODKAZUJÚCE NA ZÁLEŽITOSTI, KTORÉ SA RIADIA DOHovorOM

Akty Spoločenstva uvedené nižšie ilustrujú rozsah oblasti právomoci Spoločenstva v súlade s ustanoveniami Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. Konkrétne má Európske spoločenstvo výlučnú právomoc v niektorých záležitostiach a v niektorých ďalších záležitostiach sa o túto právomoc delí s členskými štátmi. Rozsah právomoci Spoločenstva, ktorý vyplýva z týchto aktov, sa musí posúdiť odkazom na konkrétne ustanovenia každého opatrenia, a najmä na rozsah, v ktorom tieto ustanovenia ustanovujú spoločné pravidlá, ktoré sú ovplyvnené ustanoveniami dohovoru:

- v oblasti prístupnosti

smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/5/ES z 9. marca 1999 o rádiovom zariadení a koncových telekomunikačných zariadeniach a o vzájomnom uznávaní ich zhody (Ú. v. ES L 91, 7.4.1999, s. 10);

smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/85/ES z 20. novembra 2001 týkajúca sa osobitných ustanovení pre vozidlá používané na prepravu cestujúcich, v ktorých sa nachádza viac ako osem sedadiel okrem sedadla pre vodiča, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 70/156/EHS a smernica 97/27/ES (Ú. v. ES L 42, 13.2.2002, s. 1);

[...]

- v oblasti nezávislého spôsobu života a sociálneho začlenenia, práce a zamestnanosti

smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani (Ú. v. ES L 303, 2.12.2000, s. 16);

nariadenie Komisie (ES) č. 800/2008 zo 6. augusta 2008 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné so spoločným trhom podľa článkov 87 a 88 zmluvy (Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách) (Ú. v. EÚ L 214, 9.8.2008, s. 3);

[...]

- v oblasti osobnej mobility

smernica Rady 91/439/EHS z 29. júla 1991 o vodičských preukazoch (Ú. v. ES L 237, 24.8.1991, s. 1);

smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/126/ES z 20. decembra 2006 o vodičských preukazoch (Ú. v. EÚ L 403, 30.12.2006, s. 18);

smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/59/ES z 15. júla 2003 o základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku vodičov určitých cestných vozidiel nákladnej a osobnej dopravy, ktorou sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (EHS) č. 3820/85 a smernica Rady 91/439/EHS a zrušuje smernica Rady 76/914/EHS (Ú. v. EÚ L 226, 10.9.2003, s. 4);

[...]

- v oblasti prístupu k informáciám

smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/83/ES zo 6. novembra 2001, ktorou sa ustanovuje zákonník Spoločenstva o humánných liekoch (Ú. v. ES L 311, 28.11.2001, s. 67), zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/27/ES (Ú. v. EÚ L 136, 30.4.2004, s. 34);

smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/65/ES z 11. decembra 2007, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 89/552/EHS o koordinácii určitých ustanovení zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení v členských štátoch, týkajúcich sa vykonávania činností televízneho vysielania (Ú. v. EÚ L 332, 18.12.2007, s. 27);

[...]

PRÍLOHA III

VÝHRADA EURÓPSKEHO SPOLOČENSTVA K ČLÁNKU 27 ODS. 1 DOHOVORU OSN O PRÁVACH OSÔB SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

Európske spoločenstvo vyhlasuje, že podľa práva Spoločenstva (konkrétne smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani) členské štáty môžu podľa potreby vzniesť vlastné výhrady k článku 27 ods. 1 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím v tom rozsahu, že v článku 3 ods. 4 uvedenej smernice Rady sa stanovuje ich právomoc vyňať z rozsahu pôsobnosti smernice nediskrimináciu z dôvodov zdravotného postihnutia v súvislosti so zamestnaním v ozbrojených silách. Spoločenstvo preto vyhlasuje, že uzatvára dohovor bez toho, aby bola dotknutá uvedená právomoc prenesená na členské štáty v zmysle práva Spoločenstva.



VI. VÝSKUM, METODIKA A METODOLÓGIA

To, ako správne pracovať s prameňmi práva Európskej únie, je nepochybne späté s výskumom práva ako takým. Pochopenie podstaty, cieľov a prínosu výskumu nám môže napomôcť pri samotnom výskume, a to pri voľbe jeho metód a metodológie. Výskum práva má svoj význam naprieč celým spektrom právnických povolání, avšak aj počas štúdia práva. Samoštúdium, vypracovanie zadaných prípadových štúdií, písanie záverečných prác či príprava na doktorandské štúdium a jeho priebeh, to všetko je do veľkej miery ovplyvnené schopnosťou študenta orientovať sa v zvolenej problematike, efektívne ju skúmať a vyvodzovať z nej správne závery. V tejto kapitole sa venujeme predovšetkým typom výskumu, metodike a metodológii, ktorých uplatnenie je najvhodnejšie počas štúdia práva pri písaní záverečných prác, avšak vzhľadom na ich široké uplatnenie majú svoje miesto aj pri výskume práva v rámci výkonu rôznych právnických profesií.

Pri písaní záverečných prác sa študenti častokrát stretávajú s problémami porozumieť niekedy zložitému pojmovému aparátu vzťahujúcemu sa k postupom ich vedeckej práce. Môže sa preto stať, že hoci sú si študenti vedomí záverov, ku ktorým pri ich vedeckej práci dospeli a konkrétnych postupov, ktoré si v nej zvolili, pri otázke, či vedia tieto postupy pomenovať, by mnohí ostali nemilo zaskočení. Schopnosť rozlíšiť a pomenovať jednotlivé typy výskumu či metódy zvolené pri vedeckej práci ako aj porozumenie pojmom, akými sú „metodika“ a „metodológia“ nepochybne prispieva k uľahčeniu stanovovania postupu vedeckej práce a k lepšiemu pochopeniu vlastnej práce. V nasledujúcich častiach sa preto venujeme základnej terminológii spojenej s vedeckou prácou, postupom, ktoré by mal pri nej výskumník dodržať ako aj uplatneniu týchto postupov pri písaní záverečných prác v oblasti práva Európskej únie.

1. VÝSKUM

Výskum možno definovať ako dôkladné, starostlivé a vyčerpávajúce skúmanie konkrétneho predmetu za účelom zistenia pravdy a originálneho príspevku do už existujúceho množstva vedomostí. Ide o systematické skúmanie za účelom rozšírenia ľudských vedomostí či proces identifikácie a skúmania faktu alebo problému s cieľom získať o ňom prehľad alebo nájsť preň riešenie.⁹⁶ Aby však skúmanie určitého javu mohlo byť označené za výskum v pravom slova zmysle, musí byť systematické a dôkladné. Spôsob, akým sú určité údaje zbierané, analyzované a akým sú z nich vyvodzované logické závery, môže byť označený za systematický len vtedy, ak výskumník zvolí systematický prístup k predmetu skúmania a využíva pri tom vhodné vedecké metódy.⁹⁷

Cieľom výskumu je teda nadobudnúť vedomosti vedeckým a systematickým spôsobom, prípadne nájsť riešenie určitého problému. Ciele výskumu však, pochopiteľne, závisia od typu realizovaného výskumu – zatiaľ čo rozširovanie vedomostí a formulácia teórií je cieľom typickým pre tzv. základný výskum, hľadanie riešení problémov je cieľom spájaným predovšetkým s tzv. aplikovaným výskumom. Možno taktiež povedať, že každý výskum realizovaný výskumníkom má svoj vlastný špecifický cieľ, avšak tieto ciele môžu spadať do niektorej z nasledujúcich kategórií výskumných cieľov:

- spoznať určitý jav a získať o ňom väčší prehľad,
- presne vysvetliť vlastnosti určitého jednotlivca, situácie alebo skupiny,

⁹⁶ KHUSHAL, Vibhute a Filipos AYNALÉM. *Legal research methods. Teaching material*. Dostupné online: <<https://chilot.files.wordpress.com/2011/06/legal-research-methods.pdf>>, s. 2 a 11.

⁹⁷ Ibid., s. 12.

- určiť frekvenciu niečoho, čo sa pravidelne objavuje,
- testovať kauzálny vzťah medzi dvoma alebo viacerými faktami alebo situáciami,
- spoznať určitá jav a porozumieť mu s cieľom presne formulovať problém,
- presne popísať určitý jav a formulovať hypotézy o vzťahu medzi jeho viacerými rovinami.⁹⁸

Pokiaľ ide o **výskum práva**, ten môžeme – berúc do úvahy vyššie uvedené definície výskumu - definovať ako systematické skúmanie za účelom rozšíriť množstvo vedomostí o práve a prispieť tak k rozvoju právnej vedy.⁹⁹ Jeho **cieľom** môže byť napríklad zistiť, aké právo je uplatniteľné na konkrétnu situáciu, objaviť medzery a nejasnosti v práve, prispieť ku konzistencii, koherencii a stabilite práva, objasniť, akým spôsobom právo funguje v spoločnosti a vplýva na ňu ako aj navrhnúť právne reformy a napomôcť tak ďalšiemu rozvoju práva.¹⁰⁰

Na to, aby bolo pri realizácii akéhokoľvek výskumu možné dochádzať ku konkrétnym záverom, je nevyhnutné najskôr získať potrebné informácie, ktoré výskumník neskôr spracuje za účelom formulácie výskumných záverov. Zdroje, v ktorých tieto informácie možno nájsť, môžeme rozdeliť na primárne a sekundárne. **Primárnymi zdrojmi** sú tie, ktoré obsahujú pôvodné informácie, pričom tieto môžu byť zozbierané priamo od osôb, ktoré nimi disponujú, alebo nachádzané vo výskumných prácach publikovaných v rôznych periodikách, správach či záveroch z konferencií. V súvislosti s výskumom práva možno za primárne zdroje označiť napríklad ústavy štátov, zákony a iné právne predpisy, právnické časopisy. **Sekundárnymi zdrojmi** sú zdroje, ktoré sú odvodené od primárnych zdrojov a ktoré ich spravidla triedia systematickým spôsobom. Takýmito zdrojmi môžu byť napríklad učebnice, encyklopédie, abstrakty, komentáre či bibliografie. Pri výskume práva môžeme v tomto prípade pracovať napríklad s komentármi k zákonom, právnickými učebnicami či abstraktmi vedeckých článkov.

1.1 TYPY VÝSKUMU

V literatúre sa možno stretnúť s viacerými deleniami výskumu, avšak pri akejkoľvek klasifikácii typov výskumu netreba zabúdať na to, že jednotlivé typy výskumu nemôžeme prísne rozlišovať, keďže tieto sa môžu vzájomne prelínať, čo v mnohých prípadoch vyplýva aj z ich charakteristík. Kothari rozlišuje nasledujúce **typy výskumu**:

- a) deskriptívny a analytický,
- b) základný a aplikovaný,
- c) kvantitatívny a kvalitatívny,
- d) koncepčný a empirický.

a) Deskriptívny a analytický výskum

Deskriptívny výskum iba **opisuje stav vecí** – skúmaného fenoménu alebo situácie – v súčasnosti. Popisuje iba to, čo sa stalo alebo čo sa práve deje. Jeho cieľom je iba získať základný prehľad o výskyte

⁹⁸ Ibid., s. 12.

⁹⁹ Ibid., s. 21 a 22.

¹⁰⁰ Ibid., s. 33.

určitého javu, preto neskúma jeho príčiny. Deskriptívnym výskumom neoverujeme hypotézy o predpokladaných vzťahoch medzi premennými. V ideálnom prípade by mal byť realizovaný na dostatočne veľkej a reprezentatívnej výskumnej vzorke, len za splnenia tohto predpokladu možno jeho výsledky považovať za vedecky relevantné.¹⁰¹

Pri **analytickom výskume**, naopak, výskumník využíva už získané fakty a informácie na vypracovanie analýzy a **kritické posúdenie predmetu skúmania**.¹⁰² Pri rozlíšení deskriptívneho a analytického výskumu môže byť nápomocné zamerať sa na to, akú otázku si pri tomto výskume kladie výskumník – pri deskriptívnom výskume sa totiž pýtame „čo?“ („čo je určitý jav?“), zatiaľ čo pri analytickom výskume je vhodnejšia otázka „prečo?“ („prečo k tomuto javu dochádza?“).

c) Základný a aplikovaný výskum

Základný výskum pomáha **rozvíjať vedu** a je viazaný s teóriou. Výsledky prispievajú k rozvoju vedy, k rozšíreniu jej metodologickej výbavy a stavu teoretického poznania.¹⁰³ **Aplikovaný výskum** je predovšetkým **zameraný na praktické riešenie problémov**, je vykonávaný s cieľom použiť výsledky v praxi.¹⁰⁴ V prípade aplikovaného výskumu nazerá výskumník na svoj výskum z praktického hľadiska, zatiaľ čo v prípade základného výskumu sa zaoberá predovšetkým generalizáciou a formuláciou teórie. Základným výskumom tak zvyčajne iba rozširuje svoje vedomosti v oblasti, ktorej sa venuje a kladie menší dôraz na jeho praktický kontext a využitie.¹⁰⁵

Zatiaľ čo cieľom aplikovaného výskumu je objaviť riešenie pre nejaký naliehavý problém v praxi, cieľom základného výskumu je získať dodatočné informácie o určitom fenoméne a prispieť tak k už existujúcim vedeckým znalostiam.¹⁰⁶

Pri písaní bakalárskych prác v odbore právo by sme sa zrejme s aplikovaným výskumom stretli len zriedka, neznamená to však, že je v týchto prípadoch jeho využitie vylúčené. Voľba medzi základným a aplikovaným výskumom však do veľkej miery závisí práve od zvolenej témy záverečnej práce. Je však potrebné dodať, že uplatnenie základného výskumu nevyklučuje využitie aplikovaného výskumu a naopak – oba typy výskumov sa môžu vzájomne dopĺňať.¹⁰⁷

d) Kvantitatívny a kvalitatívny výskum

V **kvantitatívnom výskume** sa kladie dôraz na kvantifikáciu javov, ich presné meranie a štatistickú analýzu získaných údajov, pričom sa pri výbere účastníkov výskumu uprednostňuje reprezentatívny

¹⁰¹ KHUSHAL, Vibhute a Filipos AYNALÉM. *Legal research methods. Teaching material*, Dostupné online: <<https://chilot.files.wordpress.com/2011/06/legal-research-methods.pdf>>, s. 16 ako aj ŠKODOVÁ, Zuzana. *Praktický úvod do metodológie výskumnej práce*. Martin: Jeseniova lekárska fakulta v Martine, 2013, s. 11.

¹⁰² KHUSHAL, Vibhute a Filipos AYNALÉM. *Legal research methods. Teaching material*, Dostupné online: <<https://chilot.files.wordpress.com/2011/06/legal-research-methods.pdf>>, s. 16.

¹⁰³ TOMŠÍK, Robert. *Kvantitatívny výskum v pedagogických vedách. Úvod do metodológie štatistického spracovania*. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Katedra pedagogiky, 2017, s. 36.

¹⁰⁴ *Ibid.*, s. 36.

¹⁰⁵ KHUSHAL, Vibhute a Filipos AYNALÉM. *Legal research methods. Teaching material*, Dostupné online: <<https://chilot.files.wordpress.com/2011/06/legal-research-methods.pdf>>, s. 16.

¹⁰⁶ *Ibid.*

¹⁰⁷ Podobne aj KHUSHAL, Vibhute a Filipos AYNALÉM. *Legal research methods. Teaching material*, Dostupné online: <<https://chilot.files.wordpress.com/2011/06/legal-research-methods.pdf>>, s. 17.

výber s cieľom následného zovšeobecnenia poznatkov na populáciu.¹⁰⁸ Cieľom kvantitatívneho výskumu je **získať exaktné a objektívne overiteľné údaje** o skúmanej problematike. Jeho základom je **meranie**, ide teda o postup získavania presných údajov vyjadrených numericky.¹⁰⁹

Naopak v **kvalitatívnom výskume** sa kladie dôraz na **detailnejšie štúdium menšieho počtu prípadov** v snahe porozumieť im. Výskumník dokumentuje priebeh skúmaného javu, zachytáva jeho jedinečnosti a špecifiká v nezvyčajných situáciách a prostrediach, pričom zovšeobecneniu sa venuje len malá pozornosť. Štúdium jednotlivých prípadov sa vykonáva napr. pomocou účastníckeho pozorovania, kedy je výskumník priamo účastný na pozorovaní.¹¹⁰ Význam kvalitatívneho výskumu vyplýva predovšetkým z potreby vziať do úvahy rozdiely medzi ľuďmi, predmetmi či skúmanými javmi. Kvantitatívny výskum sa totiž môže zdať umelý a vzdialený každodennému životu, neodzrkadľujúc tak skutočný stav.¹¹¹

e) *Koncepčný a empirický výskum*

Koncepčný výskum je výskumom súvisiacim s abstraktnými myšlienkami alebo teóriou, preto by sme ho mohli nazvať aj výskumom **teoretickým**. Zvyčajne je využívaný za účelom rozvíjať nové koncepty alebo dotvárať či meniť už existujúce.¹¹² Naopak **empirický výskum** sa zameriava predovšetkým na **pozorovanie** alebo skúsenosti, častokrát bez ohľadu na teóriu. Závery, ktoré prináša, je možné overiť prostredníctvom pozorovania či experimentu. Pri takomto type výskumu je vhodné získavať dáta priamo od zdroja.¹¹³

V súvislosti s **výskumom práva** sa však možno stretnúť ešte s inými typmi výskumu, resp. s jeho označovaním ako výskum **doktrinálny, nedoktrinálny** či **komparatívny (porovnávací)**.

Doktrinálny výskum si kladie otázku „čo je právo?“, resp. „aké je právo?“ v konkrétnom prípade, analyzuje ho a prichádza s jeho logickým odôvodnením. Analyzuje právnu doktrínu a to, akým spôsobom sa vyvíjala a uplatňovala. Prispieva teda ku konzistencii a istote v práve. Ide o čisto **teoretický výskum** pozostávajúci buď z jednoduchého výskumu, ktorého cieľom je dospieť ku konkrétnemu vyhláseniu o práve, alebo z právnej analýzy s komplexnejšou logikou a hĺbkou. Podklady preň možno nájsť v primárnych i v sekundárnych zdrojoch. Tento výskum je však limitovaný nazeraním výskumníka a môže pri ňom absentovať zameranie sa na prax súdov v skutočnosti.¹¹⁴

¹⁰⁸ PRUŽINSKÝ, Michal – MIHALČOVÁ, Bohuslava – JELEŇOVÁ, Iveta. Veda, výskum, vedecké metódy a ich aplikácia. In *Sborník příspěvků z konference Systémové přístupy '11*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica, 2011, s. 91.

¹⁰⁹ TOMŠIK, Robert. *Kvantitatívny výskum v pedagogických vedách. Úvod do metodológie štatistického spracovania*, už cit., s. 44 ako aj GAVORA, Peter et kol. *Elektronická učebnica pedagogického výskumu*. [online]. Bratislava : Univerzita Komenského, 2010. Dostupné online: <<http://www.e-metodologia.fedu.uniba.sk/>> .

¹¹⁰ PRUŽINSKÝ, Michal – MIHALČOVÁ, Bohuslava – JELEŇOVÁ, Iveta. Veda, výskum, vedecké metódy a ich aplikácia, už cit., s. 91.

¹¹¹ K tomu pozri SINGH, Manish et kol. *Legal Research. Production of Courseware. Content for Post Graduate Courses*. Dostupné online: <http://epgp.inflibnet.ac.in/epgpdata/uploads/epgp_content/law/09._research_methodology/02._legal_research/et/8149_et_et.pdf>

¹¹² KHUSHAL, Vibhute a Filipos AYNALÉM. *Legal research methods. Teaching material*, Dostupné online: <<https://chilot.files.wordpress.com/2011/06/legal-research-methods.pdf>>, s. 18.

¹¹³ Ibid.

¹¹⁴ Pozri napríklad ALI, Salim Ibrahim – YUSOFF, Zuryati Mohamed – AYUB, Zainal Amin. Legal Research of Doctrinal and Non-Doctrinal. In *International Journal of Trend in Research and Development*. Vol. 4, no. 1, pp. 493 – 494. Dostupné online: <<http://www.ij-trd.com/papers/IJTRD6653.pdf>> ako aj SINGH, Manish et kol. *Legal Research. Production of Courseware. Content for Post Graduate Courses*,

Nedoktrinálny výskum sa zameriava na to, ako sa formuje právo a jednotlivé inštitúcie a ako ovplyvňujú spoločnosť. Je označovaný aj ako socio-právny výskum a **využíva metódy z iných disciplín**, aby tak generoval empirické údaje, ktoré zodpovedajú výskumnú otázku, pričom táto sa môže týkať napríklad problémov, postupov či reforiem v práve. Prostredníctvom nedoktrinálneho výskumu môžeme okrem iného skúmať napríklad dopady určitej právnej úpravy na konkrétne skupiny ľudí, pričom tento typ výskumu posudzuje aj „neprávne“ faktory a ich dopady na právne procesy či rozhodnutia.

Komparatívny (porovnávací) výskum porovnáva právnú úpravu štátu s právnymi úpravami iných štátov. Zdôrazňuje kultúrny a spoločenský charakter práva a to, akým spôsobom funguje v odlišných prostrediach. Pri takomto type výskumu je však nevyhnutné brať do úvahy rozdiely v štátoch, resp. prostrediach, ktorých právne úpravy porovnáваме a vyhnúť sa tak automatickému označeniu niektorej právnej úpravy ako ideálnej či vhodnej pre štát, v ktorom podmienky pre uplatnenie tejto právnej úpravy nemusia byť identické v porovnaní s podmienkami v štáte, v ktorom takáto právna úprava funguje.¹¹⁵

1.2 ETAPY VÝSKUMU

Systematické skúmanie určitého predmetu si vyžaduje starostlivé rozdelenie a naplánovanie vedeckej práce. Vo všeobecnosti môžeme rozlišovať nasledujúce etapy výskumu:

→ **voľba výskumného problému (témy záverečnej práce)**

Voľba výskumného problému či témy záverečnej práce by mala predovšetkým vychádzať z aktuálnosti potenciálne skúmanej problematiky. Nie je preto vhodné venovať sa oblastiam, v ktorých už dlhšiu dobu nedošlo k výraznejším zmenám, prípadne príliš úzko vymedzeným témam, ktoré už boli v najväčšej pravdepodobnosti dôkladne preskúmané inými výskumníkmi. V neposlednom rade hrá pri voľbe výskumného problému dôležitú úlohu aj záujem výskumníka (študenta) o zvolenú problematiku, avšak netreba zabúdať ani na to, že mnohokrát práve skutočnosť, že výskumník (študent) danú problematiku spočiatku detailnejšie neovláda, môže prispieť k jeho zanietosti počas ďalších etáp výskumu.

→ **príprava na výskum**

S istým zveličením môžeme povedať, že príprava na výskum začína už dávno predtým, než sa výskumník či študent rozhodne pre riešenie určitého výskumného problému alebo pre konkrétnu tému záverečnej práce. Nadobúdanie základných vedomostí v zvolenej oblasti totiž spravidla začína už počas štúdia či následného vedeckovýskumného pôsobenia. V rámci prípravy na riešenie konkrétneho výskumného problému je však zvyčajne potrebné dôslednejšie štúdium literatúry, ktoré výskumníkovi pomôže zvoliť správne metódy v nasledujúcich etapách jeho výskumu ako aj formulovať hypotézy a otázky, zodpovedanie ktorých by mohlo byť pre konkrétny vedný odbor novým prínosom.

→ **formulácia hypotézy (prípadne viacerých hypotéz)**

Po dôslednejšom štúdiu literatúry nie je vylúčené, že sa výskumník rozhodne pre čiastočnú zmenu formulácie výskumného problému. Bez ohľadu na túto skutočnosť je však – až na niekoľko

¹¹⁵ SINGH, Manish et kol. *Legal Research. Production of Courseware. Content for Post Graduate Courses*, dostupné na: http://epgp.inflibnet.ac.in/epgpdata/uploads/epgp_content/law/09_research_methodology/02_legal_research/et/8149_et_et.pdf

výnimiek – v tejto etape nevyhnutné formulovať výskumnú hypotézu, resp. hypotézy. Hypotéza je výskumný predpoklad. Ide o odborný odhad výskumníka, aké výsledky možno vyvodiť z výskumných dát. Hypotézy sú oznamovacie vety obsahujúce dve premenné, z ktorých jedna premenná má dve roviny, medzi ktorými je vzťah vyjadrený 2. stupňom prídavného mena alebo príslovky (menší ako, slabší ako, intenzívnejšie ako a pod.) a druhá premenná nemá roviny.¹¹⁶ Následne bude výskumník jednotlivé hypotézy testovať a tak ich potvrdzovať alebo vyvracať.¹¹⁷ Nie každý výskum je však založený na hypotézach - výskum, ktorý je deskriptívny a ktorý má len jednu premennú, nemôže mať hypotézy. V takom prípade výskumníkovi stačí formulovať výskumnú otázku.¹¹⁸

→ **stanovenie štruktúry a postupu výskumu (tzv. research design)**

Stanovenie štruktúry a postupu výskumu by malo byť logickým a systematickým plánovaním výskumu. Výsledná štruktúra a postup však pochopiteľne nemusia byť definitívne a v procese výskumu sa mnohokrát čiastočne zmenia v závislosti od potrieb toho-ktorého výskumu, napriek tomu však ide o užitočnú súčasť výskumného procesu napomáhajúcu jeho efektívnosti.

→ **zber dát**

V tejto etape výskumu je dôležité predovšetkým zvoliť správnu metódu zberu dát potrebných pre potvrdenie či vyvrátenie hypotézy alebo zodpovedanie výskumnej otázky. Voľba konkrétnej metódy by mala odzrkadľovať typ ako aj ciele výskumu.

→ **spracovanie dát**

Spracovanie zozbieraných dát je nevyhnutným predpokladom ich následnej interpretácie. Mnohokrát ide o klasifikáciu či kategorizáciu dát či ich porovnávanie. Rovnako ako v predošlej etape, aj v etape spracovania dát je dôležitá voľba správnej metódy, prostredníctvom ktorej budú dáta spracované.

→ **formulácia záverov a ich prezentácia**

Po spracovaní zozbieraných dát je nemenej dôležité formulovať závery, ktoré z tohto spracovania vyplývajú a prezentovať ich odborným, no súčasne zrozumiteľným spôsobom. Výskumník by mal v tejto etape reflektovať všetky hypotézy, ktoré na začiatku svojho výskumu formuloval.

Aj tu sa však žiada pripomenúť, že tak, ako úplne nemožno od seba striktno oddeliť využitie konkrétnych typov výskumu, nemožno ani striktno určiť postup počas konkrétneho výskumu a rozdeliť ho nevyhnutne do vyššie uvedených etáp v stanovenom poradí. Rovnako tak metódy, ktorých využitie je typické pre jednotlivé etapy výskumu, môžu byť užitočné aj v iných výskumných etapách. Už samotnej voľbe výskumného problému či formulácii výskumnej otázky by mala predchádzať aspoň čiastočná príprava na výskum a nadobudnutie základných vedomostí, častokrát práve prostredníctvom štúdia literatúry. Takisto

¹¹⁶ Príkladom hypotézy v oblasti práva Európskej únie by mohla byť veta „Vynútenie dodržiavania práva Európskej únie zo strany členského štátu je efektívnejšie prostredníctvom článku 7 ZEÚ než prostredníctvom konania o porušení povinností členským štátom.“ Prvou premennou je v tomto prípade efektívnosť vynútenia dodržiavania práva Európskej únie, druhou premennou je spôsob, prostredníctvom ktorého k nej dochádza. Druhá premenná má dve roviny, ktorými sú konanie podľa článku 7 ZEÚ a konanie podľa článkov 258 a 259 ZFEÚ. Uvedené premenné vieme merať zisťovaním toho, v koľkých prípadoch už počas alebo po takýchto konaniach členský štát upustil od porušovania práva Európskej únie.

¹¹⁷ GAVORA, Peter et kol. *Elektronická učebnica pedagogického výskumu*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2010.

¹¹⁸ Ibid.

etapa zberu dát je v prípade deskriptívneho či doktrinálneho výskumu typická štúdiom literatúry a oddelenie tejto etapy od etapy prípravy na výskum môže byť náročné a dokonca pôsobiť silene.

2. METODOLÓGIA, METODIKA, METÓDY

Metodológiu možno definovať ako náuku o metódach, úlohou ktorej je definovať a klasifikovať metódy v procese skúmania javov.¹¹⁹ Predmetom jej skúmania sú teda metódy a vedecké postupy. Metodológia predstavuje súhrn poznatkov o tom, ako výskum úspešne realizovať, pričom sa zameriava nielen na štúdium princípov využívaných pri poznávaní, ale aj na to, ako by ľudia mali postupovať, aby pri poznávaní dosiahli stanovené ciele.¹²⁰

Odišným pojmom je **metodika**, ktorú možno vnímať ako postup alebo návod ako **v praxi** postupne realizovať výskumné procedúry vzťahujúce sa k realizácii výskumného cieľa. Metodikou môžeme označovať konkrétny výskumníkom použitý nástroj, preto ak je výskumnou metódou dotazník, metodikou môže byť napríklad konkrétny dotazník zisťujúci pracovnú spokojnosť zamestnancov.¹²¹

Metódou možno označiť nástroj, za pomoci ktorého skúmame určitý predmet alebo jav. Je to spôsob aplikácie postupu tak, aby sme dosiahli stanovený cieľ. Možno ju chápať aj ako zámernú, logicky premyslenú „trasu“ majúcu presné pravidlá postupu.¹²²

Metodikou vedeckej práce teda môžeme označiť premyslený postup, ktorý sme v praxi realizovali pri skúmaní určitého predmetu, a to za využitia metód, teda výskumných nástrojov, spravidla typických pre typ výskumu, ktorý sme realizovali. Využitie niektorých metód je vhodnejšie v tej časti výskumu, v ktorej výskumník postupne zbiera dáta potrebné pre jeho výskum, zatiaľ čo iné metódy sa využívajú už pri samotnom spracovaní týchto dát. V závislosti od toho tak môžeme rozlišovať metódy zberu dát a metódy spracovania dát.

2.1 VYUŽITIE METÓD V ZÁVISLOSTI OD TYPU A ETAPY VÝSKUMU

Etapa prípravy na výskum a zberu dát

Už pred samotným písaním záverečnej práce je nevyhnutné zvoliť správne metódy zberu dát, s ktorými bude študent následne pracovať v rámci ďalších etáp jeho výskumu. Medzi **základné metódy zberu dát** patrí **pozorovanie, experiment, testy, štúdium literatúry, analýza dokumentov, dotazník, anketa** či **rozhovor**.¹²³ Pri výskume za účelom písania záverečnej práce v odbore právo je ne-

¹¹⁹ TOMŠÍK, Robert. *Kvantitatívny výskum v pedagogických vedách. Úvod do metodológie štatistického spracovania*. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Katedra pedagogiky, 2017, s. 34.

¹²⁰ PRUŽINSKÝ, Michal – MIHALČOVÁ, Bohuslava – JELEŇOVÁ, Iveta. Veda, výskum, vedecké metódy a ich aplikácia. *Sborník príspevků z konferencie Systémové přístupy '11*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica, 2011, s. 92.

¹²¹ Ibid.

¹²² TOMŠÍK, Robert. *Kvantitatívny výskum v pedagogických vedách. Úvod do metodológie štatistického spracovania*, Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Katedra pedagogiky, 2017, s. 35.

¹²³ Pozri napr. VANOCH, Matej et kol. *Kuchárka amatérskeho výskumníka*. Bratislava: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2009. Dostupné online: < https://www.iuventa.sk/files/documents/publik%C3%A1cie/kucharka_amaterskeho_vyskumnika/kucharka_amaterskeho_vyskumnika_na_web.pdf>, s. 9, RITOMSKÝ, Alojz. Metodológia sociálnopsychologického výskumu. In KOLLÁRIK, Teodor et kol., *Sociálna psychológia*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2004, s. 60 a TOMŠÍK, Robert. *Kvantitatívny výskum v pedagogických vedách. Úvod do metodológie štatistického spracovania*, Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Katedra pedagogiky, 2017, s. 39.

pochybne nenahraditeľnou metódou zberu dát štúdiom odbornej literatúry ako predpoklad kvalitného teoretického základu, od ktorého sa bude odvíjať formulácia záverov študentom. V závislosti od zvolenej témy záverečnej práce však nemožno vylúčiť ani použitie iných metód zberu dát, ako napríklad dotazník pri témach záverečných prác, ktorých cieľom je navrhnuť zlepšenie existujúceho stavu aj na základe skúseností a pripomienok určitých profesií, resp. skupín jednotlivcov (sudcovia, advokáti, notári a pod.).

Etapa spracovania dát

Zobierané dáta je možné spracovať za pomoci viacerých metód v závislosti od požiadaviek konkrétneho výskumu. Vo všetkých vedných disciplínach však možno využiť základné princípy logiky, pričom najčastejšie využívanými **logickými metódami** sú indukcia, dedukcia, analýza, syntéza a analógia. **Indukcia** predstavuje druh usudzovania, v ktorom sa z viacerých jedinečných či čiastočných súdov odvodzujú všeobecné súdy a závery. Vo výskume predstavuje postup od špecifických zistení o jednotlivých javoch k ich všeobecnej charakteristike. Využitie nachádza pri skúmaní novej, menej známej problematiky. **Dedukcia** znamená úsudok, pri ktorom odvodzujeme zo všeobecného tvrdenia viac špecifické. **Analýza** je rozbor alebo rozklad nejakého celku na jeho zložky, súčasti, ktorý smeruje k nejakým relatívne najjednoduchším zložkám. **Syntéza** predstavuje skladanie, sčítanie; spájanie jednotlivých častí, zložiek do celku. **Analógia** je vzťah podobnosti medzi dvoma a viacerými predmetmi.

Medzi metódy využívané pri spracovaní dát patrí aj **štatistická metóda**. Ďalšou v literatúre spomínanou metódou je **historická metóda**, ktorá umožňuje študovať vznik, vývoj a fungovanie predmetu alebo javu. Na základe pozorovania vývojového procesu je tak možné naznačiť vývojový trend. Nemenej dôležitou je **porovnávací metóda (komparácia)**, za pomoci ktorej porovnávame objekty a javy so spoločnými črtami.

Metódy v závislosti od typu výskumu

Vzhľadom na odlišný charakter jednotlivých typov výskumu je pochopiteľné, že niektoré z metód využívaných počas výskumu sa pre ne hodia viac ako iné metódy. Využívanie konkrétnych metód však nemožno presne ohraničiť a jednotlivé metódy vymedziť len pre konkrétny typ výskumu, a preto nemožno vylúčiť ani to, že metódy typické pre určitý typ výskumu budú využité v rámci takého typu výskumu, v ktorom sa s nimi stretne len zriedka.

V prípade **deskriptívneho výskumu** je vhodné využiť metódy, akými sú napríklad štúdiom literatúry, porovnávajúce a fakty zisťujúce prieskumy rôzneho druhu ale aj pozorovanie. Keďže prieskumy i pozorovanie môžu mať kvantitatívny aj kvalitatívny charakter, metódy spracovania dát a výsledná prezentácia záverov sa môže líšiť. Ak totiž uskutočníme tzv. kvantitatívne pozorovanie či prieskumy, z nich zozbierané dáta môžeme spracovať štatistickou metódou, zatiaľ čo v prípade kvalitatívneho pozorovania si vystačíme s výsledkom vo forme opisu.

Metódy zberu dát sa v prípade **analytického výskumu** nemusia zásadne líšiť od metód zberu dát využívaných v iných typoch výskumov, vzhľadom na podstatu analytického výskumu by však následné spracovanie zozbieraných dát malo podliehať ich kritickému posúdeniu, a to predovšetkým za využitia logických metód či štatistiky.

Podobne ako v prípade deskriptívneho výskumu, **základný výskum** využíva metódy zberu dát ako interview, pozorovanie, dotazník či dokonca experiment. Nemožno opomenúť ani štúdium literatúry. Metódy zberu a spracovania dát sa však v prípade základného výskumu nemusia líšiť od aplikovaného výskumu – k prehĺbeniu vedomostí o určitom jave môžeme prispieť aj za pomoci logických metód či štatistiky bez toho, aby sme súčasne nachádzali riešenie vopred vymedzeného problému.

Pre **aplikovaný výskum** sú taktiež typické predovšetkým metódy zberu dát ako interview, prieskum či dotazník, a to za účelom získania informácií potrebných pre nájdenie riešenia určitého problému.

Pre **kvantitatívny výskum** sú v etape zberu dát typické metódy ako anketa, dotazník, experiment, testy vedomostí a zručností či škálovanie, keďže tento typ výskumu popisuje skúmaný jav, ktorý je možné sledovať na reprezentatívnej vzorke. Takto nazbierané dáta sa ďalej spracúvajú štatistickými postupmi a môžu byť vyjadrené v číselnej podobe.¹²⁴

Medzi metódy zberu dát typické pre **kvalitatívny výskum** patrí pozorovanie, interview s jedným alebo menším počtom respondentov, prieskumy v rámci menších cieľových skupín alebo zisťovanie životných príbehov, pričom ich výsledky sú prezentované vo forme opisov.

Vzhľadom na pomerne široký rozsah **konceptného výskumu** je vhodnejšie vymedziť, ktoré metódy preň typické nie sú – keďže sa zameriava predovšetkým na už dostupné informácie, z metód, ktoré sú preň typické, možno vylúčiť experiment.

Empirický výskum využíva metódy založené na reálnych skúsenostiach, pričom tieto môžu byť kvantitatívneho i kvalitatívneho charakteru. Metódy kvantitatívneho charakteru typické pre empirický výskum sú predovšetkým rôzne prieskumy či dotazníky, zatiaľ čo metódy kvalitatívneho charakteru typické pre empirický výskum sú najmä interview, experimenty či pozorovanie cieľových skupín.

Prevažujúcou metódou zberu dát v prípade **doktrinálneho výskumu práva** je štúdium primárnych i sekundárnych zdrojov, t.j. právnych predpisov či odbornej literatúry. Následne sú takto zozbierané dáta analyzované zvyčajne za pomoci logických metód alebo za využitia historickej alebo komparatívnej metódy.

Hoci v prípade **nedoktrinálneho výskumu práva** nemožno vylúčiť takú metódu zberu dát, akou je štúdium literatúry, vzhľadom na jeho charakter majú pri zbere dát pri realizácii nedoktrinálneho výskumu dôležité postavenie empirické metódy ako interview, dotazník alebo pozorovanie.

Pokiaľ ide o **komparatívny výskum práva**, pri ňom využívané metódy zberu dát môžu zahŕňať ako štúdium literatúry, tak aj rôzne empirické metódy. Rozhodujúcim je v tomto prípade to, akým spôsobom sú zozbierané dáta spracované – zo samotnej podstaty komparatívneho výskumu vyplýva, že tieto dáta sú ďalej porovnávané za využitia tzv. komparatívnej metódy.

Ako možno vidieť, vzhľadom na to, že viaceré typy výskumov sa prelínajú a majú spoločné znaky, je možné len ťažko priradiť konkrétne metódy zberu či spracovania dát ku konkrétnym typom výskumov. Rovnako si možno všimnúť, že sú to predovšetkým metódy zberu dát, ktorých využitie môžeme

¹²⁴ TOMŠÍK, Robert. *Kvantitatívny výskum v pedagogických vedách. Úvod do metodológie štatistického spracovania*, Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Katedra pedagogiky, 2017, s. 45.

rozlišovať jednoznačnejšie než je to v prípade metód spracovania dát. Preto je veľmi dôležité starostlivo si zvoliť konkrétne metódy v závislosti od cieľa toho-ktorého výskumu.

2.2 ZÁVEREČNÉ PRÁCE V OBLASTI PRÁVA EURÓPSKEJ ÚNIE

Už z predošlých charakteristík jednotlivých typov výskumu vyplýva, že pokiaľ ide o voľbu konkrétneho typu výskumu pri písaní záverečných prác v oblasti práva Európskej únie, nemožno vopred vyúčiť použitie ani jedného z nich. O to dôležitejšie je však starostlivé zváženie výskumného cieľa v závislosti od témy záverečnej práce, vďaka čomu tak študent bude schopný zvoliť nielen správny typ výskumu, ale aj metódy, ktoré pri svojej vedeckej práci využije. Taktiež sa žiada dodať, že pri typoch výskumov teoretického a opisného charakteru je dôležité nezabudnúť na potrebu prinesenia vlastných záverov a poznatkov a vyhnúť sa tak iba zhrnutiu už existujúcej literatúry.

Metóda zberu dát, ku ktorej sa študenti uchýlia najčastejšie, je pravdepodobne štúdium literatúry alebo právnych predpisov. Pokiaľ ide o zdroje, ktoré môže študent takýmto spôsobom využiť, z primárnych zdrojov môže ísť predovšetkým o zakladajúce či prístupové zmluvy, sekundárne právo Európskej únie či vedecké články obsahujúce nové poznatky, ale aj judikatúra Súdneho dvora Európskej únie a judikatúra súdov jej členských štátov, ktorú je tiež možné nájsť na portáli EUR-Lex. Netreba zabúdať ani na právne predpisy členských štátov Európskej únie, ktoré môžu byť využiteľné pri témach zaoberajúcich sa vzťahom vnútroštátneho práva a práva Európskej únie. Portál EUR-Lex umožňuje vyhľadávanie vo vnútroštátnych transpozičných dokumentoch, čo môže byť nezastupiteľnou pomocou v obrovskom množstve právnych predpisoch všetkých členských štátov Európskej únie. Zo sekundárnych zdrojov môže študent využiť učebnice práva Európskej únie či komentáre k ustanoveniam primárneho alebo sekundárneho práva Európskej únie. Pri využití analytického výskumu môže byť študentom pri zbere dát na portáli EUR-Lex nápomocná časť „Informácie o dokumente“ pri jednotlivých právnych aktoch inštitúcií Únie obsahujúca návrh právneho aktu a dôvodovú správu k nemu. Následná metóda spracovania zozbieraných dát opäť závisí od výskumného cieľa. Pri využití historickej metódy môže byť študentom nápomocný napríklad chronologický prehľad doposiaľ platných zakladajúcich i prístupových zmlúv na portáli EUR-Lex.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY A ZDROJOV

MONOGRAFIE A ČLÁNKY

- ALI, Salim Ibrahim – YUSOFF, Zuryati Mohamed – AYUB, Zainal Amin. Legal Research of Doctrinal and Non-Doctrinal. In *International Journal of Trend in Research and Development*. Vol. 4, no. 1, pp. 493 – 494. Dostupné online: <<http://www.ijtrd.com/papers/IJTRD6653.pdf>>. ISSN 2394-9333.
- BANKOWSKI, Z. – CHRISTODOULIDIS, E.: The European Union as an Essentially Contested Project. In *European Law Journal*, 1998, Volume 4, No. 4, ISSN: 1351-5993, s. 341-354.
- BARDAČ, R. Aplikácia práva EÚ v rozhodovacej činnosti slovenských okresných a krajských súdov. In: Dny práva 2011 – Days of Law. *Interpretace a aplikace mezinárodního a evropského práva vnitrostátními soudy*. Masarykova univerzita, Brno: Spisy Právnické fakulty MU č. 425 (řada teoretická), 2012. ss. 14-29. ISBN 978-80-210-5910-8.
- BOBEK, M., KUHN, Z. a kol. *Judikatura a právní argumentace*. 2. vydání. Praha: Auditorium, 2013. 496s. ISBN 978-80-87284-35-3.
- DOUGAN, M.: The Treaty of Lisbon 2007: Winning minds, not hearts. In *Common Market Law Review*. 2008, Volume 45, Issue 3, ISSN: 0165-0750, s. 644-652.
- GAVORA, Peter et kol. *Elektronická učebnica pedagogického výskumu*. [online]. Bratislava : Univerzita Komenského, 2010. Dostupné online: <<http://www.e-metodologia.fedu.uniba.sk/>> ISBN 978–80–223–2951–4.
- GERLOCH, A.: Teorie práva. 3. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2004, ISBN:80-86473-85-6, 343 s.
- CHRENŠŤ, J. – NESVADBA, A. *Právo Európskej únie*. 1.vydanie. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2020. 338s. ISBN 978-80-8054-867-4.
- JÁNOŠÍKOVÁ, M. *Repetitórium práva Európskej únie*. Bratislava: IURIS LIBRI, 2012. 116s. ISBN 978-80-89635-04-7.
- KHUSHAL, Vibhute a Filipos AYNALÉM. *Legal research methods. Teaching material*. Dostupné online: <https://chilot.files.wordpress.com/2011/06/legal-research-methods.pdf>
- KNAPP, V.: Teorie práva. Praha: C.H.Beck, 1995, ISBN: 80-7179-028-1, 247 s.
- LENAERTS, K. - Van NUFFEL, P. (Ed. BRAY, R.): *Constitutional Law of the European Union*. 2nd edition. London: Sweet and Maxwell Limited, 2005, ISBN: 9780421886100, 969 s.
- MANCINI, G. F.: Europe: The Case for Statehood. In *European Law Journal*, 1998, Volume 4, No. 1, ISSN: 1351-5993, s. 29-42.
- MAZÁK, J. – JÁNOŠÍKOVÁ, M. *Lisabonská zmluva. Ústavný systém a súdna ochrana*. Bratislava: Iura Edition, 2011. 306s. ISBN 978-80-8078-416-4.
- MAZÁK, J. – JÁNOŠÍKOVÁ, M. *Základy práva Európskej únie. Ústavný systém a súdna ochrana*. Bratislava: Iura Edition, 2009. 740s. ISBN 978-80-8078-289-4.
- PRUŽINSKÝ, Michal – MIHALČOVÁ, Bohuslava – JELEŇOVÁ, Iveta. Veda, výskum, vedecké metódy a ich aplikácia. In *Sborník příspěvků z konference Systémové přístupy '11*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica, 2011. ss. 89 – 97. ISBN 978-80-245-1844-2.
- REICH, N.: Understanding EU Law. Objectives, Principles and Methods of Community Law. Antwerpen – Oxford: Intersentia, 2005, ISBN: 90-5095-465-0, 399 s.
- RITOMSKÝ, Alojz. Metodológia sociálnopsychologického výskumu. In KOLLÁRIK, Teodor et kol., *Sociálna psychológia*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2004. 545 s. ISBN 978-80-2231-841-9.

- SEHNÁLEK, D. *Specifika výkladu práva Európskej únie a jeho vnútroštátné dôsledky. Habilitačná práca*. Právnická fakulta Masarykovy univerzity: Katedra mezinárodného a evropského práva, 2018. 302s.
- SINGH, Manish et kol. *Legal Research. Production of Courseware. Content for Post Graduate Courses*. Dostupné online: http://eggp.inflibnet.ac.in/eggpdata/uploads/eggp_content/law/09_research_methodology/02_legal_research/et/8149_et_et.pdf
- STEHLÍK, V. – HAMULÁK, O. – PETR, M. *Právo Európskej únie: Ústavné základy a vnútorný trh*. Praha: Leges, 2018. 356s. ISBN 978-80-7502-277-6.
- ŠKODOVÁ, Zuzana. *Praktický úvod do metodológie výskumnej práce*. Martin: Jeseniova lekárska fakulta v Martine, 2013. 65 s. ISBN 978-80-89544-43-1.
- TOMÁŠEK, M.–TÝČ, V. a kol. *Právo Európskej únie*. 1. vydání. Praha: Leges, 2013. 496s. ISBN 978-80-8757-53-3.
- TOMŠÍK, Robert. *Kvantitatívny výskum v pedagogických vedách. Úvod do metodológie štatistického spracovania*. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Katedra pedagogiky, 2017. 505 s. ISBN 978-80-89544-43-1.
- VANOCH, Matej et kol. *Kuchárka amatérskeho výskumníka*. Bratislava: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2009. Dostupné online: < https://www.iuventa.sk/files/documents/publik%C3%A1cie/kucharka_amaterskeho_vyskumnika/kucharka_amaterskeho_vyskumnika_na_web.pdf > ISBN 978-80-8072-094-0. 35s.
- WEILER, J. H. H.: Europe: The Case Against the Case for Statehood. In *European Law Journal*, 1998, Volume 4, No. 1, ISSN: 1351-5993, s. 43-62.

INÉ ZDROJE

- Súdny dvor Európskej únie: InfoCuria. On-line pomoc. Luxemburg: september 2019. s.1. Dostupné na: [Étendue de la recherche - Affaires \(europa.eu\)](http://eur-lex.europa.eu/etendue)
- Portál EUR-Lex: Právo EÚ - EUR-Lex (europa.eu)
- Právny a informačný portál SLOV-Lex: [Domov - SLOV-LEX](http://www.slovlex.sk/)
- Portál CURIA: [CURIA - Úvodná stránka - Súdny dvor Európskej únie \(europa.eu\)](http://eur-lex.europa.eu/curia)

PRAMENE PRIMÁRNEHO A SEKUNDÁRNEHO PRÁVA ÚNIE

- delegovaná smernica Komisie (EÚ) 2017/593 zo 7. apríla 2016, ktorou sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ, pokiaľ ide o ochranu finančných nástrojov a finančných prostriedkov patriacich klientom, povinnosti v oblasti riadenia produktov a pravidlá uplatniteľné na poskytovanie alebo prijímanie poplatkov, provízií alebo akýchkoľvek peňažných alebo nepeňažných benefitov (Text s významom pre EHP). Ú. v. EÚ L 87, 31.3.2017, s. 500 – 517.
- delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2021/466 zo 17. novembra 2020, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1700 špecifikovaním počtu a názvu premenných pre doménu „príjem a životné podmienky“ týkajúcich sa zdravia kvality života (Text s významom pre EHP). Ú. v. EÚ L 96, 19.3.2021, s.1-4.
- delegované rozhodnutie Komisie (EÚ, Euratom) 2021/135 z 12. novembra 2020, ktorým sa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 dopĺňa o podrobné podmienky výpočtu efektívnej miery tvorby rezerv spoločného rezervného fondu. Ú. v. EÚ L 42, 5.2.2021, s. 9 – 12.
- Charta základných práv Európskej únie (2016). Ú. v. ES C 202, 7.6.2016, s. 391 – 407.
- nariadenie č. 1 o používaní jazykov v Európskom hospodárskom spoločenstve. Ú. v. ES P 017, 6.10.1958, s. 385 (konsolidované znenie 01.07.2013).

- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1191 zo 6. júla 2016 o *podporovaní voľného pohybu občanov prostredníctvom zjednodušenia požiadaviek na predkladanie určitých verejných listín v Európskej únii a o zmene nariadenia* (EÚ) č. 1024/2012. Ú.v. EÚ L 200, 26.7.2016, s.1-136.
- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/817 z 20. mája 2021, *ktorým sa zriaďuje Erasmus+ program Únie pre vzdelávanie a odbornú prípravu, mládež a šport* a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1288/2013 (Text s významom pre EHP). Ú.v. EÚ L 189, 28.5.2021, s.1-33.
- nariadenie Rady (EÚ) č. 216/2013 zo 7. marca 2013 o *elektronickom uverejňovaní Úradného vestníka Európskej únie*. Ú. v. EÚ L 69, 13.3.2013, s. 1 – 3.
- nariadenie Rady (EÚ) č. 904/2010 o *administratívnej spolupráci a boji proti podvodom v oblasti dane z pridanej hodnoty*. Ú.v. EÚ L 268, 12.10.2010, s.1-18.
- odporúčanie Komisie (EÚ) 2016/1374 z 27. júla 2016 *týkajúce sa zásady právneho štátu v Poľsku*. Ú. v. EÚ L 217, 12.8.2016, s. 53 – 68.
- odporúčanie Komisie z 29. januára 2014 *týkajúce sa dôsledkov odobratia volebného práva občanom Únie, ktorí uplatňujú svoje právo na voľný pohyb* (2014/53/EÚ). Ú. v. EÚ L 32, 1.2.2014, s. 34 – 35.
- odporúčanie Rady (EÚ) 2021/1004 zo 14. júna 2021, *ktorým sa zriaďuje Európska záruka pre deti*. Ú. v. EÚ L 223, 22.6.2021, s. 14 – 23.
- rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/864 zo 17. mája 2017 o *Európskom roku kultúrneho dedičstva (2018)*. Ú. v. EÚ L 131, 20.5.2017, s. 1 – 9.
- rozhodnutie Európskeho parlamentu, Rady, Komisie, Súdneho dvora, Dvora audítorov, Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru a Výboru regiónov z 26. júna 2009 o *organizácii a činnosti Úradu pre vydávanie publikácií Európskej únie* (2009/496/ES, Euratom). Ú. v. EÚ L 168, 30.6.2009, s. 41 – 47
- rozhodnutie Rady z 26. apríla 2012 o *usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov* (2012/238/EÚ). Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2012, s. 47 – 48.
- rozhodnutie Rady o *založení Úradného vestníka Európskych spoločenstiev*. Ú.v. ES 17, 6.10.1958, s. 390.
- rozhodnutie Rady z 26. novembra 2009 o uzatvorení Dohovoru Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným
- smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/2184 zo 16. decembra 2020 o *kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu* (prepracované znenie) (Text s významom pre EHP). Ú.v. EÚ L 435, 23.12.2020, s. 1-62.
- smernica Rady (EÚ) 2017/1852 z 10. októbra 2017 o *mechanizmoch riešenia sporov týkajúcich sa zdanenia v Európskej únii*. Ú.v. EÚ L 265, 14.10.2017, s.1-14.
- Smernica Rady (EÚ) 2017/1852 z 10. októbra 2017 o *mechanizmoch riešenia sporov týkajúcich sa zdanenia v Európskej únii*. Ú. v. EÚ L 265, 14.10.2017, s. 1 – 14.
- stanovisko Komisie z 3. októbra 2017 k *odporúčaniu Európskej centrálnej banky prijať rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení článok 22 Štatútu Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky* (C/2017/6810). Ú. v. EÚ C 340, 11.10.2017, s. 1 – 4.
- vykonávací smernica Komisie (EÚ) 2019/68 zo 16. januára 2019, *ktorou sa stanovujú technické špecifikácie označovania strelných zbraní a ich hlavných častí podľa smernice Rady 91/477/EHS o kontrole získavania a vlastníctva zbraní*. Ú. v. EÚ L 15, 17.1.2019, s. 18 – 21.
- vykonávacie nariadenie Rady (EÚ) 2017/2459 z 5. decembra 2017, *ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 282/2011, ktorým sa ustanovujú vykonávacie opatrenia smernice 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty*. Ú.v. EÚ L 348, 29.12.2017, s. 32-33.
- vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2021/921 zo 7. júna 2021, *ktorým sa Holandsku povoľuje uplatňovať zníženú sadzbu dane z elektriny priamo dodávanej plavidlám kotviacim v prístave*. Ú. v. EÚ L 2031, 9.6.2021, s. 1 – 2.

- Zmluva o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (konsolidované znenie 2016). Ú. v. ES C 203, 7.6.2016.
- Zmluva o Európskej únii (konsolidované znenie 2016). Ú. v. ES C 202, 7.6.2016, s.15 -16, 16-45, 201-329, 337-361, 363-368.
- Zmluva o fungovaní Európskej únie (konsolidované znenie 2016). Ú. v. ES C 202, 7.6.2016, s.47, 47-199, 201-329, 333-335, 336, 337-361, 368-390.

JUDIKATÚRA SÚDNEHO DVORA EURÓPSKEJ ÚNIE

- 26/62 rozsudok Súdneho dvora z 5. februára 1963, *NV Algemene Transport- en Expeditie Onderneming van Gend & Loos proti Nederlandse administratie der belastingen*. ECLI:EU:C:1963:1
- 6/64 rozsudok Súdneho dvora z 15. júla 1964, *Flaminio Costa proti E.N.E.L.* ECLI: EU:C:1964:66.
- 29/69 rozsudok Súdneho dvora z 12. novembra 1969, *Erich Stauder proti Stadt Ulm*. ECLI:EU:C:1969:57.
- 181/73 rozsudok Súdneho dvora z 30. apríla 1974, *R. & V. Haegeman proti Belgickému kráľovstvu*. ECLI:EU:C:1974:41
- 66/76 rozsudok zo 17. februára 1977, *Confédération française démocratique du travail (CFDT) proti Rade Európskych spoločenstiev*. ECLI:EU:C:1977:31.
- 44/79 rozsudok Súdneho dvora z 13. decembra 1979, *Liselotte Hauer proti Land Rheinland-Pfalz*. ECLI: EU:C:1979:290.
- 265/87 rozsudok Súdneho dvora (piata komora) z 11. júla 1989, *Hermann Schröder HS Kraftfutter GmbH & Co. KG proti Hauptzollamt Gronau*. ECLI:EU:C:1989:303.
- C-322/88 rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) z 13. decembra 1989, *Salvatore Grimaldi proti Fonds des maladies professionnelles*. ECLI: EU:C:1989:646.
- C-286/90 rozsudok Súdneho dvora z 24. novembra 1992, *Anklagemyndigheden proti Peter Michael Poulsen a Diva Navigation Corp*. ECLI:EU:C:1992:453
- C-61/94 rozsudok Súdneho dvora z 10. septembra 1996, *Komisia Európskych spoločenstiev proti Spolkovej republike Nemecko*. ECLI:EU:C:1996:313.
- C-162/96 rozsudok Súdneho dvora zo 16. júna 1998, *A. Racke GmbH & Co. proti Hauptzollamt Mainz*. ECLI:EU:C:1998:293.
- C-344/04 rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 10. januára 2006, *The Queen, na návrh International Air Transport Association a European Low Fares Airline Association proti Department for Transport*. ECLI:EU:C:2006:10.
- C-402/05 P a C-415/05 P rozsudok Súdneho dvora z 3. septembra 2008, *Kadi a Al Barakaat International Foundation proti Rade EÚ a Komisii*. ECLI:EU:C:2008:461.
- C-56/06 rozsudok Súdneho dvora z 15. júna 2006, *Euro Tex Textilverwertung GmbH GmbH proti Hauptzollamt Duisburg*. ECLI:EU:C:2007:347.
- C-161/06 rozsudok Súdneho dvora z 11. decembra 2007, *Skoma-Lux s.r.o. proti proti Celní ředitelství Olomouc*. Zb. ECLI:EU:C:2007:773.

- C-195/06 rozsudok Súdneho dvora z 18. októbra 2007, *Kommunikationsbehörde Austria (KommAustria) proti Österreichischer Rundfunk (ORF)*. ECLI:EU:C:2007:613.
- C-308/06 rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 3. júna 2008, *The Queen, na návrh International Association of Independent Tanker Owners (Intertanko) a iní proti Secretary of State for Transport*. ECLI:EU:C:2008:312.
- C-364/10 rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) zo 16. októbra 2012, *Maďarsko proti Slovenskej republike*. ECLI:EU:C:2012:630.
- C-366/10 rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 21. decembra 2011, *Air Transport Association of America a iní proti Secretary of State for Energy and Climate Change*. ECLI:EU:C:2011:864.
- C-617/10 rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) zo 7. mája 2013, *Åklagaren proti Hans Åkerberg Fransson*. ECLI:EU:C:2013:105.
- C-409/13 rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) zo 14. apríla 2015, *Rada Európskej únie proti Európskej komisii*. ECLI:EU:C:2015:217.
- C-626/16 rozsudok Súdneho dvora (štvrtá komora) zo 4. júla 2018, *Európska komisia proti Slovenskej republike*. ECLI:EU:C:2018:525.
- C-456/18 P rozsudok Súdneho dvora (prvá komora) zo 4. júna 2020, *Maďarsko proti Európskej komisii*. ECLI:EU:C:2020:421.
- C-702/18 P rozsudok Súdneho dvora (siedma komora) z 18. júna 2020, *Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „Primart” Marek Łukasiewicz proti Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo*. ECLI:EU:C:2020:489.
- C-134/19 P rozsudok zo 6. októbra 2020, *Bank Refah Kargaran proti Rade EÚ*. ECLI:EU:C:2020:793.
- C-848/19 P rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 15. júla 2021, *Spolková republika Nemecko proti Poľskej republike*. ECLI:EU:C:2021:598.
- C-174/20 P uznesenie Súdneho dvora (ôsma komora) z 3. septembra 2020, *STADA Arzneimittel AG v. Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo*. ECLI:EU:C:2020:651.
- T-405/15 rozsudok Všeobecného súdu (prvá komora) z 2. júla 2019, *Fulmen proti Rade Európskej únie*. ECLI:EU:T:2019:469.
- T-715/19 uznesenie Všeobecného súdu (ôsma komora) zo 17. júla 2020, *Lukáš Wagenknecht proti Európskej rade*. ECLI:EU:T:2020:340.
- T-466/20 rozsudok Všeobecného súdu (štvrtá komora) z 15. septembra 2021, *LF proti Európskej komisii*. ECLI:EU:T:2021:574.
- 2/13 stanovisko Súdneho dvora (plénium) z 18. decembra 2014. ECLI:EU:C:2014:2454.
- 1/78 stanovisko Súdneho dvora zo 4. októbra 1979. ECLI:EU:C:1979:224.
- 2/94 stanovisko Súdneho dvora z 28. marca 1996. ECLI:EU:C:1996:140.

Ako správne pracovať s prameňmi práva Európskej únie.
Metodická príručka.
Vysokoškolský učebný text

Autori: JUDr. Bc. Dominika Becková, PhD.
JUDr. Radoslav Benko, PhD., LL.M.
JUDr. Valéria Ružičková, PhD.

Vydavateľ: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Vydavateľstvo ŠafárikPress

Rok vydania: 2021
Počet strán: 167
Rozsah: 13 AH
Vydanie: prvé

ISBN 978-80-574-0038-7 (e-publikácia)
DOI: <https://doi.org/10.33542/ASP2021-0038-7>

